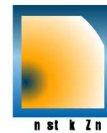

Egunkaria

• igandea •

1999ko irailaren 19a -- X. urtea -- 2.726. zenbakia -- Salneurria: 150 pta. 6 libera

7.

Vanessa
Redgravek
Donostia
Saria jaso du

.....¥gehigarri berezia

XOUSE SIMAL

Hautetsiak bai txartela jasota,
Udalbiltza sortzeko bozketan.

Eratu da Udalbiltza

Euskal Herri osoko 1.778 hautetsik hartu zuten parte lehen erakunde nazionalaren sortze ekitaldian

■ Lurraldetasunaren lekuko izanik, nazio eraikuntza bultzatzeko tresna izango da Udalbiltza

■ Hautetsietatik 1.776k Udalbiltzaren alde bozkatu zuten, batek kontra eta beste bat abstenitu egin zen

■ Lau bizkaitar eta lau gipuzkoar, hiru nafar eta hiru arabar eta lapurtar bat Batzorde Iraunkor berrian

■ Batzorde Iraunkorra datorren astean hasiko da lanean; lan taldeak osatzea izango du zeregin nagusia

hautetsien zerrenda herrika

¥ gehigarri berezia

erdiko orrialdeetan

gizartea

■ Hondarribiko Jaizkibel konpainiak Udalbiltzara eramán du alkatearen kontrako salaketa ¥8

europa

Moskuk onartu du Txetxenia bonbardatzen hasi dela ¥14

mundua

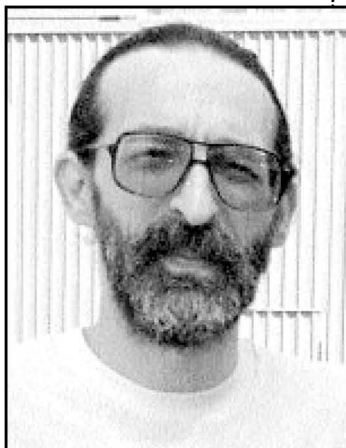
Nazioarteko lehenbiziko indarrak gaur iritsiko dira Ekialdeko Timorrera ¥15

kirola

■ Espainiako Vuelta

Olanok utzi egin du lasterketa, saihetseko mina dela-eta ¥17-18

...elkarriketa

Alot Ode la Gasa

• KATANGA KULTUR
FAKTORIAKO KIDEA •«Katanga
musika beharrei
erantzuteko
sortu genuen»Katanga elkarteak 4. urtez
Musika Hamabostaldia
antolatu du Gasteizen.■ Zer da Katanga elkar-
tea? Noiz eta zein hel-
bururekin sortu zen?

Duela hiru urte jarri
genuen martxan, baina
publikoari ateak orain ire-
ki dizkiogu. Aurrerantze-
an, inguruko jendearekin
lotura gehiago bilatuko
dugu. Belaunaldi desber-
dinetako musikariek
zuten beharra asetzeko
sortu genuen Katanga.

■ Zein ekintza burutu
ohi dituzue?

Audio mailan, nagusiki
pelikulen soinu bandak
egiten ditugu. Zenbait film
ezagun pasatu dira gure
estudioetatik: Secretos del
corazn, Airbag, The
Raven... Bestalde, zenbait
disko ere publikatu ditugu
eta 4. Musika Hamabos-
taldia antolatu dugu.

■ Zer ikusiko da Musika
Hamabostaldian?

Leihaketan 35 talde ariko
dira, musika mota ia guz-
tietakoak. Talde bakoitzak
kontzertu bat eskainiko
du, eta hortik aukeratuko
dugu zein taldek grabatu-
ko duten diskoa.

■ Zer osasun du Gasteiz-
ko musikak?

Nire ustez, Gasteizko
mobidaren garaia iritsi da.
Harrigarria da Gasteiz
bezalako hiri txiki batean
dagoen lehen mailako
musikari kopurua.

Ekaitz Agirre
DONOSTIA

...esaera

«Euskararen asturua, ez da gauza segurua»

...balkoia

Nabieren esku dago 'Udalbiltza'
ontziaren bidaiaren intentsitatea

• MARTXELO OTAMENDI •

Udalbiltza du izena eta boletu
asko dauzka izen-aukera
horrek, berandu baino lehen,
zer esana emateko. Atzo itsasoratu
zuten Euskaldunako ontziola zaharber-
rituan, zeremonia handi batekin
lagundua. Handiagoa eta ikusgarriagoa
izan zitekeen sortze zeremonia, baina,
nonbait, ontzia kargaz betetakoa egin-
go diote merezimendu horretakoa.
Oraingo pasaiariak bakarrik darama-
tza, 1.778 atzokoan, eta ez dira gutxi,
eta kargaz eta edukiz zamatzen dutene-
an, beste itxura bat hartuko du.

Aginte zubian doazen esku dago
batik bat erabakitzea nolako bidea egin-
go duen eta nolako abiadurarekin. Eta
pilotuak ere nolakoak izango diren, hau
da, itsasoko enbatetan eskarmentatu-
takoek helduko dioten lehen, edo, bes-
tela, eskolatik atera berri batzuen
gisan, pilotu automatikoaren errazta-
suna nahiago dutenak. Cruise Control-
aren aldaketak leun egiten jakiteak
puntuagarria izan beharko luke, ardu-
rak banatzerakoan, bidaiariak karelean
makurtuta txorabia ez daitezen.

• Fletatu duten nabieren esku

Baina benetako erabakitzailak,
ontziarekin zer gertatu den eta zertara-
ko erabiliko den erabakiko dutenak
dira: ontzi nazionala fletatu duten
nabierak. Agerian dago nabiera guztiek
ez dutela sentsibiltate bera ontzi horre-
kiko. Nabiera horietako batzuek beste
ontzi batzuk dauzkate, estima handiko-
ak, eta duda egiten dute atzo uretaratu-
takoak itzala eta konpetentzia egingo
ote dien. Nabiera horiek nagusi izan

dira hiru itsasoetako korronteetan, ero-
so dabilta ur horietan, baina beldurra
diote zazpi itsasoetako urari. Nabieren
arteko akordioa ariketak bakarrik era-
man lezake ontzia eroso eta eraginkor.

Jakin badakigu ontziaren pabelloia
ikurrina izango dela, eta hori bezain
argi eduki behar dugu oraingo itsas
legeetan ontzia ez dela legala, bai ordea
legitimoa. Haizeak, edo iceberg batek,
alda lezake legalitatea, ez legitimitatea.

Hilabete batzuk lehenago Iru eko bes-
te ontziola batean antzeko beste bat
egin zuten, baina dezente txikiagoa, ale-
gia jende gutxiagorentzat. Asko hazi da
ordutik hona horrelako bidaiak egiteko
prest dagoen hautetsi kopurua, bai
kantitatean, baita ere ordezkaritza ere-
muan. Ordukoan 700 inguru izan ziren,
atzokoan mila gehiago. Gehiago izan eta
zabalago ordezkatu.

• Euskaditik Euskal Herrira?

Nabarmentzekoa da, eta zoriontzekoa
ere bai, atzoko batzarrean euskarak
izan zuen lehentasuna. Ez luke zorion-
tzekoa izan behar; baina, gaizki ohituta
egonik, normaltasuna eta logika txalo-
garri dira oraindik ere gurean. Gutxi-
ekin asetzen da gutxi duena.

'Zorionak Euskadi' esanez amaitu
zuen hitzaldia irten zen Iraunkorrek
Basauriko alkate Ramon Otxandiok,
eta 'Zorionak Euskal Herria' esaldiare-
kin bukatu zuen azken hitzaldia Iraun-
kor berriko bozeramaile Beasaingo
alkate Jon Jauregik, ekitaldiari amaia
emanez. Biak EAJkoak izanda, termi-
nologia aukera hutsa da, edo bi senti-
bilitateren adierazgarri?

...pertsonaiak

ABRAHAM OLANO • Anoetako txirrindulariak
agur esan dio Espai-
niako Vueltari. Joan
den igandeko etapan
erorketa izan ondoren
saihets bat hautsi
zuen. Atzoko etapan ere atzera gel-
ditu zen Oñeko txirrindularia.

BORJA JAUREGI ¥ Honda-
rribiko alkateak Alar-
dearen inguruan izan-
dako jarrera salatze-
ko asmoz, Jaizkibel kon-
painiakoak Bilbon
izan ziren atzo. Udal-
biltzako iraunkorretik at uzteko
eskaria egin zuten.

AGIM CEKU ¥ UK-ko
buruzagi militarrek
aurreratu duenez
datozen egunetan
burutuko da Kosovo-
ko talde gerrillariaren
desarma. Gerrillariak
10.000 arma utzi dituzte nazioarte-
ko indarren esku.

...datua

2.000 lagunentzako marmita-
koa prestatuko dute gaur Hernanin.
Euskal Herriko 22. marmitako txap-
elketan 140 elkarte parte hartu-
ko dute.

...adierazpena

«Euskal herritarrok kolektibo
modura ez dugu gure etorkizunaz
erabakitzeke ahalmenik»

¥

Joseba Egibar
EAJko bozeramaile

• PAKO GARMENDIA •

Asmoak eta baldintzak

Gerogintza hobe
baten asmotan bil-
tzen garenean,
gerogintza hori egiazatzeko
beharrezko baldintzak zein-
tzuk diren aztertzea, buru-
rik duen edozeinek egin
behar du. Eta, ondoren, bal-
dintza horiek nondik nora
bidera ditzakegun galdegin
beharko dugu eta, ahal
bagenu, eskuratu.

Sua pizteko asmoa due-
nak, pizgarria behar du. Ura
besterik ez dakarrenak, sua
pizteko ezer gutti eskaintzen
du. Euskararik ez dakienak,
erderaz hitz egiten jarraitu
beharko du.

Kontua, beraz, euskale-
rrigintza ahotan hartuta bil-
tzen garenean zera da: zer
dugun asmotan; asmo hori

gauzatzeko zein-
tzuk diren beha-
rrezko baldintzak;
eta zer eskaintzen
dugun biltzen gare-
nok asmo-baldin-
tza horiek lortzeko.

Lurraldetza eta
subiranotza liratzeko zenbai-
ten ustez, gerogintzari behar
bezala ekiteko ezinbesteko
lehen baldintzak. Horiek
biak izan baitira modernaro-
ko estatuaren herrigintza(k)
izugarri baldintzatu izan
dituzten bitartekoak. Baina,
nire iritziz, euskalerrigintza-

ri jarraipidea
eskaintzeko ez dira
inola ere nahikoak
bitarteko horiek.

Euskalerritarrok
geure buruaren
jabe izateko, ezin-
besteko baldintzak
ditugu, euskararen eta
lanaren jabe izatea. Horiek,
zenbaitentzat, helburua
lirateke. Niretzat, bitarteko
helburuak. Bere lanaren
jabe ez den herrigizarteak
alferrik baitu lurraldea,
gurea bezalako ekonomia
aurreratuen saretzan. Eta

ezingo du bere lanaren jabe
izan, ezagutza-jakintzaren
mailan, norbait ez denak.
Garaikoetxea Lehendakaria-
ren Jaurilaritzako Sailburu
zela, Pedro Migel Etxenikek
asmatu eta aldarrikatu
zuen, euskal herrigintza-
ren eduki-goiburuak adie-
razteko: euskara eta tekno-
logia!

Lurraldetzan baino oina-
rri sendoagoa izango duela
uste dut gure burujabetzak,
euskararen eta teknologia-
ren jabe diren euskalerrita-
rren sustraituta. Harga-
tik, atzokoan gutako askok
hautetsita bildu direnek
ordezkatzten duten lurralde-
aren erdiarekin konformatu-
ko nintzateke, erdi hori eus-
kara eta teknologia balitz.

• MATTIN •

ETAren su-etenaren urteurrena

Desadostasun puntu gehiegi

• JOAQUÍN GIMÉNEZ GARCÍA •

[ESPAINIAKO AUZITEGI GORENEKO BIGARREN ARETOKO MAGISTRATUA]

ETAre su-etena dela eta burura datorkidan lehendabiziko pentsamendua da zentzutasuna eta arrazionaltasuna erakusten dituela. Argi dago ez dela mesede edo opari bat izan, erabaki horretan oso pisu handia izan dutelako, besteak beste, gizartea nazkanazka eginda egoteak behar izan den guztietan ausardiaz eta samaldaka adierazi duen bezala, nazioarteko isolamenduak eta, ondorioz, erreferentziarik gabe gelditzeak, hala nola justiziak delinkuentzia terroristaren errealitateari emandako erantzuna eraginkorra izateak. Eraginkortasun hori Zuzenbidezko Estatuaren bermeak eta balioak betiere errespetatuz lortu da, eta horren froga dira auzitegiek emandako epaiak. Hala eta guztiz ere, ezin ukatua da su-etena ETAk egindako gogoeta baten ondorio dela; izan ere, gogoeta horren ildotik, baztertuta geratuko litzateke indarkeria arma politiko gisa erabiltzea, nahiz eta su-etena mugagabea izan, eta ez behin betikoa. Baina dudarik ez dago jardun delituzkoaren eta gizartea beldurrazten zuenaren etenaldia egunetik egunera sendoagotzen ari dela, hasierako behin-behinekotasuna gorabehera.

Nire ustez, su-etenak ETA gizarte erreal eta pairatzailera hurbiltzea ekarri du bereziki Euskal Herriko-ra; izan ere, gizarte horren erradikalismo bakarra mila bider frogatua bera bere pluraltasun ideologikoa da, bere benetako autodeterminazio ahalmena, zeina proposatzen diren era askotako aukera ideologiko, politiko eta ekonomikoen alde erabiltzen baita.

Pentsatu nahi dut ETA euskal gizartearen pluraltasunera hurbiltzeak, azkenean, errealitate hori onar-

tzea ekarri behar duela, hala nola, begi-bistakoa denez, onartzea guztiz bidezkoak direla aukera nazionalistak zein ez-nazionalistak, eta lehendabizikoen barruan independentziaren aldekoak zein kontrakoak, eta euskal herritar direla Euskadin bizi diren, Euskadin sofritzen duten, Euskadin gozatzen eta hiltzen diren guztiak, haien joera politikoak edozein izanda ere, eta, halaber, herriari buruzko kontzeptu magikoaren inguruan sortutako ikuspegi baztertzailak alde batera uztea ekarriko duela, gutxi batzuek herriaz egiten duten definizioak gainontzekoak baztertzen dituelako.

Konstituzioak elkarrekin bizitzeko esparru bat sortu du, ikuspegi dinamiko batekin sortu ere, bera bidearen hasiera baita, eta ez amaiera, eta benetan gauza garrantzitsu bakarra baitago, pertsonaren duintasunari zor zaion errespetua, gizaki guztien giza eskubideen errespetua, eta ez gutxi batzuenena, askotan besterik gertatzen dela iruditzen arren; izan ere, terrorismoaren biktimen inguruan isiltasun ozenak izaten dira, baina, horren edergarri, biktimok eragin dituzten ekintzen egileen eskubideak betetzeko aukerako eskakizuna egiten da. Batzuetan ahazten baitugu Gizartea, gizarte plural eta askotariko hori, bai batzuek bai besteek ere osatzen dutela, eta horregatik lehentasunezkoa da euskal gizartean elkarren arteko hurbiltze egiazko gertatzea, eta gutxieneko oinarri komun nola sendo hala benetan onartu bat ezartzea, hau da, pluraltasun ideologikoa zintzoki eta benetan onestea, eta hegemonia-tentazioak baztertzea, inola ere ez baitatoz bat, gainera, hauteskundeetako behin eta berrizko emaitzekin.

Alde horretatik, treguak, jardun te-

rrorista etetea ekarri duen neurrian, polarizazio sozial eta politikoa gertatzeko arriskua desagertarazi behar du. Pentsa liteke ez dela hala gertatu, polarizazioa, orain, Lizarrako itunaren inguruan bildutako nazionalisten eta gainontzeko indar politikoen artekoa delako.

Desadostasun puntu gehiegi dago, eta kohesio-erreferentzia gutxiegi. Iruditzen baitzait euskal gizartea alderdi politikoek agertu nahi duten baino batuago dagoela, gizarte zibil, plural, anonimo baina, hautatzeko goren unean, erreal bakar horrek badakielako eta balioa ematen diolako bakeari, eta, dudarik gabe, haren alde lan egiten ari da, bestea onartu eta errespetatuz, egunero ahaleginak batuz bakearen alde, bakea eraikiz bazterketarik gabe, bakoitzak, lan egitea izan dezan zoriontasunaz duen ikuspegiaren alde, besteen ikuspegiak errespetatuz, indar bakarra norberak libreki eta besteenarekin alderatuta emandako iritziena izan dadin, elkarriketa bitarteko bakarra izanik. Hilderlinek dioen bezala, elkarrizketa bat gara, eta haren bitartez soilik argi dezakegu gure zoriontasuna.

Uste dut su-etenaren benetako egilea euskal gizartea izan dela, askatasuna eta pluraltasuna maite dituelako, prest dagoelako benetako adiskidetzeko lortzeko, eta hartara iristeko urratsak egiten ari delako, eta, honi gagozkiola, hor dugu gizartea bizikidetasun demokratikoaren alde dinamizatu duten eragileen errealitate emankorra, erakunde bakezaleena.

Bakea da denon benetako aberria, aberria, Jose Martik esan bezala, Gijazendea delako, eta oraingo hau une bereziki egokia da bakea lortzeko.

*Erredakzioan itzulia

ALBERTO ANSOLA

Asanblada

Lizarra-Garaziko partaideek, hobe esanda alderdi politikoek, hau da EAJ, EA eta EHK, ildo politiko berri bat sortu nahian, Udal Ordezkarien Asanblada eratu zuten, eta bere lehen biltzarra Iruean egin zuen joan den otsailean, eta zazpiehun bat zinegotzi egon ziren.

Bigarren bilera Bilbon egin da. Bilera tokiak ondo hautatuta daude, lehendabiziko tokia Euskal Herriko hiriburu historikoari utziz, bigarren tokia Bizkaia: garbi gelditzen da zein den norabidea, Euskal Nazioaren Eraikuntza, eta honetarako sinboloak garrantzitsuak dira, eta noski zaindu egin behar dira, baina goazen mamira.

Lehendabiziko zalantzak aztertu eta gainditu ondoren, zinegotziak dira gonbidatuak, eta beraien burua ordezkatzen dute soil-soilik, eta ez daukate Udalaren ordezkaritzarik. Honela gauzak, zinegotziek ezin dezakete konpromisorik hartu, gehienara jota beren burua lotzen dute. Zertarako balio du Asanbladak? Berririk ekartzen al du euskal politikara?

Juridikoki ez dago zalantzarik, gaurko legeriaren arabera, ezin duela baliozko erabakirik hartu, ezin duelako nortasun juridikorik izan, are gehiago ez dut ikusten nola etorkizunean gainditu daiteken eragozpen hau, Asanblada partaideak Euskal Erkidegokoak, Iparraldekoak eta Nafarroakoak izanik, zein lege erabili behar dute nortasun juridikoa izateko? Legea hautatzen dutenean, nortasun juridikoa, lege horren lurraldean izango dute bakarrik. Bestalde, jo dezagun aipatutako eragozpena gainditutzat, Asanbladak hartzen dituen erabakiak nola derrigortzen dute zinegotzien jardura Udaletan?

Beraz, zertaz ari gara orduan, nire iritzi apalean politikaz soilik. Hau ezer ba al da? Asanbladak bere deklarazioetan sinesmena sortzen baldin badu, eta herritarren artean eragina eta prestijioa hartzen badu, tresna baliotsua izan daiteke, euskal herritarren artean abertzaleetasuna pizten, bultzatzen eta suspertzen, eta ondorioa hauteskundeetan nabari daiteke alderdi politiko abertzaleen gorakadan eta ondorioz hauen indarra gehitu Herri Erakundeetan, eta hemendik lor daiteke, juridikoki baliodun hainbat ekintza.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Betaurrekoak

■ Brankan itxaropena eta popan etsipena duten ontziak dirudite komunikabideek, irakurleak haizerik gabeko lasaitasunetik enbata gogorreko zorabiora eramanez. Itxaropenaren aztarnak erakusten dizkizu Aljeriako erreferendumak, baina txistu batean eramaten zaitu Eki Timorko etsipenaren oihanera. Nolanahi ere, Aljeriakoa etsipenez ikusten duenik ere badago, edo Eki Timorren itxaropenari tokia egiten hasi denik. Begira dagoenaren betaurrekoen arabera izan da, seguru, itxaropen eta etsipenarena: txanpon beraren alde bien kontua. Hurbilerako betaurrekoak jantzita ditudalako akaso, itxaropentsu ikusi dut Bilboko Udal Biltzarrena. Errezeloz begiratuko dion asko den arren, hara azaldutako hautetsiek 'egitekoa' ageri baitute borondatea; eta haren arerioengan 'egiten ez uztekoa' da nik sumatutakoa. Betaurreko beltzen eskolakoa.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

Nartxi Saralegiren heriotza

Ez nuen negar egin baina oso gutxi-
gatik begiak ez ziren lausotu. Hain
maitagarria zen Nartxi! Kirolari fin
eta trebea baina horren gainera gi-
zatiar osoa.

Urtero ikusten nuen Donostiako
Haur Danborradan Leitzatik eka-
rritako astoak kalez kale zuzentzen.

Aurten makina bat tokitan topa-
tu ginen elkar. Azkenekoan Tafalla-
ko jaietan abuztuaren 20an Sarale-
gi anaiei erakustaldian. Han ziren
lanean Nartxiarekin bere semea Ru-
ben (8 urteko aizkolaria) anaia
Mieltxo (marrijasotzailea munduko
markarekin) arreba Kristina (aizko-
lari bikaina) koinatu Daniel Vicente
(Otsabiko aizkolaria) eta Izar Goe-
naga (azpeitiarra eta Euskal Herri-
ko aurtengo aizkolari txapelduna).
Erakustaldia nahiko hasi aurretik
ikusitako nuen gure Nartxi Tafallako
plazan erabat buru-belarri sartuta
gauzak prestatzen, baita mikrofo-
noz hasierako aurkezpena gaztela-
niz eta euskaraz egiten ere. Dene-
tatik protagonista Nartxi izan zen,
Mieltxori harriarekin laguntzen,
bere semetxo Rubeni aizkoran zu-
zentzen. Nartxiaren lana bikaina
izan zen. Bere koinatu Danielen
aurka egurrak moztzen etzanda, zu-
tik eta zintzilika. Baita ere esku ba-
karrekin. Txanda librean bere arre-
ba Kristinarekin, Daniel eta Itziar
Goenagaren aurka. Ez du garran-
tzirik baina esan behar da proba
guztietan Nartxi garaile izan zela.
Azkenekoz bere altuerako proba
nagusian jardun zen (Nartxi
...marka 15mko altuerarekin) en-
borra moztzen katagorri gisa.

Herri kirolak aizkolari trebe eta
ausart gabe utzi gaitu, baina enbo-

rra onenetik atera da adar tinkoa.
Jokin Sarasola ¥ DONOSTIA

Olagorta 'Txonta'-ren egoera

Barne Ministerioak iragarritako
lekualdaketa jasan duten hainbat
presoren egoeraren gainera bereiz-
tu nahi izan gabe, gure auzokidea
den Juan Antonio Olagorta Txonta-
ren egoeran jarri nahi genuke arre-
ta, kartzela agintariekin, bera eta
bere senideekiko duten jarduketa
ilegala eta ezgizatiar zein erakutsi-
tako trufa eta mesprezua ikusi
ondoren.

Valentziatik-Lugora iragarritako
lekualdatzeak bukatzen du, orain-
goz, pertsona honekin burututako
injustizien zerrenda luzea, zeinen
adierazbide iraingarriena pertsona
honen bahiketan datzan, 1995eko
uztailetik, 3/4ak bete zituenetik,
kalean egon behar baitzen. Baina,
kalean duela lau urte egon beha-
rrean, kartzelan jarraituko du.
Bonxera daramate, aurreko kartzel-
atik distantzia berberera, baina
komunikazio txarragoekin eta bisit-
ak egiteko zailtasun ugariarekin.
Edozein lekualdaketa suposatzen
du presoarentzat birmoldaketaren
beharra: toki berria, klima, arau-
tegi berria..., eta denok badakigu,
Barne Ministerioak ere, horren
ondorioak zeintzuk diren. Honela,
Barne Ministerioak, azkenean,
publikoki baztertu du orain arte
erabilitako politika penitenciarria
individualizazioaren diskurtso
tamalgarria, eta baieztatzen du
azken hiru urteetan gezurretan ibi-
li dela. Jasone Gimenez Larrea ¥
Juan Antonio Olagortaren askape-
naren aldeko plataformaren izene-
an

Alardea ez, faxismoa

Joan den ostegunean, irailak 16,
EGUNKARIAN Alardea, bai zera izenez
agertu zen gutunari erantzunez-
edo, zera esan nahi nuke: Egia da
emakumeak alardean parte hartze-
aren eskubidea zapaldua egoteaz
gain, beste hamaika arazo ditugula
Hondarribian. Gure herrian bizi eta
lan egiteko eskubidea ere ez da ber-
matzen, bake epaitegian eta anbulat-
egian ezin dugu euskaraz egin, eta
emakumeek ere alardearena baino
arazo askoz larriagoak jasaten di-
tuzte.

Hemen arazo larria ez da, ordea,
emakumeek alardean parte hartu
ezin izatea, eskakizun honek azalera
atera duen eta gure herrian nagusi
den faxismoa baizik. Jendea kalean
jipoitu eta iraindu egiten dute, ba-
tzuek etxean telefonozko mehatxu
anonimoak jasotzen dituzte, eta jen-
de askok ezin du kaletik lasai ibili,
modu jakin batean pentsatzen due-
lako bakarrik (adb. jaietako preso-
en aldeko giza katean "si te ha pegau la
ertxantxa, jodete!" entzun behar izan
genuen. Zer ikusteko izango du alar-
deak presoekin? Ezer ez. Horregatik
diot, arazoa larriagoa da).

Arazoa larria da, jasaten dugunaz
gain, beste arazo guztiei aurre egitea
galarazten digulako. Faxistak harro
dabiltzan bitartean jai daukagu ki-
rol kaiarekin, lanarekin,... ahotsa
altza orduko harrikada bat baitugu
kopetaren erdian. Beraz, utz die-
zaiozun alardea militarista den, es-
trategiaz ados ez gauden edo beste
arazoak ere badauden aitzakiaz pa-
so egiteari, eta has gaitzen gaur be-
netan herriko arazorik larriena de-
nari, faxismoari, aurre egiten. Ene-
ko Garaialde ¥ HONDARRIBIA
(GIPUZKOA)

galdeiozu...

faxismoa

EUSKO JAURLARITZAKO HEZKUNTZA,
UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILBURUA

Euskal Irakasle
Propioaren alde apustu
garbia egin zuten irakasle
kanporatuen arazoa
konpontzeko zer egin dezake
Hezkuntza sailburuak?

Asier Irazusta [Eibar]

■ **GAI HAU** Unibertsitateari da-
gokio, bere autonomia baitauka.
Unibertsitateak hartu behar du
erabakia kasu honetan, barne
arazo bat denez.

Hezkuntza Saila ez da inor Uni-
bertsitatearen kompetentzietan
sartzeko, eta orain lehen bezala
ez gara unibertsitate barneko
arazoei buruz arituko.

Irailaren 21etik aurrera
Juana Bajo Ullca •

ZINEMA ZUZENDARIA
izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

domekako kontuak

• MIKEL ARAMENDI •

Hauteskundeetan datza klabea

Xabier Arzalluzek esan du eta, gripean bezala, bat nator berarekin: hauteskundeen ikusmiran egiten da, eta egingo da, dena, hasi dugun ikasturtean. Madrili buruz ari zen, jakina, baina ondorioak zuzenki datozkigu, hego-haizea bezala. Eta beste sei hilabeteko impassea esan nahi du horrek azken finean, boluntarismoaz gaindi. Impassea inaktibitate huts bilakatzen ez den bitartean... Errealista izatea, haatik, onuragarria izango da.

Bozketak takeatuta datoz agendan eta, erabakiorragoa dena, pronostikoak ez dira batere garbiak bakoitzean. Lehenetasuna ez ezik bakuntasuna dute beraz hauteskundeek: Todo por el voto, eta gero geroak. ETarekiko bakea, demagun.

Pentsioei buruzko lehia esperpentiko-sarkastikoak argi frogatu du zernahi erabiliko dela aurkariari boto batzuk kentzearen. 96ko kanpainan ardartz izan zirenetako batzuk (GAL, Filesa, frankismoa,...) berragertzen hasi dira hiru urteko loaldiaren ondoren. PPren ondare elektoral nagusia, ekonomiaren bilakaera, erabat aldrebesten ari da, eta bestelako artilleria propagandistikoa ateratzeko garaia heldu bide da.

Ikuspegi horretatik, aurreko astean erabakitako preso hurbilketa eta aste honetan Mayor Orejak Le Monde-ri eginitako adierazpen baikorrak, bere egingetkin hain kontrajarriak, sozialisten eraso-bide nagusienetakoa, ETarekiko elkarrizketen gestio nefastoa, hauteskundeetarako neutralizatzeko operazioaren osagaiak dira. Sozialistak lagunki-

XOUSE SIMAL

Euskal Herriko 2.000tik gora hautetsi bildu ziren Bilboko Euskalduna jauregian.

ro tratatuz, gaia udaberrira arte aparkatzeko trikimailu bat. Ez nuke sinetsiko PSOEko buruak joko horretaz ohartzen ez direnik, baina ordainetan GAL auzien frontea ere aparkatuta mantentzea lortzen badute, ez dira galtzen ateratzen.

Baina edozein txinpartak sutu dezake

lastozko zubia.

Udalbiltza

Ezinbestean pairatu beharko den testuinguru hau behar bezain aintzakotzat ez hartzea izan daiteke indar politiko

Alternatiba, larri

Euskal PPko buruzagiren batek Udal Hautetsien Biltzarraren aurkako alternatibatzat aurkezten zuen FEMP, Federacion Española de Municipios y Provincias, bere biziko krisirik latzeanean aurkitzen da, alderdi nagusiek haren exekutiban nagusitzeko egin dituzten trikimailuen ondorioz. Ez dirudi oso alternatiba erakargarria oraintxe.

begi-zeharka

• ANDONI EGAÑA •

Fernando Fernan Gomez

¥

'Zuri-beltzean'

Bizitza bera eta bizikide ditugunak hartzen ditugu zuri-beltzean; pentsatzen jartzera, koloreak ateratzeraino.

Beltz-beltza zen Perun jaiotako aktoreaz gaztetan nuen ikuspegia. Francoren garaiko jiji-jajako film haietako askotan zen partaide, eta burmuinean zezen-korrada eta Lauren Postigok aurkezten zituen kantari ulukari haiekin batera iltzatu zitzaidan.

Fernando Fernan Gomez ez dut helduaroan gogoan. Mutil gaxte kalpar tente eta txilibistro hartatik aitona zimurrerako jauzia egin zuen pantailan eta jakineko kon-

tua da hemen ez dela egia-rik pantailan islatzen ez denik.

Aitonatzean, gaztetan beltz nekusan hura zurituz joan zen nire begietara. Viaje a ninguna parte-rekin ordurarteko arreen erabateko barkamena lortu zuen arte. Gutxitan egin dut topo berekin gerora, hedabideei ihes egiten ez baita txarra, baina sumatu izan dudanetan purrustaka, kazketan, erretxindua azaldu izan da, lan gutxi egindako kazetariaren galdera leloei ozpin erantzunez. Maitagarri,

alegia.

Anjelica Huston eta Vanessa Redgraverekin batera Donostia sarirako izendatu dute orain Zine-

maldian. Aldarrikatzen duen bezain komedianta bada, saria jasotzean emango diotela pentsatuz teatro apurren bat egin behar luke. Asaldatzeko arrazoirik ez zaio faltako ingurura begiratzeko. Berak ez dakit, nik, hiriburura medikutara baino joaten ez zen probintziako ume honek, inoiz ez diot xarma apartekorik topatu izan Zinemaldiari. Marco incomparable eta kideko esamoldeak ulertzen ditut, baina apenas sentitzen. Ez zait buruan sartzen bere idoloaren zain atarian orduak eta orduak ematen dituzten jarraitzaileen jokaera. Are gutxiago sartzen zait horietan batzuk ordaindu egiten dituztela dioen zurrumurrua egia izatea. Buruan sartzen zait, baina arrazoia matxinatzen, zinema arloan diru publikoz lagundu beharreko ekimena, zein eta Donostiako Zinemaldia gertatzea, Ereduak eremu bihurtu behar izan dutelarik.

ZUTABE BAT DONAPALEUTIK ETA BESTEA BAIONATIK ABIATU DIRA, ETA HAZPARNEN ELKARTU

Presoen Euskal Herriratzearen eske, ibilaldia egin da Iparraldean

■ Ehunka lagun ibili ziren Ipar Euskal Herrian zehar presoan aldeko martxan

■ Euskal presoan Euskal Herriratzeara aldarrikatu zuen berriz ere Koordinaketak

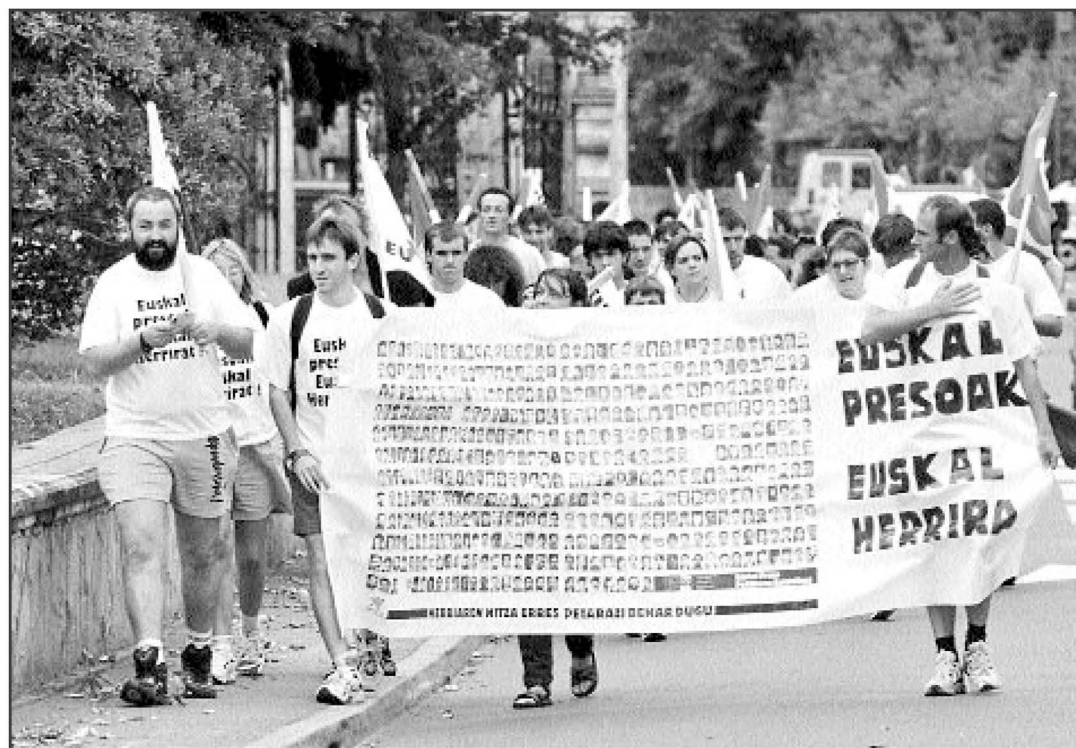
■ Goizean Donapaleutik eta Baionatik abiatu zirenak Hazparnen elkartu ziren arratsaldean

Eneko Bidegain / Baiona

GOIZTIAR izan ziren atzo presoan aldeko ibilaldia abiatu zirenak. 9:00etako freskuran, jendea emeki hurbiltzen hasi zen Baionako Lauga gelaren aurrera. Galtza motzak, kirol jantziak eta oinetakoak edo berdin mendiko zapatak gero eta gehiago ziren. Lurrean bi pankarta, batean *Euskal presoak Euskal Herrira* mezua zegoen, eta bestean preso guztien argazkiak zekartzan kartela. Jendea nahiko tenorez iritsi, presoan aldeko kamisetak jantzi eta ibilaldia atzerapen ttipi batekin baizik ez zen abiatu, Baiona zaharreko karriketan.

Denbora berean beste batzuek Donapaleun zuten hitzordua. Alabainan, presoan aldeko sustengu komiteen koordinaketak bi zutabeko martxa antolatua zuen presoan hurbiltzearen eskatzeko. Baionatik abiatu zirenek Uztaritzen bazkaldu zuten. Ondotik Kanbora buruz abiatu ziren. Arratsaldeko 6:00etan Hazparnera iritsi ziren partaideak.

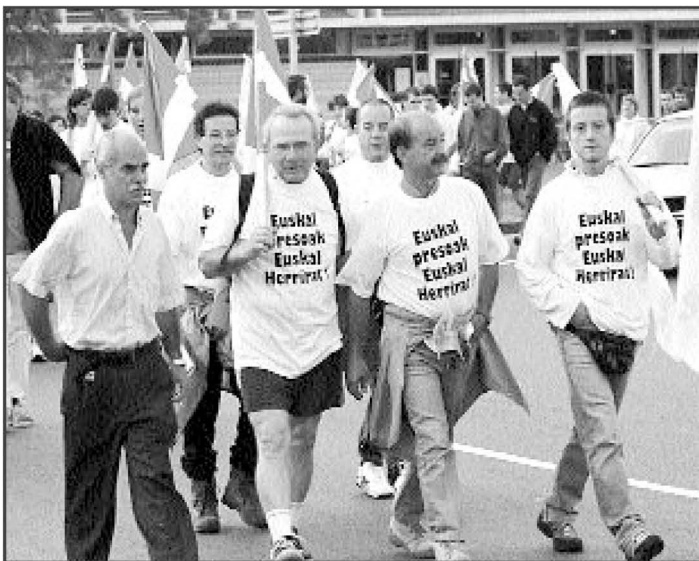
Denbora bertsuan heldu ziren Donapaleutik abiatu zirenak ere. Haiek, aldiz, Mehainen bazkaldu zuten, eta Donamartiritik Lekuine-rako bidetik jarraitu zuten Hazparnera heltzeko. Giro ona izan zen nagusi egun osoan zehar. Goxoan eta kalakan abiatu baziren ere,

BOB EDME

Uztaritzen jende anitz bildu zen, kamisetak soinean, Hazparnera bidea egiteko.

arratsalderako gogo onez oihukatzen zuten *Euskal presoak Euskal Herrira*. Hazparnen ekitaldi politikoa laburra egin zuten presoek urruntasunaren ondorioz jasaiten duten egoeraren salatze eta urruntze hori lehenbailehen gelditua izan dadin eskatzeko. Halaber, aste honetan izan diren epaiketak eta las-ter izango direnak (bihar Eneko Borda epaitua izanen da Parisko auzitegian) gaitzetsi zituzten Koordinaketako ordezkariak. Ibilaldia afari batekin eta erromeriarekin amaitu zuten Hazparnen.

BOB EDME

Lau euskal preso kaleratuko dira 6 milioi pezetako fidantza ordainduta

■ Bi urte egin dituzte badaezpadako espetxealdian

Erredakzioa / Donostia

MADRILGO Entzutegi Nazionalak sei milioi peze-ta eskatu ditu lau euskal preso baldintzapeko askatasunean uztearen truke. Exabier Uriarte Amuriza, Ainhoa Gutierrez Santocuarto eta Pako Rodriguez Jaramilo atzo ziren irtetekoak, lehenak hiru milioi eta besteak bana ordainduta. Lurdes Zerrato Oze-rain bihar irtengo da ziu-rrenik, bere sendiak milioi pezeta ordaindu ondoren.

Laurak 1997ko irailean atxilotu zituen Guardia Zibilak, Gaizka Gaztelumendi eta Jose Miguel Bustinza ETako kideak hil zituzten operazio polizialaren ondoren. 12 pertsona atxilotu zituzten; zortzi espetxeratu zituzten, eta lau askatu. Inkomunikatuta izan zituzten bitartean, torturatu egin zituztela salatu zuten zortzi atxilotuek, Entzutegi Nazionalako Baltasar Garzon epailearen aurrean deklaratu zutenean.

Amnistiaren Aldeko Batzordeak atzo jakitera eman zutenez, joan den urtean 600 milioi pezetaren fidantzak eskatu zituen Entzutegi Nazionalak euskal presoak askatzearen truke. Aurten, berriz, dagoeneko 124.700.000 pezeta ordaindu omen dira. «Errugabetasun printzipioa errespetatu ez eta txantaje ekonomiko pean jartzen ditu Entzutegi Nazionalak atxilotutako euskal herritarrak», salatu zuten Amnistiaren Aldeko Batzordeak atzo prentsa ohar batean.

«Euskal bake plana» falta dela uste du Elkarri-k

Topaketa Nazionala egin zuen atzo bake mugimenduak

Josu Urrea, Maixux Rekalde, Bittor Aierdi eta Gorka Espiau, Elkarri-k atzo Donostian egindako topaketan.

Eider Goenaga / Donostia

Elkarri-k herri tailerretako ordezkariak bildu zituen atzo goizean, Donostiako Miramar jauregian, datozen sei hilabeteetako plangintza eztabaidatu eta onartzeko. Elkarri-k, besteak beste, «euskal bake plana» egitearen beharra nabarmendu zuen.

ELKARRI-K egoera politikoa-
ren «balorazio positiboa» egin
zuen atzo, Topaketa Naziona-
laren osteko prentsaurreko-
an. «Baina, hala ere, esan
behar da gaur egun ez dagoe-
la euskal bake plana; eta
horrek esan nahi du oraindik
ez dagoela sozialki eta politi-
koki konpartitzen den lan
eskema bat», adierazi zuen
Bittor Aierdi bozeramaileak.
Haren iritziz, «komenigarria»
litzateke bakoitzak bere plan

propioa mahai gainean jar-
tzea, ondoren plan orokor bat
eraikitzeke.

Hain zuzen ere, Elkarri-k
atzo zehaztu zuen datozen sei
hilabeteetako lana, «bake
prozesuari begira». Aierdik
azaldutakoaren arabera, bost
helburu partzial nagusi bil-
tzen ditu plangintzak. «Lehe-
nengoa, elkarrizketak eta
elkarrizketei buruko elkarriz-
ketak; bigarrena, biktimen
inguruko adostasuna lortzen

laguntzea; hirugarrena, espe-
txe politikan aldaketa esan-
guratsuak lortzen laguntzea;
laugarrena, Nafarroak bake
prozesuan parte har dezala
bultzatzea; eta azkena, gizar-
tearen partehartzea areago-
tzea», azaldu zuen Aierdik.

Bestalde, prozesuan zeri-
kusia duten «agente guztien
kartak gora begira ikusi»
behar direla nabarmendu
zuen Elkarri-ko bozeramaile-
ak. «Batez ere, Espainiako
Gobernuarenak. Izan ere,
ematen du Gobernuak bere
burua irabazle bezala ikus-
ten duela, eta garaipena
kudeatzen ari da, karta-jokoa
oraintxe hasi dela konturatu
ere egin gabe», nabarmendu
zuen Aierdik.

JOXE LACALLE

Sotero Etxandi arrebaren hiletan.

SOTERO ETXANDI
HBko Nafarroako par-
lamentario ohia Iruñe-
ko espetxetik atera
zuten atzo, Arantxa
Etxandi minbiziaz hil-
dako 35 urteko arreba-
ren hiletetara joateko
Arraiotzera. Parlamen-
tario ohia kalerako jan-
tztako poliziek familia-
ren baserrira eraman
zuten elizkizunaren
aurretik. Ondoren,
herriko elizara joan zen
senideekin arrebari
azken agurra emateko.

laburrean

■ Morcillo Pinillosek Brouard hil zuela esateko frogarik ez dagoela dio haren abokatuak

LUIS MORCILLO PINILLOSEN abokatuak bere bezeroaren auzipetze autoaren kontrako helegitean dioenez, Brouard kasuko instrukzioko diligentzietan ez dago bere bezeroa Santi Brouarden hiltzaileetako bat izan zela baieztatzeko froga bakar bat ere. Abokatuak atzo ezagutarazitako ida-
tzian nabarmentzen du Morcilloren kontrako inputazioak Miguel Angel Lopez Ocaña zenak egin zituela orain dela hamar urte baino gehiago. Ildo horretan, Morcilloren aboka-
tuak gogorarazten du Lopez Ocañak jende gehiagoren kontrako akusazioak ere egin zituela, eta haiek ez dituztela deklaratzera ere deitu.

■ Carlos Totorikak ostiralean hartuko du Rosa Diezen lekua Eusko Legebiltzarrean

ERMUKO alkate Carlos Totorikak ordezkatzeko du Rosa Diez eurodiputatu sozialista Eusko Legebiltzarrean. Aldaketa datorren ostiralean egingo dute, Gasteizko Legebiltzarrean politika orokorrari buruzko eztabaida egingo den egunean. Rosa Diezek iragan uztailean jakinarazi zuen legebiltzarkide kargua utziko zuela, Europako Parlamenturako hautatu zutenean. Aipatu, orain gutxi arte legebiltzarkide eta eurodi-
putatu karguak bateragarriak zirela, baina iaz EAEko Hau-
teskunde Legea aldatu zuten, eta hori aldatu egin zuten. Beraz, Rosa Diezek ezin du Gasteizko Legebiltzarrean jarrai-
tu eurodiputatu karguari uko egiten ez badio.

■ Lizarran ospatuko du gaur EAK Alkartasuna Eguna

EUSKO ALKARTASUNAK Lizarra aukeratu du gaurko Alkar-
tasuna Eguna ospatzeko. EAK azaldu duenez, Lizarra auke-
ratu dute Nafarroako herria «Euskal Herriaren normalizazio
politikoa lortzeko ezinbesteko erreferentzia delako». Lizarra-
ko frontoian egingo dituzte bazkaria eta ekitaldi politikoa
EAKo kideek. Ekitaldi politiko horretan Lizarrako Akordioa-
ren aldarrikapena egingo dute, hitzarmenari egindako «era-
so antidemokratikoak» salatuz.

BIDASOALDEKO EMAKUMEAK ETA JUANA MUGARRIETAKOA TALDEEK IDATZI BAT BANATU ZUTEN ATZO BILBOKO BILERAN

Hondarribiko Jaizkibel konpainiak Udalbiltzara eramandu alkatearen kontrako salaketa

■ Hondarribiko alkatea

iraunkorretik at uzteko eskatu zieten idatzi baten bidez hautetsiei, bilera hasi aurretik

■ Jauregi iraunkorrean egoteak

«biltzarraren sinesgarritasunari kalte egingo lioke», bi kolektibo horien ustez

■ Bilboko Euskalduna jauregiaren

inguruan, Jaizkibel konpainia txilibitua jotzen aritu zen, 50 bat lagun

Erredakzioa / Donostia

HONDARRIBIKO alkatearen kontrako salaketa Euskal Herri osoko hautetsiek atzo Bilbon egin zuten bilerara eramandu zuten Bidasoaldeko Emakumeak eta Juana Mugarrietakoa taldeek. Borja Jauregiaren jarrera salatzen zuten idatzi bat banatu zuten, bilera aurretik, emakumeek Alardean gizonaren pare desfilatu behar dutela defendatzen duten bi talde horiek.

«Gure etorrerak Biltzarren sinesgarritasuna kaltetu dezakeen oztopo bat agerian uztea du helburu. Oztopo hori Hondarribiko alkate den Borja Jauregi Euskal Herriko Udaltzaren Hautetsien Biltzarreko iraunkorrean egotea da», zioen banatutako orriak.

«Emakumeontzat iraina izateaz gain, presentzia horrek zalantzan jartzen du egungo Biltzarra EAeko Legebiltzarrak bere garaian emakumeen eskubideen alde eginko aldarrikapen mailara iritsiko ote den; izan ere, Legebiltzarrak emakumeek Irungo eta Hondarribiko alardeetan gizonak bezala parte hartzeko eskubidea dutela erabaki zuen. Borja Jauregi Legebiltzarrak hartutako erabakia eta Justizia Auzitegi Nagusiak emaniko epaia ez onartzeaz gain, bultzatu eta sustatu egin ditu emakumei dagokigun eskubidearen aurkako jarrerak».

Goiko argazkian, Jaizkibel konpainia, atzo Bilbon. Behekoan, Hondarribian bildutakoak.

MIKEL MARTINEZ / DV

Ehunka lagun Hondarribian alkateari elkartasuna erakutsiz

HONDARRIBIAN ehunka lagun bildu ziren atzo goizean, udaletxe parean, Borja Jauregi alkateari elkartasuna adierazteko. Elkartasun adierazpena herrian bertan egitea erabaki zuten emakumeak soldadu gisa desfilatzen uzten ez dion Alardearen aldekoek. «Hemen egin digu Borja Jauregi alkateak Bilbora ez joateko eskatu digulako. Hara joatea emakume kolektibo horiei joko jarraitzea litzateke», zioten atzo Hondarribian bildutakoek.

Kontzentrazioa Hondarribiko Kale Nagusian egin zuten. *Hondarribia bere alkatearekin* eta *Txaro Arteaga dimisioa* zioten pankartak zabaldu zituzten han bildutakoek. Emakundek, eta bere zuzendari Txaro Arteagak, emakumeak Alardeak gizonaren pare desfilatu behar duela defendatu izan du; hori salatzen zuten atzo emakumeak.

Aurten Jaizkibel konpainiarekin desfilatu duen Garbiñe Biurrun magistratuaren kontrako oihuak ere egin zituzten.

Marmitako Txapelketa jokatuko da gaur Hernanin

*Euskal Herriko 140 taldek parte hartuko dute,
2000 lagunentzako marmitakoa prestatzeko*

ARTXIBOKOA

Marmitako txapelketaren aurreko aldi bat.

Axun Larburu / **Hernani**

GAUR Euskal Herriko 22. Marmitako Txapelketa egingo da Hernanin, Berriak dendari eta ostalari taldeak eta Kantuz abesbatzak antolatuta. «Dagoeneko lau hilabete daramagu lanean eta 120 herritarrek lagunduko dute», azaldu digu Berriak taldeko Mari Cruz Muguruzak.

Txapelketan 140 elkarte arituko dira: 21 Arabakoak, 27 Bizkaikoak, 75 Gipuzkoakoak, 17 Lapurdikoak eta 5 Nafarroakoak. «Talde horiek guztiak biltzeko 1.600 bat elkarteri bidali dizkiegu gutunak».

Elkarte bakoitzeko bi sukaldarik 12 lagunentzako marmitakoa prestatuko dute, 10:30etan hasi eta 14:00ak bitartean.

«Herriko sukaldariak izango dira epaimahaiko, Pedro Subijana, J.M. Arzak, Martin Berasategi eta beste sukaldari ospetsu batzuekin batera», argitu du Berriakeko kideak. Arratsalde arte ez da irabazlearen izenik jakingo. Halere, bitarte horretan marmitakoa plater nagusi izango duen herri bazkaria egingo da.

Egunean zehar txistulari, txalapartari, trikitilari, dantzari eta bertsolariek kaleak eta sukaldariak animatuko dituzte. Artisau azoka eta Donostialde Bailarako 2. ezti lehiaketa ere egingo da. Pilotalekuan, bestalde, Gipuzkoako Pilota txapelketako bi pilota partidu jokatuko dira.

Bazkalondoan, sariak banatu aurretik, bazkalkide guztiek, Kantuz abesbatza-ren laguntzarekin, kanta herrikoiak abesteko parada izango dute. «Euskal Herrian bazkari onaren ondoren kantari aritzea gustatzen zaigu, eta abesbatzaz lagunduta bada gusturago...».

Bazkaltzera 2.000 lagun etortzea espero dute eta herrian 4.000 inguru bilduko direla aipatu zigun Mari Cruz Muguruzak. «Peña antzeko bat dago eta urtero autobusak ere antolatzen dituzte, egokitzen den herrira joateko. Kantuz abesbatza-ren nahiz dendari eta ostalarien nahia jende mugimendua eta herrian giro ona sortzea da».

Alemaniarra deportatuak izan zirenak Baionan bildu dira

Kontzentrazio esparruetakoa ez ahanzteko eskatu dute

Eneko Bidegain / Baiona

Alemaniarra Sachsenhausen kontzentrazio esparruan egon zirenak Baionan bildu dira asteburu honetan. Urtero egiten dute

kongresua. Duela 54 urte gertatua ez ahanzteko eta irakasgai gisa erabiltzeko eskaera egin zuten deportatu ohiek. Mezua batez ere belaunaldi berriei zuzendu diete.

Alemaniarra deportatuak izan zirenak Baionan daude egunotan. Argazkian horietako hiru.

BOB EDMIE

BIGARREN mundu gerlan memento oso latzak pasatu bazituzten ere, Alemaniako kontzentrazio esparruetan egon zirenentzat, «egonaldi» hartan asko ikasi zuten, eta geroztik haien bizia osoki aldatu zen. Sachsenhausen kanpamenduan egon zirenek elkarte bat muntatu zuten askatuak izatean, eta mundu osoko jendearekin harremanak atxiki dituzte. Asteburu honetan frantses estatuko deportatu ohiak bildu dira Baionan. Haien artean euskal herritar batzuk ere badaude.

Mezua belaunaldi berriari zabaldu zioten. Belea bezala zahartzen ari direla ikusiz, badakite sarraski haren azken lekukoak direla. «Orain da mementua lekutasun horien guztien biltzeko, gero berantegi izanen baita», zioten. «Jendeak nazien terrorearen garai itsusitik ez du deus ikasi; gaur egun oraindik entzuten dira genozidioen berriak ezker-eskuin», deitoratu zuten deportatu ohien elkarteko kideek.

Askatasuna lortu ondotik, pentsa zitekeen garai hartaz

dena ahanzti nahiko zutela, baina «jarraipen izpiritu bat» mantendu dute beti. «Ez sofrimenduari jarraipenaren emateko, baizik eta han sortu zen adiskidetasunari», erran zuten. Hots, Baionan bildu diren deportatuek beren bileran kontzentrazio esparruetan ziren mementuan elgarren artean sortu elkartasuna luzaz aipatu zuten, baita ere zer zen haien eguneroko borroka jateko puska baten lortzeko, eta aldi berean alemanek bortxaz eginarazten zieten lana ahal bezain gutxi eta gaizki egiteko.

laburrean

■ Hego Euskal Herriko udalen lehen laguntzak jaso ditu Gure Irratiak

GURE IRRATIAK Hego Euskal Herriko udalei «ezohiko diru laguntza bat» eskatu zien, mozio bat proposatuz. Eskaera onartu duen lehenbiziko herria Amoroto da, 25 000 pezeta-ko laguntza erabaki baitzuen. Pasaia eta Hernaniko udalek ere Gure Irratiaren galdeari baikorki erantzuna diote, baita Nafarroako Bortziri mankomunitateko euskara zerbitzuak ere. Horrez gain, Orioko Udalak, agorrilean Iparralde Eguna antolatu zuen Gure Irratiaren laguntzarekin. Pasaiaiko Udalak, aldiz, hil honen 30ean irratiaren aldeko kontzertu bat antolatuko du.

■ Azken epaituek euskarazko defentsa ezin egin izana salatu du Euskal Herrian Euskarazek

ASTE honetan Parisen eta Baionan izan diren auzietan akusatatu euskaldunek euskaraz defendatzeko eskaera egin zutela eta hori ukatua izan zaiela salatu du Euskal Herrian Euskaraz (EHE) taldeak. «Duela zenbait urte frantses justiziak euskaldunak itzultzaileen laguntzaz epaitzeko usaia hautsi zuen, Iparraldeko militanteentzat eskubide hori gaitzetsiz. Orain arte, Hegoaldeko euskaraz defendatzeko eskubidea onartua zitzaion. Azken bi auzi horietan, frantses justiziak euskarari eta euskaldunoi dien mespretxua erakutsi digu», salatu du EHEk.

■ Euskararen aldeko festaren laugarren ekitaldia egingo da gaur Añanan

AÑANAN sendo jarraitzen dute euskararen aldeko ekimenean. Arabako mendebaldeko eskualdeko jaiaren laugarren ekitaldia izango da gaur Angoston 'Euskara Añanan Mingai-nea' elkarteak antolatuta. Arduradunek ehundaka bisitari espero dituzte, behinik behin eguraldiak apur bat lagunduz gero. Festak egitarau mardula eskainiko du, eta ekitaldiak hamaika izango dira gaur jaiari hasiera emango zaion goizeko 10:00etatik aurrera: Anje Duhaldek edo Betagarrik arratsaldean emango dituzten musikaldiak nabarmenduko dira, edo Iparraldeko herri kirolen erakustaldia eguerdi partean.

■ Ekuadorren bahituta dauden hiru bizkaitarrak FARCen esku egotea ez dute baztertzen familiek

EKUADORREN bahitutako hiru euskal herritarren sendiko bozeramaileak, Javier Arellanok, talde bahitzailea FARC gerrilari talde kolonbiarra izan daitekeela esan du. Taldeak bi aldiz ukatu badu ere, ofizialki egiaztatu gabeko informazioa denez, baztertu ezinezkotzat jo du. «Ukatzen duenaren zain gabe, bahiketa eurek egin dutela baieztatzen duen komikatuaren zain gaude», esan zuen atzo Arellanok. Familiakoak «ahalik eta lasaien» daudela gaineratu du. «Kezkatuta daude, baina joan-etorri guztiek eraginik izan ez dezaten ahalegintzen ari gara», esan du Javier Arellanok. Hiru bizkaitarrak joan den larunbatetik daude bahituta beste bederatz lagunekin batera.

ENPLEGUA SORTZEKO POLITIKA AKTIBOAK NABARMEN GEHITUKO DIRELA DIO PIMENTELEK

PPk hurrengo urtean kotizazio enpresarialak jaits daitezkeela dio

■ Espainiak enpresarien kotizazioak jaitsiko ditu enpleguaren hazkundeak jarraitzen badu

■ Pimentel Lan ministroak dio datorren legealdian 300.000 lanpostu berri sortuko direla Espainian

■ Epe luzeko langabetuentzat neurri berriak iragarri ditu Espainiako Lan ministroak

Agentziak / Donostia

MANUEL PIMENTEL Espainiako Lan ministroak jakinarazi duenez, Madrilgo Gobernuak 2000 urtean enpresarien kotizazio sozialak jaisteko aukera darabil buruan. Enplegu hazkundeak jarraitzen duen bitartean, kotizazioen murrizketa bat gerta daitezkeela esan du Pimentelek. Bere ustez, «neurri hau enplegu hazkundearekin segitzeko eta Gizarte Segurantzako kontuak garbitzeko oso egokia izango da». Datorren legealdirako Espainian 300.000 lanpostu sor daitezkeela aipatu du.

Epe luzeko langabetuei dagokienez, Pimentelek Madril neurri berriak aztertzen ari dela aipatu du. Bestalde, gastu sozialaren arloan «sorpresa» helduko direla esan du. Manuel Pimentelek dioenez, Espainiako hurrengo aurrekontu orokorretan lana sortzeko politika aktiboak gehitu egingo dira.

Halaber, Pimentelek pentsioen negoziazioan patronalak hartu jarrera goraipatu du, eta Madril hark proposatu neurriekin bat egiten duela iragarri du: pentsioen igoerak ez du kotizazioen gehitzean eraginik izango, enpresarien etorkizuna ziurtatuko da erreserba fondoan bidez, eta pentsioen igoerak ez ditu etengo kuota sozialen beherapenak.

Manuel Pimentel Espainiako Lan ministroa (eskuinean) atzo Kordoban.

FRANCIS VARGAS / EFE

Piquek inflazioaren kontrako bere neurriak laster onartuko direla uste du

Agentziak / Donostia

JOSEP PIQUE Espainiako Industria eta Energia ministroak aipatu duenez, «gehienez hamabost eguneko epean» inflazioaren kontra berak landu neurri energetikoak onartzea espero du. Neurri horiek liberalizazioaren bidetik doaz. Piquereren asmoa, zenbait arlotan —erregaiak, argindarra, gas naturala eta butano gas— liberalizazioa bultzatzea da,

kompetentzia gehiago sortu eta prezioetan beherapen bat eragiteko. Hau gerta dadin, gasolindegia eraikitzeke trabak kentzea, hidrokarburoentzako zerga bereziak ekiditea, sektore elektrikoan beste hiru sektore sartzea... proposatu ditu.

Petrolioaren prezioen igoerak Espainiako merkatu energetikoetan eragina izan duela onartu arren, Piquek ez du uste hau kezkatzeko

modukoa denik: «Beste herrialdeetako inflazioarekiko aldea ez da gehitzen ari».

Bestalde, Rodrigo Rato Espainiako Ekonomia ministroak adierazi duenez, «inflazioaren kontrako neurriek liberalizazio bidean jarraituko dute». Ratozen ustez, «Espainian prezioak gora egiten dute ekonomiak gora egiten duen heinean; Arazoa Europarekin dagoen aldean dago».

Pertsiaiko Golkoko sei petrolio ministroek merkatuaren egoera aurkeztu dute

■ Petrolioaren garestitu duen ekoizpen murrizketa mantentzea erabaki dute

Agentziak / Dubai

PERTSIAKO GOLKOKO Elkarlaguntza Kontseiluko sei petrolio ministroek —Saudi Arabia, Kuwait, Qatar, Emirrerri Batuak, Bahrein eta Oman— bilera egin zuten atzo Dubaiken, OPEPe irailaren 22an egin behar duen bileraren aurrekari moduan.

Munduko petrolioaren merkatuaren egoera aztertu dute, eta hartu duten erabaki garrantzitsua apirilean hartu erabakia mantentzea izan da, hau da, produkzio murrizketa mantentzea.

Kontseiluko herrialdeek gas naturala banatzeko sare bat sortzeko aukera ere aztertu zuten. Hidrokarburo honen garapen komertzialarekin lortutako emaitzak Europako Batasunarekin batera aztertuko dituzte.

Euroaren erabilera hazi da, inbertsio moneta moduan

Agentziak / Frankfurt

EUROPAKO Banku Zentraleko kide Domingo Solansek Atenasen adierazi duenez, «euroaren erabilpena, inbertsio eta finantza moneta bezala, oso azkar ari da hazten». Euroaren erabilpenaren hazkunde hau «inbertsoarek euren karterak Europako moneta egonkorretan banatzea» egokiago dela ohartu direlako gerta da.

Generalik finantzen berregituratzea bizkortu du Italian

INaren gainean egindako eskaintza erasotzaileak gerra hotsak eragin ditu

Erredakzioa / Donostia

Italiako aseguru etxe garrantzitsuenen arteko azken borrokak bertako finantza munduaren berregituratzeko aliantza eta mugimendu estrategikoak bizkortu ditu. Datorren astean INAk eta honekin negoziazioetan ari den Sanpaolok erantzungo diote Generaliren Erosteko Eskaintza Publiko (EEP) «erasotzaileari».

GENERALI Aseguru etxeak Instituto Nazionale della Assicurazione (INA) entitatearen gainean iragan asteartean egindako EEPak Italiako finantza mundua asaldatuta dauka. Italiako aseguru merkatuaren %25eko kuota eskuratu eta Europako beste herrialdeetatik desiratu gabeko erasoak ekiditeaz gain —Axa frantsesa kasu—, Generalik bere eskaintzarekin INaren eta Sanpaolo bankuaren arteko negoziazioak haustea du helburu.

Generalik INA 12.300 milioi eurotan baloratu du eta bertako akziodunei haien tituluen balioaren %17,7ko prima eskaini die.

Elkarrekin fusioa egiteko negoziazioetan dauden INAk eta Sanpaolok jada «erasotzaileatzat» jo dute Generali-

ren eskaintza, eta datorren astean hari aurre egiteko pausoak eman ditzakete, Sanpaolok INaren gainean beste EEP hobe bat egitea kasu. Fusioarekin Sanpaoloko banku aseguruetako aktibitatea indartzeaz gain, kontrolpean izango luke Banco de Napoli —Italia hegoaldeko bankurik handiena—.

Finean, asaldatuta dagoen Italiako finantza munduko borrokaren frontearen orain gutxi arte aliatuak ziren bi *pisu astun* dabilta elkarren kontra: Enrico Cuccia bankaria —bere Mediobancak kontrolatzen du Generali— eta Agnelli familia —FIAT enporioaren jabe eta Sanpaoloko erreferentzia puntu—.

INArekiko gurari hori aseguru etxeak dituen bi akzio pakete garrantzitsuetan oinarritzen da: Banca Nazionale del Lavoro (BNL) eta Banco de Napoli. Alegia, Italiako beste bi banku ere sartuta daudela berregituratze honetan.

Eta ez dira horiek bakarrik, BNLk BBVren akzioen %10 du, eta azken entitate honek jada baieztatu du Italiako Unicreditorekin akzio trukaketa baterako negoziaketan ari dela. Sanpaolon, berriz, BSCH entitate espainiarrek ere badu partaidetza.

Lehoi hegalduna, Generali aseguru etxearen sinboloa.

AURREZ ERE ERASOAK EGIN DITUEN ARREN, ESTREINAKOZ EMAN DU ERRUSIAK HORIEN BERRI

Moskuk lehen aldiz onartu du Txetxenia bonbardatu duela

■ Armada federalaren arabera, Errusiaren barne segurtasuna babesteko egin dituzte erasoak

■ Zenbait berrik diote gerra gurdi errusiarrek Txetxeniako muga zeharkatu dutela

■ Mosku eta Grozник 1996 urtean sinatutako bake akordioak hautsi egin dituzte gertakari horiek

Erredakzioa / Donostia

ERRUSIAKO gerra hegazkinak Txetxeniako aire eremuan sartu ziren herenegun gauean eta han indar islamistek dituzten baseak bonbardatu zituzten. Zenbait iturri independentek jakinarazi zuten, gainera, gerra gurdiek ere zeharkatu zuten Txetxeniako muga.

Mosku eta Kaukasoko errepublika horren artean bake akordioak sinatu zituztenetik, ez da hau Errusiak horrelako erasoak egiten dituen lehen aldia; bai, ordea, bonbardaketan aritu dela publikoki jakinarazi duten lehen.

Armada Federalesko bozeramaileek *Itar-tass* agentziari eman zioten atzo goizean erasoen berri. Jakinarazi zuten Errusiako barne segurtasuna babestea eta Dagestanen tropa federalen aurka borrokan ari diren indar islamisten gordelekuak suntsitzea zutela helburu bonbardaketek.

1996an bukatutako gerraren berpiztea

Mosku eta Grozник 1996 urtean sinatu zuten alde bien arteko gerrari amaiera jarri zion bake akordioa. Uda honetan, baina, bake giroa hautsi egin da erabat. Txe-

ALVI ZAKTIEV / EPA0

Grozniko herritarrek, hegazkin errusiarren bonbardaketek eragindako kalteak neurtzen, atzo.

txenia ondoko errepublikan, Dagestanen, gerrillari islamistak aginte ofizialaren aurka altxatu ziren unetik hasi ziren Kremlingo buruak hura Grozniketik bultzatutako altxamendua zela esanez. Salaketa horiek are gogorrago bihurtu dira, gainera, Errusian azken bi asteetan izan den atentatu oldearen ondorioz.

Vladimir Putin lehen

ministroak eraso horiei aurre egiteko plana aurkeztu zuen joan den asteazkenean, eta atentatuaren erantzuleak «Dagestanen borrokan ari diren Txetxeniako islamista horiek berak» direla sinestuta, Kaukasoko errepublika hori bakartzeko asmoa dutela iragarri zuen.

Ohatarazpen horren aurretik, nolana ere, Txetxeniako agintariek jakinara-

zia zuten tropa federalen «bonbardaketa sistematiko» ondorioz 200 zibil hil zirela eta beste 20.000k euren etxeak utzi behar izan zituztela. Egoera horren aurrean Aslan Maskhadov Txetxeniako lehendakariak mobilizazio orokorrerako deia egin zuen joan den aste-buruan, eta luzatu egin zuen abuztuaren hasieratik indarrean zen salbuespen egoera.

Gaur desegingo da Kosovoko UCK gerrilla

■ Azken armak utzi, eta Kfor-en aginduetara jarri aurretik desfilea egin zuen atzo agur modura

Agentziak / Pristina

JOAN den ekainean sinatutako bake akordioei jarraiki, gaur burutuko da Kosovoren Askapenerako Armadaren (UCK) desarmea.

NATOko indarrek azken egunotan kbaieztatu dute, hitz eman bezala, gerrillariak 10.000 arma utzi dituztela Kfor-eko bake indarren esku, eta Agim Ceku UCK-ko

gerrillariak aurreratu du gainerako guztiak gaur bertan entregatuko dituztela.

UCK-k 10.700 soldadu ditu bere zerrendan. Horien artetik gehienak Kosovoko hiriburuan bildu ziren atzo, gerrillak agur modura egin-dako desfilean.

Nolana ere, UCK ez da desagertuko, eraldatu baizik. Bake akordioei jarraiki,

Kosovo Indar izena hartuko du hemendik aurrera. Segurtasun indar hori, oraingoz, Kfor-eko indarren baitako adar bat izango da.

Baina UCK-ko buruzagien asmoa da, apurka, erakundea osatuz joatea eta Kosovoko armada bihurtzea. «Aurki edukiko dugu armada moderno bat. Espero dut gure eskola militarra bi hila-beteren buruan egotea ofizia-

lentsat ikastaroak ematen hasteko moduan. Hurrengo urtean nahiko genduke soldaduak erreklutatzen hasi», azaldu zuen atzo Agim Cekuk.

Cekuren arabera, Kosovoko armadaren proiektu horrek arazorik gabe egingo du aurrera Nazio Batuetako Segurtasun Kontseiluan, «aurrez dena baitago hitzartuta».

Sei atentatu izan ziren atzo gauean Korsikan

■ Erasoez biktimarik ez baina kalte material handiak eragin zituzten

Agentziak / Aiacciu

Sei atentatu gertatu ziren atzo goizaldean Korsikan. Bost leherkari egoitza publikoetan zartarazi zituzten eta beste bat etxalde batean. Erasoez ez zuten biktimarik eragin, baina kalte material handiak sortu dituzte.

Segurtasun indarrek atzo jakinarazi zuten, atentatuaren lehen gauean pasatxo zela gertatu zen, Porti Vechjuko nekazari familia baten etxaldean. Burua estalita zeramaten dozena bat lagun armatu etxean sartu ziren eta bertako egoliarak —senar-emazteak eta bi seme-alaba— autoan lotu zituzten haiek etxaldeko aterpe batean leherkari bat prestatzen zuten bitartean. Leherkari hori zartatu egin zuten ihesean joan aurretik.

Gainerako bost atentatuak kasik aldi berean gertatu ziren —goizaldeko 02:25 eta 02:30ak bitartean— Aiacciu, Calvi, Corti, Porti Vechju eta Sarten. Eraso guztiek Frantziako Gobernuaren egoitza publikoak izan zituzten helburu.

Atzo iluntzean artean inork ez zuen atentatuaren erantzukizuna bere gain hartu. Polizia iturriek azpimarratu zuten, nolana ere, «atentatu terroristak» izan zirela, «duda izpirik gabe».

Atzoko erasoak azken atentatutik 24 ordu igaro ez zirela gertatu ziren. Herenegun gauean Hezkuntza Nazionalak Aiacciun duen egoitzak kalte handiak jasan zituen atarian jarri zuten bomba baten leherketak eraginda.

Erasoen aurka gogor egin du prefetak

Jean Pierre Lacroix Korsikako prefetak gogor salatu zituen atzo atentatu horiek guztiak, eta penatuta agertu zen erasoek eskualde hartako irudian eragiten duten kalteagatik. «Ekin-tza hauek amorru sentimentua sortarazten didate, biolentziak beti sortu ohi didan bezala», azpimarratu zuen Lacroixek.

JAKARTAK BAIMENA EMAN DU BI HEGALDITAN LAGUNTZA HUMANITARIOA BOTATZEKO MENDIETAN DAUDEN IHESLARIEI

Nazioarteko lehen soldaduak gaur helduko dira Ekialdeko Timorrera

■ Bake indarren buruzagia gaur helduko da Dilira, eta harekin iritsiko dira lehenengo 200 bat soldaduak

■ Bederatzi gerraontziz osatutako bi itsas flota irten ziren atzo Darwindik Ekialdeko Timorrerako bidean

■ Indonesiaren indarrak eta miliziak ibilgailuetan alde egiten ari dira Ekialdeko Timortik Mendebaldekoa

Erredakzioa / Donostia

NAZIOARTEKO indarren buruzagi Peter Cosgrove gaur helduko da Ekialdeko Timorrera, lehenengo 200 bat soldaduekin. Atzo zen hara iristekoa Indonesiako militarrekin aztertze nazioarteko tropen hedatzea. Baina, bidaia atzeratu egin zen, zehaztu gabe zeudelako Indonesiako militarrek zein laguntza mota eskainiko dieten bake tropei.

Atzo bederatzi gerraontzi irten ziren Darwindik (Australia) Ekialdeko Timorrerako bidean, nazioarteko uretan geratzeko. Horiek ziren *HMAS Adelaide* eta *HMAS Anzac* fragatak, *HMAS Success* bukea eta *HMAS Tobruck* anfibioa. Australiako Itsas Armadakoak dira guztiak. Itsas flotarekin joan ziren baita ere Erresuma Batuko *HMS Glasgow* suntsitzailea, Zeelanda Berriko *Te Kaha* fragata eta Australiako *Balikapapan*, *Labuan* eta *Brunei* hegazkinontziak

Indonesiak 8.000 bat soldadu aterako ditu Ekialdeko Timortik, Jakartako iturrien arabera. Jada 1.100 solda-

Australiatik atzo irten ziren lau gerraontzi Ekialdeko Timorrerako bidean.

BRIAN CASSEY / AP

duk osatutako bi batailoik alde egin dute, Indonesiako Armadako jeneral Sudrajatek esan zuenez. Polizia indonesiar eta paramilitar timortar ugari zihoazen atzo ibilgailuetan Mendebaldeko Timorrerako bidean, Darwinera Dilitik iritsitako informazioen arabera.

Indonesiaren Timorko indarrak «epeka irtengo dira nazioarteko indarrak heltzen hastean», Indar Armatueto buruzagi Wirantok adierazi zuenez.

Timorko mendietan jakirik gabe dauden iheslariei laguntzeko bi hegaldi egitea onartu zuen atzo Jakartako Gobernuak. Horrenbestez, 20 tona arroz eta mantak airez jaurtitzekoak ziren Ermera eta Bobonaro herri inguruetan. Han 20.000 errefuxiatutik gora daudela uste da. Gurutze Gorria, berriz, giza laguntza banatzen hasi zen Daren dauden 30.000 inguru desplazatu.

Aire bidezko laguntza here-negun hasi zuten Nazio Batuen hegazkinek. 20 tonatik gora arroz, jaki eta mantak banatu zituzten. Askoz gehiago behar da ordea.

Gutxienez 36 lagun hil dira Indiako bozen hirugarren fasean

Behe Ganberako 545 aulkietarik 76 aukeratu ziren atzo bost estatutan

Erredakzioa / Donostia

Bortizkeriak eztanda egin zuen atzo Indian, bost estatutan egin ziren hauteskundeetan. Zibilak eta segurtasun indarretako kideak dira hildakoak. Iturri ofizialen arabera, ezker muturreko taldeek —legez debekatuak— eta kide musulmanek egin zituzten bortizkeria ekintzak. Horiek boikoterako deia egin zuten lehenago.

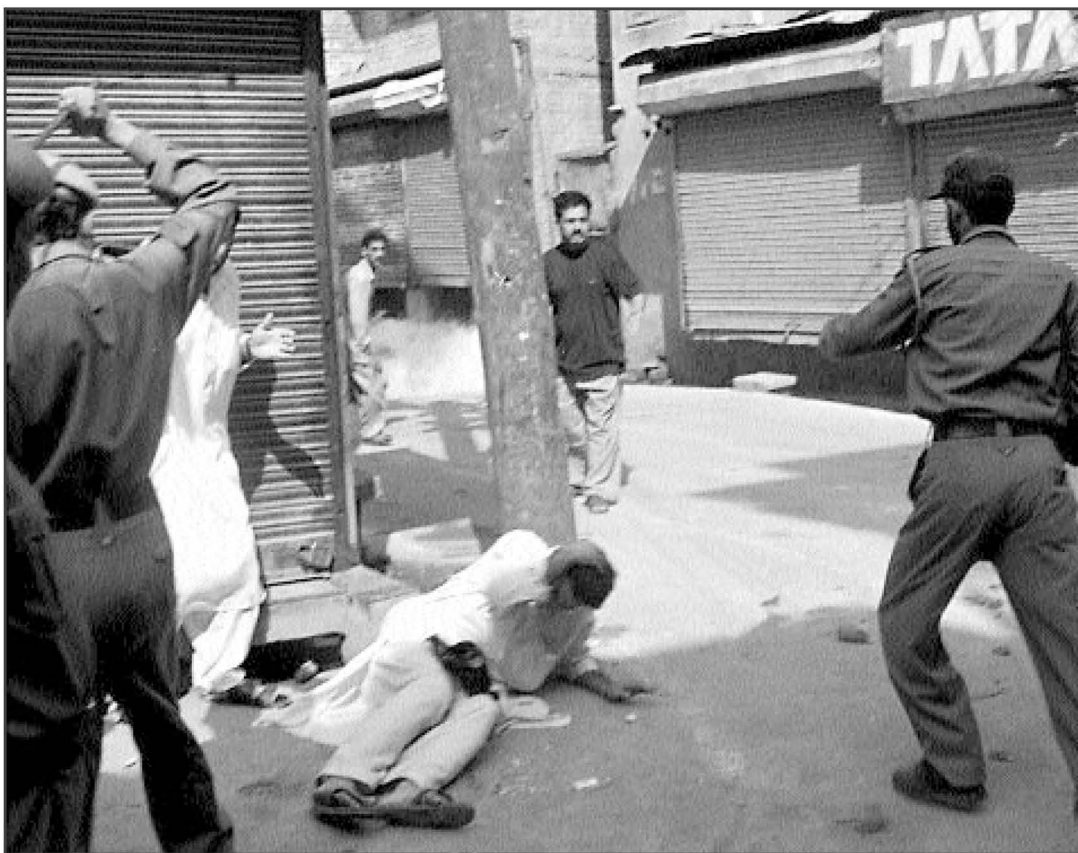
AURREKO bi fasetan ez beazala, bortizkeriak eztanda egin zuen Bihar, Jammu eta Kaxmir eta Andhra Pradesh estatuetan. Gutxienez 36 lagun hil ziren.

Biharren, India iparraldean, hil ziren gehienak: 29. Ezker muturreko taldeek minak lehertarazi zituzten, gizarte iraultza eta lurraren banaketa aldarrikatzeko. Hildakoetarik 20 dira, gutxienez, segurtasun indarretako kideak, eta gainontzekoak

zibilak, Poliziak azaldu zuten.

Jammu eta Kaxmir estatuan sei lagun hil ziren. Kide armatuek tiro egin zieten hautesleku bat zaintzen ari ziren bi soldaduri, eta hil egin zituzten. Beste hautesleku batean, herritarrek soldaduei eraso zieten armak kentzeko. Soldaduek tiroka erantzun zuten eta lau zibil hil.

Alderdi politiko musulman moderatuek boikoterako deia egin zuten estatu horretan.

RAFIQ MAQBOOL / AP

Poliziak jipoitutako gizon bati lagundu nahian ari dira herritar batzuk, Jammu eta Kaxmir estatuetan, Srinagarren.

Andhra Pradesh estatuan borrokan aritu ziren Kongresuaren Alderdiko —Gobernuaren aurkako indar nagusi— kide batzuk eta aurkari duen beste alderdi bateko kideak. Iturri ofizialek adierazi zuten, Kongresuaren Alderdiko militante bat hil zen liskarretan.

Behen Ganberako 344 aulki aukeratuak

Indiako Behe Ganberako 545 kideak aukeratzeko hauteskundeak bost fasetan egiten ari dira. Bozen hirugarren fasea zen atzo, eta bost estatutan egin zen: Bihar, Uttar Pradesh, Jammu eta Kaxmir,

Madhya Pradesh eta Andhra Pradesh.

76 aulki aukeratu ziren atzo egin ziren bozetan. 268 aukeratu ziren aurreko bi fasetan, eta, beraz, 344 ordezkari zehaztuta daude. Gainontzekoak hilaren 25ean eta urriaren 3an erabakiko dira.

• Arraunketa

BBK Bandera: Castrok ezustea eman eta garaipena lortu zuen atzo, aurreneko jardunaldian → **24**

• Sokatira

Europako Txapelketa: Nuarbek zilarrezko domina irabazi zuen 560 kiloetan, Espainiako selekzioaren izenarekin → **25**

Txirrindularitza

Espainiako Vuelta

Irabazle handiek bezala

Lehenengo mendatean ihes egin eta garaipena lortu zuen Alex Zullek

Bianditz Iraola / Donostia

ALEX ZULLEK irabazi zuen Pirinioetako azken etapa. Nicola Miceli italiarrarekin ihes eginda iritsi zen azken 300 metroetara, han eraso jo zuen eta aise lortu zuen garaipena.

Miceli atzean erraz utzi bazuen ere, ez du esan nahi lan gutxi eginda lortutako garaipena izan zenik. Egune-ko lehen mendatean (Clara) egin zuen ihes, italiarrarekin eta Jon Odriozola taldekidearekin batera. Mendate gainean 18 segundo eskas zituzten, baina aldapa behera handitzen joan zen.

Vitalicio taldea tropelburuan jarri ziren Minara bidean (bigarren mendatean). Iheslariak 4:53ko tartea izatera iritsi ziren, baina aipatu mendatean murrizten joan zen Minguezen mutilen lanari esker: mendiko sariko pankartapean 3:02ko aldea zuten.

Rassos de Pegueran dena erabaki

Rassos de Pegueran lasterke- ta apurtu egin zen, espero zen bezala; lehenengo aldapekin batera jende jariora hasi zen, tropelean 20 lagun inguru geratu ziren arte, faboritoak barne. Coque Uria jarri zen taldeburu eta erritmo bizia jarri zuen; Tonkovek ezin izan zion eutsi. Igor G. Galdeanok ere hasiera batean arazoak izan zituen, baina pixkanaka-pixkanaka aurre- jo eta taldetxoarekin bat egitea lortu zuen.

Azken aldapetan faboritoen taldetxoa apurtzen joan zen, baina ez zen diferentzia handirik izan haien artean. Ullrich-ek gero eta gertuago du garaipena, eta Galdeanok podiuma egiteko aukera.

Alex Zulle, atzo garaile sartzen.

PIRINIOAK triste daude. Espainiako Vueltako podiuma erabaki badute ere, aurpegia mugaz behetik duten Pirinioek ez dute mugaz bestaldekoen irribarrerik ez distirarik izan. Alegia, Tourrekoak askoz bikainagoak izan dira beti, eta, itxura batean, halatsu segituko dute gerora ere. Vueltako Pirinioek abildadea urri eta ahulezia ugari azaleratu baitute. Igor Gonzalez de Galdeanoren erakustaldi aparta izan ezik (eta hartan ere, aurkarien ezinak garrantzi handia

izan zuen), auzoan izan ditu indarrak Vueltako tropelak. Eguneroko albistea bakar- ren baten kamusdura izan baita. Onartu nahi ez den Olanoren ahuldadetik hasi eta Pavel Tonkovek atzo izan zuen txakalaldia, punta-puntako ziklismoa- rekin aldera daitekeen ezer gutxi eskaini du Vueltak Pirinioetan.

Abildadea urri

Xabier Usabiaga

Bakarren bat gailentzeko, jakina da beste norbaitek behar duela garaitua, baina lehia horretan nabarmena- goak izan dira garaituen ezi- nak garaileen ahalak baino. Ez da izan txirrindularirik egunero bere mailaririk onenean aritu denik. Zullek —atzoko garaileak— etapa garaipena beste jo-mugarik ez izateak, bere argi-itzale-

sailkapenak

13. etapa

1. A. Zulle (Ban)	3:54:34
2. N. Miceli (Liq)	14ra
3. J.M. Jimenez (Ban)	32ra
4. L. Piepoli (Ban)	36ra
5. J. Ullrich (Tel)	38ra
6. R. Heras (Kel)	d.b.
7. J.M. Uria (Kel)	47ra
8. M. Beltran (Ban)	d.b.
9. J.L. Rubiera (Kel)	d.b.
10. I.G. Galdeano (Vit)	51ra
11. I. Parra (Vit)	2:06ra
12. R. Laiseke (Eus)	d.b.
13. A.L. Casero (Vit)	2:11ra
14. S. Blanco (Vit)	2:45era
15. J. Odriozola (Ban)	3:09ra

Nagusia

1. J. Ullrich (Tel)	56:42:18
2. I.G. Galdeano (Vit)	49ra
3. R. Heras (Kel)	2:35era
4. J.M. Jimenez (Ban)	3:35era
5. P. Tonkov (Map)	3:45era
6. J.L. Rubiera (Kel)	4:23ra
7. M. Beltran (Ban)	5:05era
8. A.L. Casero (Vit)	6:19ra
9. L. Piepoli (Ban)	8:00ra
10. I. Parra (Vit)	8:08ra
11. S. Blanco (Ban)	9:24ra
12. A. Olano (ONCE)	12:29ra
13. J.M. Uria (Kel)	18:26ra
14. F. Garcia Casas (Fes)	20:21era
15. T. del Olmo (Eus)	20:31ra

ko izaeraz gain, Vueltaren garrantzia erakusten du. Azken mendatea baino lehen ihes egidako ziklistak harrapatu ezinak bistaratu du, bestalde, ziklistarik onenen maila. Garaile izan- go den gizona ere —Jan Ullrich, jakina— 1997an Tou- rra irabazi zuen ziklista bikaintzat moztarotatu nahi- ko du orain antolakuntzak, baina alemaniarra ez da orduan zenaren itzala ere. Bestela, Jose Maria Jime- nez ordu erdira izango zen orain. 1997an zegoen beza- la.

Olanok Vuelta utzi du, min hartuta

Agentziak / Rassos de Peguera

ABRAHAM OLANOK seigarren saihetsa hautsita du, eta Vuelta uztea erabaki zuen atzo. Etapa bukatutakoan Bartzelonako ospitale batean analisiak egin zituen eta han aurkitu zituen lesioa. Dirudienez, L'Anglirun bukatu zen etapan izan zuen erorikoan hautsi zitzaion. Baliteke mundialean ez parte hartzea.

Alex Zullek ilusioa berreskuratu du

Pozik zegoen atzo Alex Zulle, etapa irabazi ondoren —Vuelta irabazteko aukerak aspaldi galdu zituen—. «Taldearentzat eta niretzat garaipen garrantzitsua da», esan zuen, «Vuelta irabazteko aukera handiekin etorri bainintzen».

Garaipena kostatakoa izan zela ere adierazi zuen: «Helmugarako 500 metro falta zirela ikusi nuen irabaz nezakeela. Ezin izan nuen Miceli lehenago utzi, indarrean baitzegoen». Horretaz gain, atzetik Kelme eta Vitalicio erritmo bizian zetozen, eta ihesa bertan behera botatzeko ez zitzaizela asko falta izan esan zuen.

Etapira irabazteak aldaketa ekarri dio suitzarrari, animoa eman baitio aurrera jarraitzeko: «Iazko Tourrean gertatutakoaren ondoren horrelako zerbait behar nuen. Honek morala igo dit». Beste etaparen bat irabazteko irrikaz dago: «Erlojupekoa ondo datorkit, bai-

na ez dut uste prestaturik nagoenik».

Jon Odriozola taldekidea ere gogoan izan zuen, eta eskerrak eman zizkion bere mesedetan egin zuen lan guztiagatik.

Lehenengo hiruretan behintzat bai

Jan Ullrich alemaniarrek oso indartsu ikusten ditu Espainiako taldeak, eta geratzen diren etapetan izango dituen erasoen beldur da. Gaur bertan Roberto Heras, Jimenez edo Igor G. de Galdeanok erasoak jo dezaketela uste du Montjuic-eko igoeran: «Etapagorria da eta erasoak Madrilera iritxi arte espero ditut. Podioan egoteko lan egingo dut, baina hemengo taldeak oso indartsu ikusten ditut».

Atzoko etaparen gainean Rassos de Peguera oso gogorra zela esan zuen: «Mendatea eta etapa oso gogorrak izan dira. Taldeak ondo lan egin du etapa azkar honetan eta pozik nago denbora gehiago atera dudalako».

Igor beste behin ere aurrean

Etapira biribila egin zuen atzokoan ere Vitalicio txirrindulariak. Lan asko egin behar izan zuen, ordea, berak adierazi zuenez: «Igoera gogorra zen eta hasieratik indarrak neurtzen joan naiz». Azkenean Ullrich baino 12 segundo beranduago iritsi zen, baina Tonkovi denbora atera zion.

Ezohiko etapa Bartzelonan. Gaur txirrindulariek 141 kilometro egin beharko dituzte 17,8 km-ko zirkuitu bati birak ematen. Montjuiceko gainak erabakiko du irabazlea.

Bide luze eta bihurria

Maila Nagusirako bidea egin behar du

Koldo Alduntzin / Donostia

LAUGARREN urtea ekingo du Baionak Elite 2an, eta 1999-2000 sasoia azkenekoa izatea nahi luke. Horretarako oso xapelgo ona egin beharko du, eta gorantz egiteko moduko taldea duela erakutsi. Erabaki sendoak hartu dituzte aurten baionese, eta garrantzitsuen erugbi sailari bultzada sendoa ematea izan da. Horrek berarekin dakar konprometua, eta ezin dute hutsik egin.

Hogeitaz ariko dira lehen, bi multzotan banatuta. Sailkapen fasean denek denek kontrajokatuko dute joan-itzuliko partidak jokatu. Multzo bakoitzetik aurreneko bostak sailkatuko dira (10) bigarren faseko, eta azkeneko bostek (10) maila ez galtzeko faseari ekin beharko diote, azkeneko seiak Nazional 1era jaitsiko direlarik.

Titulua bereganatzeko eta mailaz gora egiteko sailkatuko diren bost taldeek -multzo bakoitzeko- ez dute bere taldekoen kontrajokatu beharko, beste multzokoekin kontrajokatu. Nolanahi ere, sailkapen faseko puntuek balioa izango dute. Gogoratu iaz multzo batean aritu zirela talde guztiak, eta egia esan, gero eta nahasmen handiagoa gertatzen ari da Frantziako errugbian. Esan beharra dago, gainera, soilik talde bat igoko dela Elite 1era. 28 partida jokatu ondoren jakingo da txapeladuna.

Baionak lagunarteko zortziaren bat partida jokatu egin

Baionaren plantila				
Jokalaria	Postua	Adina	Pisua	Garaia
Altuna, Asier	harroina	30	105	1,84
Eiheratxar, Pello	harroina	31	92	1,68
Gimond, Mario	harroina	25	102	1,80
Usandizaga, Jean Michel	harroina	25	103	1,81
Piery, Jean Yves	harroina	25	100	1,80
Bouvier, Stephane	orpokatzailea	28	100	1,78
Astarloa, Oskar	2. lerroa	25	95	1,85
Seguela, Laurent	2. lerroa	29	115	2,02
Priso, Christian	2. lerroa	25	117	2,00
Fagoaga, Bixente	3. lerroa	23	92	1,85
Sein, Gerald	3. lerroa	25	95	1,85
Durquety, Herve	3. lerroa	28	96	1,88
De Goldi, Marck	3. lerroa	25	98	1,85
Berges, Romain	3. lerroa	22	103	1,89
Maillot, Pierre	uztartze erdia	28	77	1,75
Etseto, Vincent	joko zabaltzailea	30	84	1,82
Larretxea, Daniel	joko zabaltzailea	22	91	1,80
Aussel, Stephane	erdia	26	87	1,79
Etchebarne, Christian	erdia	25	83	1,80
Laborde, Cedric	erdia	23	82	1,79
Polidori	erdia	26	78	1,76
Bujaldon, Stephane	hegala	27	82	1,75
Sivy, Yann	hegala	24	80	1,75
Eizagirre, Xabier	gibelekoa	22	80	1,78
Duboscq, Nicolas	gibelekoa	24	88	1,85

du aitzin-sasoia. Ligaren estreinakoa Landetako Tyrosen jokatu du (15:00); oso talde bihurria eta gogorra. Duboscq, Murata, Altuna, Durquety, Iriarte, Berges, Diara eta Cazala fitxatu ditu Baionak.

Miarritzek 33-21 irabazi zion Castresi

Ligako laugarren jardunaldiako partidari Miarritzek etxe-

ko bigarren garaipena lortu zuen Castresen kontra. Lau entsegu egin zituzten miarritzarrek: Dagerre, Mazas, Betsen eta Morlaes. Gainera, Mazasek 18 puntu egin zituen jaurtiketetan. Castresek bi entsegu egin zituen.

Oso partida ona egin zuten lapurtarrek. Hori gutxi balitz bezala, alde handiagoz irabaztea merezi izan zuen.

Nazional 1ean lau talde ariko dira

K. Alduntzin / Donostia

EUSKAL HERRIAK lau talde izango ditu gaur hasiko den Frantziako Nazional 1 Mailan: Donibane-Lohizun, Baigorri, Garazi eta Maule. Bokalek iaz galdu zuen maila, eta Nazional 2an ariko da denboraldi honetan.

Guztira 44 taldek jardungo dute Nazional 1ean, 11 taldeko lau multzotan banatuta. Sailkapen fasea gaur hasiko da, eta 2000. urtearen apirilaren 30ean amaituko da. Multzo bakoitzeko lehen bi sailka-

tuek (8), bigarren faseko txartela zuzenean eskuratuko dute.

Hirugarren sailkatuetatik seigarrenera (16 talde), sailkapen kanporaketa jokatu beharko dute. Bigarren fasea jokatu, finalean heltzen diren Elite 1erako urratsa egingo dute. Zazpigarren, zortzigarren eta bederatzigarren sailkatuek mailari eutsiko diete, eta azken bi sailkatuek (8 talde) maila galduko dute.

Kontuan hartu behar da 2000-2001 sasoian 12 tal-

deko lau multzo izango direla.

Garazik, Baigorri eta Donibane-Lohizunek 3. Multzoan jokatu dute. Hauek dira gaurko lehen jardunaldiko partidak: Saint Paul les Dax-Garazi, Baigorri-Montrejeau eta Donibane Lohizun-Tarbes.

Maulek, berriz, 4. Multzoan jokatu du, eta gaur Mazameten jokatu du.

Aipatutako partidak arratsaldeko hiruretan hasiko dira.

Alaves ♦ Barcelonak aurea hartu zuen arren, Alaves markagailuari buelta emateko gai izan zen

Urrezko hiru puntu

Astudillo eta Nan Ribera izan ziren atzo etxekoan golegileak

PAULINO GUTIERREZ / EFE

Abelardo eta Magno, atzo gaueko partiduan.

Alaves	Barcelona
2	1

Alaves.- Herrera; Contra, Karmona, Tellez, Torres Mestre; Morales, Desio, Astudillo, Pablo (Eggen, 81 m.); Magno (Salinas, 78 m.) eta Javi Moreno (Nan Ribera, 65m.).

Barcelona.- Hesp; Ronald de Boer, Abelardo, Frank de Boer, Sergi; Litmanen (Luis Enrique, 46 m.), Guardiola (Kluivert, 81 m.), Cocu (Zenden, 76m.); Simao, Dani eta Rivaldo.

ATSEDENEAN: 1-1.

ARBITROA: Ansuategi Roca. Txartel horiak: Tellez (48m.), Contra (58 m.), Torres Mestre (73 m.), Salinas (90 m.).

GOLAK: 0-1: Danik (22m.); 1-1: Astudillo (42m.); 2-1: Nan Riberak (70 m.)

Asier Errasti / Gasteiz

URREZKO hiru puntu lortu zituen atzo Alavesek Barcelona ahalguztidunaren aurka. Mendizorrotzan jokaturako partiduan, irudi bikaina eman zuten gasteiztarrek eta merezitako garaipena lortu zuten. Hori bai, ez zuen lan erreza izan Alavesek, Barcelonak aurea hartu baitzuen markagailuan, lehen zatian Danik sartutako golari esker. Gasteiztarrek, ordea, ez zuten amore eman eta presio han-

dia eginez eta atzekaldean sendo egonez, partiduari buelta emateko gai izan ziren.

Partiduaren hasiera oso bizia eta erritmo handikoa izan zen; hala, lehen 20 minutuetan hainbat gol aukera izan zituzten Alavesek zein Barcelonak. Azkenean, baina, Barcelona izan zen egoerari etekina atera ziona. Hogeitabigarren minutuan, Simao Sabrosa portugaldarrak —Figo erkidearen lekua hartu zuen atzo, hiru partidutarako zigortuta baitago— jokaldi bi-

kaina egin zuen eskuin hegaletik, eta atzerantz egindako erdiraketa ederki aprobetxatu zuen Danik partiduko lehen gola sartzeko.

Lehen zatiko azken minutuetan gorantz egin zuen berriz ere Alavesek eta hainbat gol aukera izan zituen, batez ere Javi Morenok. Lan horren fruitua lehen zatia bukatzeaz zegoela jaso zuten gasteiztarrek. Hala, 42. minutuan, Moralesek jaurtiketa bortitza egin zuen area kanpotik, eta Hespек hasiera batean erantzun ona eman bazion ere, Astudillo atzelariak baino biziago ibili zen eta partidua berdindu zuen. Denboraldiko bigarren gola zen argentinarrarentzat, eta zelai-erdian egiten duen lan etengabeaz gain, areara heltzeko ere gai dela erakutsi zuen.

Bigarren zatian, Alaves atzean oso sendo zelairatu zen, eta Barcelonak baloiaren jabetza zein jokoaren kontrola zituen arren, ez zuen bate-

re arriskurik sortzen Herre-raren ate aurrean. Gainera, katalanek egindako arrisku-ko jokaldi bakarrean, epaile-ak baliorik gabe utzi zuen Danik buruz sartutako gola.

Minutuak aurrera joan ahala, Alaves gero eta hobeto jokatzeko hasi zen, kontra-erasoan hainbat gol aukera sortuz. Azkenean, lan horrek etekina izan zuen, gainera. Hala, 25. minutuan, Nan Riberak, zelairatu berritan, Rud Hesp eta Sergiren arteko gaizki ulertu bat aprobetxatu zuen, eta area kanpotik baloia atezainaren gainetik loratu eta gol bikaina sartu zuen. Zailena egingo zegoen.

Ordutik aurrera, atzean eutsi zuen Alavesek, eta partidua hasieran zaila bazirudien ere, garaipen bikaina lortu zuen. Gol gehiago sartzeko aukera ere izan zuen gainera Alavesek. Hortan Nan Ribera bera nabarmendu zen, bigarren zatian zelairatu ostean, partidua bikaina jokatu baitzuen.

Espainiako ligak

Partiduak eta sailkapenak

LEHEN MAILA

4. JARDUNALDIA

Reala	-	Mallorca
Celta	-	Rayo
Zaragoza	-	At. de Madrid
Racing	-	Sevilla
Espanyol	2-1	Oviedo
Alaves	2-1	Barcelona
Betis	1-0	Valencia
Valladolid	4-2	Malaga
Real Madrid	1-1	Deportivo
Numancia	-	Athletic

Sailkapena

1. Barcelona	9	+6
2. Rayo Vallecano	9	+4
3. Deportivo	7	+5
4. Real Madrid	7	+4
5. Malaga	6	+3
6. Racing	6	+1
7. Celta	6	+1
8. Alaves	6	
9. Reala	4	+2
10. Zaragoza	4	+2
11. Athletic	4	
12. Mallorca	3	+1
13. Valladolid	3	-2
14. Espanyol	3	-3
15. Oviedo	3	-4
16. Numancia	3	-5
17. Sevilla	2	-1
18. Betis	1	-4
19. Valencia	0	-4
20. At. de Madrid	0	-6

Atzoko partiduen kontuan hartzeke

BIGARREN A MAILA

4. JARDUNALDIA

Eibar	1-1	Elche
Getafe	-	Villarreal
Badajoz	-	Levante
Albacete	1-0	Tenerife
Salamanca	3-2	Sporting
Lleida	0-1	Recreativo
Logroñes	-	Toledo
Las Palmas	-	Merida
Cordoba	-	At. Madrid B
Compostela	-	Leganes
Extremadura	-	Osasuna

Sailkapena

1. Extremadura	12	+5
2. Compostela	9	+5
3. Las Palmas	9	+4
4. Osasuna	9	+3
5. Sporting	9	+2
6. Salamanca	8	+4
7. Merida	8	+3
8. Levante	7	+2
9. Tenerife	7	
10. Recreativo	7	-1
11. Villarreal	6	+2
12. Badajoz	4	+1
13. Albacete	4	-2
14. Elche	3	-1
15. At. Madrid B	3	-3
16. Toledo	3	-4
17. Logroñes	2	-2
18. Getafe	2	-2
19. Eibar	2	-3
20. Leganes	1	-4
21. Cordoba	1	-4
22. Lleida	1	-5

Atzoko partiduen kontuan hartzeke

Reala ♦ Fuentes eta Gomezek denboraldiko lehen minutuak jokatu dituzte

Rayoko partidua ahaztera

Aho zapore gazia, gozoa bihurtzen saiatuko dira jokalariek

Jon Balenziaga / Donostia

MALLORCAREN kontura, Rayo Vallecanoren aurka erakutsitako irudi kaskarra ahazten saiatuko dira Realeko jokalariek. Asteazken zehar pilotutako lanak eraginik izan duen ikusteko aukera ere izango da. Bernd Krauss entrenatzaile alemaniarrek, taldea "gogo biziz" arituko dela aipatu du aste honetan zehar, eta jokalariek ere aurreko asteko jarrera aldatu beharra dagoela esan dute. Kraussek, bost aldaketa egingo ditu aurreko asteko hamaikakoarekin alderatuz. Aranzabalen lesioa dela eta, eskuin lateral gisa Fuentes ariko da; Lopez Rekarte, hortaz, ezkerretik arituko da gaur. Euskarri lanetan, Guerrero zigortuaren ordez, Gomez ariko da. Zelai erdian eskuinaldetik, Mutiuren tokia Kuhbauerrek beteko du. Ezkerraldetik Barkerorena De Pedrok, eta aurrealdean, De Paularen ordez, Sa Pintok jokatu du.

Miguel Fuentes eta Juan Gomezek denboraldi honetako lehen minutuak jokatu dituzte Realarekin.

Deialdia osatzeko ere lanak izan ditu entrenatzaile alemaniarrek. Lehen taldeko 17 jokalarik baino ez ditu jokatzeko moduan; hortaz, Diego Asorey ezker lateralak, nahiz eta Real B taldera iritsi berria izan, deialdian sartzea erabaki du.

Asorey, gertatzen ari zaionarekin, sinetsi ezinik dago

Diego Asorey jokalarik pasaitarrak denbora gutxian, filialarekin eta lehen taldearekin debuta egin du. Eta hori gutxi balitz bezala, neurketa ofizial bateko deialdian sartzea ere lortu du.

"Oso pozik nago gertatzen ari zaidanarekin. Denbora gutxian, Sanserekin debutatu dut, lehen taldearekin Milanen aurkako adiskidantza partiduan ere jokatu nuen, eta orain hau, sinestezina da. Dena azkarregi doa, ezin izan dut gertaturiko guztia ongi barneratu. Taldeko giroa oso ona da", zioen atzo.

Mallorca Zubietan entrenatu zen atzo

Fernando Vazquez entrenatzailearen taldea Zubietan entrenatu zen atzo arratsaldean. Eguerdian Donostian emandako prentsaurrean, "zalantza bakarra" zuela azaldu zuen. Lauren osatzen bada, berak jokatu du; bestela, Armandok. Realak, "gustuko taldea" duela aipatu zuen Fernando Vazquezek: "Realak erabili ohi duen filosofia meritua handikoa da".

Gaur goizean azken entrenamendua

Partidu aurretiko azken lan saioa goizeko hamaiketan egingo dute txuri-urdinek Zubietan. Kraussek gustukoa du partidua iluntzean denean goiz partean entrenamendu labur bat egitea.

86/87 denboraldian, 7 eta 1 irabazi zuten Realak

86/87 denboraldian astindu ederra eman zion Realak Mallorcari 7 eta 1 irabaziz. Bakero, Gajate eta Lopez Ufartek bina gol egin zituzten, eta Begiristainek beste bat. Mallorca-

Eibar ♦

Irabazteko
aukera izan
arren,
berdinketa
azkenean

Moralesek penalti bat
huts egin zuen 70.
minutuan bana
zeudela

Eibar	Elche
1	1

Eibar.- Jon Ander, Deskarga, Matxon, Arce, Gorka Garcia, Artetxe, Bixente (Olano 50. min.), Iturrino (Donosti 61. min.), Irazoki, Ruben, Morales.

Elche.- Iaki, Carmelo, Alejo, Axier, Estefano, Edu Garcia, Redondo, Solaun (Timpani 71. min.), Dani Borrego, Huegun (Claudio 66. min.), Armentano (Vilanova 84. min.)

GOLAK: 0-1, Armentano (26. min.), 1-1, Artetxe (61. min.).

ARBITROA: Tellez Sanchez. Txartel gorria Elcheko Edu Garciami, eta txartel horiak Eibarko Matxon, eta Elcheko Solaun, Huegun, Axier eta Vilanova.

Erredakzioa / Donostias

PUNTU banaketa egon zen Ipuruan atzo Eibar eta Elcheren artean, banako berdinketa lortu baitzuten armeroek. Irabazteko aukera bat baino gehiago izan zuten gipuzkoarrek, bigarren zatian golak sartzeko aukera ugari izan baitzituzten.

Baina aurreneko zatian eskas ibili zen Eibar, eta Elche nagusi izan zen zelaietan. Erdi lotan egon ziren gipuzkoarrek, izan ere. Partida hasi bezain pronto, pare bat aukera izan zuten kanpotarrek, eta 26. minutuan Armentano aurrelari argentinarra Jon Anderren atea zulatzea lortu zuen.

Bigarren zatian indartsuago eta gogo gehiagorekin ateratu zen Eibar, eta Elcheren atean gol aukera bat baino gehiago izan zituen, eta Artetxek lortu zuen berdinketa. Irabazteko aukera ere izan zuten gero, penalti pitatu baitzuten arbitroak. Baina jaurtiketan ez zuen asmatu Moralesek.

Javier de Pedro • REALEKO JOKALARIA •

«Jarrera aldatu beharra dugu»

JAVIER DE PEDRO erdilaria bi astez min hartuta izan ostean, gaur itzuliko da taldera. Bere errendimendua erabakigarria izan daiteke.

■ Vazquezek Mallorcaren gidaritza hartu duenetik, jokaturiko bi partiduetan irabazi ditu.

Kontuz ibili beharko dugu hortaz. Dena den, hirugarrenean irabaztea lortuko dugu. Estadistikek ez dute balio handirik, apurtzeko daude. Berdegunean erakutsi behar dugu dakiguna.

■ Nola jokatu behar zaio Mallorcari?

Mallorcak baino gehiago, gure jokoak kezkatzen nau. Hortzak estutu eta taldeak Rayoren aurka erakutsi zuen jarrera aldatu beharra daukagu. Jarrera aldatzea, nahikoa izango da. Atletico de Madriden aurka joko ona egiteko gai garela erakutsi genuen.

■ Jokatzeko sasoirik onenean al zaude?

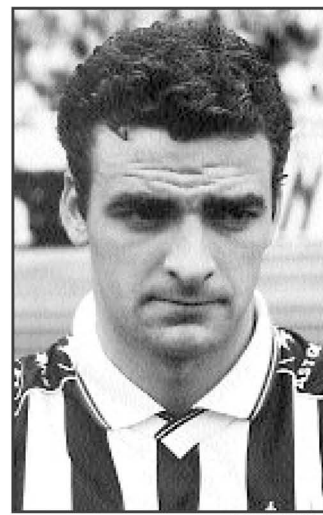
Sasoirik onenean ez baina jokatzeko moduan bai. Bes-

tela, Bernd Krauss berak ez ninduen ustezko titularrekin jarriko astean zehar.

■ Hamaikakoan izango diren aldaketek izango al dute eraginik?

Ez dut uste. Orain artean jokatu ez duten jokalariek gainera, ahalik eta ondoen egiten ahaleginduko dira, hurrengo partiduan berriz ere hasieratik jokatu ahal izateko.

■ Asteko plangintza zigorra izan al da zuretzat? Ez gaude eskolan. Kraus-

ARTXIBOKOA

sek zenbait jokaldi zuzendu nahi dituelako aritu gara aste honetan goiz eta arratsaldean. Ez da gaizki pentsatu behar.

Athletic ♦ Ligako historian lehen aldiz, Sorian arituko dira zuri-gorriak Numanciaren aurka

Irabazi beharreko partidua

Sivori eta Rios deialdian sartu ditu berriz ere Luis Fernandezek

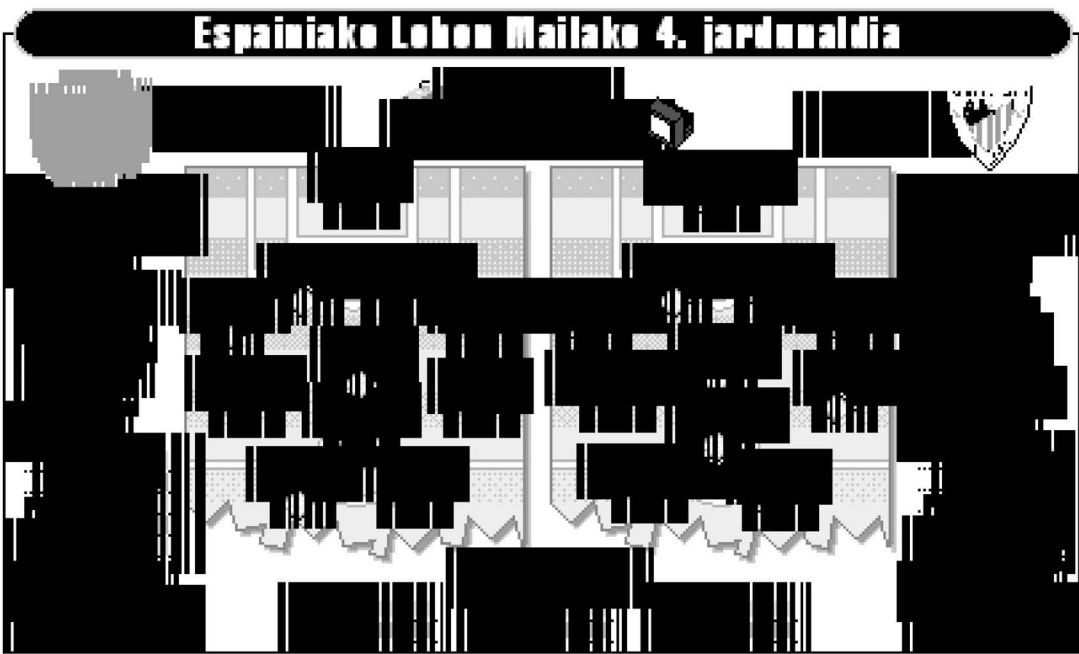
Ismael Urzaiz —argazkian— eta Joseba Etxebarria izango dira gaur ere Athleticceko bi jokalaririk aurreratuenak.

Erredakzioa / Bilbo

PARTIDU ezerosoa jokatu du gaur arratsaldeko seieta-
tik aurrera Soriako Los Pajaritos futbol zelaian Athletic-
cek, garaipenak bakarrik balio baitie zuri-gorriei Numanciaren aurkako partiduan. Hori bai, Andoni Goikoetxea Athleticceko atzelari ohiak entrenatutako taldeak azken bi jardunaldietan Real Madrid eta Mallorcaren aurka jasotako porrotak ahaztu eta garaipena lortu nahi du berriz ere bere jarraitzaileen aurrean. Izan ere, Numanciak argi du lehen mailari eutsi nahi badio, behar-beharrezkoa izango duela etxeko partiduetan ongi aritzea.

Gauzak horrela, Athleticcek gogor lan egin beharko du gaur Ligako historian Numanciaren aurka jokatu-
ko duen lehen partidua irabazi nahi badu. Ildo horretan, Luis Fernandez entrenatzaileak argi utzi die bere jokalariei Soriako partidua zaila izango dela, Numanciak ez baitie zuri-gorriei eroso jokatzeko aukerarik emango.

Luis Fernandezek zelaia-
tuko duen hamaikakoa, berriz, ez dago batere argi,

frantziarrak ez baitzuen argitu nahi izan Real Madriden aurkako taldea errepikatuko duen edota berriz ere 3-5-2 eskemara itzuliko den. Hori bai, berriz ere Real Madriden aurka jokatu-
ko jokalariek zelairatuko balitu, hurrengo litzateke Athleticen hamaikakoa: Imanol Etxebarria atean; Larraínzar, Alkorta, Ferreira eta Larrazabal atzealdean; Edu Alonso, Urrutia, Felipe eta Guerrero erdialdean; eta Joseba Etxe-

berria eta Urzaiz aurrealdean. Era berean, nabarmendu beharra dago Arturo Igorain Sivori eta Roberto Rios deialdian sartu dituzela beren arazo fisikoak gainditu ostean.

Barbu hamaikakora itzuliko da Numancian

Numanciari dagokionez, berriz, Andoni Goikoetxeak hamaikakoa aldatzeko handirik ez duela egingo nabarmendu behar da. Izan ere,

Mallorcaren aurkako porrotaren ostean besterik gertatu-
ko zela bazirudien ere, Goikoetxeak aldatzeko bakar bat egingo du. Hala, Contantin Barbu errumaniarra Numanciaren aurrealdera itzuli-
ko da bere arazo fisikoak gainditu ostean. Athleticcek Numanciari utzitako Txomin Nagorek ere lekua izango du hamaikakoa. Jorge Perezek, aldiz, aulkian egon beharko du hurrengo aukera noiz iritsiko zain.

Osasuna ♦

Baliteke Emeka hasieratik aritzea Extremaduraren aurka

Liderra garaitu nahi dute gorritxoek

12:00 (G +)	
EXTREMADURA-OSASUNA	
Ortuondo	Lotina
1 Gaspercic	1 Sanzol
12 Oscar	7 Krutxaga
5 Kalla	16 Emeka
14 Belenguer	4 Mateo
20 Poli	19 Alfonso
15 Kortina	8 Palacios
6 Pedro Jose	22 Alex
8 Viaud	12 Josema
- Geli	6 Alfredo
7 Manuel	14 Arpon
18 Dure	9 Ziganda
Epailea ¥ Muiz Fernandez	

Eduardo Elizondo / Iru e a

OSASUNAK Extremadura liderraren kontra jokatu-
ko du gaur (12:00, Canal Plus). Baliteke gorritxoek hamaikakoa Emeka Ifeijagwa aritzea, Petar Vasiljevicen orde-
z. Hala bada, defentsa nigeriarraren debuta izanen litzateke gaurkoa, Ligan. Miguel Angel Lotina entrenatzaileak, dena den, argi utzi du Vasiljevicen lekua betetzeko bere lehen aukera Aitor Fresan dela; baliteke, ordea, Aitorrek jokatzetik ez izatea, belaunetako batean dituen arazoak direla-eta; nafarrak azkenik jokatzetik ez badu, Emeka Ifeijagwa izanen da hamaikakoa.

Gainontzeko jokalariek Leganesen aurka irabazi zuten berak izanen dira, salbuespen bakar batekin, Alfonso taldera itzuliko baita partidua bateko zigorra bete ondoren.

Arrosa koloreko garaipena

Koxtapek Kontxa irabazi izanak ilusioa sortu du Pasai Donibanen, baina bertakoek zail ikusten dute arraunean dagoen zatiketa konpontzea

Juanma Sarasola / Pasai Donibane

GAUR ZORTZI irabazi zuen Koxtapek Kontxako Bandera, eta Pasai Donibanen oraindik ere non-nahi ikus daitezke arrosa koloreko bandera eta zapiak. Udaletxean, berriz, han dago Kontxako Bandera bera, zintzilik, ederkik ikusteko moduan, eta arratsaldero jarraitzaileek kalejiran ateratzen dute. Harro baitaude guztiak ere.

Kalean buelta bat eman edota klubaren egoitzara jo besterik ez dago horretaz ohartzeko. «Horrelako herri batentzat eta bertako arraunlari batentzat izugarria da

Kontxan irabaztea. Baina atzetik jende askoren lana dago, urte askotako lana. Euri zaparradak, hotza, entrenamendu gogorrak... Askok sofritzen dugu arraunlariok, eta latzak pasatu ondoren, oso une polita izaten da hau», dio Joseba Arbona patroiak, entrenamendua hastear dandela. Txiki Larrañaga Orioko patroia izandakoari eta Abraham Olanori ez ezik, Pasai Donibaneko herriari ere eskaini zion hark bandera lehengo igandean.

Egun zoriontasuak bizitzen ari dira orain Koxtapekoak eta herriko jarraitzaile ugari, baina asko sofritutakoak dira

haiek. Izan ere, 1991n zatiketa gertatu zen herriko arraun klubean, eta Koxtape eta Donibaneko bakoitzak bere aldetik joan zen. Zatiketak haserre eta tirabira asko sortu zituen herrian. Arbonak ongi gogoratzen ditu une haiek: «Garai hartan hamasei urte nituen. Ez zen une gozoa izan. Baina gauzak garbi nituen eta Koxtaperen alde egin nuen». Juanin Lasurtegik ere, Koxtapeko entrenatzaileeta batek,

gogoan ditu garai haiek. «Orduko tripulazioko beteranonek, Kontxan bitan garaile izandakoek hain zuzen, denek batera alde egin zuten, eta guk gaztetxoekin eta lehendabiziko urtean hiru errumaniarrekin osatu behar izan genuen taldea», dio Lasurtegik.

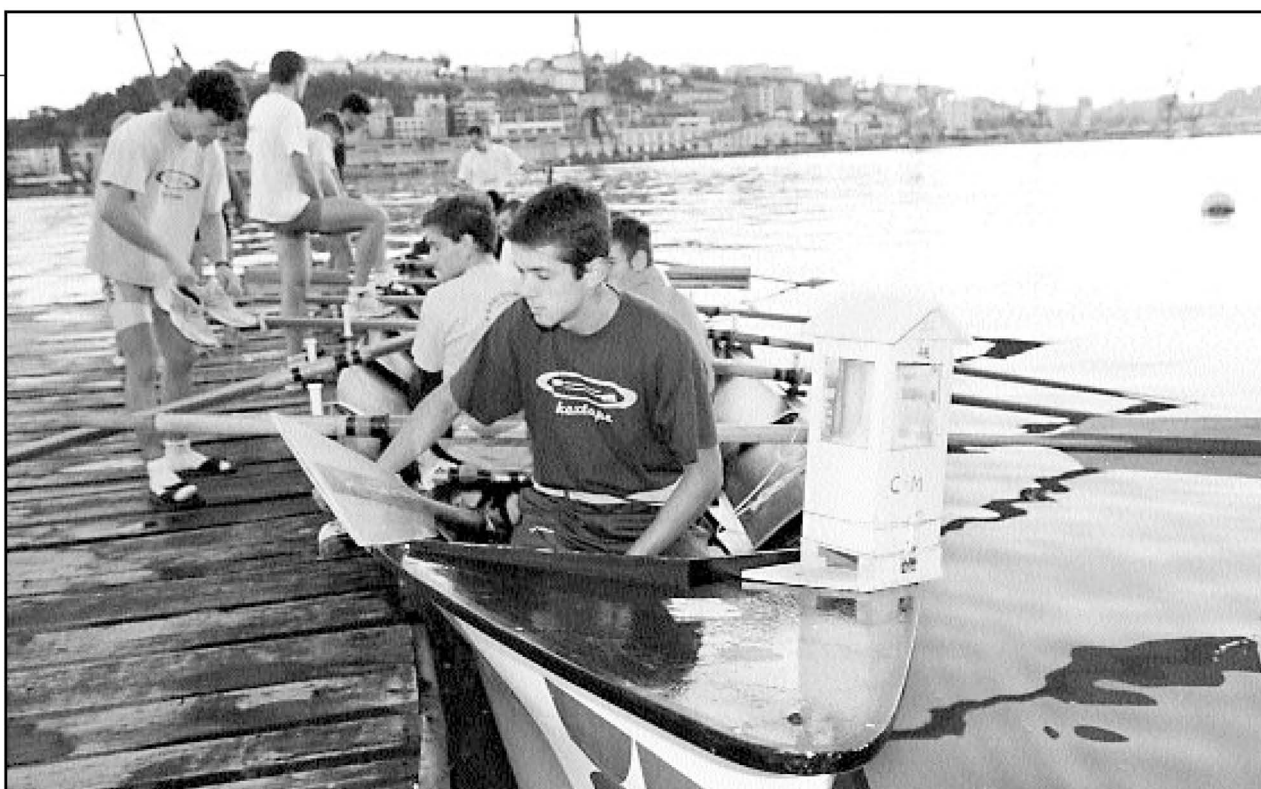
Bittor Perez Koxtapeko jarraitzaile eta arraunlari ohiaren esanetan, berriz, «herriko familia batzuetan harremana eten egin zen, baita lagunartean ere,

eta herria modu zabarrean banatu zen». Gauzak baretzen doaz, ordea, Donibaneko klubaren bi jarraitzailek dioten moduan —ez dute beren izenak agertzerik nahi izan—: «Bakar batzuentzat gauzak aldatu ez diren arren, oro har giroa lasaiago dago. Hori bai, hitz egiteko garaian arraunak tabu izaten segitzen du». Bi jarraitzaileok —tabernaria da bat— tratu pertsonal «normala» dute Koxtapekoekin, baina arraunak «banandu eta urrundu» egiten ditu. «Denbora beharko da egoera normaltzeko», uste du batek, eta Pasai Donibaneko bi klubak bat-egiteaz galdetzean, etor-

JOSEBA ARBONA

Kontxako Bandera

«Une polita da Kontxan irabazi ondorengo hau, asko sofritzen baitugu»

GARI GARAIALDE

Koxtapekoak, lehengo asteazkenean. Kontxako Bandera irabazi arren, gogor entrenatzen segitu dute.

Lan isilaren fruitua

J. Sarasola / **Pasai Donibane**
AURREKO igandean Koxtapek eskuratutako Kontxako Banderak ilusioa eta poza ekarri dio berriro Pasai Donibaneri, baina bi mila biztanle inguruko herri honek zatitua jarraitzen du arraun kontuetan. Gaur egun bi klub ditu herriak. Batetik Koxtape, 1965ean sortua eta 1991n errautsetatik berpiztua. Bestetik, Donibane, 1991ko banaketatik sortua. Arrosa da bien kolorea. Koxtapek 739 bazkide eta 70 arraunlari ditu, eta Donibanekek 650 bazkide eta 60 arraunlari.

Banaketaren ondoren, arraunlari gehienak —haien artean beteranoenak— Donibanekeira joan zirenean, Koxtapek, bere tripulazioa osatzeko, hiru errumaniar fitxatu behar izan zituen. Handik gutxira hasi zen, ordea, lehen fruituak jasotzen, 1992an, Paco Prieto buru zuela, Pasaiako Bandera eskuratu baitzuen, eta gero Kontxa-

rako sailkatu baitzen. Donibanekeko bigarren izan zen urte hartan Kontxako Banderan, eta 1995ean garaile. Aurten Koxtape nagusitu da Kontxan. Erabakigarria izan da haren txingurri lana, harrobia zaindu eta pixkanaka tripulazio sendoa osatzen joan delako.

kargu dago. Hiruren artean antolatzen dituzte entrenamenduak. Aulki mugikorrekok Hondarribian entrenatzen dira, Bidasoako uretan, Pasaiako badiako urak ez baitira egokiak aulki mugikorrek onrtzi arinentzat, itsasontzi mugimendu handia dagoelako. Joseba Arbona patroiarren eta Lasurtegi- ren ustez, oso garrantzitsua da Koxtapek harrobiarekin egiten duen lan hori. «Guztiok kategoria guztietatik pasatuak gara. Azken batean, bertan hazi gara», dio Arbonak.

Ontzi titularra oso gaztea da —batez beste 23 urte—, eta oraindik urte batzuk goi-goian egoteko itxaropena dute. Hala ere, etorkizun zaila ikusten dute biek.

«Izan ere, beheko kategorietan jende gutxi dabil, eta oso zaila da gazteak erakartzea. Espero dugu garaipen honek klubera gazte gehiago erakartzea, baita iaz utzitako batzuk bueltatzea ere», diote.

GARI GARAIALDE

Koxtapen 30 arraunlari senior, 10 neska, 5 gazte eta 14 haur aritzen dira arraunean. Paco Prieto da aulki finkoko arduraduna, eta Juanin Lasurtegi aulki mugikorrekoka. Prestakuntza fisikoa Torreren

kizun hurbilean gertatuko den konfiantza gutxi dute. Perez Koxtapeko jarraitzailea ere nahiko ezkor dago horri buruz: «Denborarekin herrian tentsioa lasaitu egin da, baina ez dut uste klubak berriro elkartuko direnik. Gainera, uste dut elkartuko balira, azken urte haue- tan zeukaten guztia eman duten arraunlari batzuen kalterako izango litzateke- ela bat-egitea. Nik ez dut ahazten hasiera hura, hutse-

tik hasi behar izan genuelako. Lan handiaren ondorioz iritsi gara, poliki-poliki, goian egotera». Arbona patroiak ere uste du gaur egun giroa askoz lasaiagoa dela herrian, «baina oraindik ez dago erabateko normaltasunik». Giro nahasi horrek, baina, ez du zaletasunean eraginik izan, oro har arraunketarekiko zaletasun handia dagoelako Pasai Donibanen. «Eta beti egongo da», dio Arbonak, Koxtapeko patroiak.

BITTOR PEREZ
(Koxtapeko zalea)

Herriko giroa

«Lasaitu egin da, baina ez dut uste berriro bi klubak elkartuko direnik»

GARI GARAIALDE

Arraunketa ♦ 'La Marinera-k' ia bi segundoko alde a kendu zion Oriori atzo Portugaleten

Kortaren barrabaskeria

Castrok irabazi zuen BBK banderako lehenengo estropada

Ramon Basaldua / Bilbo

EZUSTEKO handia izan zen atzo BBK banderaren lehenengo jardunaldian. Faborito nagusiak Koxtape eta Orio baziren ere, Castro nagusitu zen. Jose Luis Kortaren gizonak ia bi segundo kendu zioten Oriori, eta alde horri eusten saiatuko dira gaur estropadan. Urdaibai eta Koxtape ohorezko txandan izango dira, baina ez dute aukerarik bandera irabazteko. Busturialdekoek 21 segundo galdu zituzten eta pasaitarrek 24.

Kaleen arteko diferentzia nabarmena izan zen atzoko estropadako lehenengo bi txandetan. Horietan, hirugarren eta laugarren kaleak izan ziren txarrenak. Hirugarren txanda jokatu zenean, berriz, ez zegoen ia alderik kaleen artean.

Kortaren *La Marinera* jo eta ke atera zen. Hark ez zuen nahi Oriok aurea hartzea, hurrengo luzean Castroren kalean sar ez zedin. Kantabriarrek egin zituzten denborarik onenak lehenengo bi ziabogetan.

sailkapenak

BBK Banderako 1. jardunaldia

1. Castro	19.48.00
2. Orio	19.49.79
3. Urdaibai	20.09.05
4. Koxtape	20.12.91
5. Kaiku	20.18.94
6. Santurtzi	20.25.02
7. Arkote	20.27.18
8. Isuntza	20.28.68
9. Zierbena	20.44.37
10. Ondarroa	20.51.19
11. Algorta	21.04.28
12. Lutzana	21.10.22

Castro eta Orio, atzoko estropadan.

Hirugarren luzean, berriz, Orio lan bikaina egin eta estropadaren buruan jarri zen. Azken luzea ikusgarria gertatu zen, eta Castrok aurea hartu zion berriro Oriori erreka erdi-erdi itzulita. Bi segundo baino ez daude bi ontzien artean,

eta edozer gerta daiteke gaur.

Ondarroa, Zierbena, Lutzana eta Algorta ariko dira lehenengo txandan; Kaiku, Santurtzi, Isuntza eta Arkote bigarrenengoan eta Orio, Castro, Urdaibai eta Koxtape hirugarrenengoan.

Tau Baskonia ♦**Baskoniak etxean azaldutako jokoa hobetu nahi du***Maldonadok dio gaur Gijonek arazoak sortuko dizkiela*

Jon Rejado / Gasteiz

CABITEL Gijon izango da Baskoniaren aurkaria gaur 12:30etan Gasteizen. Partidu honetarako Salva Maldonadok bere jokalaria guztiak izango ditu prest, Winters osatu baita.

Gasteizko taldeak Unicajaren kontrako norgeiagokan eman zuen irudia ahazteko gogo du. Jokalariak «motibatuak» daudela adierazi zuen Tauren entrenatzaile Maldonadok. Iragan astean lanean gogor aritu ondoren, taldeak «oreka» bilatu behar duela azpimarratu zuen: «Astean egindako lanak etekinak eman behar ditu, aurreko partiduetan erakutsitako jokoa hobetuz»; Gijonek, hala ere, arazoak sortuko ei dizkie, «defentsa gogorra daukalako».

Gijongo taldea Barcelonari irabaztetik dator, eta, oraingoz, ACBko defentsa onenetarikoa erakutsi dute.

Sokatira Europako Txapelketa Holandan

Domina bat, baina baliotsua

Nuarbek 560koan zilarra lortu zuen Espainiaren izenean

Koldo Alduntzin / Slagharen
Berriemaile berezia

HAMARGARREN urtean eten da Nuarberen urrezko dominak bereganatzeko soka, baina atzo lorturiko zilarrak uste baino balio handiagoa du. Gizonezkoen 560 kiloetan gaindiezina zen atzo arte Nuarbe, baina Suitzak oso talde indartsua du, eta azkenean urrea lortu zuen. Suitzarrek erraz irabazi zuten sailkapen fase osoa, eta finalean merezimenduz menderatu zuen euskal taldea.

Guztira 9 naziok jardun zuten soka: Israel, Ingalaterra, Belgika, Suitza, Ipar Irlanda, Suedia, Holanda, Irlandako Errepublika eta Espainia -Nuarbek ordezkaturatua-. Multzo berean aritu ziren denek denek kontra. Sailkapen fasean, nuarbetarrek 21 punturekin amaitu zuten bigarren postuan, eta soilik Suitzaren aurka galdu zuten txanda. Aldiz, Suitzak denak irabazi zituen, eta lehen postuan amaitu zuen.

Belgikaren kontra ekin zioten txapelketari gipuzkoarrek. Ingalaterra izan zuen kontrarioa segidan. Lehen tiraldia gogorra eta ia 4 minutukoa egin zuten, baina «zuloak ez ditugu galdu behar» Xebax Gurrutxagak esan ondoren, bigarrena errazago eraman zuten. Laugarren txandan suertatu zitzaizen Suitzaren aurka aritzea. Ezinezkoa izan zitzaizen suitzarren soka-kolpe sendoei erantzutea.

Gero, Holandarren eta irlandesen kontra behar baino gehiago sofritu zuten gipuzkoa-

Xipri Aranbarri eta Aitor Olaizola, tiraldi batean.

rrek. Horrenbestez, Suitzak eta Espainiak -Nuarbekoak-finalerdietarako txartela eskuratu zuten, eta beste biak Ingalaterra eta Irlandako Errepublika izan ziren. Nuarbekoei Ingalaterra suertatu zitzaizen kanporaketan. Ingelesekin bazekiten luzeera ez zutela zereginik, eta kolpe sendoei jardun zuten. Tiraldi bana irabazita, kitarakoa Nuarbek eraman zuen faltengatik.

Finalean postu aldaketa dezentente egin zuen Altuna entrenatzaileak, baina Suitzak ez zuen amore eman. Lehen tiraldian bi falta eragin zizkien suitzarrek 2. Minuturako. Tiralar

sailkapenak

520 kilo (senior ema.)

1. Holanda	urrea
2. Suitza	zilarra
1. Suedia	brontzea

560 kilo (senior giz.)

1. Suitza	urrea
2. Espainia	zilarra
2. Hego Irlanda	brontzea

560 kilo (junior giz.)

1. Suitza	urrea
2. Suedia	zilarra
3. Belgika	brontzea

680 kilo (senior giz.)

1. Holanda	urrea
2. Ipar Irlanda	zilarra
3. Ingalaterra	brontzea

hauek jardun zuten nuarbeta-
rren soka: Pedro, Patxi eta
Xebax Gurrutxaga, Miellanjel
Urtuzaga, Jexux Etchezarreta,
Aitor Olaizola, Xipri Aranbarri
eta Mikel Baraibar. Inaki Altu-
na izan zen prestatzailea, An-
doni Etchezarreta laguntzailea.

Mutrikukoak zazpigarren postuan

Arratsaldean gizonezkoen 680 eta gazteen 560 kiloetakoak jokatu ziren. 680etan Mutrikuk ordezkatu zuen Espainia, eta sailkapen fasea amaituta, zazpigarren postuan sailkatu ziren. Guztira zortzi talde aritu ziren lehian: Alemania, Belgika, Espainia, Holanda, Ipar Irlanda, Israel. Suedia eta Suitza. Mutrikuarrek tiraldi bat irabazi zioten Alemaniari, eta txanda bat Belgikari; gainerakoak galdu egin zituen.

Alemaniarekin parrean geratu zen, eta kitarakoa jokatu zuen postua finkatzeko. Azkenean alemaniarrek gailendu ziren. Hauek osatu zuten euskal taldea: Lander Beristain, Joxemari Egana, Patxi Ituarte, Jon Mugartegi, Aitor Etcheberria, Ander Bilbao -Goierri taldekoa-, Iker Galdos eta Javier Urresti. Gorka Urkiri izan zen prestatzailea eta Asier Agirrezabala laguntzailea.

Gaur amaituko da txapelketa. Goizez gizonezkoen 720 eta emakumezkoen 560 kiloetakoak jokatu dira eta arratsaldean gizonezkoen 640etakoak. Nuarbe izango da euskal ordezkaria Espainiaren izenean.

Holandan ere tirabirak banderekin

Txapelketaren ekitaldi ofiziala ostiral gauean egin zuten. Euskal herritarrei Espainiako banderarekin ateratzeko eskatu zieten antolatzaileek, eta haiek ezetz. Nola edo hala banderarik ez ateratzea lortu zuten, baina azken unean Twif-ekoa aterarazi zieten. Gero, 560 kiloetako lehiaren hasieran *Presoak Euskal Herrira* zioen panakarta erakutsi zuten harmailean, baina antolakuntzakoak berehala hurbildu ziren. Tirabira batzuen ondoren, akordio batera heldu, eta erakutsi ahal izan zuten.

Emakumezkoen 520 kiloetan Holanda nagusi

11:00etan hasi zen 520 kiloetako lehia. Emakumezkoen arloan Holanda, Suedia eta Suitza dira onenak eta baita atzo ere. Sailkapen fasean Holandak irabazi zuen, eta Suitzak menderatu zuen Suedia, eta horrek biziki poztu zituen suitzarrek. Finalerdietan Holandak Suedia erraz kanporatu zuen eta Suitzak Eskozia. Finalean, berriz, Holandak argi menderatu zuen Suitza.

Tiraldirik luzeena, lau minutukoa; motzena, 25 segundokoa

Euskal tiralariek atzo egini-ko tiraldi guztietatik, luzeena lau minutukoa egin zuten eta motzena 25 segundokoa. Luzeena nuarbetarrek egin zuten Ipar Irlandaren kontra, eta faltengatik irabazi zuten. Motzena, berriz, Mutrikuk egin zuen Suitzaren kontra. Oro har, ez dira tiraldi luzeak izan orain arte. Motzena, Suitzak eta Israelek egin zuten gazteen saioan: 10 segundo.

Soka batek 45.000 pezeta balio du

Pisu bakoitzeko txapelketa hastearekin batera, soka berriak estreinatu dituzte. Sokak gero saldu egiten dituzte, baina euskaldunei garesti iruditu zaie salneurria: 45.000 pezeta (1.800 libera). Euskal Herriko sokategietan badaude merkeagoak.

Iñaki Altuna • NUARBEO ENTRENATZAILEA •

«Suitzarrak freskoago zeuden»

JOAN deneko 9 urteetan Inaki Altunak zuzenean ikusi du Nuarbek nola kolkortzen zituen urrezko dominak, baina atzo aitortu zigun taldeak ez zuela aurrekoetan bezala gozatu soka.

■ **Ona da zilarrezko dominak, baina zuk diozu ez zaretela ongi aritu.**

Zail da jakiten zergatik ez duen taldeak nahi bezain ongi erantzun. Aitor gazteak primeran erantzun du, Garate arituaren hutsunea pittin bat nabaritzea normal

den arren. Nolanahi ere, taldeak, talde bezala galdu du. Nik halere, suitzarren gorkada nabarmenduko nuke.

■ **Sailkapen fasean dezentente sofritu duzue, talde batzuen kontra.**

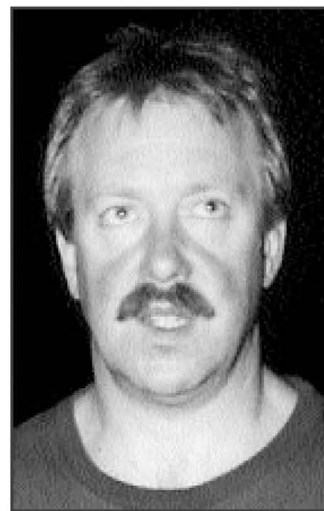
Hori soka bat da, taldea ez badago behar bezain gustura, gutxitxoago diren taldeen kontra ere izugarrizko lana egin behar da. Gaur hasieratik nabaritu dugu ez ginela gustura ari. Suitzarrak freskoago heldu dira finalera, eta berez ere, gehiago ziren.

■ Suitzari hobekuntza nabaritu al diozu?

Dudarik gabe. Azken hiru urteotan talde gaztea dabil. Orain arte bosgarren eta laugarren sailkatzen ziren, eta esaten genion elkarri: kontuz horiekin.

■ **Postu aldaketa dezentente egin dituzue; beharrezkoak al ziren?**

Horrelako aldaketak ez dira onak izaten, eta ez lirateke eginbehar, baina kontrarioek oso baju zerabilten soka, eta erasoan jarduten dute-

KOLDO ALDUNTZIN

nez, oso behean zegoen soka. Hasiera batean aurrerako pentsatuta geneukan tiralariek ezin zuten, eta horregatik izan dira aldaketak.

Pilota ♦ Uda honetan debutatzekoa zen, baina oraindik ez da pilotalekuetara itzuli

Urtebete Retegi gabe

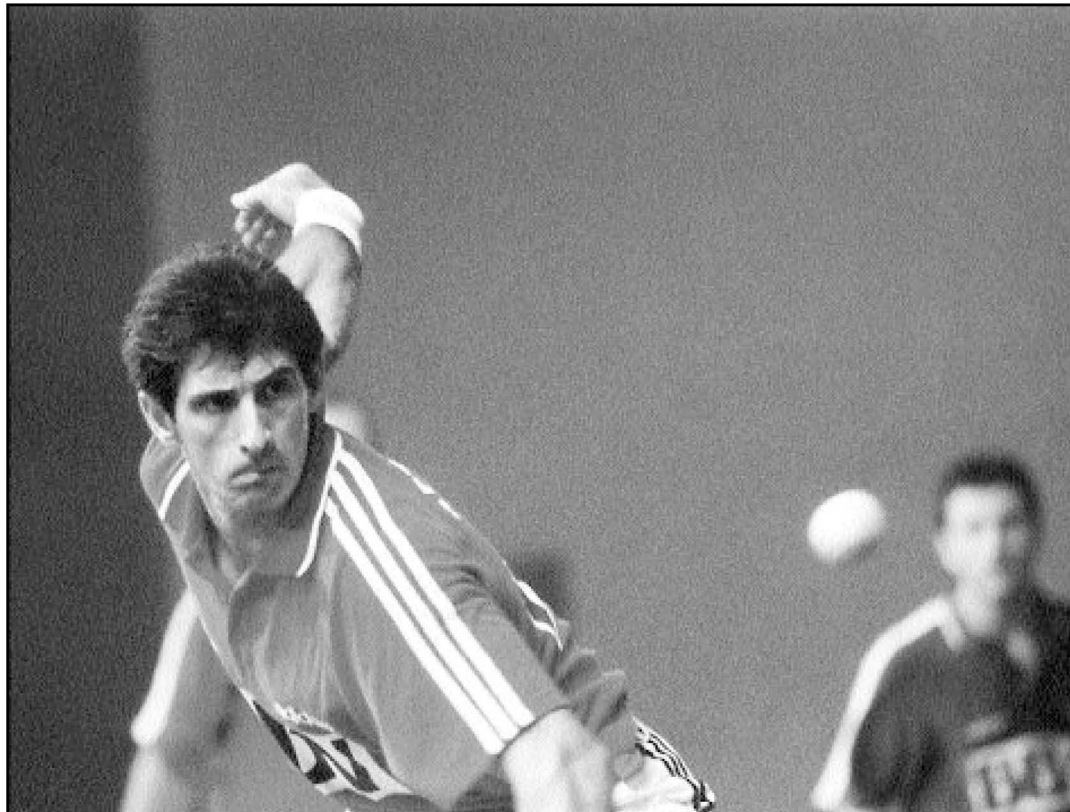
Atzoko egunez lesionatu zen iaz Eratsungoa sanmateoetan, Errandonearekin Arretxe eta Belokiren aurka ari zela

Estitxu Elduaen / Donostia

URTEBETE igaro du Julian Retegik partidurik jokatu gabe. Iaz, garai honetan eskuin besoan min hartu zuenetik, zehazki. Hasiera batean lau edo bost bat hila-betetarako kontua zena uste baino gehiago luzatu da, eta oraindik ez dago argi Julian Retegi noiz agertuko den berriz. Zurrumurruek osatuta dagoela diote, baina istripu aseguru dela eta Asegarcerekin arazoak dituela.

Iazko irailaren 18an hartu zuen min • Errandonearekin bikote, Arretxe eta Belokiren aurka jokatzan ari zen iazko sanmateoetan Julian Retegi, baina partidua bukatzerik ez zuen izan Eratsungoak. 14 eta 12 irabazten ari zela gogor astindu zuen pilota atzera Retegik, eta orduantxe egin zuen aberia. Arretxek eta Belokik 13. tantoa lortu zuten, eta bertan behera gelditu zen partida.

Lesio ezohizko eta larria • «Zerbait larri egin dudan errezeloa dut», aipatu zuen min hartu bezain pronto Retegik, eta ez zebilen oker: bizepseko nerbioa puskatu baitzuen. Medikuek oso larritzat jo zuten lesioa, oso gutxitan gertatzen dena. Kirola egiteak ez ei du zerikusirik.

ARTXIBOKOA

Julian Retegi, iazko udan Zarautzen jokaturako partida batean.

Osaketa • Lesioaren osaketa zaila izango zela ohartarazi zuten medikuek, «zaila eta luzea», eta guztiz sendatzeko bermerik ez zioten eman. Dena ondo joanez gero, lau bost bat hila-betetan sendatuta egotea espero zuten medikuek, baina lasai hartzeko aholkua eman zioten badaezpada. Berak, puntu-puntu egon ezean, ez dela itzuliko esan du behin eta berriz.

Uda osa bere zain • Retegiren itzulera guztien ahotan egon da uda honetan. Gasteizko torneoan berragertuko zela esan zuten aurrea, eta Donostikoan gero. Irailaren 7an Cintruenigon jokatu zuela iragarri zuen enpresak ondoren, eta astebete beranduago Bermeon jokatzekoa zen. Azkenean, sanmateoetarako prest egongo zela uste zen, baina ez da horrela izan.

Noiz itzuliko da? • Inork ez daki ziur Retegi zergatik ez den hasi berriro jokatzan. Guztiz osatuta dagoela esaten dute batzuek, eta diru kontuak tartean direlako ez dela itzultzen: istripu aseguruaren dirua dela eta arazoa omen ditu Asegarcerekin. Erretiro hitza ere behin baino gehiagotan aipatu du Eratsungoak geldirik egon den urte honetan. Nork daki.

Unanue-Errasti finalera

E.E. / Donostia

UNANUE eta Errastik lortu zuten atzo Adarragan Asegarceren binakako torneoko finalerako txartela. Horretarako 22 eta 13 irabazi zieten gipuzkoarrek Nagore eta Errandoneari. Hala, galtzen hasi ziren atzokoan Unanue eta Errasti, baina, 10 eta 3koa lortu zutenean pilota aldatu zuten, eta hortik aurrera eurak izan ziren nagusi. Partiduko onena Jokin Errasti izan zen.

Buruz burukoan, berriz, Zearrak jokatu du finala, atzo Minguezi 22 eta 6 irabazi eta gero.

Asperen partidua izango dira gaur, Adarragan, lau t'erdiko txapelketako finalerdiak, hain zuzen ere: Goñi II.ak Eugiren kontra jokatu du, eta Aimar Olaizolak, berriz, Titinen aurka.

Zestako buruz buruko finalerdia gaur

Gaur jokatu da zesta-puntan Euskal Herriko buruz buruko lehen finalerdia, eta ez atzo, atzoko alean jakinarazi genizuen bezala. Aurrez aurre Felix eta Elizegi ariko dira Markinako frontoian finalerako txartelaren bila, arratsaldeko 17:00etatik aurrera. Bestalde, Xareko Euskal Herriko Txapelketa-EGUNKARIA sariko laugarren jardunaldian, Larrarte eta Molinak irabazi zieten Iturbe eta Bortheiruri 40 eta 39ko emaitzarekin, eta Artola eta Funosasek, Artola II.a eta Larrarte bigarrenari 40 eta 13koarekin.

laburrean

RALLYAK

■ Aitor Zabaleta favorito gaur Urrakiko igoeran

Gaur jokatu da Azpeitian Urrakiko igoera, eta Euskadiko Txapelketarako puntuagarri den igoera horretan Aitor Zabaleta bergararra da irabazteko favoritoa. Goizeko 10:30etan jokatu dira entrenamendu saioak, eta horien ondoren etorriko da lasterketa ofiziala.

KIROLDEGIA

■ Euskal selekzioaren aldeko festa Uzturren

Euskal selekzioaren alde erromeria egingo da gaur

Uzturren, eta hemengo selekzioaren aldeko harria jarriko dute bertan. Goizeko 10:30etan Tolosako Santa Klara auzotik aterako da ibilaldia Uzturrerantz.

AIZKORA

■ Lehen mailako finalerako txartela jokoa

Euskal Herriko txapelketako finalerako seigarren txartela egongo da jokoan gaur Altsasun. Aurrez aurre Mindegia, Senosian, Nazabal, Jaunarena, Barberena, Etxeberría, Olasagasti Peñagarikano eta Erasun ariko dira. Bigarren mailako finala ere gaur jokatu da, baina Eltziegoren izango dute zita aizkolari gazteek.

TXIRRINDULARITZA

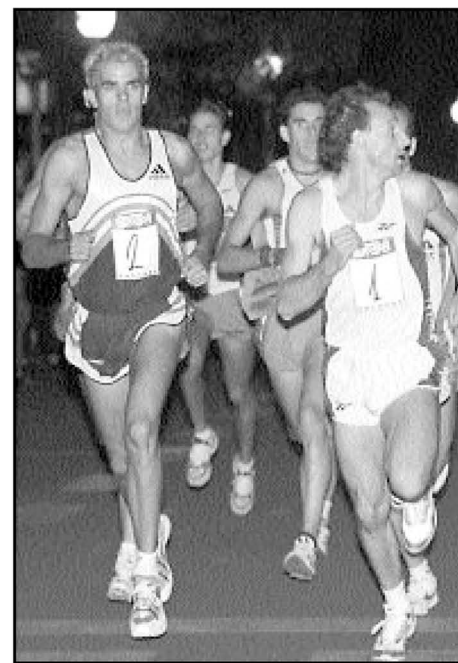
■ Alberto Martinez 9. gelditu da Nazioen Sari Nagusian

Bederatzigarren postua lortu zuen atzo Alberto Martinezek Frantzian jokaturako Nazioen Sari Nagusian. Irabazlea Gontxar izan zen, eta bigarren Boardman.

ESKUBALOIA

■ Bidasoak gaur azken lagunartekoa Kantabriari

Denboraldi-aurreko azken partida jokatu du gaur Bidasoa taldeak Kantabriako Reinosa herrian C.D Cantabriaren aurka. Ligan datarren igandean estreinatuko da Granollers aurka.

JOXE LACALLE

Estevezek irabazi zuen atzo Iruñeko Milia.

4 minutu eta 14 segundoko denbora behar izan zuen Reyes Estevezek atzo Iruñeko Milia proba irabazteko. Bigarren Fermin Cacho izan zen, berriz, Nafarroako hiriburuan, eta Roberto Parra sailkatu zen hirugarren postuan. Raul Amertrian nafarrak bosgarren amaitu zuen.

IBBY ERAKUNDEAREN ANDERSEN SARIETARAKO HAUTAGAI IZENDAPENA JASO OSTEAN

Bernardo Atxaga: «Laguntza bat da bide luze honetan»

■ «Nire gogoa sendotzeko albiste bezala hartzen ditut sariak», Bernardo Atxagaren hitzetan

■ «Haur literaturan, ez dut izan bereziki bultzada handirik hemen», esan dio EGUNKARIari

■ Bernardo Atxaga bere kasa aritu da: «Onerako eta txarrerako, nik nire bidea egin dut»

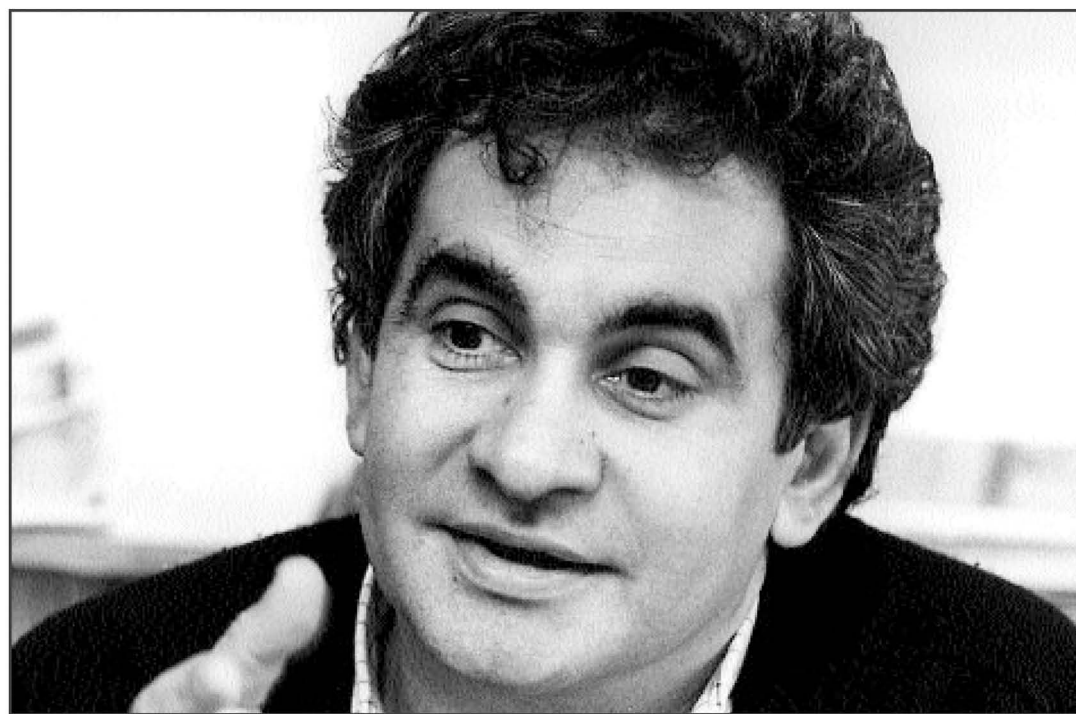
Joxi Ubeda / Donostia

IDAZLEAREN jarduna lan luzea da, «eta bide luze horretan oso beharrezkoa da lan egiteko gogoa, batez ere», esan dio Bernardo Atxagak EGUNKARIari. «Horrelako bidaia luze batean nekea ere handia da, zailtasunak ere bai. Orduan, hor beharrezkoa da gogoarekin jarraitzea».

Laguntza gisa ikusten ditu sariak, eta baita Andersen Sarietarako hautagai izendatu izana ere. «Alde batera, horiek guztiak hartzen ditut nire gogoa sendotzeko albiste bezala. Laguntza bat da bide luze honetan. Gero, nire kezak etorkizunaren ingurukoak dira, eta hau dena, nola-bait, iraganekoa da».

«Errespetu bat behar da»

Haur literaturaren arloan gauza bitxi bat bezala gertatu izan zaiola gehitu du. «Alemanian jaso ditudan kritikak Euskal Herrikoak baino hogeitaz hobeak dira. Frankfurtoko egunkariak edo Focus aldizkariak edo Alemaniako irratiko publikoak egin

JOSEBA OLALDE

Andersen Sarietarako hautagai izendatu ostean mintzatu da Bernardo Atxaga EGUNKARIarekin.

dituen *Behi euskaldun baten memoriak*-en kritikak, esate baterako, ez dira ezta aldean jartzerkoak ere euskaraz jasotituenekin. *Behi euskaldun baten memoriak* atera eta hemen denek muturra okertu zuten, eta gero liburu honen istorioa ez da izan batere okerra. Errespetu bat behar da».

Bernardo Atxaga bere kasa aritu izan da. «Ni ez naiz joan ez talde batekin ez alderdi batekin. Onerako eta txarrerako nik nire bidea egin dut, eta pentsatzen dut behar bada hemengo erakundeek ez dutela gehiegi laguntzen. Orduan kanpoko erakunde baten bila aritzea suertatuko zait laguntza hori izateko».

Andersen Sarietarako hautagai izatearekin ere, hori ere errepikatu egiten dela dio. «Datorkidan bultzada hau, orain ere, kanpoko da. Haur literaturan, nahiz eta nire liburuak oso irakurriak izan, ez dut izan bereziki bultzada handirik hemen», esan dio Bernardo Atxagak EGUNKARIari.

Maria Garikano:
«Aurreiritzi ugariaren aurka ari gara lanean»

■ IBBY erakundeak bere Ohorezko Zerrendan ipini berri du Maria Garikanoren idazlan bat, John Ruskin-en testu baten itzulpena: *Urrezko ibaia- ren erregea*. «Horrelako aipamen guztiak ondo datozkigula uste dut, animoa emateko balio dutelako», esan dio Maria Garikanok EGUNKARIari. «Itzultzaileon kasuan, bereziki, hainbeste aurreiritziren kontra-eta ari gara lanean, batzuetan desanimatu egiten naizela».

Aurreiritzien kontu hori sumatu izan du Garikanok beste herriren batean. «Ingalaterran badakit irakurle askok nahiago dutela ingelesez sortutako idazlanak irakurri itzulpenak irakurri baino. Baina gure kasuan, hain literatura urria daukagunez, nik uste dut itzulpenek zabaldua egon beharko luketela eta itzulpenak irakurtzeko ohitura handiagoa egon beharko litzatekeela, eta ez da hala gertatzen».

Patricia Highsmith-en *Ripley trebea* eleberria itzuli berri du Maria Garikanok, eta Igela etxeak laster argitaratuko du liburu hori. «Ruskinena gazte literatura da, baina nahiko itzulpen zaila izan zen. Ipuin herrikoi bat bezalakoa da, baina idazle eta estilista handi batek idatzitakoa. Highsmithena *suspense* nobela bat da eta askoz errazago egin nuen».

Ondarearen zaintzea eta tokiko garapena nola uztartu aztertu dute adituek

Hainbat aditu mintzatu dira EKEk antolatu ekitaldian Donibane-Garazin

Eneko Bidegain / Donibane Garazi

Euskal Kultur Erakunde-ak antolaturik, ondareaz arduratzen diren hainbat adituk eztabaida bat izan zuten ostiral arratsean Donibane-Garazin. Ondarearen zaintzea eta tokiko garapena nola uztartu daitezkeen aztertu zuten. Adibide ugari erakutsi zuten ondarea «etengabe berritzen den tradizioa» dela. Gai horrek gero eta jende gehiagoren interesa pizten duela azpimarratu zuten.

DONIBANE-GARAZIKO herriko etxeko gela txikiegi gelditu zen ostiral arratsean, Euskal Kultur Erakundeak (EKE) antolatu eztabaidarako. Ondarea eta tokiko garapena: zendako eta nola ondarea zaintzen eta balora? galderari erantzuten saiatu zen EKEk gomiatu aditu andana. Lau buruko ikerlari Claude Labattek ondarearen definizio bat eman zuen: «Jaso dugunaren transmititzea da; horretarako, kontserbatzen jakin behar da». Alta, ondarea ez dela «iraganaren berpiztea» zehaztu zuen.

Definizio horrek ongi laburbiltzen du eztabaidan zehar errana izan zena. «Bilakaerarik ez duena hiltzen da», erran zuen pastoral eta ikusgarri egile Pier Pol Berzaitzek. Hala azaldu zuen kulturaren ere «gauza berrien» egiteko gogo. «Tradizioaren mantentzea den orok kode eta arau batzuetan gakatzen gaitu», zehaztu zuen. Tradizioa eta modernitatea nahastearen alde da. «Ez da folklorismo erraz baten zerbitzuko izan behar zenbait turistari plazer egiteko asmoz».

ENEKO BIDEGAIN

Christian Normand, Noel Elorga, Sauveur Mayte eta Pier Pol Berzaitz, Ondarearen inguruko eztabaidan.

Ondarea lekuko biziaren zerbitzuko

BERZAITZEK berriki sortu zuen *Euskal spiritu* ikusgarria milioi bat libera kosta zen. «Zergatik horrelako dirua ezarri ikusgarri batean eta ez balio erantsia ekartzen duen zerbitzetan», galdegin zuen eta haxe erantzun: «Kultura kohesio sozialaren eragile da. Karrera profesionala izan

balitz gure helburua, Kaliforniara joango ginatkeen. Baina bada beste zerbaite, eta horrek gaitu egotera bultzatzen», esplikatu zuen.

Michel Berhokoirigoinak, ELBko arduradunak, «jakitatea belaunaldien esperientzien metaketatik datorela» erran zuen, la-

borariaren lana aipatuz. «Modernitatearen izenean, iraganez guztiaren kentzeko joera izan dugu, tokiko egoerei egokituak ziren lur-gintza eta hazkuntzak kendu ditugu, baina azkenean arazo ugari agertu zen, urarena eta mozkinen kalitatearena adibidez», azpimarratu zuen. Lehengo

jakitzea oraikoari uztartzea da beraz ondarea, esplikazio horren arabera. Herriaren berezitasuna eta mozkinen kalitatea gordez, ekonomiki bizitzeko aukera ematen diola erran zuen, baina, horrez gain, «elkarbizitza eta bizitzeko zoriona» ere garrantzitsuak direla gehitu zuen.

Mantentzeko, ezagutu beharra

Ondarearen gaiak gero eta jende gehiago erakartzen omen du. Halere, oraino bada bide egiteko, guztien ustez. «Gure herriko egiazko ondarea ez da Garaziko zitadela, baizik eta hizkuntza», erran

zuen Berzaitzek. Pareta batzuen salbatzearen eta euskarari buruz «axolagabe» egotearen arteko «kontradiczioa» aipatu zuen.

Kanboko Arnaga eihera erosi zuen Robert Poulouk euskaldunak ondareaz ez direla interesatzen deitoratu zuen. «Margolari anitzek mar-

golana utziko dute, ez dutelako nehor haien obren erosteko», eman zuen adibidetzat. Marikita Tambourin etnologoak erran zuenez, «ondareari interesatzeko ezagutu behar da». Ahatsako auzapez Simone Ithurbide eta Piztu elkarteko Peio Etxeberri ere aritu ziren ekitaldian.

Zarautz-Jai Txiki, Urnieta-Andoain eta Azpeitia-Oñatz garaile Gipuzkoako bertsolari txapelketan

■ Hiruerri eta Erniope, berriz, berdinduta gelditu ziren lehen jardunaldian

Jon Abril / Donostia

ORTZIRAL arratsean, Gipuzkoako Herriarteko Bertsolari Txapelketako lehen jardunaldian, Andoain-Urnieta, Azpeiti-Oñatz eta Zarautz Jai Txiki taldeak atera ziren garaile kanporaketetan. Hiruerri eta Erniope taldeak elkarrekin aritu ziren, eta puntutan berdinduta gelditu ziren.

Orotara lau saio jokatu ziren; hiru afalondon, eta bertze bat antzokian. Azpeitiko Soreazu antzokian Azpeiti-Oñatz taldeak 1.020 puntu bildu zituen, eta Leinzkoak, berriz, 933. Hernanin, berriz, sagardotegira bildu ziren Hernani-Txisplau eta Urnieta-Andoain taldeak. Bigarrena atera zen garaile: Hernani-Txisplauk 1.082 puntu eta Andoain-Urnietak 1.143. Zarautzen, berriz, herrian aurkeztu ziren bi taldeak aritu ziren nor baino nor: Zarautz-Jai Txiki eta Zarautz-Salbide. Lehenak nagusitu ziren: 1.007 eta 999,5 puntu, hurrenez hurren.

Laugarren saioa Errezi- len jokatu zen, Hiruerri eta Erniope taldeen artean. Bukaeran bi taldeak berdinduta gelditu ziren, 1.123na punturekin.

Atzo ere, larunbatez, hiru kanporaketa jokatzekoak ziren: Aia Lasarteren aurka; Goierri-Ordizia Goierri-Zaldibiaren kontra; eta Oñati Azpeitia-Landetaren kontra.

zinema

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Eyes wide shut:16:45 - 19:45 - 23:00. Star Wars: la amenaza fantasma: 17:00 - 19:45 - 22:30. Nivel 13: 17:00 - 19:45 - 22:30. Novios: 17:00 - 19:45 - 22:30. Crueles intenciones: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 17:30 - 20:00 - 22:30. American Pie: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. MIKELDI. Paris Tombuctu: 17:30 - 20:00 - 22:30. MIKELDI ZINEMAK. Inspector Gadget: 16:30 - 18:15. Star Wars: La amenaza fantasma: 20:00 - 22:30. La novena puerta: 17:15 - 20:00 - 22:30. American Pie: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:30. SAMANIEGO. Instinto: 17:30 - 20:00 - 22:30. El buho gris: 17:30 - 20:00 - 22:30. El diablo meti la mano: 17:30 - 20:00. Shacky Carmine: 22:30. Celos: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

CAPITOL. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 17:00 - 19:45 - 22:30. Star Wars: La amenaza fantasma 16:45 - 19:45 - 22:30. Pars Tombuctu: 17:00 - 19:45 - 22:30. COLISEO ALBIA. Buho gris: 17:15 - 19:45 - 22:15. IDEALES. American Pie: 17:30 - 20:00 - 22:30. Inspector Gadget: 17:30. Crueles intenciones: 20:00 - 22:30. Novios: 17:15 - 20:00 - 22:30. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:00 - 19:45 - 22:30. El diablo meti la mano: 22:30. American Pie: 17:30 - 20:00. Nivel 13: 17:30 - 20:00 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 17:15 - 20:00 - 22:30. Crueles intenciones: 17:30. Inspector Gadget: 20:00 - 22:30. MIKELDI. La novena puerta: 17:15 - 20:00 - 22:30. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:15 - 20:00 - 22:30. Inspector Gadget: 16:30 - 18:15 - 20:00 - 22:30. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30 - 22:30. MULTI. Claire Dolan: (JBA) 17:30 - 19:45 - 22:30. Manolito gafotas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Instinto: 17:15 - 19:45 - 22:15. Resurreccin: 17:30 - 20:00 - 22:30. Shaky Carmine: 17:30 - 19:45 - 22:30. Solitario para dos: 17:30 - 20:00 - 22:30. Los lobos de Wahington: 17:30 - 19:45 - 22:30. Celos: 17:30 - 20:00 - 22:30. BARAKALDO MAX CENTER. Inspector Gadget: 11:45 - 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

‘Cruelles intenciones’

Roger Kumblek zuzendu du film hau. Katryn (Sarah Michelle Gellar) eta Sebastian (Ryan Phillippe) Manhatango bi ikasle gazterik aberatsenetakoak dira. Manipulatzaille finak dira, eta sexuaren inguruan apustu krudela egingo dute. Apustu eta joko zikinaren biktimak, Cecile Cadwel (Selma Blair) eta Annete Hangrove (Reese Witherspoon) dira. Gasteizen, Donostian eta Iruñean ikus daiteke.

Instinto: 11:45 - 16:45 - 19:45 - 22:30. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30 - 22:30. Resurreccin: 11:45 - 22:30. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30. Novios: 11:45 - 16:45 - 19:45 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 11:45 - 16:45 - 19:45 - 22:30. Nivel 13: 11:45 - 17:00 - 19:45 - 22:30. American pie: 11:45 - 6:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Star Wars: la amenaza fantasma: 11:45 - 17:00 - 19:45 - 22:30. Crueles intenciones: 11:45 - 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. El diablo meti la mano: 11:45 - 17:00 - 20:00. Buho gris: 22:30. Pars Tombuctu: 11:45 - 17:00 - 19:45 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. El secreto de Thomas Crown: 17:00 - 20:00 - 22:30. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:00 - 19:45 - 22:30. Crueles intenciones: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Buho gris: 17:00. Instinto: 19:45 - 22:30. Inspector Gadget: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

American Pie: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. Novios: 17:15 - 20:00 - 22:30.

DURANGO

ZUGAZA. El rey yo: 16:30. Virus: 19:00 - 22:00.

ELORRIO

ARRIOLA. Matrix: 20:00.

ERMUA

ERMUA ZINEMA. Notting Hill: 17:00 - 19:30 - 22:00.

GERNIKA

GERNIKA. Star Wars: La amenaza fantasma: 16:00 - 19:00 - 22:00.

GETXO

LAUREN. La novena puerta: 16:15 - 19:15 - 22:15. Novios: 16:30 - 19:30 - 22:30. Notting Hill: 16:00. Celos: 18:20 - 20:30 - 22:45. Inspector Gadget: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

Instinto: 16:40 - 19:40 - 22:40. Pars Tombuctu: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Nivel 13: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. El secreto de Thomas Crown: 16:15 - 18:20 - 20:25 - 22:35. American Pie: 16:15 - 18:20 - 20:25 - 22:35. Eyes wide shut: 16:30 - 19:30 - 22:30. Star Wars: La amenaza fantasma: 16:30 - 19:30 - 22:30. Crueles intenciones: 16:20 - 18:25 - 20:30 - 22:35.

AREETAKO GRAN CINEMA. Eyes wide shut: 17:00 - 20:00 - 22:45.

LEIOA

CINESA ARTEA. Novios: 12:00 - 16:30 - 19:00 - 22:00. Star Wars: La amenaza fantasma: 12:15 - 16:15 - 19:15 - 22:00. Eyes Wide Shut: 12:15 - 16:30 - 20:30. Crueles intenciones: 12:00 - 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Pars Tombuctu: 12:15 - 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Inspector Gadget: 12:15 - 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. American Pie: 12:15 - 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 12:00 - 16:30 - 19:15 - 22:15.

La novena puerta: 12:15 - 16:00 - 19:00 - 22:00.

MUNGIA

LAUREL & HARDY. Notting Hill: 17:30 - 20:00 - 22:30. Rugrats: 17:30 - 20:00 - 22:30.

ONDARROA

BIDE ONERA. The Waterboy: 17:00 - 19:00 - 22:30.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. Eyes wide shut: 17:30 - 21:30.

SANTURTZI

SERANTES. Eyes wide shut: 17:30 - 21:00. El secreto de Thomas Crown: 17:15 - 19:45 - 22:15. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:15 - 19:45 - 22:15.

SESTAO

AMEZAGA. La momia: 18:00 - 20:00.

ZORNOTZA

ZORONOTZA ARETOA La tram-pa: 20:00.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. Donostiako zinemaldia. ANTZOKI ZAHARRA. Donostiako zinemaldia. TRUEBA. La novena puerta: 17:00 - 19:40 - 22:15. El secreto de Thomas Crown: 17:00 - 19:30 - 22:15. PRINCIPE. Donostiako zinemaldia. GARBERA. Star Wars: la amenaza fantasma: 17:00 - 19:45 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 17:00 - 19:30 - 22:15. Inspector Gadget: 17:00 - 20:00 - 22:15. Instinto: 17:00 - 19:30 - 22:15. Crueles intenciones: 17:15 - 19:30 - 22:30. Nivel 13: 17:00 - 19:45 - 22:30. American Pie: 17:30 - 20:00 - 22:15. WARNER LUSOMUNDO. El secreto de Thomas Crown: 12:00 - 16:00 - 18:15 - 20:15 - 22:45. Inspector Gadget: 12:30 - 16:15 - 18:15 - 20:30 - 22:10. Buho gris: 12:00 - 17:00 - 19:45 - 22:20. Unos peques geniales: 12:10 - 16:30. El diablo meti la mano: 18:30 - 20:30 - 22:30. Pars Tombuctu: 12:10 - 16:00 - 18:20 - 20:40 - 23:00. Star Wars: La amenaza fantasma: 12:30 - 16:30 - 19:15 - 22:10. Celos: 12:20 - 16:15 - 18:30 - 20:45 - 23:00. Donostiako zinemaldia: 17:00 - 20:00 - 22:00. Notting Hill: 12:20 - 16:45 - 19:30 - 22:20.

ARRASATE

ALAI. Star Wars: La amenaza fantasma: 16:45 - 19:30 - 22:15.

AZKOITIA

BAZTARTXO. Wild wild west: 17:15 - 19:30 - 22:00.

AZPEITIA

SOREASU. Romance X: 17:00 - 19:30 - 22:00.

ZELAITXO. Notting Hill: 17:00 - 19:30 - 22:00.

BEASAIN

USURBE. Vampiros: 17:00 - 19:30 - 22:15.

BERGARA

NOVEDADES. Rugrats: aventuras en paales: 17:00. La novena puerta: 19:30 - 22:15.

BILLABONA

GUREA. Notting Hill: 19:30 - 22:30.

DEBA

ZUBELZU. Star Wars: la amenaza fantasma: 19:30 - 22:00.

EIBAR

RIALTO. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:00 - 19:45 - 22:30. UNZAGA. Celos: 17:00 - 19:30 - 22:15.

ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Notting Hill: 19:30 - 22:15.

hiriburuetako filmak

BUHO GRIS. EEBB, 1999. Zuz.: Richard Attenbrouh. 117. Pierce Brosnane Archie Belaneyren rola betekoa du filme honetan. Archie, Sussexekoa zen izatez, baina 17 urte zituela etxetik alde egin eta berre burua Canadako Indio bihurtu zuen. Txabola batetan bizi zen, ehizari eginez, eta ingurioraren defentsan aitzindaria izan zen oraindik modan ez zegoenean. Britainia Handiko eta Canadako Gobernuetara Indioa zela sinestarazi zieten aita Eskoziarra eta ama apatxea zuen gazte honek. Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Coliseo Albia, Donostia (Warner Lusomundo), Irueta (Olitte).

CELOS. Espainia, 1999. Zuz.: Vicente Aranda. Argazki batek gizon baten jelsia eragingo du. Gizon hori kamioilaria da, eta emaztearen iraganeko gizon batek sortu dizio zelak. Emazteak (Aitana Sanchez Gijon) itxurak egiten ditu senarraren aurrean, honen sofrimenduarekin bukatzeko eta bere iragan nahasia atzean uzteko. Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Multi), Donostia (Warner Lusomundo), Irueta (Golem Yamagutxi).

EL DIABLO METIO LA MANO. EEBB, 1999. Zuz.: Rodman Fiedmer. 90m. Anton (Devon Sawa) konturatzen da bere eskuineko eskuak independentzia eskatzeko diola, berak eman nahi diona baino gehiago. Hilketak askoren egilea, Antonen eskuaren odol goseak guraso eta lagun onenak gabe utziko du. Hala ere, horiek guztiak beste mundutik itzuliko dira, zonbi bihurturik. Antonek eskuarekin duen arazoa konpontzen laguntzeko, eta deabruarengandik libratzeko. Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo).

EL SECRETO DE THOMAS CROWN. EEBB, 1999. Zuz.: John McTiernan. 111m. Thomas (Pierce Brosnan) aberatsa da, eta bizitzari emozioa jarri behar diola erabaki du. Catherine Banning (Rene Russo) ikertzaileak uste du New Yorkeko museo batean egin duten lapurretaren atzean dagoela Crown. El caso Thomas Crown filmaren 1998. urtean Norman Jewisonen zuzendua "remake" bat da. Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Bilbo (Capitol, Ideales), Donostia (Trueba, Garbera, War-

ner Lusomundo), Irueta (Golem Baiona, Principe de Viana).

INSPECTOR GADGET. EEBB, 1999. Zuz.: David Kellogg. 77m. John Brown (Matthew Broderick) zinpeko guardia inozoa da, eta munduko polizia-rik onena izatearekin amets egiten du. Bere bidean Sanford Scolex (Rupert Everett) gaizkile maltzurra gurutzatzen denean, hiltzat emango dute. Baina ospitalean Brenda Bradford (Joely Fisher) erabiltzeko errazak diren 14.000 gailu ezarriko dizkio gorputzean. Brown esnatzen denerako, Inspector Gadget bihurtuta egongo da. Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Garbera, Warner Lusomundo), Irueta (Golem Baiona, Olitte).

LA NOVENA PUERTA/A NEUVIÈME PORTE/. EEBB, 1999. Zuz.: Roman Polansky. Johnny Depp aktoreak betetzen du film honetako protagonista nistaren papera. Lucas Corso (Johnny Depp) liburu zaharren bilatzailea da, eta bildumagile aberatsentzat aritzen da lanean, liburu bila. Orain, haren misioa Satan gurtzeko bi eskuliburu zahar aurkitzea

eta benetakoak direla frogatzea izango da. Baiona (Vauban), Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Trueba), Irueta (Golem Baiona, Principe de Viana).

LE PROJET BLAIR WITCH. EEBB, 1999. Zuz.: Daniel Mirich eta Eduardo Sanchez. Hiru ikasle Marylandeko baso sorginduan desagertu dira: filma euren grabatutako irudiekin osatuta dago. Efektismo oro baztertu egin dute egileek, eta beldurraren esentzian sakondu: iluntasuna, soinu efektu bikainak eta errealtatez mozorrotutako fikzioa. Cannibal Holocausto filmak zeukan ideia bereganatu du. Baiona (Marine).

LE 13ÈME GUERRIER. EEBB, 1999. Zuz.: John McTiernan. Ahmed Ibn Fahdhan-ek, erbestera bidean, Buliwyfen bikingoekin egin du topo. Bikingo horiek deabruaren menpean dagoen herri bati laguntzera doaz, eta Ahmed Ibn Fahdhan (Antonio Banderas) haiekin elkartzeko da. Baiona (Marine).

LOS LOBOS DE WASHINGTON. Espainia, 1999. Zuz.: Mariano Barroso.

Bost aktore nagusi agertzen dira film honetan: Jabier Bardem, Eduardo fernandez, Ernesto Alterio, Alberto San Juan eta Pepe Sancho. Madrilgo taberna giroan eta eguraldi hotzetan bost gizonok elkar jango dute, otsoen moduan, bakardadearen eta emakumeen erruz. Film honetako pertsonaiek bizimodu ezberdin batekin egiten dute amets, baina duten biziraupen sentimenduak borrokak eragingo ditu, eta lehenago lagunak zirenak elkarren aurka egingo dute. Bilbo (Multi).

MANOLITO GAFOTAS. Espainia, 1999. Zuz.: Miguel Albaladejo. Manolito Gafotas Carabanchelgo langile auzo batean bizi da, bere anaia txikiarekin eta gurasoekin. Aita kamioi gidaria da, eta, emazteari lana kentzeko, berarekin eramatea erabakiko du. Bidaia abentura handia izango da. Manolitorentzat, eta haren gaiztakeriek bizitasuna emango diote filmari. Bilbo (Multi).

MA PETITE ENTREPRISE. Frantzia, 1999. Zuz.: Pierre Jolivet. Protagonista Ivan izeneko gizona da. Lante-

gitxo bat du, eta aurrera ateratzen du emaztearen eta langileen laguntzaz, emaztea gimnasiako maisuarekin joan zaion arren. Behin batean, su hartuko du lantegiak, eta aseguratu gabe zeukatez, porrota eragingo die. Baiona (Vauban).

NOTTING HILL. EEBB, 1999. Zuz.: Roger Michell. 124 m. William Thacker (Grant) ezinezko maitasun batekin amets egiten duen gazte lotsati bat da, eta Notting Hilleko liburutegia batean egiten du lan. Egun batean, Anna Scott Hollywoodeko izar distiratsua (Roberts) sartuko da liburutegian: bien begiradak gozo gurtzatuko dira. Baiona (Vauban), Donostia (Warner Lusomundo).

PARIS TOMBUCTU. Espainia, 1999. Zuz.: Luis Garcia Berlanga. 107m. Joezinen dramak eraginda Michel Piccoli bere burua hiltzekotan dago. Hala ere, ez du bere buruaz beste egingo, eta bizikleta hartu, eta Afrikara ihes egitea erabakiko du. Ez da iritxiko ordea. Peiscolan oso pertsonaia bitxiak aurkituko ditu, eta Afrikarako ihesa bertan behera uztea erabakiko du. Gasteiz (Mikel-

zinema

ERRENTERIA

ON BIDE. Star Wars:La amenaza fantasma: 17:00 - 19:30 - 22:30.

IRUN

TXINGUDI. American Pie: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El inspector Gadget:16:00 - 18:15. El buho gris: 20:30 - 22:45. Pars Tombuctu: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El secreto de thomas Crown: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. La novena puerta: 17:00 - 19:45 - 22:30. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:00 - 19:45. Extra a petición: 22:30. Eyes wide shut: 16:00 - 19:00 - 22:00.

LEGAZPI

LATXARTEGI. Notting Hill: 19:30 - 22:00.

MUTRIKU

EDERRENA. La momia: 16:00 - 19:00 - 22:00.

OÑATI

SANTA ANA. Notting Hill:19:30 - 22:30.

ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Tarz n y a ciudad perdida: 16:45. Notting Hill: 19:30 - 22:15.

TOLOSA

LEIDOR. Star Wars:La amenaza fantasma: 17:00 - 19:30 - 22:30. IPARRAGIRRE.El rey y yo: 17:00. Resurreccin: 19:30 - 22:30.

ZARAUTZ

MODELO. Los lobos de Wasington: 17:00 - 19:30 - 22:15.

ZUMAIA

AITA MARI.S quiero: 19:30 - 22:15.

LAPURDI

BAIONA

LATALAN.Eyes wide shut: 15:00 - 20:00. Wonderland: 18:00.

VAUBAN.Eyes wide shut: 14:00 - 17:00 - 20:30.Coup de foudre a Notting Hill: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Est Quest: 14:00 - 19:45 - 22:15. Entre les Jambes: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Ma petite entreprise: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. La neuvieme porte: 16:30 - 19:45 - 22:15.

MARINE.Les boys: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. South park: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Wild wild west: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Matrix: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Le projet Blair Witch:14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Perfect blues: 14:00 - 22:15. Le 13me guerrier: 16:30 - 19:45.

MIARRITZE

ROYAL. Eyes wide shut:14:00 - 17:00 - 20:30. Est quest: 16:30 - 19:45 - 22:15.

di), Bilbo (Capitol), Donostia (Warner Lusomundo), Irueta (Golem Yamaguchi).

SHACKY CARMINE. Espainia, 1999. Zuz.: Chema de la Peña.Hardcore estiloko musika egiten duen talde independente baten istorioa kontatzen du filmeak. Taldeak bere sorreratik gora nola egiten duen, eta gero nola erortzen den igo duen moduan. Aurpegi berri ugari agertzen dira hemen, Rebeca Jimenez esaterako, eta musikaren munduko aurpegi ezagun asko ere bai: Raimundo Amador, Kiko Veneno, Manu Chao...Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Multi).

STAR WARS: LA AMENAZA FANTASMA. EEBB, 1999. Zuz.: George Lucas. 133 m. Qui-Gon Jinn maisu ohoragarriak eta Obi-Won Kenobik haren ikasle azkar batek planeten artean egiten duten bidaiak kontatzen du filmak (Liam Neeson eta Ewan McGregor, hurrenez hurren). Biak Nabao planetara bidalikotutuzte, han arazo politikoa baitute Komertzioako Federazioarekin: planetak bide komertzialen arantzelak igo ditu. Gainera, planeten euren

estreinaldiak

Nicole Kidman, Eyes wide shut filmeko irudi batean.

■ **NOVIOS.** Espainia, 1999. Zuz.: Joaquin Oristrell. Neska arrunt bat (Candea Pea) nazka-nazka eginda dago bere maitalearen (Puigcorbe) dibortzioaren zain. Ezkontza bazkarietan espezializatuturik dagoen jatetxe bateko nagusia da maitalea, eta neskak ere bertan egiten du lan. Gizonak dibortzioa lortzen ez duenez, mendeku moduan, haren semearen (Botto) neskalagun egingo da. Etorkizun gutxiko kirolaria da mutila. Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Irueta (Golem Yamaguchi), Basauri (Social antzokia), Getxo (Lauren), Leioa (Arteal), Tuterat (Cinemax).

■ **NIVEL 13.** EEBB, 1999. Zuz.: Josef Rasmuk. 120 m. Orain dela hilabete batzuk estreinatu zen Matrix filmaren bideari jarraitzen dio film honek. Benetako errealitatea eta errealitate birtuala nahasten dira hemen ere. Hannon Fuller handikiak (Armin Mueller) bizimodu bikoitza darama: orainaldikoa, 2024. urtekoa, erreala, eta iraganekoa 1997. urtekoa, informatikoki sortutakoa. Fuller era misteriotsuan hilko dute, eta ikertzaile batek (Dennis Haysbert) hartuko du kasuaren ardurat. Ikertzailea beste dimentsiora joango da benetan zer gertatu zen jakitera. Badirudi, emakume eder batek (Gretchen Moll) duela misterioaren giltza. Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera), Irueta (Olite), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren).

■ **AMERICAN PIE.** EEBB, 1999. Zuz.: Paul Weitz. 93 m. Birjintasunaren galera da film honek jorratzen duen gaia. Jim (Jasson Biggs) buru duen ikasle talde batek ikastetxeko neskekin larrua jotzea du helburu bakarra. Filmaren izenburuak Estatu Batuetako tradizioetako baten inguruko jokoa egiten du: American pie tarta bati deitzen diote. Gasteiz (Guridi), Mikeldi zinemak), Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera), Irueta (Olite), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Irun (Txingudi), Tuterat (Cinemax).

■ **WONDERLAND.** 1999. Zuz.: Michael Winterbotton. 98 m. Nadia bakarrik bizi da, eta gizon baten bila ari da. Haren ahizpa Debier ez zaio maitalerik falta, baina nahiago luke haur bat izatea. Haurdun dagoena, ordea, haien beste ahizpa Molly da. Bizitzaren halabeharrak elkarrenganatu egingo ditu hiru ahizpak eta beren familiak. Baiona (Latalan).

■ **EYES WIDE SHUT.** EEBB, 1999. Zuz.: Stanley Kubrick. 159 m. Arthur Schnitzierrek idatzitako Relato soado eleberrian oinarrituta dago. Tom Cruise eta Nicole Kidman dira film honetako protagonistak. William Harford doktorea da (Tom Cruise) eta Alice emaztea (Nicole Kidman) arte galeria baten jabea. Gaur egungo New Yorken bizi dira, eta gau batean jai dotore batetik irten eta gero eztabaidan hasiko da bikotea. Alicek beste gizon batzuekin fantasia sexualak dituela aitortuko dio senarrari, eta hura, bere alderdi ilunari jarraituz, hiriko txokorik ilunenetara joango da harreman sexual berrien bila. Baiona (Latalan, Vauban), Gasteiz (Guridi, Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol, Mikeldi), Irueta (Golem Baiona, Principe de Viana), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Arteal), Miarritze (Royal), Portugalete (Java), Santurtzi (Serantes), Irun (Txingudi), Lizarra (Los Llanos), Tuterat (Cinemax).

■ **ENTRE LES JAMBES.** Espainia, 1999. Zuz.: Manuel Gomez Pereira. 115 m. Victoria Abril eta Javier Bardem dira sexu menpekotasunaren gaia jorratzen duen film honetako protagonistak. Javierrek (Bardem) eta Mirandak (Victoria Abril) menpekotasun sexuala gainditzeko terapia batean ezagutuko dute elkar. Mirandak irratian egiten du lana, gauetan, eta goizetan txakurra paseatzera ateratzen du, berriro ikusiko ez dituen gizonekin sexu harremanak izateko. Javier, berriz, harrapatuta daukate emakume misteriotsu batek egiten dizkion telefono deiek. Hegoaldean orain dela hilabete batzuk estreinatu zen film hau. Baiona (Vauban).

Notting Hill: 14:30 - 19:45 . La neuvieme porte: 14:00 - 22:15.

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA). Eyes wide shut:16:45 - 19:45 - 22:45. Instinto: 17:15 - 20:00 - 22:45. Inspector Gadget: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:45. El secreto de Thomas Crown: 17:15 - 20:10 - 22:45. La novena puerta: 17:00 - 20:00 - 22:45. Star Wars: La amenaza fantasma: 17:00 - 20:00 - 22:45.

GOLEM (YAMAGUCHI). Novios: 17:30 - 20:30 - 22:45. Year of the horse:(JBA)16:30 - 18:30 - 22:45. Pars Tombuctu: 17:30 - 20:00 - 22:45. Crueles intenciones: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:45. Celos: 17:30 - 20:00 - 22:45.

OLITE. American Pie: 17:30 - 20:00 - 22:45.Nivel 13: 17:30 - 20:00 - 22:45. Star Wars:La amenaza fantasma: 17:15 - 20:00 - 22:45. Inspector Gadget: 17:00 - 20:30. Buho gris: 20:00 - 22:45.

PRINCIPE DE VIANA. Eyes wide shut: 17:30 - 20:30. El secreto de Thomas Crown: 17:30 - 20:00 - 22:30. La novena puerta: 17:30 - 20:00 - 22:30.

LIZARRA

LOS LLANOS. Eyes wide shut:16:45 - 19:45 - 22:45. Resurreccin: 20:30 - 22:45. La novena puerta: 17:15 - 20:15 - 22:45. Wild wild west: 17:30.

TUTERA

VERSALLES. Manolito gafotas: 17:30. El secreto de Thomas Crown: 20:00 - 22:30.

CINEMAX. Star Wars: la amenaza fantasma: 17:00 - 19:45 - 22:30. Eyes wide shut: 16:00 - 19:00 - 22:00. American Pie: 16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Crueles intenciones:16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15. El buho gris: 16:00 - 18:15.Celos: 20:30 - 22:30. Seduccin a la carta: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15. La novena puerta: 17:00 - 19:45 - 22:30. Novios: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Instinto: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

NA FARROA BEHEREA

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. Notting Hill: 16:00 - 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. Wild wild west: 21:00.

presentzia komertziala, bermatzen duen agiria sinatzera behartuko du Komertzioako Federazio horrek Amidalaren gaztea (Natalie Portman). Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Bilbo (Capitol, Ideales, Mikeldi), Donostia (Garbera, Warner Lusomundo), Irueta (Golem Baiona, Olite).

UNOS PEQUES GENIALES. EEBB, 1999. Zuz.: Bob Clark. 100m.Komedia Honako hau du abiapuntu: haurtxoak oso azkarrak dira, eta euren artean komunikatzeko gaitasuna dute. Medikuntza azkar batek (Kathleen Turner) ahalik eta etekin gehien atera nahiko dio horri.. Donostia (Warner Lusomundo).

WILD WILD WEST. EEBB, 1999. Zuz.: arry Sonnenfeld. West (Will Smith) Gobernuako agentea da,eta Artemus Gordonekin batera (Kevin Kline), Arliss Loveless gaizkilea (Kenneth Branagh) harrapatu beharko dute. Arlissek sekulako arma multzoa du, eta presidentea hiltzea du helburu. 60. hamarkadan Estatu Batuetan egin zen Jim West telesail arrakatsuan oinarritua dago. Baiona

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Orain duzu zaintzeko saioa. Gero beranduegi izango da.

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Ingurukoek zure hobe beharrez dihardute. Beraz, kasu egin.

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20

Ez duzu aldatzeko asmorik, ala? Ezin duzu horrela jarraitu.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Arazoak alde batera utzi eta asteburutik geratzen dena aprobetxatu.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Lagunek ez dizutela kasu egiten? Zerbait egingo zenuen.

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Pertsona ona izatea ondo dago, baina zeurea pixka bat pasatzea da.

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Aspertuta zaudela? Parranda eder bat behar duzu zuk, ez besterik.

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Ea zure umore horrek aurrekoetan baino gehixeago irauten duen.

S A G I T T A R I U S
azaroak 24 - abenduak 23

Bada errealitatera itzultzeko garaia. Oporrak aspaldi amaitu ziren.

C A P R I C O R N U S
abenduak 24 - urtarrilak 20

Gauzez parrandan eta egunez lo. Ez zara banpiroa izango, ezta?

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Etxean uso eta kalean otso? Horrela ez duzu inor engaituko.

P I S C I S
otsailak 19 - martxoak 20

Etixerako bidea ahaztuta? Hurrengoan plano batekin

efemerideak

Bitoriano Iraola idazlea hil zen

1919ko irailaren 19an hil zen Bitoriano Iraola idazlea, Donostian. 1841. urtean Pasai Donibanan jaioa, Donostian bizi izan zen eta bertako zinegotzi ere izan zen. 1884an Arditat beti ardit itzulpen lana saritu zioten. Hainbat genero landu zituen bere lanetan. Euskal Eснаlearen izeneko agerkarian argitaratutako izkimiriak oso ezagunak izan ziren. **1173.** Gaztelako Alfonso VIII.a Artaxonaz jabetu zen. **1372.** Beotibarko Gudu sonatua gertatu zen.

SANTUAK

Jenaro, Aiala.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: DAVILA, Madril kalea, 56. ZULUETA, Dato kalea, 24. BUENO, Bustinzuri kalea, 6. Gaez: GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34.

LAUDIO. Gau eta egun: SOLAUN, Lamuza kalea, 1.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.

Gau eta egun: IBARROLA, Foru plaza,12 (Urdua). FERNANDEZ, Enzina errepidea, 6 (Artziniega).

Bizkaia

BILBO. 09:00-20:00: ARIETA-ARAUNABEA, Lehendakari Agirre. 1. ARRUFAT, Juan Garai, 33. GANDARIASBEITIA, E. Ibarreta, 1 (Santutxu). LOIZAGA, Gardoki kalea, 9. PELAIJO, Zurbaran-barri, 11. SAN SEBASTIAN, Autonomia, 76. 22:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNABEA, Agirre Lehendakariaren etorbidea, 1. EGIRAU, Hurtado Amezaga, 10.

ARRATIA. Gau eta egun: KORTAZAR, Lehendakari Agirre kalea, 27 (Igorre).

BARAKALDO. Gau eta egun: BARRIO, Antonio Miranda kalea, 17.

BASAURI. Gau eta egun: ZOZO, Urbi kalea 15.

BERMEO, MUNDAKA. Gau eta egun: ETXEBARRIA, Goikoa kalea, 49 (Mundaka).

DURANGALDEA. Gau eta egun: ETXEBARRIA, Montevideo etorbidea, 2 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. Gau eta egun: ARRUTIA, Orbieta kalea, 17 (Erandio).

GALDAKAO. 09:00-22:00: MARTINEZ CARRASCO, Aperribai, 16.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. Gau eta egun: ELEJAGA, Aita Luis Villasante kalea, 21.

GETXO. Gau eta egun: GLEZ, SANCHEZ, Algotako etorbidea, 32 (Algorta).

LEIOA. 09:00-22:00: RUIZ-ORTEGA, Artaza kalea, 8.

LEKEITIO-EA. Gau eta egun: CASTRO, Atea kalea, 14.

MEATZALDEA. Gau eta egun: LARRAGA, Lacuesta kalea, 4 (Zierbena).

MUNGIALDEA. Gau eta egun: GARCIA MATIAS, Etxe Alai, 81 (Bakio).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. Gau eta egun: ARRIOLA, Antiguako Ama kalea, 6 (Ondarra).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. Gau eta egun: GOMEZ ITURRIAGA, Miramar, 2. 09:00-13:30: CARRAL, Genaro Orat, 45 (Santurtzi). BLAZQUEZ, Repelega etorbidea, 10 (Portugalete).

URIBE-KOSTA. Gau eta egun: PRESSER, Loiola San Andres kalea, 50 (Sopela).

ZORNOTZA. Gau eta egun: VILA, San Miguel kalea, 15.

Gipuzk

DONOSTIA. 09:00-22:00: IMAZ CASADEVANTE, Garibai kalea, 21. AUSAN, Sahats plaza (Amara). ALZURU, Mirakruz, 12 (Gros). ERNETA, Julio Urkijo kalea, 32 (Bidebieta).

Gaez: ETXEBERRIA, Txurrutxa kalea, 5.

ANDOAIN. Egunez: ELIZONDO, Zumea kalea, 20. Gaez: BIDAUR, Jaizkibel plaza, 2 (Lasarte).

ARRASATE. Gau eta egun: AMEZUA, Sta Mariakalea, 32.

AZKOITIA, AZPEITIA. Egunez: RUIZ, Kale Nagusia, 13 (Azkoitia). Gau eta egun: GARCIA MIGUEL, Enparan kalea, 22 (Azpeitia).

BEASAIN, ORDIZIA. Gau eta egun: ARRIOLA, Plaza Nagusia, 10 (Ordizia).

BERGARA. Gau eta egun: ESTELLA, Mabatxategi kalea, 5.

VILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZIZURKIL. Gau eta egun: ETXEBESTE, Gernikako Arbola, 3 (Tolosa).

DEBA, MUTRIKU. Gau eta egun: URIARTE, Erdiko-kale, 5 (Mutriku).

EIBAR, ERMUJA. Egunez: LARRAMENDI, Fermin Calbeton kalea, 19 (Eibar). Gaez: CORTINA, Zubiaurre, 29 (Ermua).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. Gau eta egun: BIDASOLO, San Frantzisko kalea, 48 (Elgoibar).

ERRENTERIA, LEZO, PASAIA. Egunez: VILARRO, Aita Donosti kalea, 1. Beran (Errenteria). Gaez: PAGES, Biteri kalea, 11 (Errenteria).

ESKORITATZA, GATZAGA. Gau eta egun: FRAILE, Herriko Plaza, 10 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. Egunez: SAGASTIBERRI, Urbietakalea, 7 (Hernani). Gaez: BIDAUR, Jaizkibel plaza, 2 (Lasarte).

HONDARRIBIA. Gau eta egun: IRAOLA, San Pedro kalea.

IRUN. Gau eta egun: LARRINAGA, Molino Arbes kalea, 4.

LASARTE-ORIA, USURBIL. Gau eta egun: BIDAUR, Jaizkibel plaza, 2 (Lasarte).

OIARTZUN. Gau eta egun: AGIRREZABALA-GA, Arraskullar kalea z/g.

OÑATI. Gau eta egun: GALARZA, Kale Berria, 6.

TOLOSA. Gau eta egun: ETXEBESTE, Gernikako Arbola, 3 (Tolosa).

URRETZU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. Gau eta egun: APAOLAZA, Lau-Bide, 27 (Legazpi).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. Gau eta egun: LASA, Herriko Enparantza (Orio). Egunez: ZULAIKA, Bizkaia kalea (Zarautz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AIZARNABAL. Gau eta egun: FULDAIN, Elkano kalea, 1 (Getaria).

Nafarr

IRUÑERRIA. 09:00-22:00: CASTELLON, Txapitelakalea, 4. GOGORZA, Sanduzelai etorbidea, 3.

ARIZ, Rinaldi kalea. 2. RODRIGUEZ-ENDOZAIN, Puyko Ama kalea, 9 (Donibane). ARRESE, Eulza etorbidea, 1 (Baraain). ERDOZAIN, Ricardo Bel kalea, 12 (Atarrabia).

22:00-09:00: AGINAGA, Zapateria kalea, 25. ERDOZAN, Ricardo Bel, 12 (Atarrabia). Irueta aldeko farmazietara jotzeko SOS Navarra: 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardio farmazien izenak ematea debekaturik dago. Guardia farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizia komisariara deitu beharra dago derrigorrez.

MUSIKA

BILBO

- Dantzaldia Dantza Alai orkestarekin. La Kasillan, 18:30etatik 21:30etara.
- Grito de Odio, Freedom. Santutxuko Sorgintxulo gaztetxean, 19:30etan.

ELGOIBAR

- Udal Musika Banda. Herriko Antzokian, 12:30etan.

GETXO

- L«Espingari. XIII. Habanera eta itsas-abesti jaialdiaren barne. Areetako eskoletako plazan, 21:30etan.

LEGAZPI

- Goiz Deia txistulariak. Meza santuaren ondoren, kupel ardo banaketa eta erromeria. Korosti mendian, eguerdian.

LEZO

- Mundi ano. Plazan, arratsaldeko 20:00etan.

URRETXU

- Imuntzo ta Beloki. Gernikako Arbola plazan, 23:00etan. Eguraldi txarra badago frontoian izango da dantzaldia.

ZARAUTZ

- Araiako Musika Banda. Musika plazan, 13:00etan.

ANTZERKIA

BARAKALDO

- Galileo. Bertold Brechten obraren antzezpena, Barakaldo Antzokian, 20:00etan.

BILBO

- Se infiel y no mires con quin. Ayala Antzokian, 20:00etan. Azken eguna.
- Dakota. Tanttaka taldearen eskutik, Astoria Antzokian, 20:00etan.
- La dama y el cardenal. Arriaga Antzokian, 20:00etan. Ramon Barearen zuzendaritzapean.

DONOSTIA

- Visto y no visto. Trapu Zaharra taldearen eskutik, Egiako Martin Santosen, 19:00etan.

GALDAKAO

- Melocot'n en almibar. Torrezabal kultur etxean, Trailuak taldearen eskutik, 20:00etan.

HIRIBERRI

- Caninando. T«Ombigo taldearen eskutik, arratsaldeko 18:00etan.

DANTZA

MIARRITZE

- Julio Bocca. Gare du Midin, 21:00etan.

MUSIKA

JOSEBA OLALDE

Anje Duhalde eta Betagarri Añanan, euskararen alde

Arabako Añana eskualdean euskaldun kopurua oso murrirtza izanik, duela lau urte Euskara Arañan Mingainean elkartea sortu zen. Gaurko jaialdi ederra prestatu dute: goizeko 10:00etan izango da festaren hasiera herriko plazan; 11:00etatik 14:00etara artisau azoka, txistulariak, alboka, trikitixa... 12:00etan Goikoama dantza taldearen ekitaldia; 13:00etan Txikilandia kanpinean Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazoak; eta arratsaldeko 17:00etan Anje Duhalde eta Betagarri taldearen kontzertua landetan.

GALDAKAO

- II. Dantza Txikien Alardea. Santi Brouard enparantzan, 17:30etan.

MUXIKA

- Ibarruriko taldearen dantza saioa. Eguerdian Ariatzako jailetan, Patxiko Utxupikoari egingo zaion omenaldian.

BERTSOLARITZA

GAMIZ-FIKA

- Andoni Egaa, Jon Sarasua, Unai Iturriaga eta Anjel Mari Peagarikano. Jaialdia pilota-lekuan, 18:00etan.

HAZPARNE

- Sustrai Kolina, Amets Arzaillus, Xumai Murua eta Eneritz Zabaleta. Bertso zikiro-jatea, 13:00etan.

LASARTE

- Sebastian Lizaso eta Aitor Mendiluze. Okendo plazan, 18:30etan.

TXARAMA

- Imanol Lazkano eta Joxe Agirre. Bertso-bazkaria.

ERAKUSKETAK

ANDOAIN

- Maisu errusiarrak: Totize, Kulikov eta Elistratov. Ayerbe arte galerian, urriaren 8a arte zabalik.

AZKOITIA

- Azkoitiaren 675. urteurrena. Margo-lehiaketaren erakusketa, Etxe-Beltzen urriaren 3a arte.

BAKIO

- VII. Argazki Lehiaketako lanak. Kultur etxeko erakustaretoan, irailaren 30a arte.

BARAKALDO

- Ezkerraldea Plastika 9. Erakusketa Udal Aretoan, urriaren 5a arte.

BEASAIN

- Enrique Velazquezen lanak. Aterpe tabernan, irailaren 30a arte.
- Jose Luis Agirreren akuarelak. Usurbe antzokiko erakusketa aretoan, irailaren 30a arte.

BILBO

- Cantos del desierto (1979-1999). Richard Misrachen lanak, Rekalde aretoan, urriaren 12a arte.
- Euskal Txirrindularitzaren 100 urte. Euskal Museoa, urriaren 17a arte.

DONOSTIA

- Utz iezadazu kontatzen. Donostiako historiari buruzko erakusketa, Urgulleko XVIII. Mendeko koartelean, irailaren 31a arte.
- Kazetaritzako argazkigintzaren mende oso bat. Kutxako Garibai aretoetan, irailaren 26a arte.

- Ricardo Cavadaren lanak. Altxerri galerian.

DURANGO

- Adentros 2. Teresa Herreoren argazki-erakusketa, Arte eta Historia museoa, irailaren 26a arte.

ELGOIBAR

- Roberto Garcieren margoak. Kultur etxean, urriaren 1a arte.

ERRENTERIA

- Orereta Ikastolaren espeierintziatik abiatuta, azken hamarkadetakoa irakaskuntzaren bilakaera erakusten duen erakusketa. Xenpelar Udal erakusketa aretoan (Niessen), irailaren 20tik urriaren 3a arte.
- Arte erakusketa eta salmentak. Xenpelar etxean (Maddalen kalean), urriaren 3a arte.

GERNIKA-LUMO

- Espetxean 1937-1942. Bizitza eta heriotza giltzapean. Gernika Museoa, erakusketa iraunkorra.

LEGAZPI

- Saskigintza Euskal Herrian. Kultur etxeko erakusketa aretoan, irailaren 24a arte.

LEIOA

- Ramon Serrasek Bernardo Atxagari ateratako argazkiak. Irailaren 20a arte.
- Ivan Aresti, Maite Puelles eta Ross Urienen margoak. Lania euskaltegia, irailaren 30a arte.

MIARRITZE

- Latinoamerikako arte garai-kidearen bilduma, Caracas-ko Arte Ederretako museoak utzia. Berllevueko erakusgunean, urriaren 3a arte.

ORDIZIA

- Euskal Pilota Jokua. Barrena kultur etxeko erakusketa aretoan.
- Jesus Jauregiren lanak. Barrena kultur etxeko erakusketa aretoan, irailaren 30a arte.

ORTUELLA

- Jorge Garcieren marrazkiak. Erakusketa ibiltaria, irailaren 23a arte.

PASAIA

- Musikatik Marrazkira. Diego Vassallo eta Carlos Indaren erakusketa, Victor Hugo etxean, irailaren 28a arte.

SESTAO

- Maria Carmen Requejo Garcieren pinturak. Erakusketa aretoan, irailaren 20a arte.

AÑANA

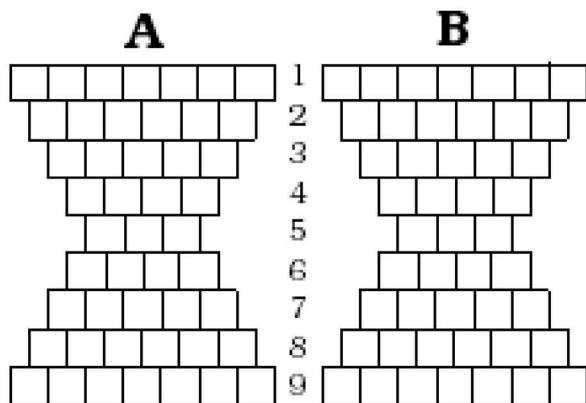
- Takolo, Pirritx eta Porrotx. Txikilandian, 13:00etan.

LEZO

- Artzai eta Iudeen kalejira. Herriko kaleetan zehar, eguerdiko 12:00etan. Santa Krutz jaiak.

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. **Iparraldetik Hegoaldera:** 00-34

Aurkitu beharreko hitz bakoitza letra bat *gaitago* edo *guitago* duen aurreko edo ondorenko hitzarekin anagrama da.

Aufgabenstellung

●	B	●	K	●	B	●	S
T	E	L	E	F	O	N	O
●	K	A	D	A	C	U	A
Z	A	R	A	M	A	K	●
●	I	R	R	I	●	E	I
A	T	E	●	L	O	●	N
●	Z	A	K	I	L	A	K
X	A	K	E	A	●	T	A

E-2716

IPARRALDEA		YErrepidetako informazioa	945222058	YGaldakaoko eritexea	944007000	YGordia Zibila	943211000
YKostaldeko ospitalea	59443535	YErtzaintza-Arkaute	945282000	YSanta Marina	944006900	YHondarribiko aireportua	943642240
YSAMU	15/59633333	YMioliak	945135500	YGurutzetako ospitalea	946006000	YRENFEko geltokia	943283599
YPozindatze kasuetan	56,96,40,80	YCoardia Zibila	945256100	YSendikako aireportua	944869301	YEusko Tren	94350131
YSuhiultzaileak	18	YTxagorritxuako Ospitalea	945007000	YRENFE	944238633	YEaso Taxiak	943466676
YSuhiultzaileak BAmen	59635555	YSantiagoako O. Orokorra	945007600	YEusko Tren	944338008	YSanta Clara Taxiak	943466455
YPolizia	17	YOspitale Militarra	945136577	YBiziaiara irriti taxiak	944162222	YRadio Telefonoa	943426642
YBaionako Suprefetura	59590919	YPoliklinikoa	945140900	YRadio Taxi	944448888	YSuitail Taxiak	943398018
YElektrika-gas arazoak	14/59521018	YArana Eritextea	945282000	YTele Taxi	944442333	YDonosti Gas	943450200
YErrepidetako berri	56963333	YNaa. S. Esperanza klinika	945252500	YNaturgas 902- 123456/ 900- 400523	YAlkoholiko Anonimoko	YTolosagasa	943650782
YKontseilu Orokorra	59257840	YAspeyoko klinika	945274655/66	YHIESari aurre eiteko	944150751	YGas Hernani	943330928
YMiarrizteko aireportua	59239066	YAraba klinika	945142100	Hiritar Elkarteak, T-4	944221240	YInformazio sexuala	943320444
YSNCFko trenbideak	59555050	YForondako Aireportua	945163591	G I P U Z K O A			
YLaborantza Garbira	59295043	YGasteizko RENFE		YDYA	943464622	N A F A R R O A	
YOrdura telefonoz	3699	geltokia	945230202	YGurutze Gorria	943222222	YSOS Deiak/forzuaingoa	112
YMeteo agiria (grabatua)	59220330	YAutobus geltokia	945258400	YItasako Gurutze Gorria	943272222	YIrukeo suhiultzaileak	948222222
YMeteo zerbitzuak	59238415	YRadio Taxi	945273500	YOspitale Probintziala	943006000	YDYA	948171177
YBaiona Taxi	59594848	YElbarriztuentzako taxiak	608870144	YErresidentzia	943007000	YGurutze Gorria	088
HEGOALDEA		B I Z K A I A		YGurutze Gorria (Donostia)	943214600	YErrepidetako informazioa	948237000
YSOS Deiak	112	YDiputatuak	9494422800	YGurutze Gorria (Irun)	943611203	YGordia Zibila	948221100
YUdaltezingoa	092	Ysuhiultzaileak	944233000	YPoliklinikoa	943462200	YEguneko Psikiatri O.	948273812/61
YPolizia Nazionala	091	YBilboko suhiultzaileak	944233000	YDeba Garaiko eritexea	943035300	YNafarroako Ospitalea	948422100
YOrdura telefonoz	093	YGurutze Gorria	944222222	YZumarragako ospitalea	943035000	YBideko Ama Birjina O.	948429400
YTelefono argibideak	1003	YDYA	944319200	YBidasko ospitalea	943007700	YNoaingo aireportua	948168700
A R A B A		YErtzaintza	944441444	YMendaroko ospitalea	943032800	YIrukeo Autobus geltokia	948223854
YSuhiultzaileak	945161163	YLarrialdiak (Osakidetza)	944007474	YAmarako ospitalea	943007400	YRENFEko geltokia	948130202
YGurutze Gorria	945222222	YBasurtoko ospitalea	944006099	YErtzaintza	943288888		
YDYA	945228100						

[illegible]

telebista ♦ irratia

'Lengua Viva' itzuli da

ETB2 • 13:00etan

Hitzaro eta Lengua Viva euskararen gaineko saioket bosgarren denboraldiari ekin diote; larunbatetan da euskarazkoa eta igandeetan gatzelaniazkoa.

Artzain txakurak

ETB1 • 17:40an

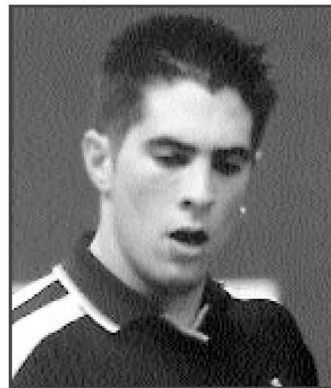
Oatiko Nazioarteko 40. Artzain Txakur Lehiaketa emango dute gaur arratsaldean.

Pilota lau t'erdian

ETB1 • 21:55ean

Titin III.ak Olaizola II.aren kontra jokatu du eta ondoren, Eugik Goi II.a izango du aurka.

TVE1

07:45: TPH club. Haur eta gazteentzako marrazki bizidun eta telesail sorta.
10:05: La nueva familia Addams.
11:00: Motoziklismoa.
15:00: Telediario-1. Albistegia.
15:30: El tiempo. Eguraldiaren iragarpena.
15:35: Txirrindularitza. Vuelta.
17:30: Zinema.
El anaifabeto.
Zuz: Miguel M. Delgado. Aktoreak: Mario Moreno Cantinflas, Lilia Prado. 1960.
19:45: Infraganti. Ezkutu kamera.
21:00: Telediario 2. Albistegia.
21:35: El tiempo.
21:40: Zinema.

Los últimos días del Eden.
Zuz: John McTiernan. Akt: Sean Connery, Lorraine McAlpine. 1992.
23:50: Zinema.
Alguien te vigila.
Zuz: Douglas Jackson. Akt: Stephane Powers, Mickey Toft, Barry Hatman. 1999.

01:40: Sin identidad.
02:25: Noticias.
02:30: Zinema.
La doctora seduce al coronel.
Zuz: Michele Massimo Tarantini. Akt: Nadia Cassini, Lino Banfi, Alvaro Vitali. 1980.

03:55: Zinema.
El dragón del lago de fuego.
Zuz: Matthew Robbins. Akt: Peter MacNicol, Caitlin Clarke. 1981.

LA 2

06:00: Euronews.
08:00: Kontzertua.
08:45: Tiempo de creer.
09:00: El arca de Noe.
09:30: Pueblo de Dios.
10:00: Ultimas preguntas.
10:25: Testimonio.
10:30: El día del Señor.
11:30: De polo a polo.
12:00: Estadio 2.

Hondartzako futbola (12:00etan); zona basquet (12:35ean, erreportaiak); moto-krossa (12:45etan, Espainiako Txapelketa, 125 z.k.); eskubaloia (13:00etan, Europa 2000rako sailkapena, Espainia-Austria); txirrindularitza (14:30etan, Vuelta); bela (15:45etan, Asturias Sariaren erreportaiak); tenisa (16:00etan, Mallorca sariaren finala); motoziklismoa (17:45etan, John cup); uretako eskia (18:00etan, lasterketen mundiala).

19:15: Tierra de toros.
19:45: Araucaria.
20:10: La huella.
20:45: Linea 900. El combate de Padilla.
21:20: Paraísos cercanos. Costa Rica.
22:30: Estudio Estadio.
00:00: Txirrindularitza. Vuelta.
00:20: Negro sobre blanco. Premio Fernando Lara.
01:25: Redes.
02:25: Zinema.

Tiempos de constitución.
Zuz: Rafael Gordon. Aktoreak: Verónica Forqué, Francisco Algora. 1978.

04:00: Zinema.
Aquel hombre de Tanger.
Zuz: Robert Elwyn, Luis Maria Delgado. Akt.: Nancy Coleman, Nils Asther.

TF1

05:35: Aimer vivre en France.
06:30: TF1 info.
06:35: TF1 Jeunesse.
08:15: Disney!
09:55: Météo.
10:00: Auto moto.
10:45: Téléfoot.
12:05: L'esprit du foot.
12:10: Météo.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:25: Le successeur.
14:20: Les dessous de Palm Beach. Telesaila.

15:15: L.A. Docs. Telesaila.
16:05: VIP. Telesaila.
17:00: Dawson. Telesaila.
17:50: Vidéo gag.
18:25: 30 millions d'amis.
19:00: 19 H, dimanche. Magazina.
20:00: Le journal.
20:50: Zinema:

Color of Night.
Zuz: Richard Rush. Akt: Bruce Wills, Jane March.

23:25: Les films dans les salles.
23:35: Zinema:

Bons baisers de Hong Kong.
Zuz: Yvan Chiffre. Akt: Jean-Guy Fechner, Gerard Rinaldi.

01:20: La vie des médias. Magazina.
01:35: Zinema:
Coeur de métisse.
Zuz: Vincent Ward. Akt: Jason Scott Lee, Anne Parillaud.

03:10: TF1 Nuit.
03:25: Très chasse.
04:15: Reportages.
04:40: Musique.
05:10: Histoires naturelles.

FRANCE 2

06:10: Anime ton week-end.
07:00: Thé ou café.
08:00: Rencontres a XV.
08:20: Expression directe.
08:30: Emissions Religieuses.
08:45: Connaitre L'Islam.
09:15: Emission israelite.
10:00: Présence protestante.
10:25: Le Jour du Seigneur.
10:55: Messe.
11:50: Midi moins 7.
12:05: DMA.
13:00: Le journal.
13:35: Vivement dimanche.
15:30: Les virades de l'espoir.
15:40: Les cingles de la tele.
16:20: National geographic.
17:20: Nash bridges. Telesaila.
18:20: Stade 2.
19:25: Vivement dimanche prochain.
20:00: Le journal. Albisteak.
20:45: Météo.
20:55: Urgences. Telesaila.

22:35: Lignes de vie. Dokumentala.
23:35: Le journal.
00:00: Lignes de vie. Dokumentala.
00:50: Savoir plus santé.
01:45: The ou café.
02:35: De Zola à Sultzer.
03:05: Les Quatre Éléments.
03:55: Art au quotidien.
04:50: Stade 2.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:40: Les minikeums.
10:00: C'est pas sorcier.
10:30: 3X + net.
10:50: Outremers.
11:45: Le 12-13.
13:00: Sur un air d'accordéon.
13:30: Le magazine du cheval.
14:00: Chronique d'ici.
14:30: Keno.
14:35: Sports dimanche.
Txirrindularitza (16:40) Atletismoa.
17:45: Va savoir.
18:20: Le mag du dimanche.
18:55: Le 19-20.
20:10: Bingo.
20:15: Mr Bean.
20:45: Tout le sport.

20:55
Mélissol

Telesaila.

22:35: Inspecteur Derrick. Telesaila.
23:35: Soir 3
23:55: Benny Hill. Telesaila.
00:25: Zinema.
Les misérables.
Zuzendaria: Lewis Mielstone. Aktoreak: Michael Rennie, Debra Paget.
02:15: Amaiera.

3

07:05: Sally, la maga.
07:30: Club Megatrix.
11:45: Gala 99: Rumbo al 2000.
15:00: Noticias. Albistegia.
15:30: Eguraldia.
15:40: Zinema.
Un angel para Jenny.
Zuzendaria: Bryan Michael Stoller. Yasmine Bleeth, Dean Winters. 1998. Harrison idazle bat da eta bere aspal-diko neskalagun ohi batek alaba zain diezaion utziko dio. Idazle eta neskatila harritu egingo dira hasieran, baina gero lagun handiak izango dira.
17:40: Martial Law.
19:45: Espejo público.
21:00: Noticias.
21:30: El tiempo.
21:45: Condenadas a entenderse.
23:00: Zinema.

Rapid fire.
Zuzendaria: Dwight H. Little. Aktoreak: Brando Lee, Nick Mancuso. 1992. Brando Lee, Arte Ederretako ikasle bat, hilketa baten lekuko izango da. Epaike-tan deklaratu beharko du, baina estualdi ugari igaroko ditu, bizi-modua asko zailduko zaio.
00:55: El joven Indiana Jones. Telesaila.
02:55: Televenta.

T 5

06:30: Tarzán.
07:00: Acapulco heat.
08:30: Fuera de onda.
09:10: Mike y Kate.
09:30: Club Disney.
12:00: Las aventuras de Rin Tin Tin.
12:30: Walker.
14:30: Albistegiak.
15:25: Caiga quien caiga.
16:25: Zinema.

Nacida libre II: una nueva aventura.
Zuz: Tommy Lee Wallace. Akt: Jonathan Brandis, Linda Purl, Ariana Richard. 1996.

18:30: Zinema.
Principe por un día.
Zuz: Corey Blechman. Akt: Joey Lawrence, Richard Belzer, Khristyne Haje. 1995.

20:30: Informativos Telecinco.

21:30
Siete vidas

Telesaila.

22:30: Ellas son así. Telesaila.
23:45: Zinema.
Kinjite: prohibido en occidente.
Zuz: J. Lee Thompson. Akt: Charles Bronson, Peggy Lipton. 1989.

01:45: Nosolomusica.
02:15: Zinema.
Sombras acusadoras.
Zuz: Michael Anderson. Akt: Ann Baxter, Richard Todd.

03:30: Infocomerciales.
04:30: Frontón.

M 6

04:30: M comme musique.
07:50: Filles a papas.
08:20: Studio sud.
08:45: L'égalon noir.
09:10: M6 Kid.
11:05: Projection privée.
11:40: Turbo.
12:15: Warning.
12:20: Le meilleur du sport.

12:25: Motoziklismoa: Espainiako Sari Nagusia.
13:15: Telefilma:

Danielle Steel: souvenirs du Vietnam.
Zuzendaria: Paul Wendkos. Aktoreak: Jenny Robertson, Nick Mancuso.

16:40: Plus vite que la musique.

17:15: Telefilma:
Papy superstar.
Zuzendaria: Serge Menard. Aktoreak: Jean Lefebvre, Pierre Tornade.

18:55: 7 jours pour agir.

19:54: 6 minutes.
20:05: E = M6.
20:40: Sport 6.
20:50: Capital.
22:45: Météo.
22:50: Culture club.
23:20: Telefilma:
Lolita 2000
Zuzendaria: Sybil Richards. Aktoreak: Jacqueline Lowell, David Squires.

00:40: Sport 6.
00:50: Motoziklismoa: Espainiako Sari Nagusia.
02:35: M comme musique.
03:35: Plus vite que la musique.
03:55: Freqenstar.
04:40: Ray Barretto. Kontzertua.
05:10: Fan de.
05:30: E = M6.

CANAL + (e)

06:29: Dokumentala.
07:20: Futbol mundial.
07:50: Pim, pam, plus.
10:15: Zinema: Solo en casa 3.
11:55: Previo futbol.
12:00: Futbola. Espainiako Liga, bigarren maila: Extremadura-Osasuna.
14:00: CNN+. Noticias.
14:05: Magacine Toma 2.
14:35: Zap, zap... zapin.
15:00: La semana del Guíñol.
15:30: Zinema: La caja negra.
16:56: Zinema: The game.
19:00: Previo futbol.
19:30: Futbola. Espainiako Liga, lehenengo maila: Real-Real mallorca.
21:35: El tercer tiempo.
22:15: Zinema: The Boxer.
00:05: El tercer tiempo internacional.
04:05: Zinema: El ocase.

CANAL + (f)

06:40: Zinema: Les nuits de Lucrèce Borgia.
08:30: Telefilma: Orage sur la tour de contrôle.
10:00: Zinema: Will Hunting.
12:05: Boxe.
12:25: Flash info.
12:40: La vrai journal.
13:30: La semaine des guignols.
14:05: Au pays des chevaux toreros.
15:05: Golfa: Lancôme txapelketa.
17:05: Surprises.
17:15: Total recall 2070.
17:55: Flash info.
18:00: Telefilma: Casper, l'apprenti fantôme.
19:45: The abominable snow rabbit hip hop hurry.
19:55: L'équipe du dimanche.
23:15: Telefilma: Don King, seulement en Amérique.
01:05: Dans la nautre avec Stéphane peyron.
02:05: Surprises.
02:10: Le journal du hard.
02:20: Zinema: Le principe de plaisir.
03:55: Joel Ryan, pour le plaisir des dames.
04:55: Zinema: Mina Tannenbaum.

LA CINQ

03:00: Les écrans du savoir.
04:30: Les grands documents de la cinquième.
06:15: Cousin William.
06:30: Planète océan.
07:25: Debout les zouzous.
08:30: L'art du 7e jour.
09:00: Les peintres et la provenance.
09:30: Journal de la création.
11:00: Droits d'auteurs.
12:00: Le magazine ciné.
12:30: Arrêt sur images.
13:30: Les lumières du Music-Hall.
14:00: La famille face aux secrets.
15:00: La voyage au Maroc.
16:00: Les couples légendaires.
16:30: Le sens de l'histoire.
18:05: Les secret des planètes.

Fanfaron.
22:25: Les belles italiennes. Dokumentala.
23:20: La commedia dell'auto. Dokumentala.
00:15: Metropolis.
01:15: Zinema: L'univers de Jacques Demy.
02:45: Amaiera.

19:00: Maestro.
19:50: Arte Info.
20:15: Si Shakespeare m'etait conte (8/8).
20:45: Zinema: Le

telebista ♦ irratia

BBK Bandera

ETB1 • 12:30etan

Mikel Olazabalek eta Jose Luis Erkizia Baserri-k BBK Banderaren kontakizuna egingo dute zuzenean, Portugaletetik. Ordubete lehenago erreportaia bat eskainiko dute.

gaurko filmak

Iaki Lazkano

■ LE FANFARON.

Dino Risi zuzendari italiarra-ren maisulana da. Vittorio Gassman eta Jean-Louis Trintignant aktoreak bikain daude tonu gazi-geaz blaituta dagoen film polit honetan. Roberto ikasle herabea da oso. Egun batean, Bruno izeneko morroi harro eta hitzontzi batekin egingo du topo. Elkarrekin pare bat egun iraungo duen bidaia bati ekingo diote. Bruno zorionsua dela dirudi, baina daraman bizitza ez da hain samurra. Catherine Spaak aktoreak ere rol garrantzitsua jokatu zuen. Zinemaldiak pantailea handian ikusteko aukera eskainiko digu aurten. Ahal baduzue, behintzat, hutsik ez egin.

■ THE BOXER.

Jim Sheridan irlandarra zinemagile interesgarria da, zinez. My Left Foot eta In the Name of the Father film txukunetan egin bezala, Daniel Day-Lewis aktoreari eskaini zion The Boxer-en ere protagonista nagusiaren rola. Kartzelan hamalau urte igaro eta gero, Belfastera itzuliko da Danny Flynn. Bakea, lana eta azken urteotan maite izan duen emakumearen maitasuna besterik ez du nahi orain. Maggie, ordea, bere lagunik onenarekin ezkondu da. Sheridanek nahikoa film ona errodutu arren, islatu zuen ikuspegi politikoa partziala da. Lars Von Trier-ek Breaking The Waves maisulanean ezagun egin zuen Emily Watson aktorea da Maggie.

■ LOS ULTIMOS DIAS DEL EDEN.

The Hunt for Red October zuzendu ostean, Sean Connery beterranoa eta Lorraine Bracco ederra bildu zituen John MacTiernan zuzendariak erromantizismoa eta ekologia uztartzen dituen erdipurdiko film honetan. Robert botaniko famatua Amazonas aldeko oihan bate-

Bi lasterkari, helburu bakarra

■ **SUZKO GURDIAK.** Hugh Hudson zinemagilearen estreinako filmak arrakasta handia erdietsi zuen 80ko hamarkadaren hasieran. 1924. urteko Joko Olinpikoetan parte hartu behar duten bi korrikalariren istorioa dakarkigu Hudsonen bertan. Batak zein besteak garaipena dute xede. Arrazoiak, ordea, ezberdinak dira. Eskoziarrak Jaungoikoari eskaini nahi dio garaipena. Bestea, berriz, Cambridge-ko ikasle judu bat da, eta harenganako aurreiritziak baztertzeko eta ospetsu izateko irabazi nahi du lasterketa. Vangelis-en soinu banda famatuak Oscarra bereganatu zuen.

ETB 1

- 08:05: **Euskal Herriak.**
- 09:05: **Euskal Herrirako garaia.**
- 09:10: **Klasiko gazteak.**
- 10:15: **Egi bidean.**
- 10:30: **Meza Santua.**
- 11:30: **Kirolaz blai.** Estropadak. Erreportaia: Bizkaiko liga. 12:30etan, BBK Bandera.
- 14:00: **Gaur egun.** Albistegia.
- 14:30: **Lazkao Txiki.** Arabieraz eta Ohorea.
- 14:45: **Freddie Starr.**
- 15:35: **Egundoko istorioak.** Haurrentzako marrazki bizidunak: Tarzan.
- 16:25: **Burusoiltxo.**
- 16:55: **Pilota.** Afiz. Pala motza zirkuitoa. Finala.
- 17:40: **Herri kirolak: Artzai txakurrak.** Oñatiko Nazioarteko XL Artzai Txakur Lehiaketa.
- 18:40: **Kirolez kirol.** BBK Bandera.
- 19:15: **Futbol laburpenak.**
- 20:00: **Albisteak.**
- 20:10: **Futbol laburpenak.**
- 21:35: **Lazkao Txiki.**
- 21:55: **Pilota.** 4 1/2 San Mateo. Titin III-Olaizola II.
- 22:55: **Pilota.** 4 1/2an San Mateo. Eugi-Goñi II.
- 23:55: **Zinema.**
- Suzko gurdia.**
- 01:55: **National Geographic.**
- 02:50: **To Musika.**
- 04:20: **A ze pare.** Telesaila.
- 04:55: **Benta Berri.** Telesaila.
- 05:15: **Natura amesgaizto.**
- 05:45: **Erpe leunak.**
- 06:15: **Ikusgela.**
- 07:00: **Amama sukaldari.**

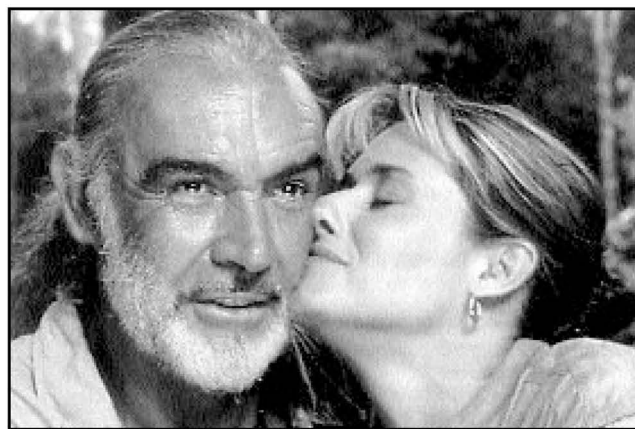
ETB 2

- 09:15: **Tiempo para Euskal Herria.**
- 09:25: **El imperio del sol.**
- 09:55: **China, el dragón milenario.** Dokumentala.
- 10:20: **A traves de México.** Dokumentala.
- 10:55: **Gentes de nuestro siglo.**
- 11:50: **Luar.**
- 12:55: **Lengua viva.** Euskararen inguruko saioa.
- 13:25: **National geographic.** Dokumentala.
- 14:28: **Teleberri.**
- 15:30: **Zinema.**
- Diez valientes.** Zuzendaria: Willis Goldbeck. Aktoreak: Burt Lancaster, Judy Lawrence, Gilbert Roland. 1951.
- 17:25: **Zinema.**
- Mira quien habla tambien.** Zuzendaria: Amy Heckerling. Aktoreak: John Travolta, Kristie Alley, Olympia Dukakis. 1990.
- 18:55: **Zombados.**
- 19:40: **Uno de los nuestros.** Lehiaketa.
- 20:28: **Teleberri.**
- 21:15: **El derby.**
- 22:00: **Zinema.**
- El último hombre íntegro.** Zuzendaria: Walter Hill. Aktoreak: Bruce Willis, Bruce Dern, Christopher Walker. 1996.
- 23:55: **La noche fantástica.** First Wave: el elegido; Más allá del límite.
- 01:40: **Zinema.**
- C.H.O.M.P.S.** Zuzendaria: Don Chaffey. Aktoreak: Wesley Eure, Valerie Bertinelli, Conrad Bain. 1979.
- 03:05: **240 Robert.**
- 03:50: **Amaiera.**

Diez valientes	♦ ♦ ♦
1951, Willis Goldbeck	15:30 ETB2
Un ángel para Jenny	♦ ♦
1998, Bryan Michael Stoller	15:40 A3
Nacida libre II: una nueva...	♦ ♦
1996, Tommy Lee Wallace, 92 m.	16:25 T5
Mira quien habla tambien	♦
1990, Amy Heckerling	17:25 ETB2
El analfabeto	♦ ♦
1960, Miguel M. Delgado, 106 m.	17:30 TVE1
Príncipe por un día	♦ ♦
1995, Corey Blechman	18:30 T5
Le fanfaron	♦ ♦ ♦ ♦
1962, Dino Risi, 105 m.	20:45 Arte
Color of Night	♦
1994, Richard Rush, 155 m.	20:50 TF1
Los últimos días del Eden	♦ ♦ ♦
1992, John McTiernan, 101 m.	21:40 TVE1
El último hombre íntegro	♦ ♦
1996, Walter Hill, 92 m.	22:00 ETB2
The Boxer	♦ ♦ ♦
1997, Jim Sheridan, 108 m.	22:15 C+ (e)
Rapid fire	♦ ♦
1992, Dwinght H. Little, 91 m.	23:00 A3

Bons baisers de Hong Kong	♦ ♦
1975, Yvan Chiffre, 95 m.	23:35 TF1
Kinjite: prohibido en occidente	♦
1989, J. Lee Thompson, 93 m.	23:45 T5
Alguien que te vigila	♦ ♦
1999, Douglas Jackson, 90 m.	23:50 TVE1
Suzko gurdia	♦ ♦ ♦
1981, Hugh Hudson, 118 m.	23:55 ETB1
Les misérables (J.B.A.)	♦ ♦ ♦ ♦
1952, Lewis Milestone, 105 m.	00:25 F3
Coeur de métisse	♦ ♦ ♦
1991, Vincent Ward, 110 m.	01:35 TF1
C.H.O.M.P.S.	♦ ♦
1979, Don Chaffey, 86 m.	01:40 ETB2
Sombras acusadoras	♦ ♦ ♦ ♦
1957, Michael Anderson, 83 m.	02:15 T5
Tiempos de constitución	♦ ♦
1978, Rafael Gordon, 83 m.	02:25 La2
La doctora seduce al coronel	♦
1980, M. Massimo Tarantini, 84 m.	02:30 TVE1
El dragón del lago de fuego	♦ ♦ ♦
1981, Matthew Robbins, 110 m.	03:55 TVE1
Aquel hombre de Tanger	♦ ♦
1950, R. Elwyn, L. M. Delgado m.	04:00 La2

♦ TXARRA ♦ ♦ ESKASA ♦ ♦ ♦ BALEKOA ♦ ♦ ♦ ♦ ONA ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ BIKAINA

Sean Connery eta Lorraine Bracco, Los Itimos das del Eden filmean.

an lanean ari da botika berriak lortzeko asmoz. Crane sendagile erakargarriak, ikerketan ez ezik, maitasun kontuetan

ere lagunduko du. Gorrotoa, apurka-apurka, maitasun bihurtuko baita. Ez da dirudien bezain txarra.

irratia ♦

Euskadi Irratia. Goizeko 10:10ean abentura eta kirolari tartea eskainiko zaie. Fernando Odriozolarekin elkarriketa izango da. Donostiar horrek urtebete darama Amerika bizikletaz zeharkatzen. Ondoren, Bilbo, Oiartzun eta Laudioko Kafe Antzokien inguruko erreportaia eskainiko da. 11:00etan, Donostiako Zinemaldiarekin konexioa egingo dute. 11:15ean Itziar Oria, Izaro Ansa eta Igone Ansa trikitilarien txanda iritsiko da; ordubete geroago, Uxue

Urresti diseinatzaileak modari buruz hitz egingo du. 12:30etan Portugaletetik estropadak emango dituzte eta, ondoren, lehia-ketari paso emango diote.

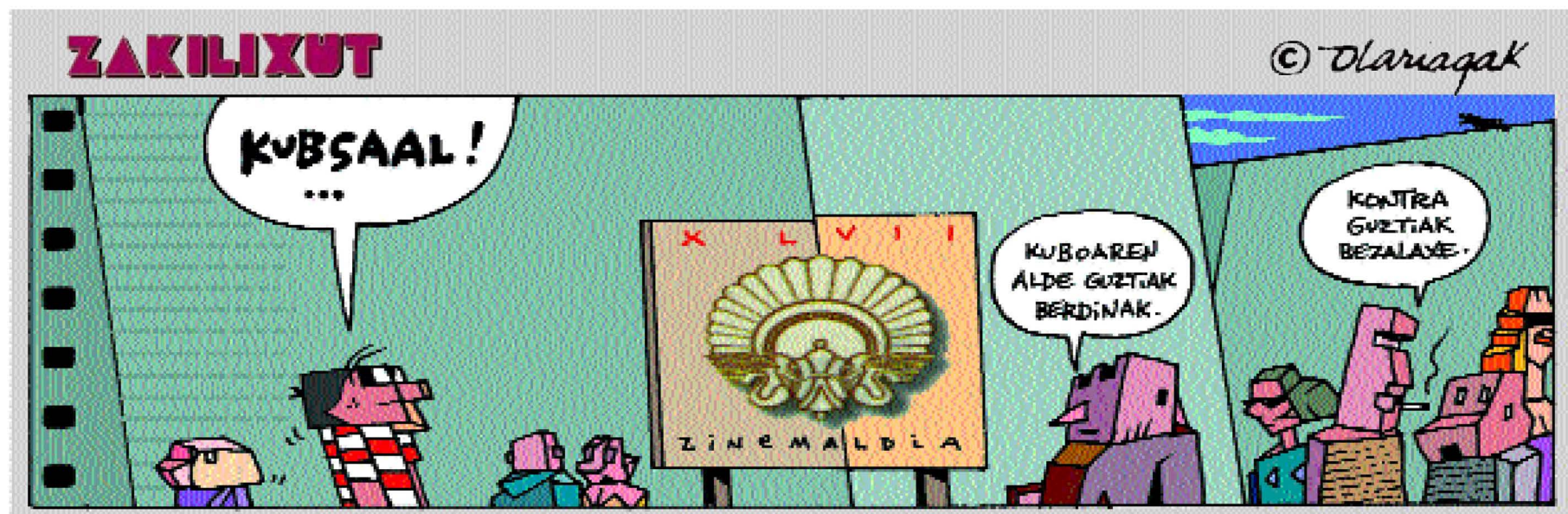
Herri Irratia. Goizeko 08:00etatik 09:00etara Saski Naski saioa eskainiko du Xabier Riezuk. 09:00etan Eukaristia emango dute, eta 10:00etan Saski Naski saioa itzuliko da, bigarren zatiarekin. 11:00etatik 12:00etara, Magazinema saio-

aren txanda izango da. Saioan Karolina Sainz Bikuakoa zinemaz mintzatuko da. 12:00etan Saski Naski saioaren hirugarren zatia entzuteko aukera izango da jarraian, 12:30etan Portugaleteko estropadei paso emateko. Arratsaldean, 15:30etan, Espainiako Itzuliak bere tartea izango du, eta ondoren, 17:30etan, musika saioa izango da Gregorio Galvezekin. Arratsaldeari agur esateko, futbola: Real Sociedad-Mallorca, Anoetatik zuzenean.

♦ Suk 1
t tx k
ltz r k.
♦ r ktu k
r n r z.

L z r t , 2.
T l 3 5 2 1
T L S

Kate motzean

♦ Julio Ibarra • KAZETARIA

«Sarritan medioak erabili egiten dituzte»

► Informatiboetan objektibo izan al daiteke?

Helburu moduan eduki behar da. Objektibotasun hutsa ez da existitzen, are gutxiago gizarte honetan, ia medio guztiak interes konkretu batzuen esku daudelako. Dena den, komunikabide publikoek daukate objektibotasuna bermatzeko aukera gehien.

► Boterean dagoenaren interesak ez al dira gailentzen?

Mota askotako botereak daude. Politikoari dago-kionez, Euskal Herrian azken boladan boterean ez dago alderdi bakar bat, eta ETBn adibidez, administrazio kontseilu bat dago, zeinetan alderdi guztiek parte hartzen duten, eta, noski, elkarren artean markaje bat dago.

► Zuen informatiboetan aintzat hartzen dituzuen iturrietako ura zenbateraino da garbia?

Askotan pentsatzen da telebistakoek herriko jendea engainatu nahi

dutela, baina agian telebistakoak ere engainatu dituzte. Batzuetan iturriek gauzak ez dituzte oso zuzen esaten, gizartean giro bat sortzeko edo. Gauza bat filtratzen da eta hurrengo egunean ez dakit nork gezurtatu egiten du, baina portadan jarri baduzu Sarritan medioak erabili egiten dituzte. Horregatik, argitara eman aurretik kontrastatu behar da informazioa.

► Abertzalea zaren galdetzea ez da oso erosoa izango zuretzat.

Euskararen aldeko jarrrera hartzeagatik kristonak leporatu izan dizkirate; beraz, nahi baduzu, horri buruz tabernan hitz egingo du-

Bilboko Indautxun jaio zen, 1965eko otsailaren 11n, eta Sopelan bizi da. ETBko bigarren kateko iluntzeko informatiboan topatuko duzue. Aurkezle izateaz gain, editorea ere bera da, eta horrek ekartzen dizkio buruhaustekak. PP-k kargutik ken dezaten eskatu berri du.

«Mehatxuzko telefono deiak izaten ditut»

► «Boterea ematen dizunak kontrolpean nahi zaitu». Zure hitzak dira. Ez al zara deba-ruaren peoi sentitzen?

Bai noski. Nik hori argi eta garbi daukat, kazetariak bitartekariak ga-

ra gizartea eta boterearen artean, eta horregatik, egundoko presioak ditugu. Audientzia handia baduzu eta komuni-katzaile onartua bazara, presioak izango dituzu.

Onartu beharra duzu, baina horrek ez du esan nahi ipurdia jarri behar duzunik, duintasuna mantentzen saiatu behar duzu. Komunikabide askotan ikusten dut kazetariak sentsazio hori galdu egin dutela; us-te dute independenteak direla, ez dute onartu nahi presiopean daudela.

► Azken asteetan gertatu den presoen sasigerturatzeko horren inguruko berrien tramenduak arazoak ekarri dizkizu.

PP-koek niretzat erreleboa eskatu dute.

► Kanpaina bat al dago zure kontra?

Haiei galdetu beharko diezu.

► Lasai bizi al daiteke horrelako presioa jasanez?

Ni ohituta nago, badakit non nago-en eta badakit horrelakoak gertatuko zaizkidala. Nire kontra horrelako salaketak egiteko arrazoirik inondik ere ikusten ez dudanez,

amorratu egiten naute, batez ere besteek egune-ro egiten dutena ikusirik. Saiatzen naiz kontzientzia lasai edukitzen; beti lortzen ez dudala onartzen dut, baina benetan saiatzen naiz.

► Zuzenki mehatxatu al zaituzte noizbait?

Bai, telefono deiak eta horrelakoak izaten ditut. Kasu konkretu batean, politikari eza-gun batek esan zuen bera prest zegoela nire bizitza pribatuan zer egiten dudan publikoki esateko. Hori parlamentuko batzorde batean esan zuen. Ez dut ulertzen zer esan nahiko zuen horrekin, zein informazio ote duen nire bizitza pribatuari buruz, baina berak harria bota zuen, eta gero jendeak pentsa dezake nahi duena. Horrelako kasuetan, noski, txarto sentitzen zara, baina politikari horrek bere hitzekin adierazten du nolako pertsona den.

• Mikel Markez •

Bilintx

BONOSTIAN: Herriko Jendaria
Tel: 943 42 00 00 - 943 42 00 01 Fax: 943 42 00 02
IRUÑEN: Galtzaileak 3 - 31011 Iruñea
Tel: 941 78 07 79 - Fax: 941 78 07 80
BILBOAN: Abuztuak 1 - 48003 Bilbo
Tel: 944 10 37 15 - Fax: 944 10 37 16
E-mail: bilintx@bilintx.com

Xalbador

IRUÑEN: Galtzaileak 3
Tel: 941 78 07 79 - Fax: 941 78 07 80
E-mail: xalbador@bilintx.com

ORAIN DENAK
BATERA INTERNET-EN

megadenda

www.jalgi.com/megadenda

Arriaga

943 11 00 00 - 943 11 00 01
Tel: 943 11 00 01 - Fax: 943 11 00 02
E-mail: arriaga@bilintx.com

Urretxindorra

BILBOAN: Galtzaileak 3
Tel: 944 10 37 15 - Fax: 944 10 37 16
E-mail: urretxindorra@bilintx.com

XX.
mendeko
euskal
pertsonaiak

gaur:

Jose
Manuel
Lujanbio
'Txirrita'

Esperantoa, mende
baten ostean
bizirik

igandeko

KZ

Krutwigen azken bidaia Greziara

ase ta gose Aditiboak berde bizi Pello Mindegia motorra Segurtasuna autoen etorkizuna

Un poco más
de "jarabe"
Pedrin.

¿Cómo
no?
¡Allá va
otra ra-
ción!

Frankismo
garaiako
eskolak

Mende baten ostean ere, esperantoa bizirik

1887. urtean Ludwik Lejzer Zamenhof hizkuntzalari poloniarrek esperantoa plazaratu eta 112 urtetara, munduan bi milioi pertsona inguruk hitz egiten dute herrien arteko harreman eta bakerako sortutako hizkuntza artifizial eta neutral hori. Horien artean badira hainbat eta hainbat euskal herritar ere, ehunka herritar igaro baitira Euskal Herriko esperanto elkarteek egindako ikastaroetatik. Izan ere, egun, Euskal Herrian hiru esperantista elkarte daude, bat Bilbon, bestea Gasteizen eta bestea Iruñean. Bilbokoa, gainera, aspaldiko elkarte da, 1906. urtean sortu baitzuten.

LUDWIK LEJZER ZAMENHOF IZENEN OKULISTA batek asmatutako hizkuntza artifiziala da esperantoa. Bialystock Poloniako herrian jaio zen, Errusiako mugatik hurbil, 1859. urtean. Bere herriko komunitate ezberdinen arteko liskarrak ikusita — poloniarrek, alemaniarrek, juduak eta errusiarrek bizi ziren bertan —, herrien arteko harremanetarako eta bakerako nazioarteko hizkuntza bat sortu beharra ikusi zuen. Hala, bakoitzak bere ama hizkuntza gordeko zuen, eta esperantoa, berriz, hizkuntza hori ez zekitenekin hitz egiteko baliagarria zatekeen. Gainera, nazioarteko hizkuntza horrek artifizial eta neutroa izan behar zuela argi zuen Zamenhofek, nazioarteko harremanetarako hizkuntza jakin bat hartuz gero, herri batek indar izugarria lortuko zukeela ikusten baitzuen, gainerako herrien kultura eta hizkuntzak zapalduz, batez ere txikiak. Era berean, edozeinek modu errazean ikasteko moduko hizkuntza izan behar zuen esperantoak.

Gauzak horrela, 1887. urtean ezaguturazi zuen esperantoa Zamenhofek *Lingvo Internacia* liburuaren bitartez. Hain zuzen ere, liburu horretan eta 1905ean kaleratutako *Fundamento de Esperanto* izenekoan ezarri zituen Zamenhofek esperantoaren oinarriak. Agertutako asmoari jarraiki, gainera, ikasteko hizkuntza oso erraza sortu zuen Zamenhofek. Izan ere, esperantoaren gramatika osoa salbuespenik onartzen ez duten 16 arau laburrek osatzen dute. Era

berean, hitzak sortzeko aukera dago aurrezki eta atzizkiak erabiliz, eta amaierako letrari esker jakin dezakegu hitzen kategoria gramatikala, alegia izena, adjetiboa, aditza, aditzondoa... den.

Esperanto taldea Bilbon, 1906tik

Zamenhofek nazioarteko hizkuntza sortzeko erakutsitako asmoak laster izan zuen oihartzuna. Hala, esperanto taldeak sortu ziren mundu guztian, 1908an Universal Esperanto Asocio (UEA) elkarteak sortu zelarik mundu guztiko esperantistak erakunde neutral batean biltzeko. Egundak, 117 herrialdeetako esperantistak biltzen ditu, eta mundu mailako esperanto erakunde indartsuena da. Hori bai, Sennacieca Asocio Tutmonda (SAT) elkarteak ere — ezkerreko esperantistak biltzen ditu — indar handia du. Izan ere, ezker joerako kideak izan dira sarri esperantoaren bultzatzaile nagusiak.

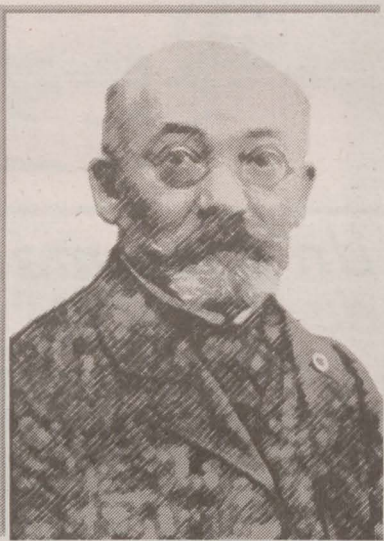
Esperantoak munduan barrena izandako zabalkunde horrek — egun bi milioi esperantista inguru daudela uste da, kopuru zehatza ematea erraza ez den arren — Euskal Herrian ere izan zuen eragina. Hala,

1906eko maiatzaren 20an, oso azkar beraz, Bilboko Esperanto Taldea sortu zen Garcia Salazar kalean. Taldea joera neutralekoa izan zen hasieratik, sortzaileak erdi-goi mailako jendea izan zirelarik. Hala, Banco Bilbaoko langileak, Deustoko Unibertsitateko irakasleak... bildu ziren talde hortan.

Jende horri, berriz, bigarren belaunaldi batek hartu zion txanda, 1930eko hamarkadan.

Hain zuzen ere, langile mugimenduko jendeak hartu zuen gehienbat Bilbon esperantoaren ikurra, lehenengo talde esperantista neutralari beste hainbat gehitu zitzaizkiolarik. Eduardo Larrouy 86 urteko bilbotarrak 1933an ikasi zuen esperantoa: «Langileria-aren artean beste herrialdeetako kideak ezagutzeko beharra ikusi zen, eta ondorioz, hainbat esperanto elkarte sortu ziren. Hala, lehendabiziko elkarte neutralari, beste hainbat gehitu zitzaizkion Bilbon. Hori-
rietako bat, Laguna kaleko Casa del Pueblo zegoen, ondoren San Francisco kaleko Circulo Sozialistara igaro zelarik. Zabala kalean ere CNT sindikatu anarkistak beste talde bat sortu zuen. Rivera kaleko Ateneo Popularrean ere, non komunistak biltzen ziren, bazegoen beste talde bat. Ezkerralde-

1930eko hamarkadan
hainbat esperantista
talde izan ziren Bilbon.
1906. urtean sortutako
joera neutraleko
taldeari, ezkerreko
alderdietako
jendeak bultzatutako
beste hainbat gehitu
baitziztaizkion

Goiko argazkian, Ludwik Lejzer Zamenhof esperantoaren sortzailea. Behean aldiz, Berlinen aurten egindako esperanto-hiztunen topagunea.

an, berriz, bazeuden hainbat talde, Sestao, Barakaldo... inguruan. Joera ezberdinekoak izan arren, harreman ona genuen. Hala, gehienak beraien taldeko kideak izateaz gain, talde neutraleko kide ere baziren».

Ostean, ordea, Gerra Zibila etorri zen, eta esperantista taldeak itxi zituzten. Hala, tropa nazioanalak Bilbora sartu zirenean, Iturribide kaleko elkartearen jarrita zeukaten izar berdea —hori da esperantoaren ikurra— kendu zutela gogoratzen du Eduardo Larrouyk: «Ni orduan frontearen nengoen boluntario gisa, Santanderren tropa nazionalak atxilotu ninduten arte. Hori bai, ostean jakin nuenez, tropak Bilbora sartu eta gure egoitzan jarritako izar berdea ikusi zutenean, bertan behera bota zuten. Baina izarra txatar biltzaile baten eskuetara heldu zen, bera taldeko kide batekin kontaktuan jarri zen, eta izarra bueltatu zigun; gu orduan klandestinitatean geunden. Izar hori Barrenkale Barrenako egoitzan dago egun».

Gerra Zibilaren ostean, Bilboko Esperanto Taldeak itxita jarraitu zuen, bertako kideak klandestinitatean biltzen zirelarik. Azkenean, taldea berriz ere eratzeke aukera izan zuten 1956an. Bizkaiko Gobernadoreak horretarako baimena eman nahi ez bazien ere, Valentzia eta Zaragozako taldeek eskubide hori lortu zuten, eta ostean, Espainiako estatu osora zabaldu zen esperanto taldeak sortzeko eskubidea.

Ordutik, urtero bi-hiru esperanto kurtso ematen ditu Bilboko taldeak, egun Barrenkale Barrenan dutelarik egoitza. Hain zuzen ere, Eduardo Larrouy bera urte askoan aritu da kurtso horiek ematen. Hori dela eta, ongi daki zein erraz ikas daiteken esperantoa: «Urria eta abendua artean astean bi egunez ordubete edo ordubete erdiko klaseak jasota, hitz egin ahal izateko beharrezkoak diren gramatika arauak eta hitzen sustrai nagusia ikasten dute ikasleek. Gero, gabon ostetik Aste Santura hitz egiteko erraztasuna hartzen dute. Hala, sei hilabeteetan ongi hitz egiteko gaitasuna daukate dagoeneko».

Esperantoak mundu guztiko pertsonekin kontaktuan jartzeko ematen duen aukera eta horrek eman dizkion «poztasun handiak» ere nabarmentzen ditu Larrouyk: «Gure garaian oso ezagupen gutxi zegoen beste herrialdeetatik. Mundu guztiko kideekin harremana izan dut nik esperantoaren bitartez. Elkarri gutunak bidali izan dizkiogu, aldizkariak trukatu... Horrek, poztasun handiak ematen dizkizu, gauza ugari ezagutzeko aukera baituzu».

Esperantisten etxeetan aterpea hartuz bidaiatu

Bilbokoaz gain, egun badira beste bi esperanto elkarte Euskal Herrian. Batek Gasteizko Zapateria kalean du egoitza, eta besteak, berriz, Iruñeko Iturrama auzoan. Hiru taldeak biltzen dituen Euskal Herriko Esperanto Alkartea (EEA) ere badago. Xabier Rico gasteiztarra eta Rafael Blanco altsasuarra bertako zuzendari-tzako kideak dira eta uda hontan, UEAk Berlinen antolatutako Universal Kongresoan izan dira, esperanto-hiztunen topagune nagusia. Izan ere, Rafael Blanco azpimarratzen duen bezala, bidaiatzeko aukera da esperantoaren alde era-

Berlin: Aurtengoan esperanto-hiztunen topagune nagusia

1905ean Normandiako Boulogne-sur-Mer hirian bildu ziren 688 esperantistek nekez pentsatuko zuten ia mendebete geroago kontinente guztietako (60 estatuko) 2.900 lagun elkartuko zirela Berlinen 84. UK Universal Kongreso delakoan. Bitartean urtero, bi Mundu Gerren etenekin, kongresu handi ibiltari honek han-hemengo bazterrak harrotu ditu, Adelaida gure antipodetatik Helsinkira edo San Frantziskotik Pekinera besteak beste. Tarte luze honetan parte-hartzaileen kopurua eta aniztasuna gutxika-gutxika handituz eta Esperant-kulturaren ondarea aberastuz joan dira.

Aurtengoan, uztailaren 31tik abuztuaren 7a arte, Berlini egokitu zaio UK Universal Kongresoari aterpe ematea. Alemania bateratu ostean berriro hiriburu izateko prestatze lanetan dabilen hiri honetako Kongreso Jauregian mota guztietako ekitaldiez osatu da egitaraua.

Urtero gai nagusi bat jorratzen da. Berlingo honetan honako hau izan da: *Globalizazioa: Bakerako aukera berriak ote?*. Honen inguruan zenbait hitzaldi eta mahai inguru antolatu ziren.

Orobat, Kongreso Barneko Unibertsitateak parte-hartzaileen arreta bereganatu zuen. Sail honetan unibertsitate irakasle eta doktoreek euren espezialitateko gaiak lantzen dituzte. Esaterako, ehunka entzule egon ziren eklipsea eta ordenadoreen komunikazioaren segurtasuna hizpide izan zituzten hitzaldietan. Halaber, Berlingo Unibertsitate Libreko irakasle Martin

Haase euskaldun berriak *Hizkuntza estandarra eta dialektoa* hitzaldia eman zuen Italiako erdialdeko hizkeren azterketa eginez.

Esperantisten artean betiere interes berezia pizten du soziolinguistikak. Horren harian, Nitobe Simposiuma eratzen da. Esperantoaz gain, beste hizkuntza batzuk ere baliatzen dira saio hauetan. Hizlariak normalean ez dira esperanto-hiztunak eta aldi bereko itzulpena egiten da. Aurten Emma Bonino eta Jose Maria Gil-Robles Europar Batasuneko politikariak gonbidatuak artean egon dira sail honetan parte hartzeko.

Bestalde arlokako elkartearen bilkurak eta aurkezpenak egiten dira, horra trenbideetako langile, berde, literaturazale, merkataria, katoliko, komunista, informatikazale, kazetari eta beste hainbesterenak.

Urtean ehunka topaketa eta jardunaldi gauzatzen dira esperantoz, baina UK handiena da; azokarik handiena da gainera. Egunero *Libroserbo* delakoan esperantoz argitaratzen diren liburu, aldizkari, disko eta bideoak aurki ditzakegu salgai. Urtero plazartzan dira ehunka liburu, bai itzuliak bai jatorrizkoak eta azken beritasunak ezagutarazteko aurkezpenak egiten dira bertan.

Esperantoz laketu

Baina dena ez da serio eta akademikoa. Horrelako kultur ofizialaren egarria ez duenak badu ere nora jo: txangoak, dantza saioak, antzerkia, txotxongiloak, haurrendako kongreso txikia, jolasak... ikus di-

tzakegu egitarauan. Musikari dago-kionez, eskaintza zabala dago, aurten Suediako Persone rock taldeak eta Kazakhstango Jomart eta Natasha kantautoreen emanaldiek arrakasta handia bildu dute.

Gehienetan gazteendako gune berezia prestatzen da, Kongreso Jauregitik ez oso urrun. Bertan "amasloger" delakoa, hau da, jende samaldaren lotokia aurkitzen da. Aurten ikastetxe bateko kiroldegi batean hainbat gazte beren lo-zakua utzi eta egitarau berezian parte hartu dute: batzuk Berlingo gune alternatiboak ezagutzera abiatu diren bitartean, beste batzuk egoitza hartako dantzaldi eta parranda giroan murgildu dira.

Eguraldia izan dute lagun abuztuaren, eta hiria ezagutzeko aukera aparta izan da. Berlin hiri alimalekoa da eta hainbat garraiobide erabili behar dira leku batetik bestera joateko, hala nola metroa, lur gaineko hiri-trena, tranbia eta autobusa. Berreraikitze lanak dauden alderdietan zarata da nagusi. Bigarren Mundu Gerrak eragindako suntsiketak, Gerra Hotza garaiko hirien bereizketak, Harresiaren eraispinak... denak utzi du bere arrastoa gaur egungo Berlingo itxuran eta xarma berezia ematen dio Prusiako hiri zahar honi.

Kongreso amaierara doa, azken arratsaldean *nazioarteko arratsa* egin da: *Internacia Vespero*.

Hainbat herrialdeetako kantari, musikari, dantzari eta antzesleek saio txo bana eskaintzen dute; elkarri agur esateko tenorea da. Datorren urtean Tel Aviv izanen da UKren aterpe.

• Xabier Rico - Rafael Blanco •

Ezkerrean, Xabier Rico eta Rafael Blanco esperantistak. Behean, biak, mundu guztiko esperantistekin batera, Berlinen egindako topaketan.

kargarrienetakoa: «Esperantistak etxeetan aterpetzeko nazioarteko zerbitzu bat dago, eta alde batetik bestera bidaitzeko aukera paregabea eskaintzen du, esperantisten etxeetan musutruk aterpea lortuz. Nik adibidez, hemendik Esloveniara arteko bidaiak egin nuen modu horretan orain dela urte batzuk. Hori da niretzat erabilgarriena».

Xabier Ricok ere orain dela 6-7 urte ikasi zuen esperantoa. Azpimarratzen duenez, esperantoa ingelesaren nagusigoari aurre egiteko modu bat ere bada: «Esperantoak mundu anglosaxoiaren hizkuntza eta kultura hegemoniari aurre egiteko aukera ematen du. Horregatik, bakoitzaren ama hizkuntzaren ostean, nazioarteko hizkuntzatzat esperantoa bultzatu beharra dagoela uste dugu».

Hori bai, esperantistek argi dute esperantoak benetako indarra izateko, beharrezkoa litzatekeela Nazio Batuen Erakundeak edo antzeko erakunde baten nazioarteko harremanetarako esperantoa bultzatzea. Bide horretan ahaleginak egin dira: 1954ko abenduaren 10ean UNESCOk NBEn esperantoa nazioarteko hizkuntza bezala bultzatzea zezan eskatu zion. Ia 50 urte igaro diren arren, ez da horrelakorik gertatu.

• Asier Errasti •

Nazioarteko laguntza lurrikararen ostean

ABDURRAHMAN ANTAKYALI / AP

Adapazari hiriak jasan ditu lurrikararen ondorio kaltegarrienetakoak. Gutxi gorabehera, 250.000 hiritar bizi dira bertan. «Kalkulatu dugunez, orain 100.000-150.000 pertsona inguru daude etxerik gabe; izan ere, hiriaren %80 hondatu da», adierazi digu Gurutze Gorriko kideak. «Ni nagoen kanpamentuan 7.000 pertsona bizi dira. Baina herrialde honetan beste 35 kanpamentu daude. Guztira, igual 50.000 lagun daude kanpin dendetan. Jende asko bere etxe ondoan ari da bizitzen, plastiko azpian. Izan ere, oraindik hilotz ugari daude ateratzeko, eta jendea bere senitartekoak noiz agertuko zain dago», azaldu digu Carlos Urkiak. Erreskate lanak amaituta, hilotzak ateratzeko lanak hasi direla gaineratu du. Urkia sendagileak espero du jende hori negua ailegatzean kanpamentuetara edota familiakoen etxeetara joango dela.

Carlos Urkia tolosarra Turkiako Adapazari hirian aritu da sendagile lanean

JOAN DEN HILEAN TURKIAN JAZO ZEN LURRIKARAREN ondotik, eta Nazioarteko Gurutze Gorriaren federazioak hala eskatuta, aipatu erankundeko kide ugari joan ziren Turkiara ezbeharraren biktimei laguntzera. Haietako bat da Carlos Urkia tolosarra; Madrilgo Gurutze gorriaren ordezkari gisa, Adapazari hirian aritu da lanean, Izmitetik 40 kilometrora. Etxerik gabe gelditu ostean kanpin dendetan bizi diren turkiarrei oinarritzko osasun zerbitzua eskaini die.

Carlos Urkia Espainiako Gurutze Gorriarekin joan zen abuztuaren 24an Turkiara. Madrilgo Gurutze Gorriaren gidaritzapean, Carlosek batera 12 lagun aritu dira Turkiako Adapazari hirian oinarritzko osasun zerbitzua eskaintzen: «Gurutze Gorrikook 12.000 pertsona zaintzeko bi ospitale eraiki ditugu», zehaztu digu telefonoz Urkiak Adapazari hiritik, Turkiatik. Ospitale horiek etxerik gabe gelditu den jendearen kanpamentuetan jarri dituzte.

Oinarritzko osasun zerbitzua eskaintzen

Carlos Urkiaren eta bere lankideen lana etxerik gabe gelditu den jendeari laguntzea da. Hala, 40 oheko bi ospitaletan pediatria, ginekologia eta antzeko zerbitzuak eskaintzen dituzte. Gainera, Carlos Urkia lanean aritu den kanpamentuan psikologo talde bat dago, laguntza psikologikoa emateko.

Nazioarteko Gurutze Gorriak, ordea, ez ditu ahaztu hango profesionalak: «Guk hemengo sendagileei erakutsi diegu zer ekarri dugun, eta, orain, Turkiako sendagileak beraien ari dira lanean. Modu horretan, itzulpenaren arazoa saihesten dugu». Gurutze Gorriko sendagileak jakinarazi digunez, antzeko esperientzien ondotik, badakite itzultzaileak erabiltzea baino hobea dela gaixoarekin zuzenean hitz egitea. Eta noski, bertakoek egitea.

Larrialdi fasea amaituta, neguari aurre egitea da oraingo zeregina. Izan ere, negua hotza eta hezea izaten da Turkian. «Kanpamentu honetako kanpin denda guztiak, 2.500, berogailuz hornituko ditugu. Egia esan, zortea izan dugu, eta ez da izurriterik eta antzekorik gertatu. Izan ere, Turkia nahiko herrialde garatua da».

Carlos Urkiak aste honetan bertan bukatu du bere egitekoa, eta Turkian Nazioarteko Gurutze Gorriaren delegazio txiki bat geldituko da operazioa amaitu arte. «Operazioak gutxienez 6 hilabete edo urtebete iraungo du, edo bi. Etxeak berriro egin behar baitira».

Ilargi Erdi Gorria eta Gurutze Gorria elkarlanean

Horrelako ezbeharren ondotik laguntza bidaltzeko deialdia Nazioarteko Gurutze Gorriak egiten du. Kasu honetan, Frantzia, Norvegia, Espainia, EEBB, Japonia eta herrialde gehiagoren laguntza jaso dute Turkian, «egoerak gainditu egin baititu», Gurutze Gorrian esan digutenez. Astero, ordea, herrialde islamisten Ilargi Erdi Gorriarearekin biltzen dira hara joandako laguntzaileak, «egin beharreko lanak ongi koordinatzeko». Izan ere, Turkia herrialde musulmana izaki, ez dago Gurutze Gorriak; Ilargi Erdi Gorria bazik.

Gurutze Gorria federazioaren egoitza zentrala Genevan dago. Eta federazio horrek, lehenik eta behin, behatzaileak bidaltzen ditu ezbeharra gertatutako lekura, «zenbateko kaltea egin den ikusi eta zenbateko laguntza behar den erabakitzeko». Gehienetan dirua behar izaten dute, eta saiatzen dira diru hori bidaltzen, eta behar dutena han bertan erosten. «Bestela, hemendik bidaltzen dizkiegu behar dituzten baliabideak», esan digute Gurutze Gorriko ordezkariak, laguntza bidaltzerako garaian ahalik eta gastu gutxien egiten saiatzen direla zehaztu eta gero.

«Herrialde bakoitzeko Gurutze Gorriak ahal duena ematen du, ez dago mugarik. Federazioak lehentasunak besterik ez ditu markatzen», esan digute Gurutze Gorrian eman daitekeen laguntza guztia beharrezkoa dela argudiatzeko.

• Ainhua Oiarzabal •

lazko azaroaren 15ean joan zitzaigun betiko Federiko Krutwig Sagredo, euskaltzain, pentsalari eta idazlea, Euskal Herriari hainbeste utzi dion gizona: gerraondoko Euskaltzaindiaren berregituraketa, euskararen batasuna birplanteatu eta bultzatzea, gure hizkuntzari nazioarteko lexikoaren atea irekitzea; politika eta kultur ikuspegiak zabaltzea, zientzia euskaraz lantzeko premia eta txoko-hertsikerietatik urrundu beharra azpimarratzea...

GIZON UNIBERTSALA GENUEN FEDERIKO, hainbeste hizkuntza eta literatura-ren berri zuena. Alde horretatik, ongi asmatu zuen Xabier Dihartzek, Euskaltzaindiak 1997an Federiko Krutwigi egini-ko omenaldian bertso hau eskaini zioenean: «Badakit euskaltzain bakoitzak, zuk bezala, bi Herri dauzkala: Euskal Herria... eta mundu zabala».

Haren azken nahiaren arabera, Federikoren gorpua erre egin zen. Errautsetatik zati bat familiak gorde du. Beste zati bat Gernika-Mundaka itsasadarrean, Laidako hondartzan, hedatu zuten haren adiskideek. Iazko azaroaren 28an, handik Euskal Herri-tik munduko bazter guztietara joan zedin.

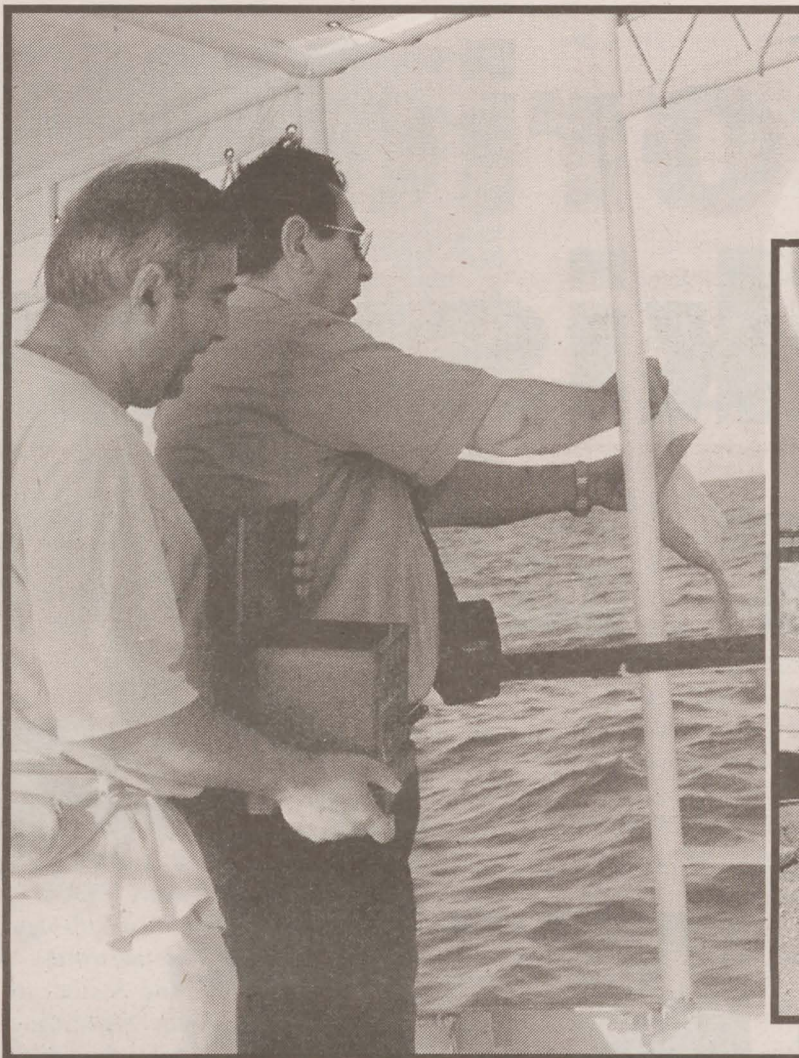
Beste zati bat gelditzen zen, ordea, Krutwigek hainbeste maite eta miresten zuen Grezian uztekoa. Izan ere, Federiko, euskaltzale ezaguna izateaz gainera, helenista handia ere baitzen, greziera zaharra eta berria gutxi bezala zekizkiena. Hori dela eta, Greziako hainbat kultur elkarteren kide egin eta maiz haraxe gonbidatzen zuten, hitzaldiak egiteko.

Elkargo horretako batek, Greziera eta greziar ikasketak munduan zehar hedatzeko elkarteak, hain zuzen, omenaldi bat egin nahi dio berriki Krutwigi. Horretarako, aurtengo irailaren 4an Kretan, Khania herrian, helenistek antolaturiko sinposio batean, Getxoko euskaldun honi hil ondoko gorazarrera eskaini zaio.

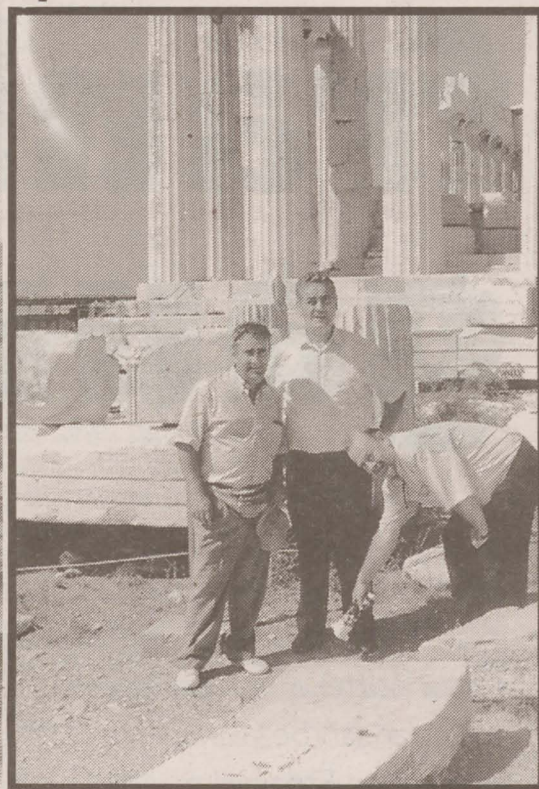
Euskaldunak Grezian

Grekoek gainera euskaldun ez gutxi ere izan ginen han. Alde batetik Juan Jose Pujana Eusko Legebiltzarraren Buru-ohia zegoen, eta omenaldian hitzaldi bat egin zuen grezieraz, Federikoren giza maila eta balioak azpimarratzeko. Euskaltzaindiaren izenean Juanjo Zearreta eta lerro hauen sinatzailea joanak ginen, bide batez zenduaren errautsak eramateko misioarekin. Geurekin Anton Artiñano medikua genuen bidaide, Krutwigen lagun mina, eta Sorkunde Belarandrea ere bai, Federen ikasle eta adiskidea. Baziren, halaber, Olga Omatos, EHUKo greziar irakaslea, eta beronen hiru ikasle euskaldun ere; neskak guztiak.

Euskaltzaindiaren ordezkaritza neroni Federikok euskal hizkuntzan izandako eragina eta utziriko emaitzak azpimarratzea egokitu zitzaidan. Hitzalditxo euskaraz eskaini nuen, Athanasjos A. Tzaknakys kazetari gazteak grezierara itzulirik. Ondoren

Ezkerrean, J. Pujana eta X. Kintana, Krutwigen errautsak Kreta aurrean itsasoratzen. Behean, eskuinetik ezkerre: J.J. Zearreta, A. Artiñano eta X. Kintana Partenon ondoan, Federikoren errautsak banatzen.

Krutwigen azken bidaiara Greziara

beste partaide greko batzuek ere jardun zuten, Krutwig Sagredo jaunak Greziako kulturaren alde egindako lanak eta izandako ideia originalak seinalatuz. Alexandro Babatsikos poetak, gainera, poema eder bat eskaini zion.

Egun berean, arratsaldeko bost eta erdie-tan Khaniako portutxotik itsasontzi batean irten ginen guztiok eta itsasoratu ondoan Federikoren errautsak barreiatu genituen uhinetan, Kretaren kosta aurreko ur ezinago urdinetan, esponjaz eta itsas zaldiz beteriko itsaso zoragarrian. Zinez esanda, zaila litzateke hilobi ederragorik amestea. Han ginen euskaldun guztiok Agur jaunak kantatu genion azken adioan. Une hunkigarria benetan.

Ez genituen, ordea, errauts guztiak hantxe utzi. Arratsean, A. Artiñano, J. Zearreta eta ni Atenasera itzuli ginen, eta biharamun goizean, Akropolisera igo ondoren, Krutwigen azken hautsak Partenon alboan utzi genituen, hark nahi bezala.

Tenplu eder haien marmol zuriez inguratutik, hantxe gelditu dira aparteko euskal-

dunon horren gorpuzkinak, ezkutu eta apalik. Urtero mundu zabaleko herrialde orotatik milaka turista iragaten dira handik, eta Federikoren izpirituak era guztietako jendeak ikusi dugu, bai eta haien hizkuntzak entzungo ere, horietako asko harentzat eza-gunak izanik, berak, mundua hobeki ulertzeko egarriaz, ikasiak. Orain hantxe datza lo, bere Grezia maitean eta, aldi berean, nazioarteko giroan.

Hemendik aurrera, Grezia bisitatzeraz goazen euskaldunok Partenonen zutabe doriarren artetik, agian, irudimenaren begiekin Federiko Krutwigen itzal argia ere suma dezakegu, haren arima gelezinaren errainua, berak idolatratu zuen herri zoragarrian zehar betiereko dabilkeen arnasa, haize berrien iturri. Beste apurak Egeo Itsasoko urek kulunkatuko dituzte sekulorum sekulotan, Poseidon zaharraren, lamia lirainen, itsas izar koloretsuen eta hipokanpo iheskorren konpainian.

• Xabier Kintana •
KHANIA, GREZIA

El florido pensil frankismotik gaur arte

Ttianttako aktoreek ez dituzte ahaztu beren maisu-maistrak. Ongi gogoan dituzte haien itxura, ahotsa edota janzteko era. Era berean, antzezlanean bezalaxe, badakizkitez Espainiako probintziak, ibaiak edota mendien izenak; bata bestearen atzetik txukun-txukun esaten —edo kantatzen— dituzte, eta ez zaizkie hil artean ahaztuko. Frankismo garaiko eskoletako ikasleek Espainiaren inperialismoa, erlijioaren mehatxua eta jipoiaren pedagogia bertatik bertara pairatu dituzte.

JOSEP AZNAR

URTEAK EZ DIRA ALFERRIK PASATZEN, ETA horren adibidea da ikasturteari ekin berri dioten ikasleek ez dutela *El florido pensil* antzezlaneko aktoreen eskola bera jasoko, ez taula ganean antzezten dutena, ezta umetan izan zutena ere. Umore finez landua, Hego Euskal Herriko haurrek frankismo garaian jasandako giroa ederki islatu du, Andres Sopenaren liburuan oinarriturik, Fernando Bernuesek eta Mireia Gabilondok zuzenduriko obrak. Ezbairik gabe, gure historiaren zati bat ikasteko eskola ezin hobea izan da *El florido pensil*.

Ikasgelako esperientziak, taula gainera

Paco Sagarzazu aktoreak antzezlaneko haur bihurriaren papera egiten du, Brionesena hain zuzen. «*El florido pensil*-eko nire lan garrantzitsuen barruko haurra ateratzea izan da. Beraz, ni nintzen bezalakoa egiten saiatu naiz. Nik uste dut nahiko optimista nintzela, eta ongi pasatzea gus-tatzen zitzaidala», adierazi digu Sagarzazu-k. Era berean, obra berean antzezten duen maistrak badu antzik bere maistra Evarista andereñoarekin. Paco Sagarzazuk Evarista andereñoaren etxean ikasi zuen

Kike Diez de la Rada:
«Tradizionalismoari eta frankismoari eginiko jokoa izan zen eskola pribatuak kleroaren eskuetan uztea»

Paco Sagarzazu:
«Nik uste nuen munduak horrela izan behar zuela, normala zela, ezagutu genuen bakarra hori baitzen»

14 urte bete arte, Donostiako Herrera auzoan.

«Nik banekien belarrondoak nola uxatu, asmatzen nuen horretan, antzezlaneko haurrak bezalaxe», mintzo zaigu Mikel Garmendia, *El florido pensil*-eko Agirre, bere ume garaiaz. Ordiziako La Salle ikastetxean ikasi zuen Mikelek 14 urte bete arte.

Zorion Egileorrek, ordea, ez zuen umetan antzezlaneko Alberdi haurraren antzik: «Nire familia nahikoa jakituna zen, libera-la, abertzalea... Ogirik ez, baina musikarik ez zen falta izaten gurean, ezta liburuak ere. Beraz, ez dut zerikusirik antzerkian antzezten dudana langile familiako mutil koxkorrekin». Hala ere, berak bazekien hartzen zuen eskola ez zela erabat «legala»: «Maisuek ikuskatzaileei egiten zieten iruzurraren parte nintzen. Izan ere, agiritan eskola nazionaleko ikasle ginela jartzen zuen arren, hango eskolako orduak amaitzean sartzen ginen gu eskolara, eskola partikularrak hartzera».

Haatik, frankismo garaiko pedagogia eta giroa ederki asko ezagutu zituen: «Eskola nazionala ez zen ezberdina beste eskoletatik, berdin-berdinak ziren denak. Guk gerok ere *Formación del espíritu nacional*

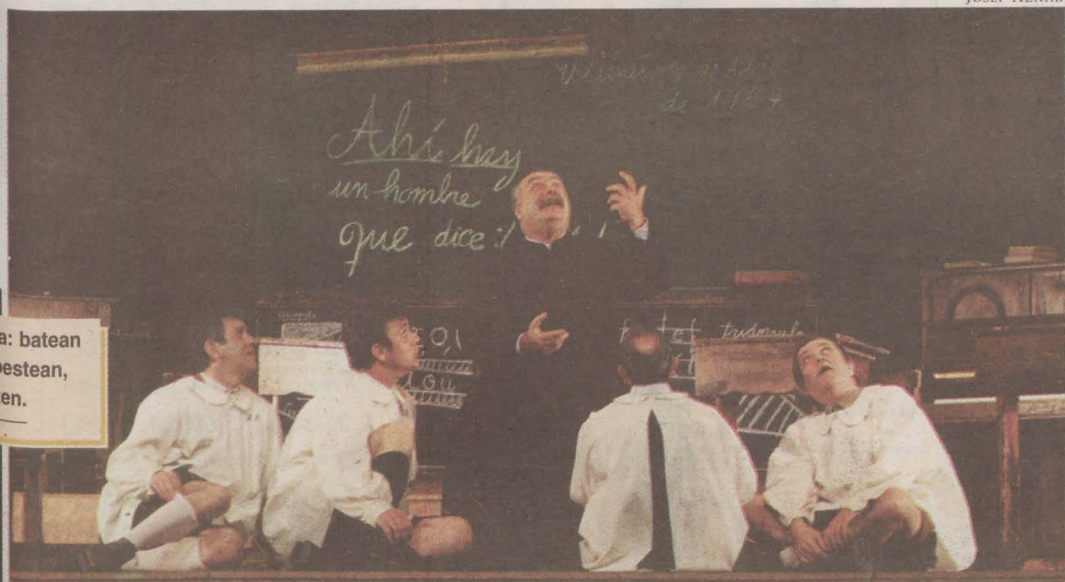
eta horrelako ikasgaiak genituen», zehaztu digu Mundakako eskola partikularraz (Bizkaia).

Kike Diez de la Radak Donostiako Loiola auzoan ikasi zuen umetan, La Sallen: «Tradizionalismoari eta frankismoari eginiko jokoa izan zen eskola pribatuak kleroaren eskuetan uztea. Eskola publikoek izugarritzko fama txarra zuten, eta gizarteko txiroenak joaten ziren hara. Guraso askok diru ugari gastatzen zuten euren haurrak eskola pribatuetara bidaltzeko, zertarako eta astakirten haiek hezitzeko».

Kike antzezlanekoa baino haur bihurriagoa zen; «garai hartan trastoia izan behar zenuen haur taldean onartua izateko», azaldu digu. *El florido pensil*-eko ikuskatzailearen rola egiteko berak izan zuen irakasle bat hartu du adibidetzat: «Oso irakasle gaztea zen, 30 urte ingurukoa, oso agresiboa. Behin batean ikasle bati ikasmahaia hautsi zion

El florido pensil
maistra ikasleak
ikasleak auzoan

JOSEP AZNAR

ena: batean
a bestean,
zuten.

asko oso ongi gogoratzen ditu, eta ziur ez zaizkiola inoiz ahaztuko. «Baina uste dut ez ginela asko jabetzen buruz ikasten genuen hartaz. Hala ere, nik ez dut ulertzen nola bera ez zen konturatu *la letra con sangre entra* esaera ez zela egia. Ziur orain badakiela jarrera hori okerra izan zela», uste du Sagarzazuk bere irakasleari buruz.

«Antezlaneko gazteena naiz ni. Hala ere, ni nintzen bakarra kanta guztien letrekin gogoratzen nintzena, eta kantu horiek eskolan ikasi ditut, ez beste inon», adierazi digu Kike Diez de la Radak. Zorion Egileorrek, berriz, kanta ezagun bat du oso gogoan: «*Formación del espíritu nacional* ikasgaia emateko Don Javier maisua etortzen zen hilean bitan edo. Bera etortzen zenean, *Cara al sol con la camisa nueva que tu bordaste Don Javier* esaten genuen *que tu bordaste en rojo ayer* esan beharrean. Don Javierren omenez-edo abestuko genuen horrela, atera kontuak abesten ari ginenaz zer ote genekien...». Mikel Garmendiak, ordea, ez zuen inoiz *Cara al sol* kanta abestu, «ez behintzat eskolan». Hala ere, zaplastekoak eta ikasgaiak buruz ikastea egunero ogia ziren Ordiziako La Salle ikastetxean. Kike Diez de la Radak ongi gogoan du politikako irakasleak nolako beldurra ematen zion: «Ikasgaia Martuteneko kartzelako zuzendariak ematen zigun. Klasea hasi baino lehen, pistola atera eta irakasle kaxoian sartzen zuen». Haren ustez, gauzak zalantzan ezin zirela jarri da garaiko eskolen akats handiena, «ondorioz, gauza horietaz interesatzea zaila zen».

Frankismo garaiko eskolak Espainiaren eta erlijioaren handitasuna goraiatzea zuen helburu, haurrak horren alde jartzeko edota, gutxienez, sistemari kontra egitera ez ausartzeko. Bi ildo horiek beldurra eta mehatxuaren bitartez landu zituzten. Horren adibide da erlijioa nola irakasten zuten. Mikel Garmendiak salatu digu mamu gisa erabiltzen zutela: «Erlijioa bel-

Roberto Alcazar eta Pedrin ziren frankismo garaiko komikietako pertsonai ospetsuak.

eta berehala buruz ikasteko agindu zigun ikasgaia galdetzen zigun maistrak. Gaizki esanez gero, atzematen zenuen nola altxatzen zen, zure atzean nola jartzen zen eta... Zast! Jo egiten zintuen. Tentsio handiz bizitzen genuen egoera hura». Orduan buruz ikasitako gauza

Erresuma Batuan zigor fisikoaren alde

Urteak, normalean, ez dira alferrik pasatzen. Hala ere, bada oraindik garai bateko ohiturak aldatu nahi ez dituenik. Erresuma Batuko 40 ikastetxe pribatutako zuzendariak adibidez, ez daude konforme zigor fisikoa debekatzen duen legearekin. Lege hori orain jarri da indarrean ikastetxe pribatuetan. Gainera, ez dira konformatzen legearen kontra egotearekin, izan ere, Europako Giza Eskubideen Auzitegira jotzeko asmoa dute; «gurasoek euren haurrak nahi bezala heitzeko duten eskubidea» urratu egin dela uste baitute. Ikastetxe horietako bateko zuzendari Phil Williamsonen esanetan, Erresuma Batuak nahastu egin ditu kontu handiz emandako zaplazteko bat eta adin txikikoei egiten zaizkien gehiegikeriak. «Guraso guztiek badakite zer gertatzen den gure ikasgeletan, eta guztiak zigor fisikoaren alde daude, kalte handiagoak saihesteko balio baitu», uste du zuzendariak. Bere ikastetxean 10 urte arteko haurrak zaplaztekoarekin zigortzen dituzte. Hamar urtez gorako neskei, berriz, eskuetan ematen dizkiete kolpeak; eta mutilei, ipurdian. Hala ere, ikasleen %90 inoiz ez omen dituzte jotzen.

Beste muturrean, hots, zigor fisikoaren kontra, Erresuma Batuko Bigarren Hezkuntzako Zuzendarien Elkarte dago. Erakunde horren ustez, zigor fisikoak atzean utzi behar dira. Zigor fisikoa kentzearen aldeko elkarteko kide Rachel Hodgkin, berriz, urrunago doa. Haren esanetan, sistema horrekin «azkenean, ikasle berberak jasotzen dituzte kolpeak».

Zorion Egileor:

«*Formación del espíritu nacional* ikasgaia emateko Don Javier etortzen zen. Orduan, *Cara al sol con la camisa nueva que tu bordaste Don Javier* abesten genuen *que tu bordaste en rojo ayer* esan beharrean»

Mikel Garmendia:

«Erlijioa beldurraren bitartez sartu ziguten. Gu ez geunden zeruaren zain, baizik eta infernutik ihesi»

durraren bitartez sartu ziguten. Gu ez geunden zeruaren zain, baizik eta infernutik ihesi. Eta hori oso egoera krudela zen, jendea lotuta edukitzeko tresna zen». Zorionek, berriz, bestelako lotura izan zuen erlijioarekin: «Nire aita elizako organista eta abesbatzeko zuzendaria zen, garai hartan zerbait artistiko egiteko modu bakarra elizara joatea baitzen».

Irakaskuntzaren ajeak gainditzeko antzezlan

Paco Sagarzazuren ustez, garaiko ideologia oso frankista zen. «Baina ez ginen konturatzen horretaz. Nik uste nuen horrek horrela izan behar zuela, normala zela, ezagutu genuen bakarra hori baitzen».

Mikel Garmendiaren arabera frankismoari ez zaio erru guztia bota behar: «Gure koadrilan euskaraz ez egitearen erru guztia ez da garaiko sistemarena, niri ez dit inork debekatu euskaraz egitea. Nik uste dut kontzientiazio falta gnuela, eta zenbait jende ez zela sistemaren aurka egotera ausartzen».

«15 urte inguru nituenean, Alemaniara bizitzera joandako lagunak nituen. Haiek kontatutako gauzeekin mundua zertxobait irekitzen zitzaigun. Hala ere, ezjakinak ginen», aitortu digu Diez de la Radak. Haren esanetan, umetan bazekiten azterketan puntu bat gehiago lortzeko bi marra gorri eta erdian hori bat marraztu behar zirela, Espainiako ikurra alegia, «baina ez nekien zergatia, bagenekien fatxak zirela baina...». Donostiako aktorearen arabera, zaila zen ume baten tizat giro hori zalantzan jartzea, hain ongi erroturik zegoen.

Ttamtakako lau aktoreen ustez, frankismoan pairaturiko egoera gainditzen laguntzen du *El florido pensil* antzezlanak.

• Ainhoa Oizartabal •

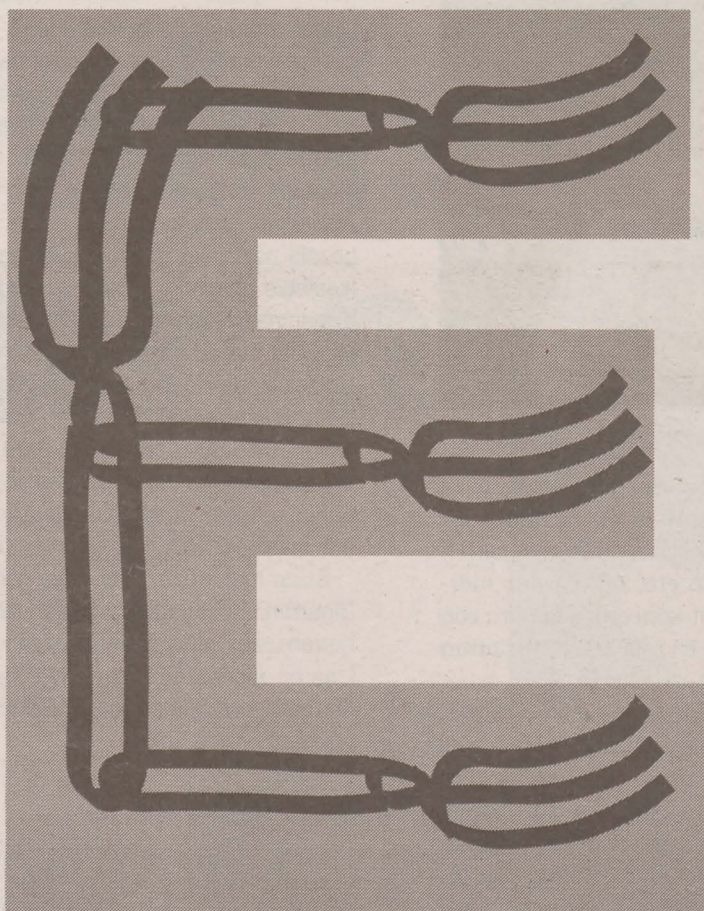
Alferrikako elikagaiak

Aditibo
gehiegi
erabiltzen
dute
oraindik

AURREKO «ASE ETA GOSE» bitan (44 eta 170) jardun gara aditiboez, alarmismo edo morborik harrotu nahi izateke. Gaurko astinetaren xedea antzekoa dugu: ez ikararik, ez lasaipoto segitzerik ere.

Begiko zein ezin ikusizko dugun ia jaki orori erantsi ohi izan zaizkio betidanik gai batzuk, janariak jangarri iraun zezan. «Betidanik» hori ia-ia egia osoa da: txinatar eta egipziarrek, maia eta aztekek, siberiar eta gasteiztarrek gehitu izan dizkiote hazkurriari antzinatik gatz, ezti, piperbeltz, ozpin eta era askotako sustantziak, elikagaiak, jaso edo harrapatu den unetik, ahalik eta denbora gehien iraun dezan jateko baldintza egokietan; izan ere, jana kontserbatzea osasuna zaintzeko bide seguruenak dira.

Oroit zaitez, gizaki xumea, urdaiazpiko eta hestekiak, latxo antxoia eta hegazuak, ardo eta rona, gazta eta menbrilloa, foie gras eta konfitak, izokin keztatu eta bakailao gazia... kontserbak direla.

Mattin

Petrolio-industrian ekoizten diren antioxidatzaileen erabilera auzitan dago honelako informazio egiazkoa jasotzen den Europa osoan: E-320 eta E-321 gaiek ez dute fama onegirik, behintzat. Eragin mutagenikoa eragiten dutenik ez da frogatu, ez. Baina erne etiketari.

Sailkapena

Hortxe, beraz, aurreneko eztabaida: berezko den gutzia ona ote? Nahiago dugu produktu naturala ala jangarria?

Betetzen duten eginkizuren arabera sailkatuko ditugu aditibo horiek, *grosso modo*:

1. Koloratzaileak (E-100 - E-199). Kolorea da elikagaiak igortzen digun lehen

mezua, erakargarria edo higuinagarria, eta horren arabera izango da enpresa komertzialaren arrakasta edo porrota. Koloratzaile naturalen artean kurkumina (E-100), riboflabin (E-101), kotxinilla-gorria (E-120) eta karamelo (E-150) ditugu.

Tartrazina (E-102) da safrauren ordezkari sintetiko orokorra, oso-oso hedatua: era guztietako postre eta gozoki, zopa, hesteki,

Une bat, mesedez:
zer hartzen duzu
aditibotzat?

Akademia erreal edo irrealen hiztegiek zer dioten, bost axola. Guk aditibotzat zera jotzen dugu:

Berez elikagaia izan gabe eta nutrizio-baliorik eduki gabe, nahita eta kopuru fimiñotan elikagai likido zein solido-ei eranstean zaien sustantzia da; elikagai horren ezaugarri organoleptikoak aldatzeko, elaborazio-prozesua nahiz kontserbazioa erraztu edo hobetzeko helburuz.

prekozinatu eta abarretan agertzen da.

2. Kontserbatzaileak (E-200 - E-299). Ura eta gazta baitira usteltzen ez diren gure dietako gai bakarrak; gainerakoak denboraren eraginez «babestu» behar dira. Datu esanguratsua: mundu osoko elikagaien produkzioaren %20 alferrik galtzen da mikroorganismoen eraginez. Beste datu adierazgarri bat: kontserbatzaileak dira aditibo eztabaidatuena. Horrenbestez, EBko legeria zorrozki xedatuta dago (besterik da zorrozki betetzen den eta zorrozki betetzen dena argitaratu ematen den, argitaratu ematen dena eta ez dena zorrozki zigortzen den...): onartu kopuruetan, kontserbatzaileak ez dituzte mikroorganismoak hiltzen, ugaltzea galarazi baizik.

Lizuna eta gainerako etsaiei borroka egiten diete azido sorbiko eta benzoikoaren deribatuek (E-200 eta 219), ozpinek (E-260 - 263), eta abar.

3. Antioxidatzaileak (E-300 - E-399). Airearekiko kontaktuan frutak eta gantzak oxidatu egiten dira, mindu, beztu, narriatu. Oxidazioa eragotzi edo atzeratzeko hainbat teknika darabiltza industriak: hutsean edo egurrats aldatuan ontziratzea, jelatzea, ontzi opakoak eta antioxidatzaileak...

Azido eta gatz askorbikoak (E-303 eta 304) dira kalte gutxien egiten duten antioxidatzaileak, kontserba, haragi, edari freskagarri eta okintza industrian hagitza baliatuak.

Produktua

Onddo-mousse;
zaintzuri-mousse;
piper-mousse

Camporel
Zintroniko (Nafarroa)
26-02685/NA

Pisu garbiak: 336 g (112 x 3).
Prezioa: 639 pezeta, 26 libera (kiloko, 1.900 pta., 76 lib.).
Osagaiak: onddoak (*Boletus edulis*) / piperrak / zaintzuriak, esnegaina, arrautza, oli-ba-olioa, barazkiak, gazta eta espezia naturalak. Testu osoa, gaztelaniaz.

Kristalezko flaskotxoetan poliki aurkezturik eskuratu ditugun hiru *mousse* edo aparkihoriek, formulek (eta sen onak) dioskuten bezala, onddo zuri, esparrago eta pikillioa funts hartuta, esnegain eta zuringo harrotuzko makuluen gainean, ezaugarri bateragarria agertzen dute: leuntasuna. Bikaina da lortutako puntua, gure ustez: lehengaien bereizgarritasunak bere hartan agertzen dira, laguntzaileek errospetaturik. Ogi edo beste irinezko gai baten gainean dastatzekoak dira; kontuz, baina, oinarriak gaineraaren ahogozoa ezkuta ez dezan.

Kalitate-kopuru-prezioa:
oso ongi.

4. Bestelakoak (E-400 - E-499). Gainerakoak zaku honetan sartuko ditugu: emulsionatzaileak (nahasteak errazteko), lodikariak (gorputza emateko), egonkortzaileak (elikagaiak bere hartan irauteko), zapoaren indartzaileak (zerik ezean...), baita glutamatoak ere. Nonahi baliatzen dira hauek, bistan da.

Ondorioak

Onena genduke aditiborik gabeko elikagai freskoa. Hori oraingoz ia ezinezkoa denez, ahalik eta gutxien dauzkaten aukeratu ditugu. Ume eta helduok egunero-egunero kontsumitzen ditugun ia aditibo hutsez osaturiko litxarrerrien kopurua murriztu beharko, noski, arrazoi askorengatik: kontsumoa, osasuna, ekonomia, diziplina...

• Edorta Agirre •

BORDA JATETXEA

▼ Borda jatetxean, ezkontzak, enpresa bazkariak, senitartekoen bilerak, agur-afariak... egin ahal izango dituzu.
▼ Diskoteka zabalik ostiral eta larunbat gauetz.

Sorabilla auzoa, z/g - Tel.: 943 59 28 60 - ANDOAIN (Gipuzkoa)

**FABRIKAZIOA
ETA BANAKETA**

ENPRESEN ZENTRUA
Ama Kandida z/g, 307 modulua
Tf.: 943 59 29 23
20140 ANDOAIN

Pello Mindegia MUGETAKO EKOLOGISTA

«Emakumeen eskubideak defendatzea ere ekologismoa da»

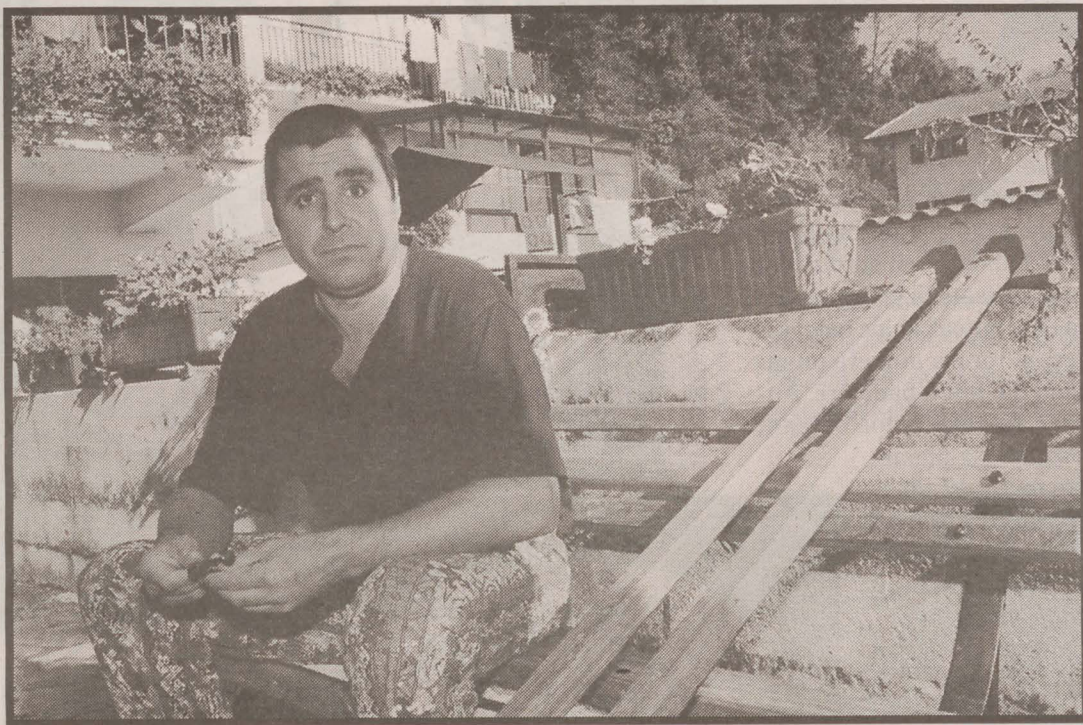
AZKEN ASTE HAUTAN Pello Mindegia argazkia ezagunegia egin zaigu komunikabideetan. Joan den hilaren 8an, Hondarribiko Alardean emakumearen parte hartzearen aldeko ekimena zela eta, Ertzaintzaren karga bortitzak lurrean konorterik gabe utzi zuen 43 urteko ekologista ezagun hau. Nafarroako Labaien herrian jaioa, orain hogeitazero berrekin Hondarribira joan zen bizitzera, «Maiteren aitzak beste aldera ihes egin behar izan zuelako». Bi urte geroago, Oleretan eginiko manifestazio batean, poliziaren gomazko pilota batek itsu utzi zuen. Benetan biografia gogorra Pellorena. Hala ere, etxeko baratzean lanabesak, tresnak eta gauza zaharrak konpontzen topatu dugunean, pozik ikusi dugu, «horrelako trasteak konpontzea nire zaletasun nagusia da», azaldu digu irribarrez.

■ Zer egiten du ekologista batetik emakumeen aldeko Alardean?

Gauza guztietan sartzea izan daiteke nire akats bat [dio, barrez], baina ezin da ukatu ekologistek ibilbide luze bat dugula borroka kolektiboetan eta eskubideen aldeko elkarrekin. Agian, horregatik egiten zait hain hurbila Hondarribiko eta Irungo emakumeen errebindikazioa. Dena dela, ekologismoaren filosofia naturarekin oreka bilatzen duenez, gauza bera lortu beharko litzateke gizartean. Gauzak horrela, emakumeen edo gutxiengoen eskubideak defendatzea, halabeharrez, ekologismoa da.

■ Baina, zer gertatzen ari da alardeekin?

Gaia korapilotsua da, baina neurri handi batean horren guztia atzean dagoena pertsona batzuen maltzurkeria da. Batzuetan jendearen pasio sutsuak piztea ez da zaila, eta hori da, hain zuzen, hemen bultzatu dena. Aldi berean, beste pertsona asko ez dira egoerak eskatzen zuen mailan egon. Ba-

GARI GARAIALDE

tzuek eta besteek garbi erakutsi dute zein politikoa eskasak diren, eta seguraski, etorkizunean, oso urruti ez dagoen egunean, horrela baloratuko da.

■ Ertzaintzak hain zorrotz jokatzeko du ingurugiroaren aurkako delituekin?

Jo, ekologia eta ertzaintza, zer lotura! Ez, ene ustez garbi dago naturaren aurka egiten diren hainbat eta hainbat erasotan ez dutela hain zorrotz eta zuzen jokatzeko. Hau horrela dela jakiteko hor ditugu ibaien eguneroko kutsadura, legez kanpoko zaborteak edo beste hainbeste arazo. Horrelakoetan oso gogo gutxi erakusten dute eta hor, akaso, gure ahulkeria ere zerikusi handia du.

Hori esaterakoan, jakina, ez dut esan nahi irailaren 8an kalera ateratzean kalte egiten ari garenik; datorren gizarie berriaren eskubideak defendatzen baizik.

■ Aipatu duzun ahuleria norena da? Ekologismoarena?

Jakina. Ekologistek ez dugu izan beharko gure eragina. Euskal Herriko erakuntza nazionaletik baztertuta gelditu da ekologismoa.

Horrelako gaiei ez zaie ematen beste askori ematen zaien garrantzia, ez instituzioek —eta hori nahiko normala zen—, ezta ere herri honetan sortu diren milaka militanteek. Beste borroka askoren maila aztertzen badugu, adibidez euskararen defentsarena, intsumisioarena edota hirugarren munduarekiko elkartasunarena, argi dago ekologismoa ez dela horien parera iritsi. Eta okerrene da jadanik ez dela iritsiko.

■ Ezkorra zara?

Ez, baina seguraski gure lana eta gure helburuak aldatuz joango dira. Gaur egun gure borroka, oro har hartuta, instituzioak presionatzea da, agintzen dutena bete dezaten. 21

Agenda abian jartzeko edo garapen eramangarria bultzatzeko konpromisoak hartu baldin badituzte, hitza bete dezatela. Eta gauza bera beste gai askorekin, CO2aren kontrola, Natura 2.000 sarea edo birziklatzearen beharra. Horietan guztietan beharrezkoa da ekologisten presioa eta salaketa lana.

■ Nolako harremanak dituzue

Lapurdikoko ekologistekin?

Eskasak benetan, oso eskasak. Hor muga bakarra ez da politikoa. Nahiz eta lagun asko izan, inkomunikazioa da nagusi. Beharrezkoa da dauden harremanak finkatzea, modu eraginkoragoan antolatuz. Hemen, Txingudiko badian, zenbait instituzio mugen gaineko barrutia lantzen ari dira, eta ekologistek ez dugu ezer egin hori urrutirago eramateko. Barrutiaren bultzatzaileak, oraingoz, ez dira joan bidegorriaren proiektua baino harantzago, eta, bestalde, arazo asko daude elkarrekin aurre egin beharrekoak. Zaborren tratamendua, naturaguneen babesa, saneamendua... Eta ez dira Txingudi inguruko arazoak bakarrik, nolabait Bidasoa ibaiaren arroa osoa da; Urruña, Azkaine, Bera, Lesaka, Bortziriarak... Interesgarria izango litzateke guztien arteko foro bat egitea. Horretarako oztopo asko dauzkagu, ezin baitugu ahaztu arroa hau bi estatuk eta hiru administrazioek zati-tzen dutela. Behetik ez badi-tugu bultzatzen, politikoei seguru ez dutela egingo.

■ Azkena. Datorren urtean berriro emakumeekin alarde- ra?

Ahal badut, seguru baietz.

• Joxerra Zabala •

Deialdia

Itoiz bizirik

Datorren urriaren 2an, larunbatean, arratsaldeko 18:00etan, Itoiz Koordinakundeak beste manifestazio batera deitu du Iruñean. Le-loa: *Itoiz bizirik ziurtasun osoz*. Helburu nagusia: administrazioaren lardakerien aurrean salaketa publikoa egitea.

Errekaren helbide berria

Erreka Plataformaren bulegoak tokiz aldatu dituzte. Eki elkartek bultzatutako Ekoteixean dago orain bulego berria. Helbidea: Bilboko Pilota kalea 5.a; Telefonoa: 94-4790119, goizez.

Argitalpena

Baliabide pedagogikoak

Hik hasi aldizkariak Euskal Herriko baliabide pedagogikoen gida berri bat argitaratu du —aurreko gida osatu du—. Kolorez eta argazkiz josita, besteak beste, mugaz bi aldeetako historia, ingurugiroa, irakaskuntza, kirolak eta beste gai askorekin lotura duten azpiegituren informazioa biltzen du. Benetan lan interesgarria. Prezioa: 24 libera edo 600 pezeta. Eskatzeko: 943-371545 telefonora deitu.

berde bizi

3332. POSTA KUTXA
20080-DONOSTIA

► Zabalagir@bezeroak.euskaltel.es

Segurtasuna, autoen etorkizuna

JADA EZ DA NAHIKOA autoa polita, merkea, gasolina edo gasoil gutxi behar duena edota oso azkarrak izatea. Politikak, azkarrak, kontsumo gutxiak eta merkeak izateaz gain, seguruak izan behar dute.

Eta badirudi auto egileak jabetu direla auto erosleek eta erabiltzaileek gero eta garrantzi handiagoa ematen diotela segurtasunari, eta hainbat sistema berri ikeritzen eta praktikan jartzen ari dira auto berrietan. Zoritxarrez, askotan behintzat, segurtasuna luxua da, eta segurtasun sistema onenak poltsiko beroenentzat izaten dira. Gainontzekoentzat, berriz, segurtasunean egindako aurrerakuntzak beranduago iristen dira, serieko osagarrien barruan edo plus bat ordainduta.

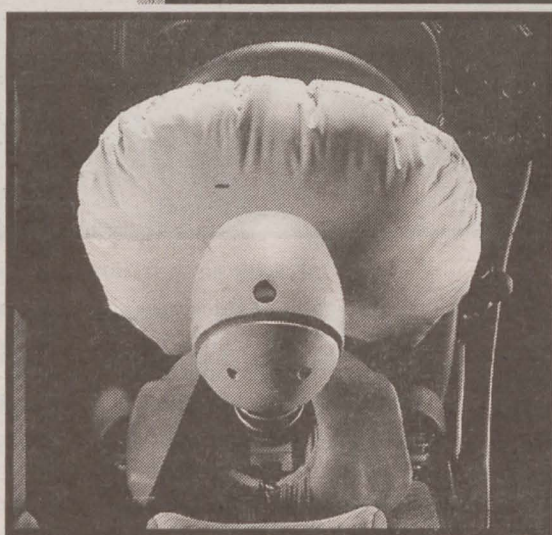
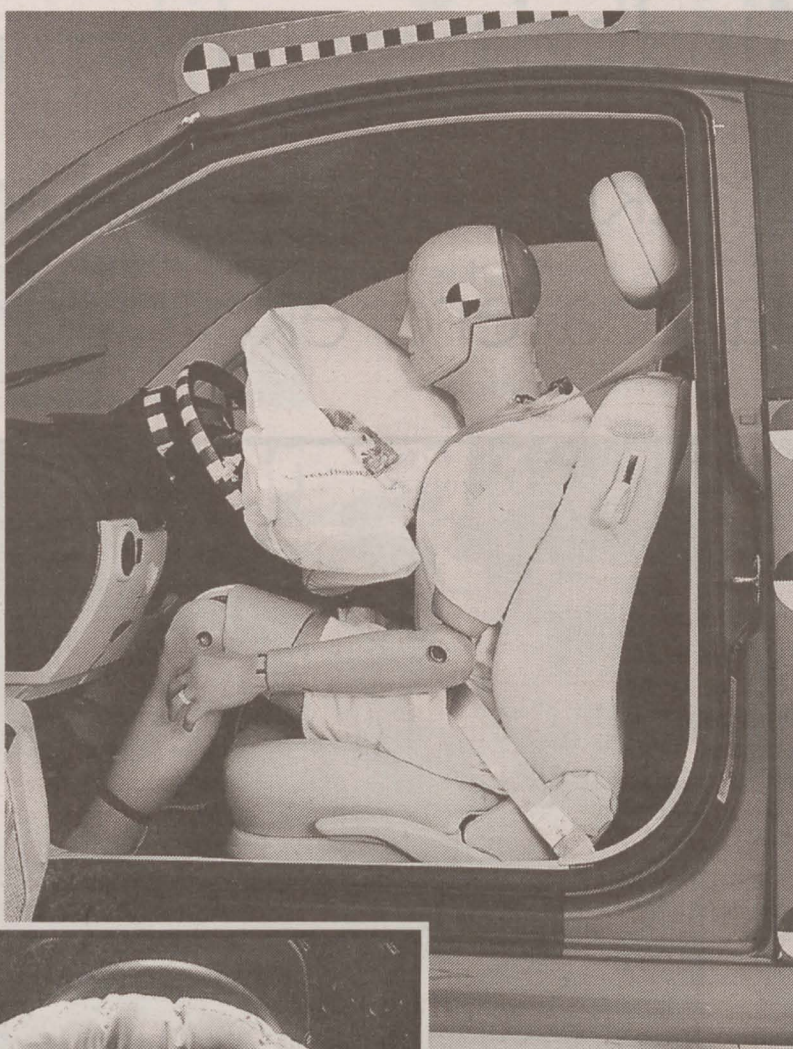
Hona hemen segurtasunean egiten ari diren azken aurrerakuntzak eta ikerketak; batzuk dagoeneko merkaturatuta daude, serie garestienetan:

Izpi infragorriak: kamera batek seinale bat bidaltzen du gidariak ikusi ez edo argiak iristen ez diren lekuetara, eta berotasun iturri bat nabaritzen gero -giroko tenperatura gradu baten hamarrean gainditzen duena- bero iturriaren irudia emititzen du, negatiboan, aurreko haizetakoaren oinarrian, telebista baten tankean. Gidaria oztopora iritsi

aurretik jabetzen da oztopoaz: gauez, euria ari duenean, elurra egiten duenean...

Segurtasun uhal jarraiak: ohiko segurtasun uhalak ez dira bidaiariaren gorputzera erabat itsatsita geratzen, eta ia beti, autoak kolpe bat jasotzean, toraxa aurrera mugitzen da, gutxi bada ere. Aurrez aurreko kolpe batean, orduko 60 kilometro inguruko abiaduran, segurtasun uhalak 900 kiloko presioa egiten du bidaiariarengan. Ondorioz, lesioak sortzeko arriskua handitu egiten da. Aldiz, segurtasun uhalak alde aurretik tenkatzeko sistema bat badu, uhala tenkatu eta presioa asko gutxitzen da.

Norabidearen kontrola: autoari bere bidean joaten laguntzen dio. Kamera batek errepidea filmatu eta aztertzen du. Autoa izkinako marra zurira gehiegi hurbiltzen ari dela nabaritzen gero, motor elektriko batek bolantean bibrazioak sortu eta norabidea zuzentzen du. Sistema horretaz gain, Nissan gidariaren begiak aztertzen dituen kamara sistema bat lantzen ari da: gidariaren begietan logura sintomak nabaritzen gero, gidaria ohartarazteko.

Badirudi auto egileak
jabetu direla auto
erosleek eta erabiltzaileek
gero eta garrantzi
handiagoa ematen
diotela segurtasunari,
eta sistema berriak
ikertzen eta
merkaturatzen ari dira

Airbag-ak segurtasun uhaletan: atzeko bidaiariarentzat da, eta ohiko airbag-en moduan funtzionatzen du, hau da, kolpea jasotzean puzten da. Aire poltsa segurtasun uhaletan bertan dago, sabelaren parean.

Airbag adimendunak: bi karga dituen generadore bat du (ohiko airbag-ak karga bakarrekoak dira) eta airbag-aren bolumena ohikoen bikoitza da. Kolpea jaso eta 15 milisegundo ingururen ondoren sistemak kolpearen indarra neurtu eta, kolpea oso indartsua ez bada, lehen karga aktibatu eta airbag-aren zati bat puzten du, gidariak bolantea jo ez dezan. Kolpea indartsua bada, bigarren kargak eztanda egin eta airbag-a osorik puzten du.

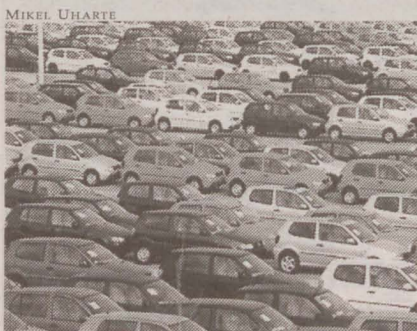
Cruise control-a: Bosch etxeak, esate baterako, Adaptive Cruise Control-a gartatu du (ACC), hau da, autoaren gurutzaldi-abiaduraren kontrola malguta. Sistema horren bitartez, aukeraturako abiadura bere horretan mantentzen da eta trafikora egokitzen da (behar denean azkartu, geldoagotu edo galgatu egiten du). Estatu Batuetan erabiltzen da batez ere, alde batetik bertako errepideak oso zuzenak eta luzeak direlako (gidatzea oso uniforme da sarritan), eta, bestetik, poliziek gehieneko abiadura mugak oso zorrotz zaintzen dituztelako.

ACCak aurreko autoarekiko arauzko distantzia gordetzen laguntzen du. Bosch sistema berriak, elektronikari esker, aurretik doazen autoen abiadura eta norberaren autotik zenbateko distantziara dauden neurtzen du, eta autoaren abiadura egoera horietara egokitzen du, baita eguraldi txarra dagoenean ere. Hori bai, gidaria da autoa eramaten duena eta gidariaren ekintzek lehentasuna dute ACC sistemaren aldean.

Buruko aktiboak: autoak kolpea atzetik jasotzean, bidaiariaren gorputzak hasieran aurrera eta gero bortizki atzera egiten du inertiaren ondorioz, eta horrek lesioak eragiten ditu zerbikaletan. Buruko aktiboekin, ordea, gorputzak atzera egitean, mugimendu horrek palanka bati eragin eta burukoak aurrera egiten du, buruaren atzerako kolpea arindu eta lesioak eragozteko. Saab etxearen azken asmakuntzetako bat da.

• Jakes Goikoetxea •

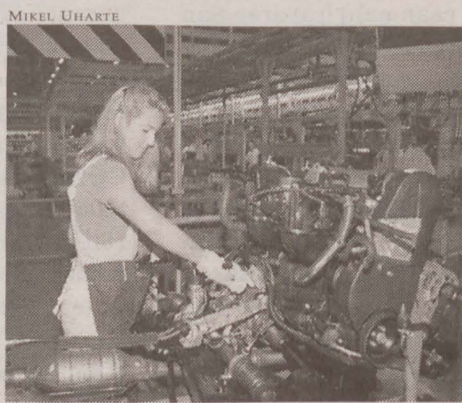
Abiadura T tikian

99.056 auto berri matrikulatu ziren iaz Hego Euskal Herrian

Matrikulazio berrien errekorra hautsi zen iaz Hego Euskal Herrian: 99.056 auto berri, 1997an baino % 17 gehiago. Ondorioz, Hego Euskal Herriko parke mobila 1.286.024 ibilgailukoa da (autoak, furgonetak, motorrak, kamioiak, autobusak, traktoreak eta bestelakoak). Iaz Hego Euskal Herrian matrikulatu ziren 99.056 auto berrietatik 36.372 Bizkaian egin ziren, 25.578 Gipuzkoan, 12.266 Araban eta 24.660 Nafarroan. Horren ostean, honela geratu da auto tasa Hego Euskal Herriko probintzietan mila biztanleko: 441 Bizkaian, 484 Gipuzkoan, 530 Araban eta 577 Nafarroan.

Fiatek abian jarri du autoaren unibertsitatea

Italiako Fiat autoen etxe klasikoak abian jarri du autoaren goi ikasketen formazio zentroa, Turinen. Fiaten ekimen hori lehena da Italian bertan eta lehenengoetakoa munduan. Ikasturtea urrian hasiko da, eta 500 ikasle inguruk izango dute bertan ikasteko aukera. Besteak beste, berrikuntza teknologikoak eta enpresen nazioarteko garapena ikasiko dituzte. Fiatek 4.000 milioi pezeta inbertitu ditu proiektu horretan (160 milioi libera).

ROLAND WEHRAUCH / AP

Zazpi lagunentzako txirringa

Zazpi lagun aldi berean ibiltzeko balio duen bizikleta aurkeztu zuen Eric Staller asmatzaileak joan den astean Kolonian, Alemanian. Aste osoan, txirringari buruzko erakusketa egin dute.

YOSHIKAZU TSUNO / EPA

107 urteko bikiak

Japoniako Kin Nārta eta Gina Kanie ahizpa bikiak 107 urte bete zituzten joan den hilean. Eurak dira munduko emakumerik zaharrenak, eta hori ospatzeko, Adinaren Eguna izan zuten joan den asteazkenean Kajikazawa herrian, Japonian.

'Floy' hurakana iritsi da EEBBetara

Stuart herrian, EEBBetan, argazkiko andreak eskua luzatu zion uretan zegoen gizonari handik ateratzen laguntzeko. *Floy* hurakanaren haize kolpeak uretara bota zuen gizona, itsasontzian zihoalarik. Astearen hasieratik, EEBBetako bi milioi herritar baino gehiagok alde egin dute euren etxeetatik. Hurakanetik ihesi joan dira.

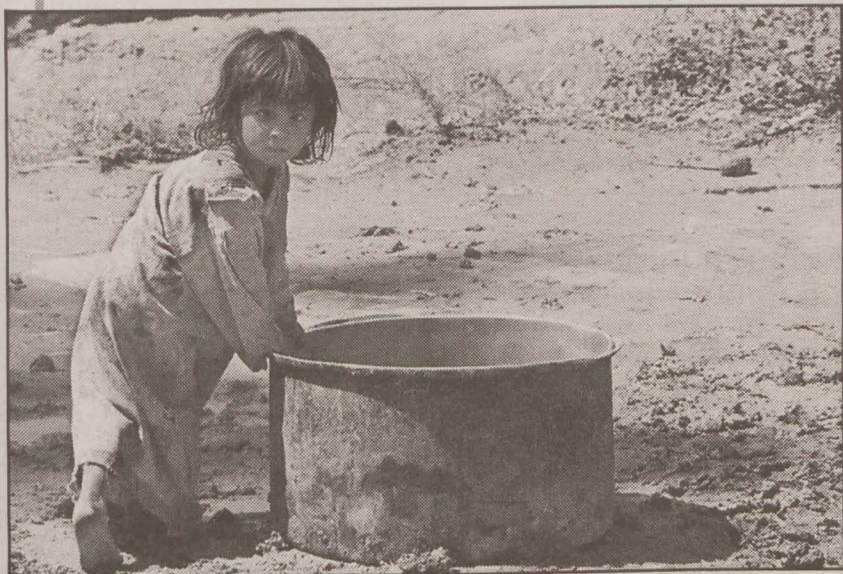

MICHAEL BEEBE / AP

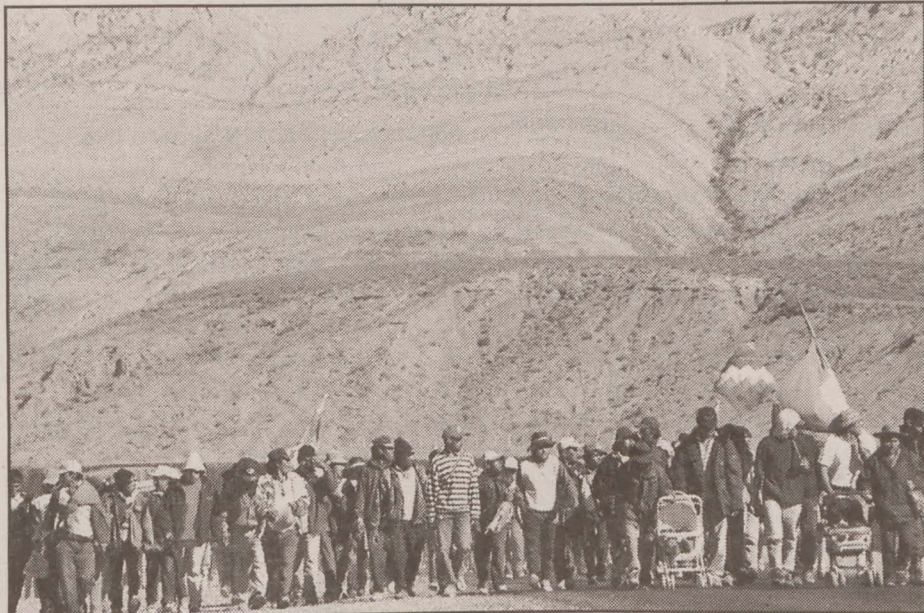
Ur bila

Argazkiko haurra edateko ur bila ari da Kanaan herrian, Irakeko hiriburu Bagdadetik kilometro gutxira. Kanaan herria lehorte bortitzaren eragin zuzena jasaten ari da, Irakeko beste hainbat herri bezalaxe.

JASSIM MOHAMED / AP

JUAN PABLO SANCHEZ / AP

Langileen protesta martxa

Argentinako 500 herritar inguru —gehienak indiar jatorrikoak— protesta ekitaldi berezi bat egiten ari dira. Argentinako Gobernuaren politika ekonomikoa salatzen, oinez zein autobusez egingo dute Qicaa herritik Buenos Aires bitarteko ibilbidea; hots, 1.920 kilometro.

Txirritaren matxinada

NEGUKO EGUN BATEAN, HAN ARI omen zen Txindurria, baserri inguruan, gari-aleak eta gainerako janariak eguzkira ateratzen, barruko hezetazunaz ustel ez zitezen. Eta, honetan, Txirritak ikusi eta hor eskatu dio jatekoa. Txindurriak, berriz, erantzun:

—Adiskide, zer egin huen uda osoan janaririk bildu gabe? Ez al dakik garaiz nekatu behar dela, gero goserik ez izateko? Alfer horrek, orain, nire bizkarretik jan nahi al duk?

Erantzun zion Txirritak:

—Ez nian udan astirik izan lan egiteko; herriz herri eta bazterrik bazter ibili ninduan kantari.

Eta erantzun zion Txindurriak, erdi-bertsotan:

Kantuan igaro duk / uda osoa? / Egin ezak orain / dantza gozoa.

Bizenta Mogelek horrelatsu idatzi zuen alegia ezaguna, eta horrelatsu entzungo zuen Joxe Manuel Lujanbio gaztetxoak ere. (Txirrita hitza darabil Oxobik, txitxarra izendatzeko; txirritia Bizenta Mogelek.) Hamalau-hamabost urte izango zituen, eta Txirrita izeneko baserrian bizi zen ordurako, Erreteriatik Astigarragara doan kamiotik eskuinera, kaletik kilometro eta erdira. Atzean utzia zuen, Hernanin, sortu zeneko baserria: Latze. Eta atzean utzia zuen haurtzaroa ere.

Ordurako, ondotoxo ezagutuko zuen bere burua. Eta urratzen hasiak zituen, noski, mundu honetako bideak eta bizibideak. Eta, gutxi edo asko, konturatuta egongo zen, nola-bait, bi jende-mota zeuzkala aldameanean. Batetik, Txindurriaren antzeko jende serioa: baserritar maiorazko saiatuak, langile zintzoak, ezkondu leialak... Eta bestetik, berriz, ipuineko Txirritaren antzeko artista tunanteak.

Gainera, bere burua ere hortxe ikusia izango zuen Joxe Manuelek, artista tunanteen sailean. Eta ezagunak zituen, ordurako, beste aldekoen irribarreak, mehatxuak, errietak eta abarrak.

Horregatik, barruraino sartuko zitzaion alegia hura. «Txirrita? Txirrita dik izena ipuineko artista gizarajoak. Txirrita dik izena baserriak. Txirrita deitzen zidatek niri.... Gaur arte barre egin zidatek. Baina hemendik aurrera kontuz ibili beharko ditek. Ez. Ez duk mundu honetan sortu, inondik ere, niri ziria sartuko didan txindurrik».

Eta Joxe Manuelek, egun hartan, gogor egin zuen apustu Txirritaren sailekoen alde: «Txirrita izango nauk izenez eta izanez. Eta, gainera, buelta emango zioat ipuinari. Ziri ederrak sartu behar zizkieat txindurri guztiei. Azkenean, omenaldiak eta oroitarriak ere egin beharko zizkidatek».

Eta halakoa izan zen Joxe Manuel Lujanbio «Txirrita»-ren bizitza: artis-

ta eta bertsolari batena. Zelebrekeria hemen, ateraldia han; bertsoa honi eta eztena hari; eta ziria noiznahi.

la beti etxetik kanpora

Zazpi senideetatik mutil zaharrena izaki, maiorazko izatea egokitzen zitzaion Txirritari. Baina bai zera! Etxetik kanpora ibiltzen omen zen ia beti.

Egun batean, amak galdetu omen zion:

—Aizak, aita non dabil?

Eta Txirritak bertso batekin erantzun:

Etxeko maiorazko / nintzan tokamentuz, / baldin zerbitu banu / aita fundamentuz. / Nere bizimodua / beti dabil kantuz. / Despatxatuko naute / ez banabil kontuz. / Aita ikuiluan dabil / behiak gobernatuz.

Mutilzahar

Txirritak andregai Goizuetakoa izan omen zuen. Eta, behin batean, joan eta esan omen zion:

—Ni egunean bost pezeta irabazteko gauza naiz (ordurako diru asko). Baina egun berean sei pezeta gastatzeko ere bai. Eta biok gaizki bizitzea baino, hobe izango da bat bakarrik gaizki bizitzea, eta ez dut pentsatzen ezkontzerik.

Eta, handik aurrera, mutilzahar gelditzea erabaki zuenetik, txantxetan hartu omen zuen izate hori.

Eta, II. Bertsolari-txapelketa nagu-

sian, «Gerra zitalen ondoren txarrak» gaia jarri zieten bertsolariei, han hasi omen ziren beste bertsolari guztiak, serio-serio, gerraren alde mingotsak aipatzen. Gure Txirritak, ordea, honela kantatu zuen:

Zenbait errezo egin izan det / nere denboran elizan / ta pozik nago ikusirikan / pakean nola gabiltzan. / Ni naizen bezain kobarderikan / inor ezin leike izan: / semeak gerra ez joateatik / mutilzahar gelditu nintzan.

Jendearen barre-algarak! Han bukatu omen ziren tristura guztiak. Eta gero, jakina, Txirrita izendatu behar txapeldun.

Erretereriako omenaldia

Txapeldun gelditu eta handik hiru hilabetera, omenaldi bat eskaini zioten Txirritari Erretererian. Eta makila eder bat eman ere bai: makila berria, lehendik bi makilarekin ibiltzen zenari. Pozik izango zen Txirrita, hango beste txirritekin batera, txindurriak ere txaloka ikusita. Eta, makila berria gai hartuta, honela kantatu zuen:

Hirurogeita hamasei urte, / garaia det umiltzeko. / Bultza beharrik ez nadukake / goitik behera amiltzeko. / Bi makil hoiek aski ditut nik / munduz mundu ibiltzeko... / Hirugarrena andregaiari / arkakusoak hiltzeko.

1860 ♦ Hernanin jaio zen, abuztuaren 14an, Latze baserrian.

1873 ♦ Erretereriara joan zen bizitzera familia osoarekin, Txirrita baserrira. Hemendik hartu zuen ezizena.

1886 ♦ Lehenengo bertso-jarriak (ezagutzen zaizkion lehenengoak) argitara eman zituen.

1898 ♦ Urtarrilaren 26an, Pasaian, Pedro Mari Otaño agurtu zuen, hau Ameriketara azkeneko aldiz zihoala.

1925 ♦ Altzara joan zen bizitzera, Gazte-luene baserrira, arreba gazteenarengana.

1930 ♦ Txirrita'ren testamentua: 117 bertso bere denboran jarri dituan obenak liburua argitaratu zen.

1936 ♦ Txapelduna izan zen, II. bertsolari-txapelketa nagusian, urtarrilaren 19an.

1936 ♦ Altzan hil, ekainaren 2an, 76 urte betetzera zihoala.

Bibliografia

♦ Antonio Zavala (1992): *Txirrita (bizitza eta bertsoak)*, Tolosa, Ausporen Sail Nagusia.

Azken agurra

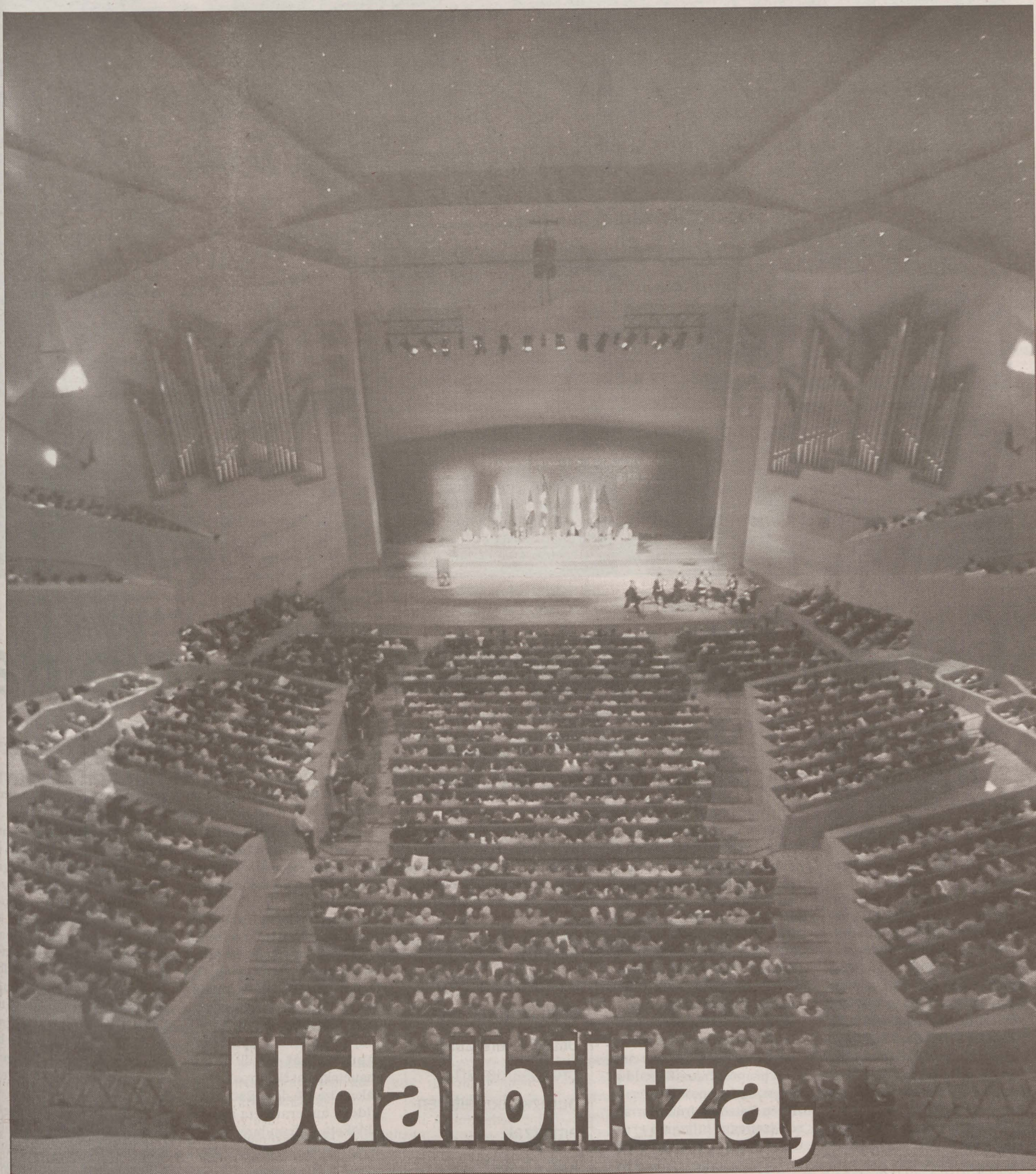
Handik hiru hilabete eskasera hil zen, Txindurriaren alegiari buelta eman ondoren (txindurri batek asmatua baita alegia, txindurri guztien pozgarri eta txirrita guztien amorragarri).

Baina bizirik dirau Txirritaren oihuak. Bete-beteen asmatu zuen, honako bertso hau kantatu zuenean, hil baino bost urte lehenago, hamalau-hamabost urte zitueneko apustua gogoan, seguruenik:

Gazte-gazterik hasi nintzan ta / orduraino bitartean, / zenbait umore eder jarri det / Kantabriako partean. / Pixka batean ez naiz ahaztuko / sartuagatik lurpean... / Nere aitamenak izango dira / beste laurogei urtean.

• Pello ESNAL •

Hautetsien Biltzarra

**Udalbiltza,
nazio eraikuntza**

Hautetsien Biltzarra

EDURNE KOCH

Lehen nazio erakundea jaio da

Euskal Herri osoko 1.776 hautetsiren aldeko botoekin eratu da Udalbiltza • Txalo artean eta giro atseginean hasi eta amaitu zen eratze ekitaldia Bilboko Euskalduna jauregian

Pello Urzelai / Bilbo

ITSASONTZI berri bat ureratu zen atzo Bilboko Euskalduna jauregitik: Euskal Herriko Udak eta Udak Hautetsien Biltzarra edo Udalbiltza. Horrelako metafora sinbolikoaren bidez egin zion ongi etorria Roberto Otxandio Basauriko alkate ohi eta Batzorde Iraunkor zaharreko kideak Udalbiltza eratzeke erabakiari. 1.778 hautetsik hartu zuten parte atzoko bozketan, eta aldeko 1.776 boto izan ziren, kontrako bat eta abstentzio bat. Arratsaldeko ordu bata ziren, eta bozketaren emaitzak irakurtzean, biltzarkideak zutitu eta gogoz txalotu zuten erabakia.

Ekitaldia ordubete inguru lehenago hasi zen Roberto Otxandio Batzorde Iraunkorreko kidearen agurrarekin. Iruñeko biltzarra gogora ekarri ondoren, egon nahi zuten

hautetsi guztiak ezin zirela bertan egon aipatu zuen (presoak gogoan izanik). Ondoren, Otxandio Iruñean joan den otsailaren 6an egindako biltzarraren akta irakurri zuen eta Gemma Mendieta Aulestiko alkate eta Batzorde Iraunkor zaharreko kideak otsailetik hona egindako lanaren balantzea egin zuen.

Pello Gonzalez Urretxuko alkateak Batzorde Iraunkorrek biltzarrari aurkeztu zizkion proposamenak azaldu zituen. Lau proposamen egin zituen Batzorde Iraunkorren izenean: biltzarra eratzea, biltzarrari Euskal Herriko Udak eta Udak Hautetsien Biltzarra edo Udalbiltza izena ematea, bost lan talde sortzea eta Batzorde Iraunkor berriaren osaera.

Atzo erabaki zenez, Biltzarra hautetsiek eta hala erabakitzen duten udalek osatuko dute, izen luzean bertan

adierazten denez. Dena dela, Udalbiltza izen laburtua izango da hemendik aurrera biltzarraren identifikatzailea.

Proposamen guztiak ia aho

Sorrera

■ ■ ■ Arratsaldeko ordu bata zen, eta biltzarra eratzeke proposamenari buruzko bozketaren emaitzak irakurtzean, biltzarkideak zutitu eta gogoz txalotu zuten hartutako erabakia

batez onartu ziren. Lau bozketetan kontrako boto bat agertu zen. eta abstentzio bat edo bi, baina pertsona berak izan gabe.

Azken bozketa Batzorde Iraunkor berria aukeratzeko izan zen. Aurrekoak 10 kide bazituen ere, oraingoak 15 izango ditu. Bederatzi alkate izango dira, eta sei zinegotzi. Zuzendaritza berria 3 arabar, 4 bizkaitar, 4 gipuzkoar, lapurtar bat eta 3 nafar (hauetako bat Nafarroa Beherrakoa) izango dira. Batzordekideak aukeratu eta aginte aldaketa izan ondoren adierazpen politikoa irakurri zen.

Nortasun juridikoa

Udalbiltza datorren astean bertan lanean hasiko da, Batzorde Iraunkor berriak bilera bat egiteko asmoa baitu. Zeregin nagusietako bat lan taldeak osatzea izango

da. Lan talde horietako batek barne araudia finkatzeari eta nortasun juridikoaren gaia argitzeari ekingo dio. Batzorde zaharrak nortasun juridikoari buruzko azterketa bat utzi dio mahai gainean, berriak erabaki dezan. Azterketa horren arabera, Udalbiltzak aurrera egin beharko du babes juridikorik gabe, Europako, Espainiako eta Frantziako legediak horrelako biltzarra bere baitan sartzeko aukerarik ematen ez dutelako. Baina babes juridiko eza ez da izango oztopo ibiltzeko. Biltzarrak nahi dituen erabakia hartuko ditu eta proposamen gisa aurkeztuko ditu. Gauzatzeke orduan, egungo instituzioen bidez egin ahal izango da. Horrez gain, lanaren eraginkortasuna bermatzeko elkarte bat sortuko du Biltzarrak, azpiegitura eta baliabide ekonomikoak ahalbidetzeko.

Nazio eraikuntza bultzatzeko tresna

Udalbiltzaren jarduera
finkatzeko adierazpen politikoa
jakinarazi zuten sorrera
ekitaldian

Pello Urzelai / Bilbo

UDALBILTZA-K adierazpen politikoa egin zuen bere sorrera ekitaldian. Agiri honek Biltzarraren esanahia eta jatorria azaldu eta jardura finkatzen du. Adostu agiri honen arabera, Udalbiltzak Euskal Herriaren nazio eraikuntza bultzatzea du helburu, «prozesu dinamiko eta demokratiko gisa ulerturik eta euskal herritar guztien erabaki eta partehartze askean oinarriturik». Udalbiltzak «nazio bezala aritzea» ahalbidetuko duela nabarmendu du adierazpen politikoa.

Nazio eraikuntza Euskal Herriaren ezagutzen oinarritzen da: «Euskal Herriak milurteko aldi nahasietan barna osatu du bere historia, eta Atturitik Ebroraino lurralde ezaugarri berdinak eta anitzak dituen Herria hezurmamitu du. Ia hiru milioi euskaldun gara, sei lurraldetan zabalduriko 20.800 km. karratuetan».

Horrez gain, nazio eraikuntza ikuspuntu positibotik agertu nahi du Udalbiltzak: «Gogotik saiatuko gara bultzatzen dugun Euskal Herriaren nazio eraikuntza euskal gizarteak gatazka, zatiketa edo ezarketa bezala ikusi ez dezan, herritar eta lurraldeen arteko ezagutzen eta errespetuan zein herritargoaren baterekin askean oinarritutako elkarren arteko bateratze gisa baizik».

Jardueraren beste helburuen artean, lurraldetasunaren lekuko izatea eta «sei lurraldeetako ordezkariak esparru erkidean batzea» daude. Izan ere, adierazpen politikaren sarreran lurralde zatiketa aipatzen da: «Gure Herriak iragan hurbilean bizi izan ditu guda garaia, inposaketak, oraindik berreskuratu gabe ditugun eskubideak indarrez kentzeak, horren ondorioz, XXI mendearen atarian, Euskal Herria, nazio izaera ukatzen dieten bi Estatuetan

zatatuturik aurkitzen da, oso errealitate politiko, kultural eta garapen ekonomiko eta geografiko ezberdinekin». Era berean, Udalbiltzak herrialde guztietako udalerrien arteko harremanak eraikitzen lagunduko du. Nazioartean, bestalde, Euskal Herria nazio berezkoa eta desberdindua dela adierazteko konpromisoa hartu du lehen instituzio nazionalak.

Udalbiltzaren definizio bat bilatzekotan atzo irakurritako adierazpen politikoa aurkituko da: «Euskaldunontzat, Udalbiltza, udal hautetsien agintaldiaren iraupenera lotua dagoen erreferentzia instituzional bihurtzen da, bateratua,

MIKEL MARTINEZ

Hainbat herritar ikurrinekin joan ziren Bilboko Euskalduna jauregira, biltzarkideei eta Udalbiltzaren sorrerari ongietorria emateko asmoz.

Deialdia

■ ■ ■ Udal
ordezkariei «une historiko honetako protagonista» izateko deia egin die Udalbiltzak, «etorkizun hurbilean, nazioartean bere nortasunaz jantzitako eragile politiko ezagutua izan dadin».

ordezkaritza daramana, demokratikoa eta lurraldetarra».

Erreferentzia izanik, beste instituzioentzat eta bereziki udalentzat zeregin berezia izango du instituzio berriak. «Udalbiltzak hartutako erabakiak ardatz orientatzaileak izango dira, bertatik sortutako jardura, gomendio eta iritzi gauzatzen saiatuko garelarik».

Azkenik, udal ordezkariak «une historiko honetako protagonista» izateko deia egin zien atzo Udalbiltzak, «etorkizun hurbilean, Euskal Herria bere orainaren jabe izanik, nazioarteko komunitatean bere nortasunaz jantzitako eragile politiko ezagutua izan dadin».

Ilusioa eta gaitasuna • Udalbiltzaren sorrera ekitalditik atera zitezkeen ondorioen artean bi begi bistakoak ziren. Batetik, sortutako erakunde eta tresna berriekin ilusio handia zegoen biltzarkide eta eragileen artean. Bidea ireki da, eta orain lanerako eta proiektuak gauzatzeko ordua da. Bestetik, Udalbiltza eratzea iristeko gaitasuna. Duela urtebete, egitasmo abstraktu bat zen. Duela zazpi hilabete sortzeko konpromisoa hartu zen Iruñeko biltzarrean. Zazpi hilabete hauetan asmoa hezurmamitu eta uretaratzea prestatu da. Itsasontzia osorik abiatu da,

beste itsasontzi batzuk egin eta uretaratzeko gaitasuna dagoen seinale.

Oinarritik eraiki • Udalbiltza Euskal Herria nazio gisa eraikitze tresna gisa ulertu behar da. Argi eta garbi dago jasota atzo irakurritako adierazpen politikoa. Udalbiltzaren helburu eta jarduerari buruz ezin da zalantzarik izan, aipatu testuan argi idatzita baitago.

Mendeko gertaeren artean

Pello Urzelai

Nazio eraikuntza bultzatzeko tresna gisa sortu da eta oinarritik egiteko sortua: udalgintzatik, herriz herri. Egungo egoeran, bide hori egokitzen jo daiteke, Euskal Herri berria herritarren borondatezko atxikimenduen bidez eraiki nahi bada, herritarrengana iristeko biderik eraginkorrena izan daitekeelako. Izan ere, atzoko biltzarra nork bere begiekin ikusita, Euskal Herria

nazio gisa eraikitzea posiblea delako irudipena atera zezakeen, eta sentsazio hori zabaltzeko modu eraginkorrena biltzarkide bakoitzak bere herrian egitea da.

Lana giltzarri • Erakunde berri honen etorkizuna lanak zehaztuko du. Europa, Frantzia eta Espainiako legerian babes juridikorik ez izateak ez du garrantzirik, funtzionamendu eraginkorra ziurtatze-

ko neurriak hartuko baitira (bide batez, agerian utziko ditu egungo lege esparruaren muga eta defizit demokratikoa). Lana izango da erabakigarria. Bai Euskal Herri osoaren ikuspegitik diagnostikoak egitean, bai udalen arteko lankidetzak esparruak finkatzean, bai euskal nazioaren existentzia nazioartean agertzeko orduan, bai —batez ere— Euskal Herri osorako egituraketa instituzionala osatzeko proposamenak egitean. Etorkizun hurbilean euskal herritarren gehiengo zabala bereganatzea lortzen badu XX. mendeko gertaera nagusien artean jarri beharko da.

Udalbiltzaren adierazpen politikoa

Euskal Herriak milurteko aldi nahasietan barna osatu du bere historia, eta Atturitik Ebrorainoko lurralde ezaugarri berdinak eta anitzak dituen Herria hezur-mamitu du. Ia hiru milioi euskaldun gara, sei lurraldetan zabalduko 20.800 kilometro karra-tuetan.

Gure Herriak iragan hurbilean bizi izan ditu guda garaiak, inposaketak, oraindik berreskuratut gabe ditugun eskubideak indarrez kentzeak, horren ondorioz, XXI. mendearen atarian, Euskal Herria nazio izaera ukatzen dieten bi Estatuetan zatiturik aurkitzen da, oso errealitate politiko, kultural eta garapen ekonomiko eta geografiko ezberdinekin.

Baina Euskal Herriak historian zehar bere bidea egiten jarraitzeko borondateari eutsi egiten dio, egoera berri baten aurrean gaude eta Euskal Herriaren eraikuntza nazional eta demokratikoari ekiteko garai itxaropen-tsuan. Eta lehenagoko aldietan bezalatsu, zeregin eta lan horrek udal eta udal hautetsien ekarpena eskatzen du.

Otsailaren 6an, Lapurdi, Zuberoa, Nafarroa, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako alkate eta zinegotziok Iruñean bildu ondoren, bertan onartutako adierazpenean jasotzen ziren helburuak zituen udal oinarria duen euskal erakunde nazionala sortzea erabaki genuen. Erabakitakoak oinarri sendoak eta ulerterrezak zituen. Alde batetik, gu euskaldunak gara, beraz, nahiz eta gure izaera nazionala izkutatzen duten zatiketek dirauten, beharrezkoa dugu gure Herriaren izatea ezezik, beraren eraikuntzan aurrerapausoak emateko balioko duen tresna gure eskuetan izatea. Bestetik, euskaldunek udal ordezkariengan utzi zuten ardurari erantzun egokia eman nahi zitzaion, sei lurraldetako biztanlearen arteko harremanak bultzatuz.

Aurten, ekainean, lau lurraldetan hauteskundeak izan ondoren, Iruñean hautaturiko Batzorde Iraunkorren prestaketa lanak burutu ondoren eta honek luzatutako proposamenari erantzunez, ekitaldi honetan aurkitzen garen Euskal Herriko

Hauxe duzu bere sorreraren egunean Udalbiltzak plazaratu duen manifestu politiko oso-oso. Jon Jauregi Beasaingo alkate eta erakunde sortu berriaren bozeramaileak zabaldu zien mezua Euskalduna jauregian bildutako bi milatik gora alkate eta zinegotziei.

Jon Jauregi, batzorde iraunkorreko bozeramaile, agiria irakurtzerakoan..

alkate eta zinegotziok, Euskal Herriko Udal eta Udal Hautetsien Biltzarra-UDALBILTZA deituriko lehen euskal nazio erakundea sortzea erabaki dugu, otsailean iragarri zen borondate politikoa-ri jarraiki. Helburuak 99ko otsailaren 6an finkatutakoak dira, guk, beraien alde eta praktikara eramatearen alde egingo dugu lan.

Beraz, UDALBILTZAren jarduera, honako honetara bideratuko da:

- 1.- Euskal Herria nazio bat dela aldarrikatzea.
- 2.- Euskal Herriaren egituraketa politikoa eraikitzeari laguntza ematea, lurraldetasunaren lekuko izanik eta sei euskal lurraldeetako udal ordezkariak esparru erkidean batzeko asmoz.
- 3.- Euskal Herriaren nazio eraikuntza bultzatzea, prozesu dinamiko eta demokratiko gisa ulerturik eta euskal herritar guztien erabakimen eta partehartze askean oinarriturik.
- 4.- Herrialde guztietako

udalerrien arteko harremanak eraikitzen laguntzea, hizkuntza, kultura, kirola, ingurugiroa, lurraldearen antolaketa, ekonomi garapena eta ongizatea bezalako esparruetan udal ordezkarien ekintza bateratuei aukera emanez.

5.- Nazioartean, Euskal Herria nazio berezkoa eta desberdindua dela adieraztea, baita Euskal Herriak nazio gisa jardun nahi duela Europako geroko egituraketan eta instituzioetan ere.

Honela, euskaldunontzat, UDALBILTZA udal hautetsien agintaldiaren iraupenera lotua dagoen erreferentzi instituzionalean bihurtzen da, bateratua, ordezkarietza daramana, demokratikoa eta lurraldetarra. Beronek nazio eraikuntza osatzen duten atal ezberdinen azterketa eta bultzadarako gogoeta leku izan behar duelarik.

UDALBILTZA sinbolikoki eta praktikoki Euskal Herriaren lurraldetasuna adierazten du.

UDALBILTZA Nazio beza-

la aritzea ahalbideratzen digu.

UDALBILTZA, munduaren aurrean Euskal Nazioaren izatea ikustaraztea gauzatzen digu. Guretzat, Euskal Herriko udal hautetsiontzat, UDALBILTZA erreferentzia politiko eta instituzionala bihurtu da, horregatik, Udaletxeko gure eguneroko lanean, UDALBILTZA hartutako erabakiak ardatz orientatzaileak izango dira, bertatik sortutako jarduera, gomendio eta iritzi errealtatera eramaten saiatuko garelarik. UDALBILTZA udal kudeaketa era aktiboan eta ekintza zehatzen bidez erakunde nazionalak dituen helburuak lortzera bideratu behar du bere zeregina.

UDALBILTZA, eta gaur hautatua izan den Batzorde Eragileak, helburu horiei begira hasten dute lana, horretarako, ezer baino lehen, abiapuntua zein den jakin behar da, Euskal Herria osoaren errealitate sozial, ekonomiko eta kulturala ezagutu behar dugu. Datuak, estatistikak, aldagai ekonomikoak, biztanleriaren piramideak eta abar luzea behar dugu, sei lurraldeen ikuspegia hartuz; gaur ez daukagu diagnostiko globala, Euskal Herriari ez zaiolako inoiz utzi bere ispluan begiratzen.

Gainera, ezarritako helburu bakoitzak banakako eta eta aparteko tratamendua behar du, beraz, UDALBILTZA, gaur intentzio adierazpena izan denak, ahalik eta epe laburrean zehaztasun praktikoa izan dezan, bere baitan, xede horri begira egokien diren neurriak hartu eta garatuko dituzten lan taldeak osatuko ditu.

Konpromezu honetan beste erakunde eta eragile ekonomiko, sozial eta sindikalekiko elkarlana bultzatuko dugu, baita gure Herriaren osotasuneko garapenak gidaturiko ekimenak ere. Nazio eraikuntzak herritar guztien partehartzeari irekia behar du izan. Etengabeko komunikazio eta elkarbizketa hori izango da, hain zuzen

ere, UDALBILTZAren jardueraren ezaugarri nagusia.

Euskal Herriak, egitasmo demokratikoa izaki, UDALBILTZA bezalako erakunde baten premia du, herri gisa bere biziraupenaren iturririk oparoena den subjektu politikoa eta beronen lurraldetasuna zehazten baitu. Baina egitasmo horrek lurraldeen arteko barne egituratzea eta beronek hartuko duen eredu instituzionala zehaztea ere eskatzen du. Honi begira UDALBILTZA, udalerriek dituzten aukera apartez baliatuz, azterketa zein eztabaida zereginetan arituko da, lurralde historikoen nortasun eta erregimenekiko begirunearen printzipioari atxikiz.

Zeregin hauen gauzatze bidean UDALBILTZAren osatze ekitaldi hau urrats bat da. Gogotik saiatuko gara bultzatzen dugun Euskal Herriaren nazio eraikuntza euskal gizarteak gatazka, zatiketa edo ezarketa bezala ikus ez dezan, herritar eta lurraldeen arteko ezagutza eta errespetuan zein euskal herritargoren bategite askean oinarritutako elkarren arteko bateratze gisa baizik. Beti kultur, hizkuntza eta politika elkargo bereko partaide izateak batu egiten gaituela abiapuntutzat hartuta.

Euskal udal hautetsiak gara, eta Euskal Nazioan sinesten dugu. Euskal herritar orori ezezik, beste udal ordezkari ere une historiko honetako protagonista izateko deia luzatzen diegu, era horretan, etorkizun hurbilean, Euskal Herria bere orainaren jabe izanik, nazioarteko komunitatean bere nortasunaz jantzitako eragile politiko ezagutua izan dadin.

Ilusioa eta lanerako gaitasuna badugu, gure Herriaren historian zehar ezagutu gabeko jarduera politikoa bateratuan oinarrituta, berea ez den beste errealitate politikoko eraginkorrik onartzeari uko egiten dioten Estatu egituren inobilismoa gainditzeko.

Euskal Herriaren etorkizuna euskaldunoi dagokigu. Gure herriaren garaia da.

Zorionak Euskal Herria!

UDALBILTZA
Euskal Herriko Udal
eta Udal Hautetsien Biltzarra

Euskalduna Jauregia, Bilbo.
1999ko irailaren 18an.

Eredu instituzional berriaren bila

«Herrialdeen nortasuna errespetatuz», izaera nazionalari modu bateratuan erantzun nahi zaio • Euskal Herriaren arazo nagusien diagnostikoa egingo da

Joseba Arruti / Bilbo

UDALBILTZA-KO atzora arteko Batzorde Iraunkorrek lau proposamen egin zitkien Euskalduna jauregian bildu ziren hautetsiei. Pello Gonzalez Urretxuko alkatea izan zen biltzarrari aurkeztu zitakion. Erakunde bera eratzea, emango zaion izena Udalbiltza izatea eta Batzorde Iraunkor berria osatzeko hamabost izen-abizen emateaz gain, bost lantalde osatzeko proposatu zuen eta guztiek jaso zuten hautetsien onespena. Lantaldeok «Iruñean

egindako aitorten instituzionalaren ondorioz eta aitorenaren helburuak garatu ahal izateko» osatu dira Gonzalezen hitzetan.

Lehenaren zeregina Euskal Herriaren nortasun nazionala garatzea izango da. Bigarrena Euskal Herriko oinarriko diagnostikoa egiteko lantaldea da, eta sei lurraldeek dituzten arazo eta erronka garrantzitsuenak identifikatzea eta aztertzea izango du helburutzat.

Euskal Herriari nazioartean nazio gisako proiektzioa eta zabalkundea ematea

izango da hirugarren lantaldearen betebeharra. «Egoki ikusten den esparru guztietan» Euskal Herria nazio propio eta ezberdin modura azaltzeko beharrezkoak diren ekimenak hartuko ditu talde horrek.

Euskal Herri osorako eredu instituzionala

Euskal Herriaren etorkizuneko egituraketa instituzionala aztertzea eta eztabaidatzea izango da laugarren lantaldea osatuko dutenen ardura. Maila nazionaleko eredu ins-

tituzionalaren inguruko gogoeta egiteaz gain, sei lurraldeak lotuko dituen erakundetzaren *arkitektura* zehaztu beharko da bertan. Pello Gozalezek azaldu zuenez, «hori egitea beharrezkoa da euskal herritarrok ez dugulako Euskal Herri osorako erakunde politiko komunik eta ezta herri gisa gure izaera modu bateratuan adierazteko modurik ere». Herrialdeen errealtate eta nortasunaren errespetua oinarritzat hartuta, izaera nazionalari modu bateratuan erantzungo dion eredu insti-

tuzional baten definizioa egitea izango da lantalde honen erronka nagusia. Zeregin horretan udalak funtsezkoak dira, «horiek baitira Euskal Herri osoan hedatuta dauden erakunde bakarrak».

Azkenik, barne antolaketaz eta jardunbideaz arduratze-ko lantalde bat ere osatuko da. Honek Udalbiltzaren funtzionamendua zehaztuko duen barne araudia landuko du. Zeregin horretan erakunde berria osatzen dutenen arteko adostasuna bilatuko da, «modu horretan eraginkorreragoa izan dadin».

Batzorde Iraunkorrek egindako proposamenak onartu zituen biltzarrak.

XOUSE SIMAL / GORKA BILBAO

Bost lantalde, beste horrenbeste helburu

Nortasun nazionala ♦

Historiak eta kulturak lotuta

EUSKAL HERRIAREN nortasun nazionala garatzeko xedea du Udalbiltzak. Izaera nazionalak kanporako proiektzioa izateaz gain, barrura begira «elkar ezagutzearen eta errespetatzaren beharra dakar». Horretarako, balore kategoriak konpartitzea, talde sentimendua eta, batez ere, garai berriek dakartzaten erronka berriei elkarrekin aurre egiteko gaitasuna beharrezkoak direla irizten dio euskal udalen biltzarrak.

Egoeraren azterketa ♦

Gaurkoa jorratu biharkoari begira

GAUR EGUN Euskal Herriak bizi duen egoeraren «ahalik eta argazkirik zehatzena» jaso nahi du Udalbiltzak, modu honetan etorkizuneko erronkei modu egokiagoan eta eraginkorragoan aurre egin ahal izateko. Azterlan horretan, kultura eta euskara izango dira ardatzetako bi, «gure herriaren ondarkerik preziatuenak baitira». Lurralde antolamendua, komunikabideak eta ingurugiroa izango dira beste aztergaietako batzuk.

Nazioartera begira ♦

Nazio propio eta ezberdina

BARRURA begira ezezik, kanpora begira ere jardungo du udal hautetsien biltzarrak. Euskal Herriari nazio gisako proiektzioa eta zabalkundea emango zaio estatu eta nazio ezberdinen eta nazioarteko iritziz publikoaren aurrean. Bestalde, «Europa eraikitzen ari den momentu honetan», maila horretan eratzen diren egituretan eta erakundeetan nazio gisa jardun ahal izateko borondatearen berri emango du Udalbiltzak.

Egitura instituzionala ♦

Guztiontzako erakundeak

ESPAINIA eta Frantziako egitura politikoek Euskal Herriaren errealtate nazionala izkututzen dutela uste du Udalbiltzak. Gainera, hainbat egitura administratibotan zatituta dagoela azpimarratzen du. Horri aurre egiteko, ezinbestekotzat jotzen da gaur egungo egitura politikoa gainditzea eta, herrialdeen izaera aintzat hartuta, izaera nazionaleko eredu instituzional bat eztabaidatzea eta horren bila abiatzea.

Barne antolaketa ♦

Lan eraginkorra egiteko nahia

UDALBILTZA modu formalean eratu ondoren, beronen funtzionamendua ahalik eta eraginkorrena izateko beharrezkoak diren bitartekoak jorratu nahi dira. Hori lortzeko erronka nagusietakoa barne araudi bat egitea da; era horretan erakundearen beraren osaketa, antolaketa, erabakiak hartzeko irizpideak, ekimen guztien formulazioa eta Udalbiltzaren funtzionamenduko beste aspektu guztiak zehaztuta gera daitezten.

Hautetsien Biltzarra

Batzorde Iraunkorreko kideak

Euskal Herriko Udal eta Udal Hautetsien Biltzarreko batzorde iraunkorra osatzen duten kideak atzo hautatuak izan ostean.

Jose Mari Agirre
Tolosako zinegotzia

Jose Aspiazu Macho
Arrankudiagako alkatea

Jon Jauregi Bereziartua
Beasaingo alkatea

Xabier Alegria Loinaz
Lezoko zinegotzia

Jean Barrenetxe
Azkaineko zinegotzia

Manu Allende Arias
Gasteizko zinegotzia

Iñaki Beraza Zufiaur
Aguraingo alkatea

Iñaki Ólalde Arana
Aguraingo zinegotzia

Camino Mendiluze Arregi
Altsasuko alkatea

Gurutze Osa Solabarrieta
Ondarroako zinegotzia

Pilar Ardanza Uribarren
Durangoko alkatea

Loren Arkotxa Meabebasterretxea
Ondarroako alkatea

Pello Gonzalez Argomaniz
Urretxuko alkatea

Jose Luis Etxegarai Andueza
Lesakako alkatea

Pello Setoin
Aldudeko alkatea

Inork ez zuen huts egin nahi

Hautetsiak zein gonbidatuak ordua baino lehenago bildu ziren Euskalduna jauregiko ekitaldian parte hartzeko

Ramon Basaldua / Bilbo

EGUN handia zen atzokoa Euskal Herriarentzat, eta hautetsi eta gonbidatuak ez zuten berandu heldu nahi izan Bilboko Euskalduna jauregira Euskal Herriko Udal Hautetsien Biltzarrean parte hartzeko. Gonbidatuak akreditatzeko ordua 10:30etan hastekoa bazen ere, zenbait lagun askoz goizago sartu ziren Euskalduna jauregira. Goizean goiz Joseba Egibar, Xabier Mendiguren, Jose Mari Txato Agirre, Karmelo Landa, Jose Luis Elkoro eta beste batzuk jauregi barruan zeuden.

Bidasoaldeko Emakumeak eta Juana Mugarrieta taldeetako emakumeak Euskalduna jauregiaren aurrean bildu ziren Borja Jauregi Hondarribiko alkatearen dimisioa eskatzeko. Talde hauetako kideek txalo zaparrada itzela jaso zuten jauregiaren atarirantz hurbildu zirenean.

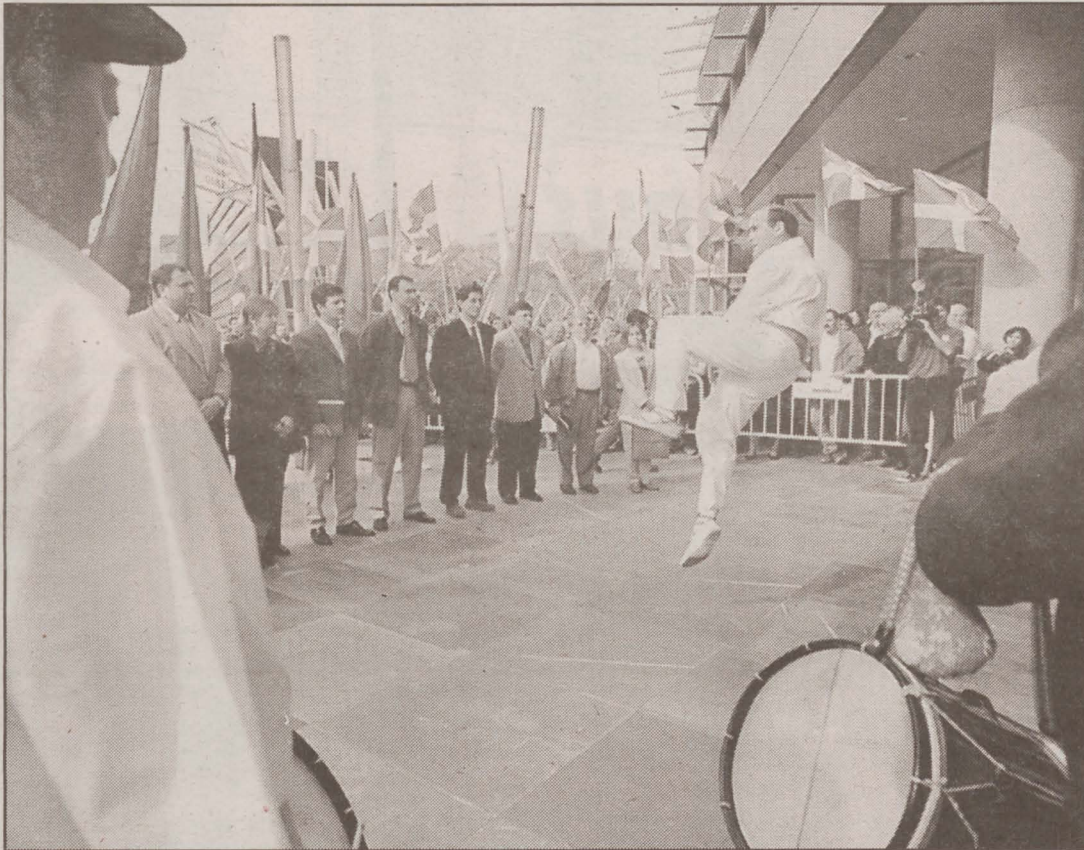
Senideak taldeko kideak ere Euskaldunaren aurrean bildu ziren Euskal Presoak Euskal Herriratzeko eskatzeko.

11:00etarako deituta zeuden Euskal Herriko alkate eta zinegotziak. Bost minutu lehenago iritsi zen Iñaki Azkuna Bilboko alkatea. Jose Mari Gorordo eta biek topo egin zuten Euskalduna jauregi aurreko semaforoan eta elkar agurtu zuten. Iparraldeko hautetsi guztiak batera iritsi ziren Euskalduna jauregira.

Ilara luzea jauregian sartzeko

Hamaikak inguruan ilara luzea zegoen jauregira sartzeko, eta hamar minutu beranduago zabaldu zituzten ateak. Alkate eta hautetsiak txandaka sartzen hasi ziren. Bat baino gehiago urduri zegoen. «Hemen jende asko dago, eta galtzen banaiz zaila izango dut kideak aurkitzea», adierazi zuen Busturialdeko zinegotzi batek.

Euskalduna jauregian segurtasun lanetan ari diren enpresakoen jantzia ikusita garai gogoangarri bateko marroiak etorri zitzaizkion burura bati baino gehiagori. Oso zorrotzak izan ziren jauregi araudia betearazteko

Txistulari eta dantzarien ongi etorria jaso zuten Euskaldunak bildutakoek.

Senideek euskal presoaren egoera salatu zuten jauregiaren kanpoaldean.

Euskara aberatsa Euskaldunan

EUSKARA asko eta askotarikoa entzuten zen atzo Bilboko Euskalduna jauregian. Ez zen gutxiagorako Euskal Herriko Udal Hautetsien Biltzarra bertan eginda. Gauza ederra zen benetan Mundakako zinegotzi batekin berba egin ondoren Zestoako alkatearekin mintzatzea. Horregaz batera, Lapurdiko Beskoitze edota Sakana eskualdeko euskara gozo eta bizia entzuteko aukera izan genuen. Egunero ez da horrelako aukerarik izaten. Euskaraz gain, atzo bazegoen Euskalduna jauregian bildutako asko bereizteko beste bide bat: besapean zeramatzen egunkaria. Hiru ziren nagusiki han ikus zitezkeen mantxetak: EUSKALDUNON EGUNKARIA, Gara eta Deia. Tartean bazen El Diario Vasco eta El Correo-ren bat. Aipatu lehen egunkariak izan ziren bitarteko gehien jarri zutenak, eta gaur ere hautetsi batek baino gehiagok erosiko ditu horiek eurei buruz eman informazioaren berri izateko.

orduan, eta ezpainetan zuen zigarroa itzaltzeko agindu zioten Gorka Agirre Eusko Alderdi Jeltzaleko EBBko kideari. Josu Ortuondo EAJ-EAko Europako parlamentarioa azkenetarikoa izan zen Euskalduna jauregira sartzen. 11:20rako ia alkate eta hautetsi guztiak jauregiko eserlekuetan jesarrita zeuden ekitaldia noiz hasiko zain.

Kanpoan, dantzari batek ohorezko aureskua dantzatu zuen batzorde iraunkorreko kideen aurrean. «Gora Euskadi Askatuta» «Independentzia» eta «Euskal Presoak Euskal Herri-» oihukatzen zuten jauregiaren kanpoaldean bildutako herritarrek. Borja Jauregi, Hondarribiko alkatea ez zen ekitaldi horretan izan. «Esan digute goizean goiz sartu dela jauregira», zioen Bidasoaldeko Emakumeak taldeko kide batek. Kanpoko ekitaldia amaitu eta batzorde iraunkorreko kideak barrurantz abiatu ziren txistularien atzetik. Euskal Herriko zazpi herrialdeetako ikurrak zeramatzen zazpi dantzari sartu ziren eurgaz batera.

Jauregi barruan, ganbera orkestra batek Agur Jaunak eta euskal abesti sorta eskaini zituen ekitaldi ofizialari hasiera eman aurretik.

Azkuna, non jesarri ongi jakin gabe

Iñaki Azkuna Bilboko alkateak ez zeukan oso argi non jesarri behar zuen. Azafata batek azaldu zion antolakuntzaren arabera zein zen bere tokia, hots, lehen lerroan, beste 30 alkate aukeraturekin. Azkunak, hala ere, gonbidatutako agintarien palko nagusira joatea nahiago izan zuen. Palko horretan, besteak beste, alderdietako buruzagiak, parlamentarioak... zeuden. Baina han lekurik ez zeukala azaldu ondoren, beste alde batean jesarri zen, batzarkideen artean nahasturik.

Musikarekin hasi, musikarekin amaitu

Biltzarra eratzeke ekitaldia txistu eta danbolinaren musikarekin eta ganbera orkestra baten musikarekin amaitu zen. Txistuaren doinupean sei dantzari sartu ziren ohol-tza nagusira, bakoitzak Euskal Herriko herrialdeen armariarekin apaindutako estandarte bana zeramala. Hauen atzean, Iruñeko Biltzarrean osatu zen Batzorde Iraunkorreko hamar kideak, bildutakoek txaloen artean. Ondoren, orkestra txikiak Agur jaunak kantua jo zuen. Segidan musika pieza nahasketa bat. Orkestra amaieran agertu zen berriz, Agur jaunak-en doinuarekin ekitaldiari amaiera emateko.

Urduritasuna eta umore ona

Ekitaldiak bi zati izan zituen, lehena Iruñean aukeratutako Batzorde Iraunkorreko kideek gidatuta eta bigarre-na Batzorde Iraunkor berriak. Lehen zatian, Roberto Otxandio Basauriko alkate ohia egokitu zitzaion gidaritza eta bigarrean Jon Jauregi Beasaingo alkateari. Urduritasuna biengan nabaritu zen, batzuetan trabatu zirelako, eta gai ordenan salto txiki bat egin zutelako, baina umore ona ez zitzaien falta izan. Otxandio txantxa txiki bat egin zuen otsaileko biltzarren akta luzea irakurtzerakoan: «Lasai, bakarrik euskaraz irakurri behar dut». Jauregik makila hartu ostean mahaia txukundu gabe utzi zuela egotzi zion umorez Otxandiori.

Iparraldeko hautetsiak elkarrekin

Autobusa antolatu zuten hiru herrialdeetako hautetsi abertzaleek
Bilborako bidaia elkarrekin egiteko

BOB EDMOND

Iparraldeko hautetsiak autobusa hartu zuten Baionan, Bilboko biltzarrerara joateko. Irudian, hautetsiak autobusera igotzeko unea.

Eneko Bidegain / Baiona
Iñigo Olabarri / Bilbo

IPARRALDEKO HERRIKO hautetsiek autobus bat antolatua zuten Bilbora elkarrekin joateko. Goizeko 8:00etan ez ziren oraindik denak bilduak Baionako San

Andres plazan. Alta, abiatu behar zuten. Oren laurden baten buruko, Baionatik abiatu beharrak ziren guztiak bilduak ziren, eta gogo onez sartu ziren autobusean. Hendaian beste hautetsi batzuk hartu zituzten.

Joanes Goienetxe Ostan-

koako auzapezak batzorde iraunkorra uzteko xedea zuen, EGUNKARIARI esan dienez «gauza guti egin ahal izan» zuelako. Iparraldearen izenean. Peio Setoin Aldudeko auzapeza zihoan batzorde iraunkorreko aulkian jartzera. «Abiatu behar zelako

engaiatu naiz, baina epe laburrerako, herriko bozak direlako urte bat eta erdiren buruan», aitortu zigan.

«Iparraldearentzat garrantzitsua da Hegoaldeari buruz itzultzea, orain arte harreman guti baizik ez baitugu izan», azpimarratu zuen

Aldudeko auzapezak Bilbora abiatu aitzin. Hautetsien arteko instituzio berria aipatuz, «aspaldi behar genuen gauza hori egin», gehitu zuen. Eñaut Harispuru Bunuzeko hautetsi gazteak ere «Hegoaldearen eta Iparraldearen arteko harremanak gehiago sakondu behar direla eta elgarrekin lan bat eraman behar dela», azpimarratu zuen. «Zazpiak bat izateko eta elgarrekin instituzio baten egiteko helburuarekin noa», gaineratu zigan. Orain arte «herriaren eraikitze elgarrekin lan guti egin izana» damugarritzat jo zuen.

Battitt Amestoi Uztaritzeko zinegotziaren iduriko, estatuetan eta Europa osoan toki ofizial baten egiteko urrats bat da Bilbon atzo egin zena. «Lehen urratsa da Euskal Herri batuari begira», erran zuen. Instituzio horrek «jarraipen bat izan behar duela eta «Euskal Herriak beste estatuen maila berbera ukan behar» duela adierazi zigan. «Ez da arrazoirik bazterturik utz gaitzaten gure lurra guhaurek kudeatu gabe», gehitu zuen.

«Euskal Herria egunero eraikitzen da», erran zigan Peio Claverie Miarritzeko zinegotziak. «Hautetsiek egunero egiten dute, bai beren herriko etxeetan azpiko lan baten bidez, baita ere gaur Bilbon, eraikuntza nazionalak aurpegi anitz behar dituelako», zehaztu zuen. «Guk abertzaleok behar dugu gure indar guzia eman, posible den heinean, pixkanaka udalbiltza horrek herri ttipi ala handientzat interesa baduela frogatzeko», esan zuen Miarritzeko zinegotziak.

IÑAKI
ZARRAOA
•
Getxoko
alkatea

Proiektu
nazionala
gorpuztea

«POZGARRIA da azkenean abertzale guztiok era-

kunde batean eta bilera batean elkarrekin gaudelako. Bakoitzak bere iritzia izanik eta bere esparru politikoan egonda ere, abertzaleok badaukagu hainbat eta hainbat gauza elkarrekin egiteko eta poliki-poliki proiektu nazional hau gorpuzten joateko.

Bilera hauek guztiak historikoak dira, baina benetan historikoa izango da erakunde hau mamitzen den unea.

Nik uste dut lehenengo bilera hura hasteko izan zela; honetatik, aldiz, batzorde berezi batzuk irtengo dira, eta hemendik aurrera benetan lanean hasiko gara, eta aurrez jarritako helburu guztiak betetzen joango gara».

GUILLERMO
GARATE
•
Elgoibarko
alkatea

Zailena
egiteke

«GURETZAT egun berezia da gaurkoa. Hemen bildu gara bi estatutan banatuta gauden

abertzaleak elkarrekin zerbait egiteko. Askotan ez dugu izan horrelako harremanak izateko aukerarik, ezta tresnarik ere. Gaur bezala tresna artikulatu bat izatea eta gai ordena batekin jokatu duena izatea gauza handia dela uste dut.

Orain pixkanaka ikusi beharko da udal mailan nolako lana egiten den eta zein punturainoko adostasuna lortzen dugun elkarren artean.

Nik uste dut, bestalde, ez dela gauza erraza izango hori guztiak aurrera ateratzea. Oraindik ere zailena geratzen da egiteko. Horretarako diziplina handia behar delako. Errazena da gaur hona etorri eta bertan egotea».

JOSE MARIA
AGIRRE
•
Tolosako
zinegotzia

Borondatez
elkarlanean

«NAZIOA eraikitze bidean gauza asko egin dira orain arte, baina ezin gara orain

geratu. Prozesu horretan egun hau oso urrats garrantzitsua da aurrera begira lanean jarraitzeko. Alde horretatik begiratuz, egun handia da hau guretzat.

Euskal Herrian herrialde guztien egoera ez da berdina, ez erakunde aldetik, ezta egoera politiko, kultural eta ekonomikoaren aldetik ere. Horrek azterketa serio bat egitea eskatzen du. Behin azterketa hori egin eta gero, helburua izango litzaiteke borondatez parte hartu nahi dugun guztion artean zenbait ekimen eta proiektu aurrera ateratzea. Proiektu horiek euskararen ingurukoak, kulturaren ingurukoak edo ekonomiarekin zerikusia dutenak izan daitezke».

LOREN
ARKOTXA
•
Ondarroako
alkatea

Ekimen
zehatzak

«APARTEKO garrantzia daukan eguna da guretzat. Euskal Herriak politikoki

eta instituzionaliki maila nazionalen duen erakunde bati bultzada bat ematea da, alde batetik. Bestetik, lehengo Mahai Iraunkorrek egin duen lana ezagutzera emango da, eta aurrerantzean jarraitu beharreko pausoak finkatu dira.

Orain arte egin den lana baino konkretuagoa egingo dugu, eta bakoitzak bere arloan zein lan egin behar duen jakingo du. Ondoren, batzorde iraunkorrak bilduko ditu. Dagoeneko bidean gaude.

Itxaropentsu gaude. Urteetan zehar izan ditugu aldentzen gintuzten nabardura gogorak. Horiek leuntzeak bere zailtasunak ditu, baina prest gaude elkarren desberdintasunak onartzeko».

Adiskidetasuna nagusi

Udal ordezkari gehienak ados zeuden Udalbiltza Euskal Herria eraikitzeko lehen urratsa dela baieztatzean

Itziar Olabarri-Kristina Martin / Bilbo

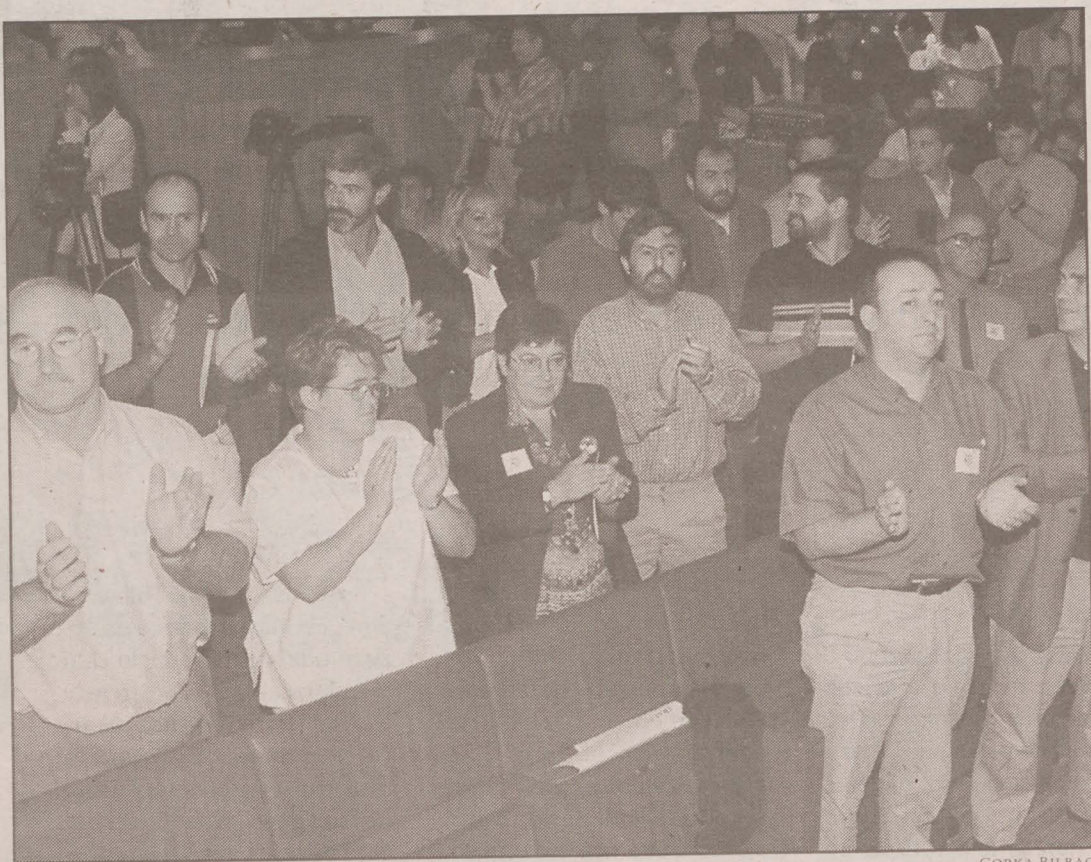
PIXKANAKA-pixkanaka sar-
zen hasi ziren udal ordezkariak Euskalduna jauregiaren
ate nagusitik. Euskal Herriko
eskualde guztietatik etorritako
hautetsiek aspaldiko eza-
gunen lege elkar agurtu
zuten. Bakoitzak leku jakina
leukan, bere lurraldearen
izenaz ezarritakoa, eta hara
abiatsu ziren denak zerrende-
an izena ematera.

Ilaran jarrita, kazetarien
galdekeretatik ihes egiteko
aukera gutxi zeukaten, eta
batzuek beste batzuek baino
prestutasun handiagoz adie-
razpen potoloak plazaratu
zizuten.

Zenbaiti hedabideen hel-
buru izateko ohiturarik ez
zutelarik igartzen zitzaizkien, beste
batzuk, ordea, egunero ager-
tzen dira paper, uhin eta pan-
tailetan, eta ondo baino
hobeto menperatzen dute
milaka mikro eta grabagailu-
ren artean berba egiteko
arteak. Atzoko biltzarraren
historikotasuna guztien aho-
tan zegoen, eta batzuen hitz-
jarria askatu zuen bitartean,

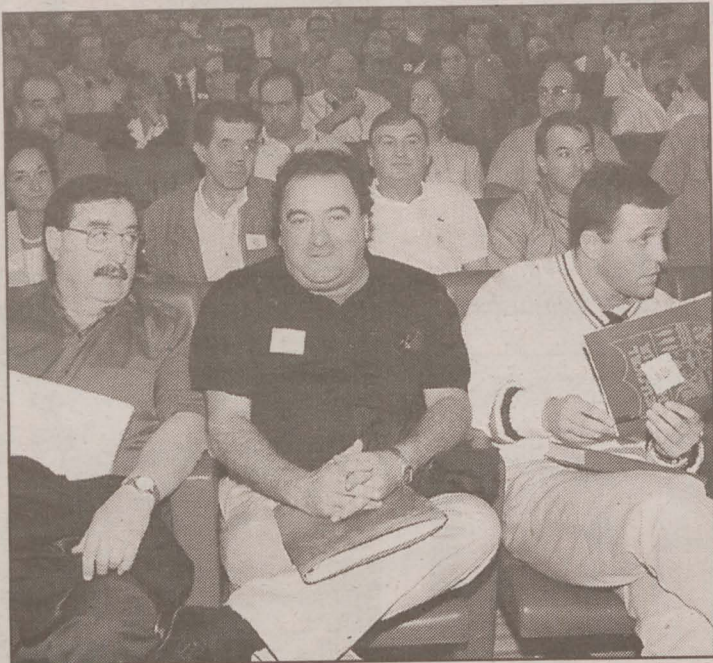
beste batzuen lotu ei zuen.
Azkuna, esaterako, mutu gel-
ditu zen.

Beste nonbait izan balitz,
glamour-ez betetako ekitaldia
prestatuko zuten; atzoko eki-
taldiko protagonistak, ordea,
ez ziren etiketaz jantzita eto-
rri. Agian mamiari heltzeko
garaia dela adieraz zezakeen
horrek, beharbada.

GORKA BILBAO

Mahai berriko kideak, txaloka, goiko argazkian.

GORKA BILBAO

Juan Carlos Goienetxea Bermeoko alkatea, atzoko ekitaldian.

XOUSE SIMAL

Iñaki Zarrakoak ere ez zuen ekitaldian izateko aukera galdu.

JUAN CARLOS
GOIENETXEA
•
Bermeoko
alkatea

Guztiei irekia

«NIRI poz izuga-
rria ematen dit
egun honek. Txi-
kitatik buruan
izan dugun ame-
tsa bete dela ikusten dugu: Euskal
Herri oso baten ordezkariak era-
tzea. Beste alde batetik, hor daude
gure herria hainbat zatitan bana-
tzen duten legeak. Honelako era-
kunde bat sortzea eta bertan lan
egitea aberri batean sinesten dugu-
montzat baikor egoteko arrazoia
da.

Guk ez diogu inori aterik itxiko;
nahi duenak hemen dauka lan egi-
teko beste toki bat. Badakigu jakin
beste batzuk ere badaudela, eta
legeak agintzen digun bitartean,
hau ere lanean jardungo dugu.

Idea hau zehaztea da orain, bai-
na zuhur jokatu behar dugu beste
batzuek proiektu honek aurrera
egin ez dezan nahi dutelako».

PABLO
GOROSTIAGA
•
Laudioko
alkatea

Norabide berean

«TRESNA izugarri
garrantzitsua
daukagu orain
esku artean uda-
letxeetan egiten

dugun lan hori guztia bideratzeko.
Askotan ikusi izan dugu gure aha-
lekin guztiak gero ez zirela gorpuzten
eraikuntza nazionalari dagokione-
an. Orain lan horrek eduki handia-
goa daukala ikusten dugu, badaki-
gulako; neurri txikian izanda ere,
nahi dugun etorkizuneko Euskal
Herri aske hori lortzeko lanean ari
garela.

Argi dago alderdi bakoitzak bere
planteamentu ideologikoak dituela
eta aldentzen gaituzten nabardurak
ditugula. Argi dago urte askotan
norabide kontrajarrietan egin
dugula lan, nahiz eta herri honen
subiranotasun nahiak elkartzen
gintuen. Orain badirudi, azkenean,
norabide berean goazela».

PATXI
OIARTZABAL
•
Baztango
alkatea

Erakunde osagarria

«ILUSIO eta poz-
tasun handiz har-
tu dut gaurko
ekitaldian parte
hartzea, batez ere

erakundearen sorreran egon ziren
21 deitzaileetako bat naizelako.
Erakunde honen eratzeak ez du
esan nahi dagoeneko existitzen
diren beste erakundeak ordezkatu-
ko dituenik, hori ez da biltzarraren
helburua, baizik eta udal erakunde
baten oinarria osatu nahi dugula,
daudenak osatzeko eta ez ordezk-
atzeko edo ukatzeko. Udalbiltzaren
eginbeharra herrialde guztien arte-
ko loturak sendotzea eta udaletako
lana koordinatzea da.

Su-etenaren ondorioz, sentsibili-
tate berri bat eta distentsio egoera
bat sortu dira, eta horrek bide eman
dio gure arteko elkar ulertzeari,
xede bakarra lortzeko ordezkari
guztiak biltzeari».

MICHEL
POUEYTS
•
Miarritzeko
alkateordea

Iparra eta Hegoa hurbilago

«IPARRALDEA eta
Hegoaldea bate-
ratzeko sinboloa
da. Lizarrako

akordioaren ondorioa da gaurko bil-
tzarra, eta nahiko genuke Euskal
Herriko eskualde guztien arteko
loturak estutzea, bai kultura, hiz-
kuntza eta jendearen aldetik. Bil-
tzarra ezinbesteko tresna da
hemendik aurrera lurralde bakarra
lortzeko ahalginean. Euskal Herri
osoan bakea lortzeko lehen urratsa,
beraz, egin dugu. Dena den, heme-
dik aurrera eginbeharreko lana oso
handia da, eta horretarako prest
gaude. Udalbiltzak, hain zuzen,
batzorde batzuen eraketa aurrei-
kusten du, eta horien bidez ekingo
diegu etorkizuneko erronkei. Hitzez
gain, ekintzak egin beharko ditu-
gu».

Ilusioa, eta lanerako

Batzordearen proposamenak onartu aurretik berba egiteko txanda zabaldtu zen batzarrean. Atxikimendurako arrazoiak eta lurraldetasunak eragiten duen kezka agerian geratu ziren.

Iñaki Uriarte / Bilbo

BATZARRAREN zamarik handiena ardura uztera zihoan Batzorde Iraunkorak eta aukeratu berriak hartu bazuten ere, dozena erdi bat zinegotzik hartu zuten hitza saioan zehar. Eraberritutako ilusioa eta etorkizuna erakitzeko lanerako deia nagusitu ziren mintzakideen artean.

Jose Aspiazu Arrankudiagako alkateak sortzeko zegoen erakundearen beharra defendatu zuen. Haren esanetan, aurkeztu berri ziren proposamenak egokiak ziren, eta aldeko botoa eskatu zuen.

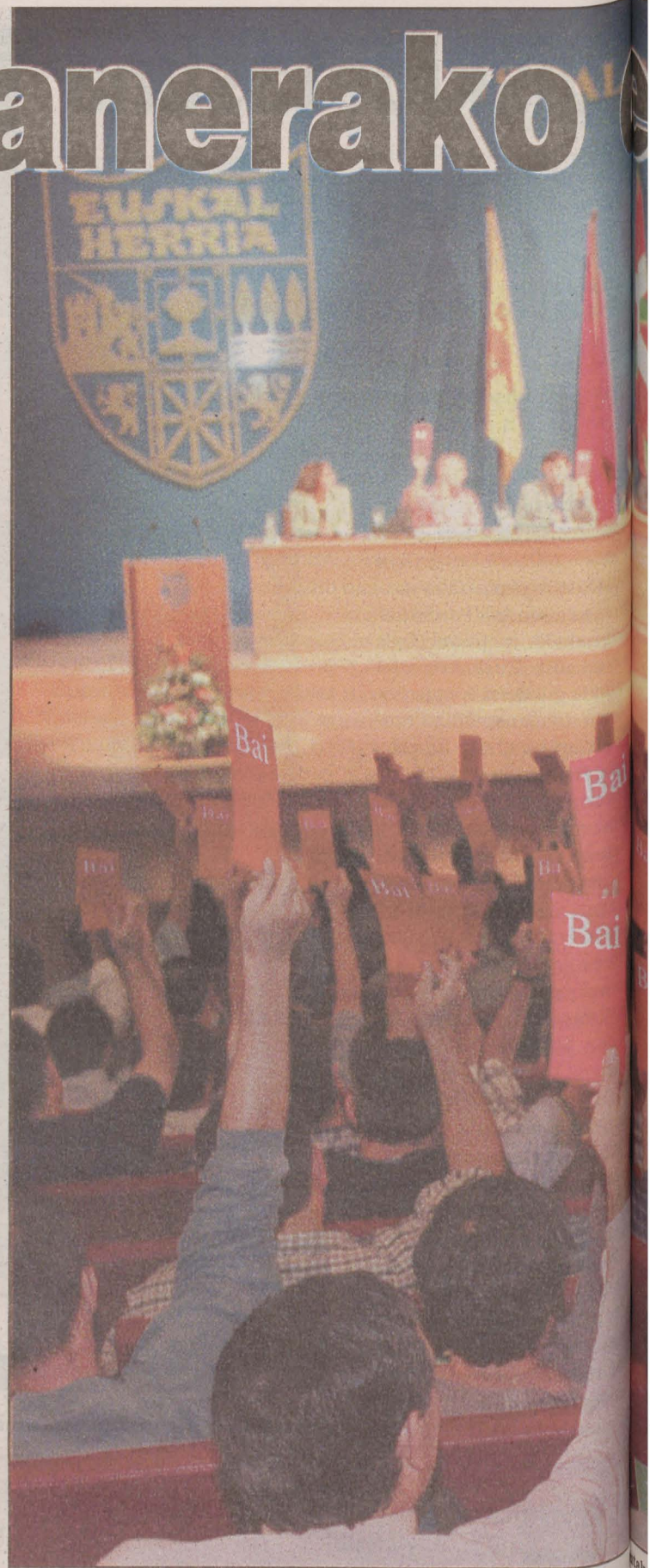
Joxean Azpiroz Larraungo

alkateak pozez hartu zuen Udalbiltzan Nafarroak hartzen duen tokia, baina, formei dagokionez, Nafarroako Gorteen ereserkiaren faltaz ohartarazi zuen.

Xabier Zubizarreta Arrasateko alkateak agerian utzi zuen atzoko urratsaz nazioa egiten ari dela Euskal Herrian. «Baina aldi berean herriz herri herrietako arazoetatik oso hurbil egon daitekeen erakunde bat» antolatu dela esan zuen. Euskal Herrian politika arloan ez ezik hizkuntzan, kulturen eta paisajearen bertan ere aniztasun zabala egon arren, «hurbiltasuna eta batasuna» ere badirela gaineratu zuen.

Jose Mari Agirre Tolosako zinegotziak paradoxatzat jo zuen udal ugari kanpokoekin senidetzea, baina orain arte Euskal Herriko udalak elkar-tu ezin izana. Europa eta munduaren erreferentzia hartuz gero, «auzo txiki bat gara gu, eta gauzatu, gorpuztu egin behar dugu», animatu zuen. Agirrek ilusioz hartzeko gonbidapena egin zien bildutakoei.

Amaieran, Milagros Rubiok Andosillan zein Erribera osoan ikurrinak presentzia libre izateko nahia agertu zuen. Aurretik Arantza Urkaregi aritu zen, eta horrek bezala emakumeen presentzia handiagoa eskatu zuen.

26 zinegotzi presoak gogoan

Iñaki Uriarte / Bilbo

EUSKALDUNA JAUREGI-KO bileran 1.778 alkate eta zinegotzi bildu baziren ere, han ez zeuden ekitaldira joan gura izan zuten guztiak. Xabier Aretxaga Bilboko zinegotziak bilera etortzerik izan ez duela gomutarazi zuen Lander Etxebarriak. 26 zinegotzien izenak txaloz hartu zituzten entzuleek.

Mikel Etxeberria Lau-dioko zinegotzia, Jose Antonio Hernandez Legutiokoa eta Juan Maria Etxabarri Iruñekoa preso daude.

Bizkaitik Gorka Fraile (Durango), Kepa del Hoyo (Galdakao), Josu Urruti-

koetxea (Ugao), Urtzi Arana (Igorre), Iñaki Garces (Otxandio), Pello de Vega (Portugalete), Kepa Zubizarreta (Santurtzi), Urko Labeaga (Sopela), Iñaki Bilbao (Urduliz) eta Joseba Etxezarreta (Zornotza) dira kartzelan dauden hautetsiak.

Gipuzkoan Nekane Txapartegi (Asteasu), Pello Zelarain (Billabona), Kristina Gete (Donostia), Mikel Zarrabe (Eibar), Joxe Javier Zabaleta (Hernani), Leire Pikabea (Errenteria), Mikel Egibar (Zizurkil), Koldo Alaña (Lizartza) eta Kandido Sagarzazu (Itsasondo) daude kartzelan.

MODAREN ERRALDIA

DESBERDINAREN ADIERAZLEA

Leialdia

EUSKAL HERRIAN OKELA ÒNA DUGU

Onena nahi dutenentzat

Okela garbia,
zaporetsua eta
naturala

EUSKO LABEL

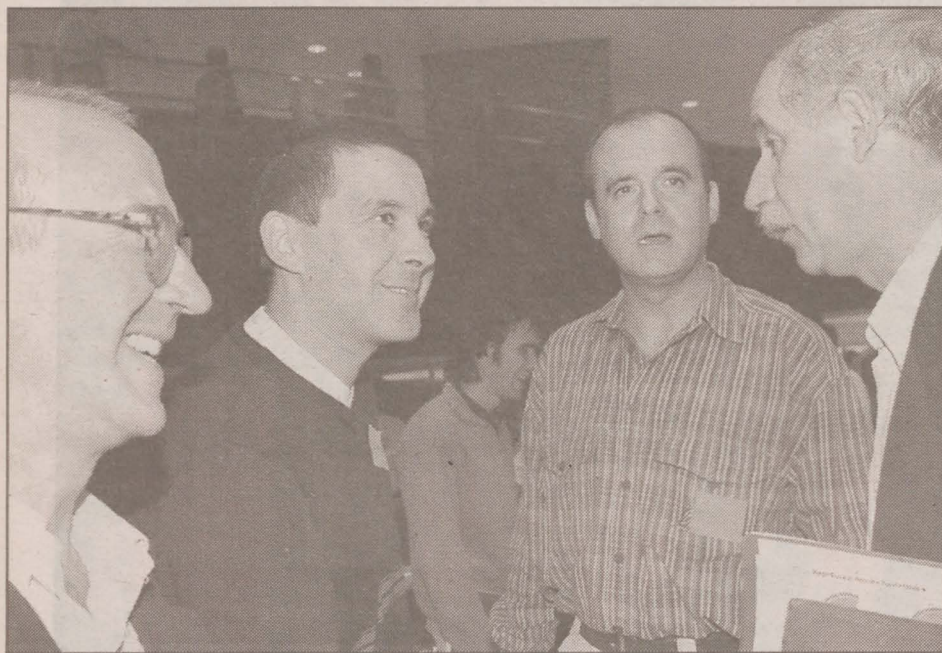

Hautetsien Biltzarra

Etorkizunerako oinarraia ♦ Euskal Herriko Udal ordezkari eta hautetsien Biltzarraren sorreran parte hartzeko asmoz, sei herrialdeetako 1.778 hautetsi bildu ziren Bilboko Euskalduna

jauregian atzo. Alderdi abertzaleetako ordezkariak pozik eta itxaropentsu azaldu ziren komunikabideen aurrean. Guztiek nabarmendu zuten urrats historikoa izango dela Euskal Herriaren

etorkizunerako. Euskal Herri osoko lehen instituzioa martxan jartzea etorkizun oparo bat eraikitzeko lehen harria zela ere gehienek adierazi zuten.

Arnaldo Otegi eta HBko mahaikideek lasai egin zuten berba Joseba Egibarrekin.

Arnaldo Otegi
• EH •

«Prozesu konstituyente demokratiko baterako lehen harria da»

► «Gaur lehen eguna da euskaldunok martxan jartzen duguna instituzio nazional demokratiko bat. Mundu guztiko herriek dituzten instituzio demokratiko nazionalen antzera, euskaldunok lehenengoa jarri dugu martxan, eta guretzat eratze prozesu demokratiko baterako lehen harria da. Orain, hemendik hilabete batzuetara lanak burutu behar ditu, diagnostiko bat egin beharko du Euskal Herriko egoera eta Euskal Herriak dituen arazoei begira, eta hortik diagnostiko bat eskainiko zaio euskal gizarte osoari. Guretzat hori inportantea da. Azken urte honetan gauzak egin ditugu, pausoak eman ditugu, baina gaur ofizialki, era ofizial batean, herri guztietako instituzioek egiten duten bezala, era ofizial, protokolario eta solemne batean, euskaldunok lehen instituzio nazionala jarriko dugu martxan, nazio izaera duena. Guretzat, ikuspegi politiko-tik, instituzio nazional bakarra da momentu honetan. Gero, urrats gehiago egin beharko dira. Baina guretzat, momentu honetan funtsezkoena instituzioa martxan jartzea, Euskal Herriko gizartearen atxikimendua lortzea, jendeak instituzio hau ilusioz bizitzea eta bere lanak ongi burutzea da.

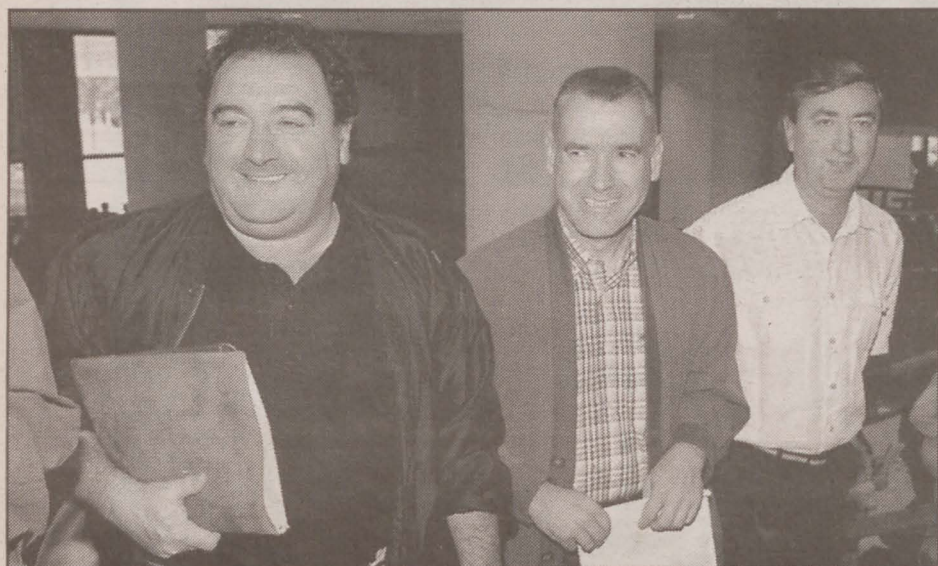

Protokolo jeltzalea artezteaz gain, Egibarrek Otegi eta Irazustarekin solasteko unea izan zuen

Joseba Egibar
• EAJ •

«Historian ez da halako erreferentziarik inoiz izan»

► «Gaurko biltzarrak berebiziko garrantzia du, lurraldetasuna irudikatzea gain, sei lurraldeetako udal ordezkariak lan komun bat egiteko asmoz instituzio bat sortzen dutelako. Historian zehar ez da halako erreferentziarik inoiz izan, eta hori berez garrantzitsua da. Jendearen babesak berak ematen dio indarra. Hemendik aurrerako lana, Euskal Herria nazio bat dela sinesten dugunon artean, udal hautetsiak gainontzeko erakundeekin elkarlanean aritzea izango da.

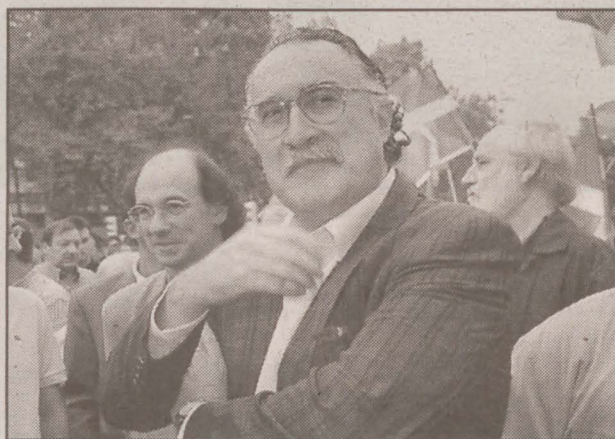

Jaurilaritzako sailburuak falta arren, Intxaurrega Zeanuriko zinegotzi legez egon zen.

Sabin Intxaurrega
• EA •

«Berri pozgarri handiak izango ditugu»

► «Honekin jarraipena ematen zaio Iruñean egindako batzarrari. Udal hautetsien bitartez, lankidetzat bultzatu nahi da eta esparru komunak jorratu. Nola ez, eraikuntza nazionalarekin oso lotuta dago. Eraikuntza horretan, kultur zein politika arloko beste zenbait erakunde elkarlanean aritu behar dute. Beraz, nik uste dut hori oso itxaropentsua dela eta hemendik aurrera berri pozgarri handiak izango ditugula erakunde honen bitartez..

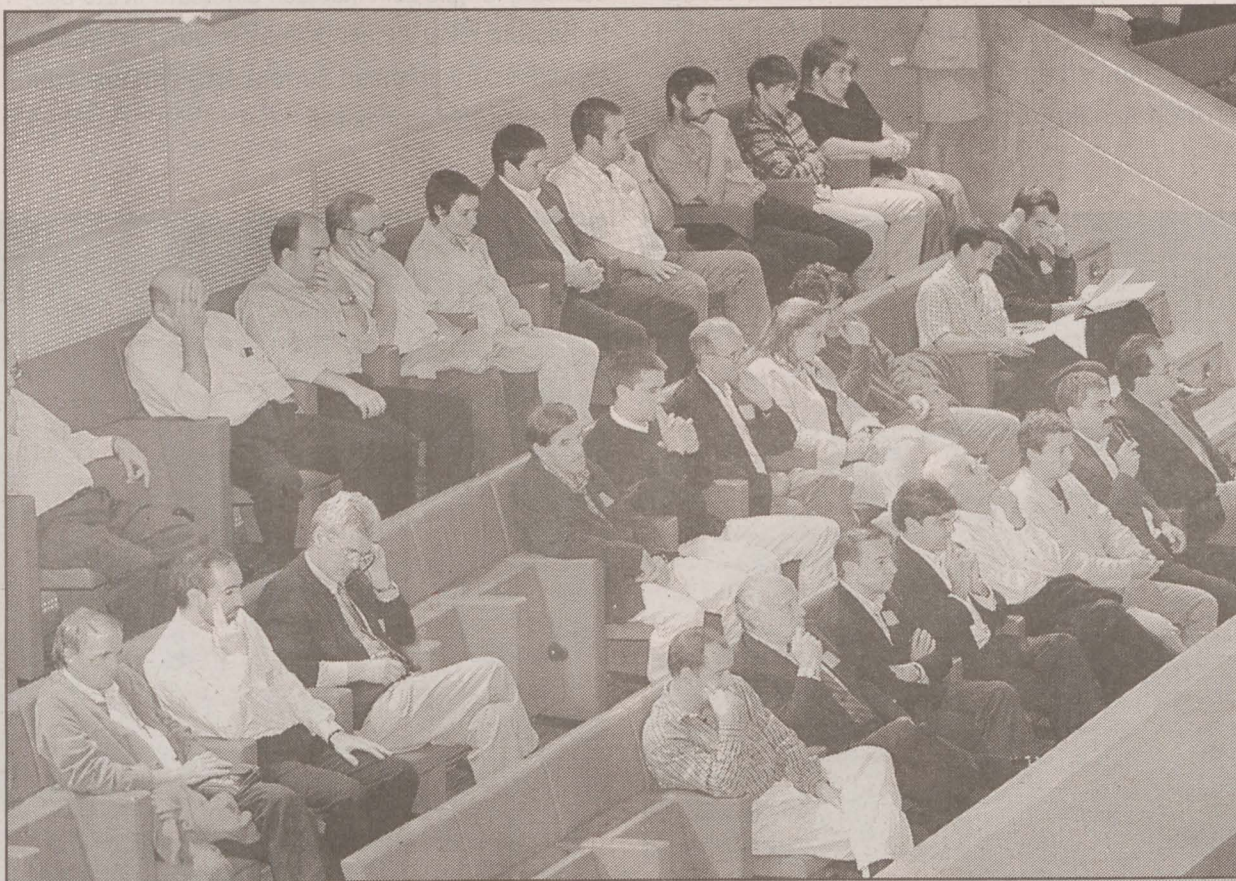
Joxe Iriarte 'Bikila'
• ZUTIK •

«Pixkanaka-pixkanaka aurrera eginez Euskal Herria eraikitzen ari gara»

► «Gure ikuspegitik, gaur egiten ari garen biltzar honetan, eraikuntza nazionalarentz pauso garrantzitsu bat ematen ari da; horretan ez dago inolako dudarik. Horregatik beste batzuek erantzun dute egin duten bezala. Haiek badakite bilera honetatik, pixkanaka-pixkanaka aurrera eginez, Euskal Herria eraikitzen ari garela. Baina helburu hau lortzeko, aldarrikapen handiez gain, eguneroko lana behar da.

Azkuna kideekin heldu zen; Gorka Knörr, Alkizarekin.

Buruzagi politiko eta parlamentarioak bertan izan arren, Jaurilaritza eta Diputatu nagusien hutsuneak igarri ziren palkoan.

XOUSE SIMAL

Xabier Arzalluzek Joseba Permach eta Arnaldo Otegi agurtu zituen Euskalduna jauregiko sarreran.

MIKEL MARTINEZ

Xabier Arzalluz

• EAJ •

«Hau oso argazki ederra dela uste dut, abertzaleen batasuna martxan jartzea delako, lege barruan»

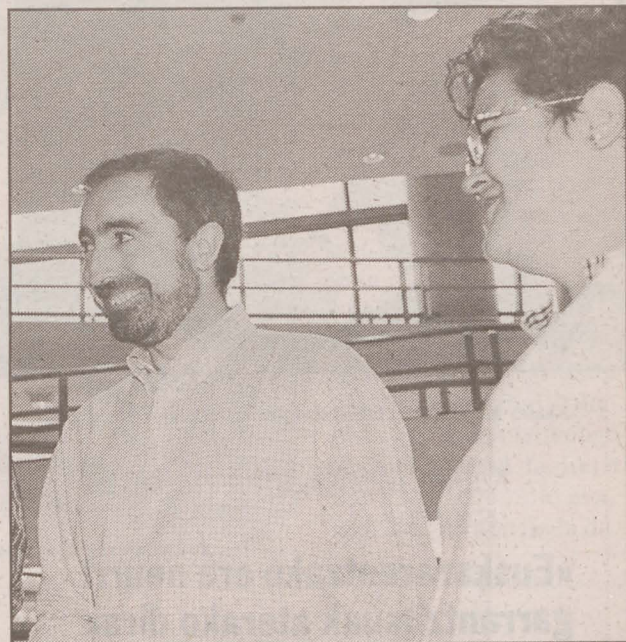
► «Hemen ez dago gauza berririk; hau aspalditik dago neurtuta eta izendatuta, eta denek dakite nora goazen. Bakar-bakarrrik esan nahi dut ni pozik nagoela jende asko etorri delako. Benetan seriozki hartu dute, eta Lizarran edo Iruñean baino askoz jende gehiago gaudela uste dut. Guk aspaldi egin genuen honen aldeko apustua, eta apustu hori aurrera doa. Gainera, hau oso argazki ederra dela uste dut, abertzaleen batasuna martxan jartzea delako, lege barruan. Beti egon da amets hori, baina orain gertatzen ari da lehen aldiz. Bestalde, etorkizuna beti dago zabalik. Biltzar hau ez da inori lekua hartzeko asmoz sortu, zegoen zulo bat betetzeko asmoz baizik: herri oso baten imajina jasotzea bilatzen zuen, nahiz eta politikoki ildo ezberdinetan zatitua egon, herri osoaren irudia. Hau legearen barruan egiten da, legezkoa da, borondatezkoa da, demokratikoa da, baketsua da... Baina hala izanda ere, gure aurkako hitzek jarraitzen dute, eta beraz, beste zerbaiten beldur dira gure aurka ari direnak. Kontzentrazio honek benetan eskatzen duenaren beldur dira: nazionalistak elkartzea. Nahiz eta baseko mailan soilik izan, gerturatzea pauso bat da; horrek ardurtzen ditu, eta asko arduratu gainera».

Richard Irazusta

• AB •

«Garaia zen, eta pozten gara guk ere parte hartzeaz»

► «Gaurko egunak, iparraldeko ikuspegitik, elkartasuna ekarri digu hegoaldearekin, gauza anitz elkarrekin egiteko. Bazen garaia antolatu eta eguneroko gauza batzuk konpontzeko, eta geroari begira nazio proiektu batzuk denok elkarrekin eraikitzeko. Garaia zen, eta pozten gara guk ere parte hartzeaz lan honetan».

MIKEL MARTINEZ

Rafael Larreina, Guruzne Osarekin.

Rafael Larreina

• EA •

«Ez da politikoen laborategitik ateratako diseinu hutsa»

► «Uste dut esanguratsua dela 1.776 hautetsiren presentzia, erabakia eta borondatea euskal instituzio berri honen alde. Horrek erakusten du ez dela inprobisatutako zerbait edo politikoen laborategitik ateratako diseinu hutsa. Gainera, hainbeste aldiz esaten dutenean honek ez duela ezertarako balio, ez duela indarrik, porrot egin duela eta bar, alderantzizkoa delako erakusgarri dela uste dut. Diotena egia izango balitz, behin esatearekin nahikoa izango litzateke».

MIKEL MARTINEZ

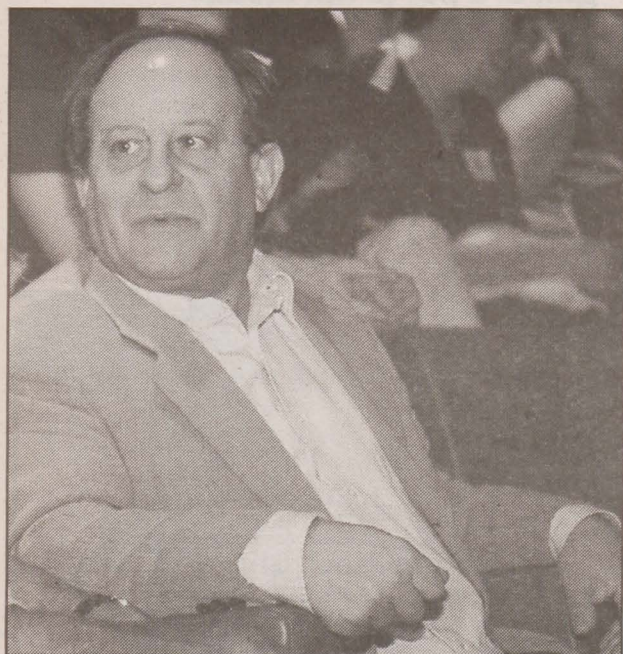
Jone Goirizelaia eta Fernando Barrena.

Hautetsien Biltzarra

Gizarteko arlo ezbedinen babesa ♦ Alkate, zinegotzi, bestelako kargu publiko eta alderdi politikoetako ordezkariak ez ziren bakarrik egon Euskalduna Jauregiko auditorioan. Gizarteko arlo

ezberdinetako gonbidatuek euren babesa eskaini zioten erakunde eratu berriari. Guztien ahotan itxaropena berba. Euskalgintza alorreko erakundeen ordezkariak, kultur arloetakoak, komunikabide-

etakoak, langile zein ikasleen sindikatuak eta beste hainbat elkarteetako kideak bildu ziren atzoko ekitaldian. Elkarlanean aurrera egin beharra azpimarratu zuten guztiek ere.

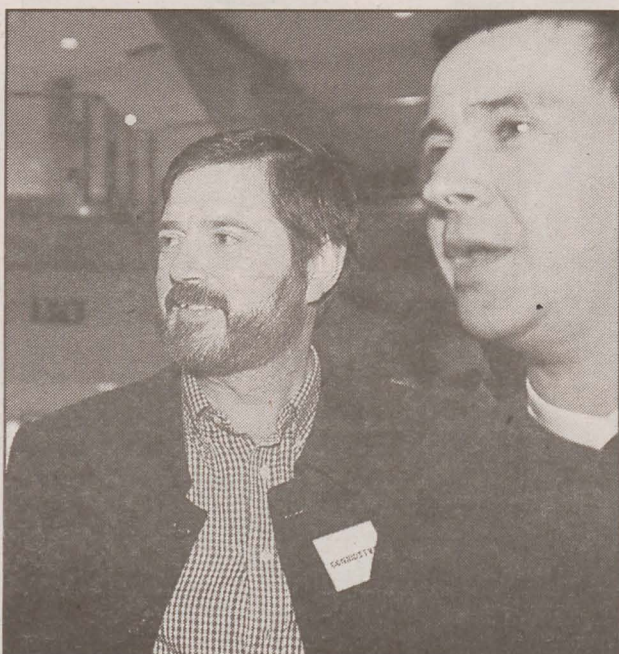
MONIKA DEL VALLE

Xabier Mendiguren lehenetarikoa iritsi zen.

Xabier Mendiguren
• KONTSEILUA •

«Euskararentzako ere neurri garrantzitsuak aterako dira»

► «OSO garrantzi handiko momentua da Euskalduna Jauregian bizitakoa. Nik esango nuke une honek etorkizuna neurri handi batean baldintzatu egingo duela. Euskal Herriarentzat oso urrats garrantzitsua da halako erakundea sortzea, herria osotasunean kontutan hartuko duena. Herri eraikuntzarako eta euskararentzako ere erakunde honetatik neurri garrantzitsuak irtengo direla uste dut. Gauzak askotan maila sinbolikoan hasten dira, baina gero piskanaka piskanaka errealitateak sortzen dituzte. Gaur egun, komunikabideen eta publizitatearen garaian bizi garen honetan, gauza hauek ez dira sekula sinboliko hutsak izaten».

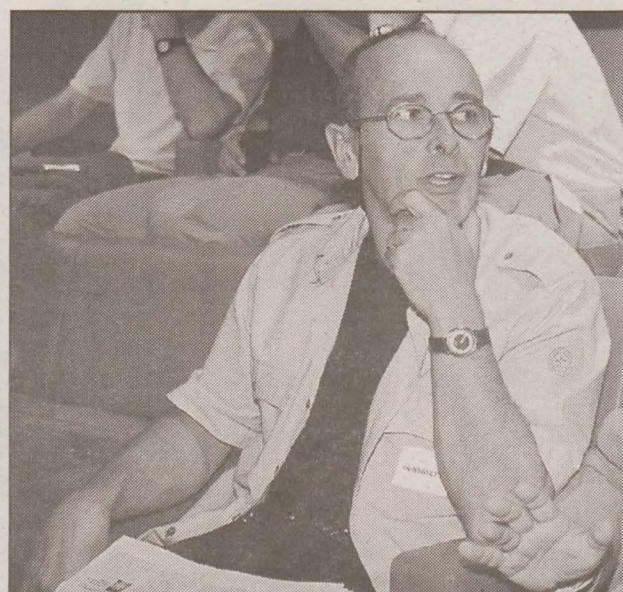
MONIKA DEL VALLE

Rafa Diez ekialdia hasi aurretik Arnaldo Otegiarekin.

Rafa Diez
• LAB •

«Urrats honen atzetik pauso gehiago etorri behar dira»

► «GURE herriarentzat egun historikoa da bizitakoa. Lehenengo aldiz euskaldun guztiok batzen gaituen erakundea jarri da abian, eta ziur nago gure etorkizunera begira izango duen zeregina handia izango dela. Jendea gogoz eta animo handiz ikusi dut Euskalduna Jauregira iristen. Udalbiltzak Euskal Herria bere osotasunean eta herri bezala hartzen duenez, herri modura non gauden, zer garen eta nora jo behar dugun aztertzeko tresna baliagarria izango da. Dena den, urrats honen atzetik aurrerapauso gehiago etorri behar dira. Gaurkoan modu garrantzitsuan egin dugu aurrera, baina bide luzea daukagu oraindik egiteko. Urratsez urrats».

MONIKA DEL VALLE

Andolin Eguzkitzak ere ez zuen hutsik egin atzo.

Andolin Eguzkitza

• EUSKAL IDAZLEEN ELKARTEA •

«Modu honetan ere eraikitzen da Euskal Herria»

► «ERAKUNDEAREN eraketa gauza garrantzitsua dela uste dut, batez ere etorkizunaren adierazle den neurrian. Udalbiltza eraginkorra izango delakoan nago. Filosofiaz hitz egiten denean esan ohi da errealitateak urrutin dagoela. Modu berean gertatzen da errealitateari buruz hitz egiteko eraikitzen diren teknikez. Baina ez gara kontutatzeko horrek gero benetan eragina duela errealitatean. Euskal Herria modu honetan ere eraikitzen da, herrialde guztietako jendea hala bilduta.

XOLOSE SIMAL

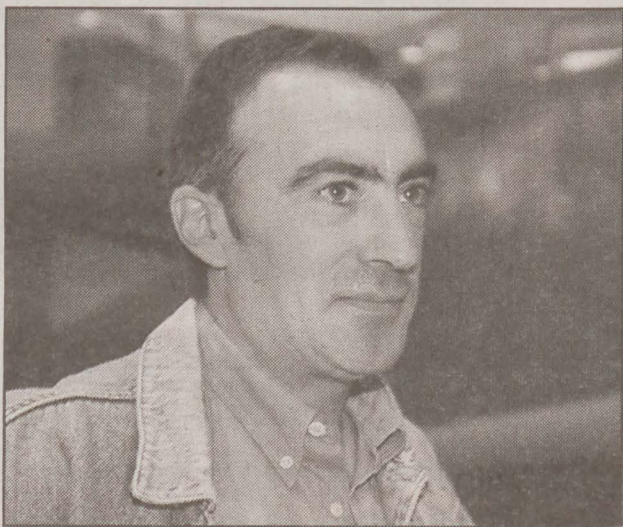
Iñaki Uribe, Joan Mari Torrealdai eta Martxelo Otamendi atzoko ekitaldian.

Iñaki Uribe

• EUSKALDUNON EGUNKARIA •

«Udalbiltzaren sortze berak dinamika berriak ekarriko ditu»

► «EGUN oso garrantzitsua izango da erakunde honen sorrerarena, bai Euskal Herriaren historiarako zein eraiki nahi ditugun erakunde berriari begira. Bide horretan EUSKALDUNON EGUNKARIAK betidanik egin du apustu euskarara eta euskal nazioaren alde, eta hemen egon behar zuen. Erakundearen sortzeak dinamika berria sortuko du, eta igarriko da. Gauzak ez dira geldirik geratuko. Egun historikoa dela esatea nahiko topikoa izango litzateke, baina bai esango nuke egun handia eta ederra dela gaurkoa, inolako zalantzarik gabe».

MONIKA DEL VALLE

Iñaki Arregi Udalbiltzarekin harremanetan jarriko da.

Iñaki Arregi

• UEMA •

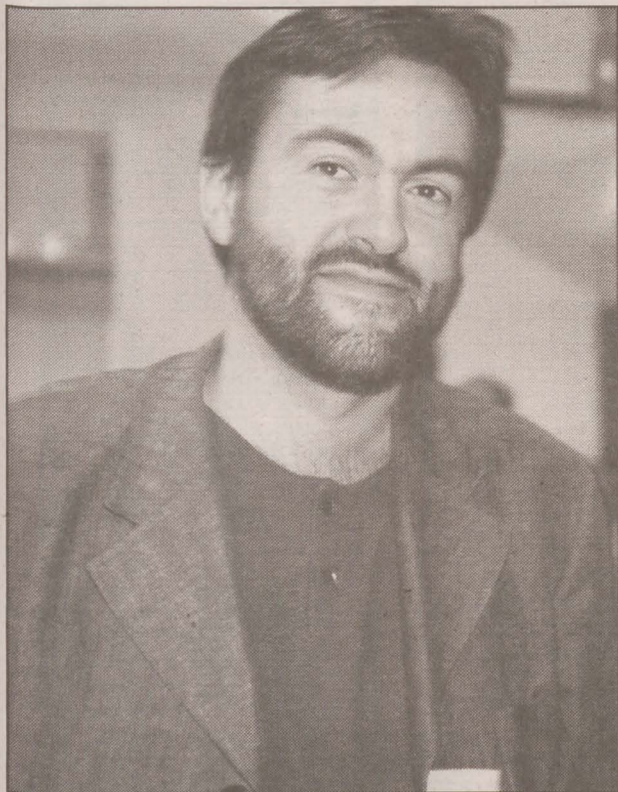
«Solaskidetza mailan badugu orain arte izan ez duguna»

► «SOLASKIDETZA mailan, orain arte izan ez duguna edukiko dugu hemendik aurrera. Badugu erakunde bat euskarak eta bere berreskurapenak dituen zailtasun guztiak Euskal Herri mailan planteatzeko. Udalerrri Euskaldunen Mankomunitatearen aldetik, lehen bait lehen jarriko gara haiekin harremanetan, aurrerantzean elkarlana nola bideratu ikusteko».

Nazioarteko partaidetza Udalbiltzan ♦ Begirale bereziak izan zituen atzo Euskal Herriko udal eta udal ordezkarien biltzarrak. Estaturik gabeko nazioen ordezkaritza bat izan zen Bilbon: Irlanda,

Korsika eta Kataluniako ordezkaritza bat. Sinn Fein, Corsica Nazione eta ERC alderdietako begiraleez gain, Venezuelatik bertako Batzar Eratzaile Nazionaleko bi ordezkari izan dira Euskal Herrian.

Mexicotik, azkenik, *La Jornada* egunkariko zuzendariarekin batera, Carlos Payan PRD alderdiko senadorea izan zen Euskalduna jauregian. Adi jarraitu zuten Udalbiltzaren sorrera.

Javier Maestro ERCKo nazioarteko arduraduna.

Javier Maestro
•ERC•

«Eratze prozesua luzea izango da»

► Kataluniatik eratzeko prozesu hau luzea izango dela uste dugu, baina bide demokratikoa hautatu denez, bide hau geldiezina izango da. Euskal Herriak aspaldi honetan Frantzia eta Espainiarekin daukan gatazka konpontzeko aukera ona da, eta ezin da aukera hau inolaz ere galdu. Iruñean egon nintzen, gaur Bilbon nago, eta herriak, eskualdeak eta herrialdearen interes komunak bateratzeko bide oso egokia iruditzen zait udal hautetsien biltzar hau.

Paul Quastana Corsica Nazioneren bozeramailea.

Paul Quastana
• CORSICA NAZIONEKO
PARLAMENTARIOA •

«Instituzio honen sortzea biziki garrantzitsua da»

► «Gu ematera baino gehiago ikastera hurbildu gara Euskal Herrira. Elkartasuna agertzeaz gain, biziki garrantzitsua da une honetan Euskal Herriak bizi duen prozesua. Hemengo egoera zailagoa dela ikusten dugu, Euskal Herria administrazio ezberdinetan zatitua delako, baina guk, lurraldez bakarra izan arren, zailago dugu. Baina hemengo ikasbidea argia da, herri bat instituzionalki eratzea oso garrantzitsua da.

Alex Maskey

• SINN FEINEKO PARLAMENTARIOA •

«Madrilek herriaren hitza errespetatu beharko du»

► «Irlandako mugimendu errepublikanoko ordezkariak garen aldetik, oso pozik gaude Udalbiltza honetan egoteagatik. Badakigu, orain eraten ari den instituzio nazional hau urrats garrantzitsua izango dela Euskal Herriaren etorkizunerako. Irlandako bake prozesua eta Euskal Herrikoa elkarren atzetik joan diren bi prozesu dira, eta gure ustez, oso garrantzitsua da hemen Euskal Herrian alderdi politikoak, sindikatuak eta gizarte mugimenduak batera egiten ari diren bidea. Agenda argiarekin jokatu behar da, euskal gizarte martxan jarri, instituzio nazional honen hasapenean batik bat. Madrilgo gobernuak mezua ulertu behar du, eta euskaldunen hitza errespetatu beharko du. Autodeterminazio modu interesgarria da une honetan hemen ematen ari dena, udal hautetsi guztien artean.

Carmen Lara, PRDKo senadore mexikar baten ondoan.

Carmen Lira

• MEXIKOKO 'LA JORNADA' EGUNKARIKO ZUZENDARIA •

«Mexicon arretaz jarraitzen ditugu Euskal Herriko berriak»

► «Gaurko ekitaldia historikoa da, borondate handia ikusten da herri honetan. Oinarri bat da, eta etorkizunean herri honek hartuko dituen erabakiak gauzatzeko bide bat. Guk interes handia daukagu jarraitzen hemengo prozesu politikoan. Mexikon euskal komunitate handia dago, eta arretaz jarraitzen ditugu hemengo berriak.

Carlos Payan

• MEXIKOKO PRD ALDERDIKO SENATARIOA •

«Udalbiltzak itxaropena piztu duela sumatzen da hemen»

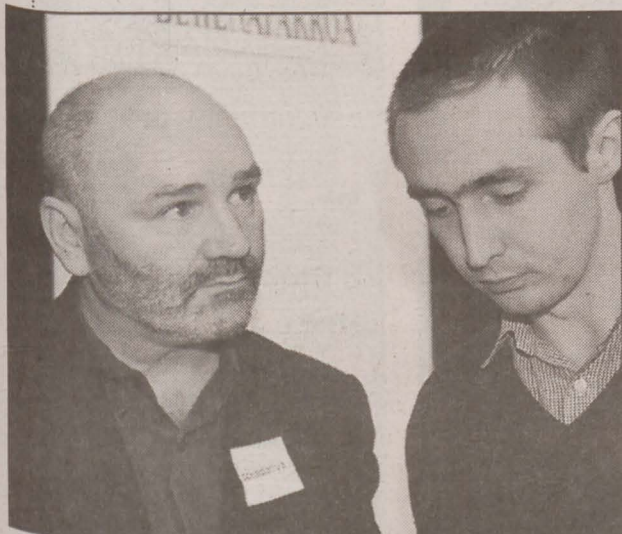
► «Ni gonbidatua etorri naiz, ikuskatzaile gisa aritzeko. Guk Mexikon ere gatazka armatu bat daukagu une honetan, eta han, hemen bezala, elkarrikitasuna politikoa da konponbiderako bidea. Hemen instituzio berri honek itxaropena piztu du.

Vladimir Villegas

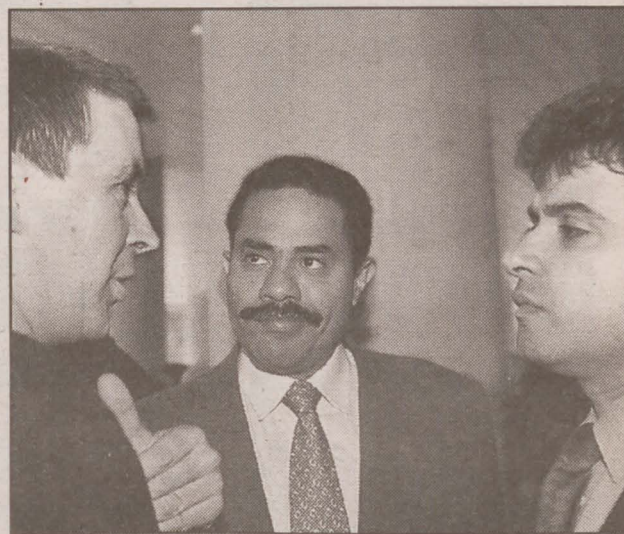
• VENEZUELAKO BATZAR ERATZAILERAKO NAZIONALEKO
GIZA ESKUBIDEETAKO PRESIDENTEORDEA •

«Herriarrek bere borondatea islatuta ikusi behar du»

► «Errealitate ezberdinak diren arren, herriak beraien etorkizuna erabakitzen hasten direnean, eratzeko prozesuan murgiltzen dira. Venezuela bide horretan ari da egun, eta Euskal Herria bizitzen ari dena ere ildo horretatik ikusten dugu. Herriarrek bere borondatea islatuta ikusi behar du eta parte hartze bideak eman behar zaizkio herriari. Guk herri bizi bat ikusten dugu hemen, bere sustraiak sakon dituen herri bat, baina Venezuelako euskal komunitatea errealitatean txertatua dagoen zati bat da. Errefuxiatuekin sortu daitezkeen arazoez gain, euskaldunek bere piztasuna dute han, eta guk, nola ez, hemen egon behar genuen, une historiko honetan.

Alex Maskey Ipar Irlandako parlamentarioa.

Vladimir Villegas eta Tarek Willian, Otegiarekin berbetan.

Hautetsien Biltzarra

Behin-behineko zerrenda

* Alkatea

Araba

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

Agurain

ORTIZ DE ARRIZABALETA	EAJ/EA
ASEGINOLAZA, M ^a ISABEL	EAJ/EA
BERAZA ZUFIAUR, IÑAKI*	EAJ/EA
GOIKURIA ARISTORENA, JON	EH
OLALDE ARANA, IÑAKI	EH

Aiara

ALAMILLO, NICOÁS*	EAJ
CANIVE VILLAMOR, ALBERTO	EAJ
LLANO ALDAI, JOSÉ LUIS	EAJ
ISASI LANDA, RAFA	EH
OTEGI ETXEBARRIA, PRUDEN	EH

Amurrio

CUADRA, ANGEL MARI	EA
ISASI AGIRRE, PABLO*	EA
IARRITU, JUANJO	EA
SARATXAGA, ANTONIO MAMES	EAJ
OJENBARRENA, RODRIGO	EAJ
GARATE PAGALDAI, AITOR	EH
GAUNA CABALLERO, TXABI	EH
TRUJILLANO AGIRRE, ROBERTO	EH

Añana-Gesaltza

MEDINA, JUAN CARLOS	EAJ/EA
MARTINEZ DE LA PERA, R.	EAJ
PEREZ HERNANDEZ, F.	EAJ

Aramaio

OSINAGA LEIBAR, ANDRÉS	EA
GORONAEITA, J. FRANCISCO	EA
DIAZ DE CERIO, ANGEL	EAJ
ABARRATEGI, JOXE MARIA	EAJ
NAFARRATE, IÑAKI*	EAJ
MONDRAGON, BIXENTE	EAJ
ASPE ASPE, AMAIA	EH

Argantzun

ORAA, ALFREDO*	INDEP.
CAMPO, ROBERTO	INDEP.

Arratzua-Ubarrundia

SAEZ DE IBARRA, RUFINO*	EAJ
DIAZ DE DURANA, JESUS	EAJ
AGIRRE GALTOS, JON	EH

Artziniega

AGIRRE, TEODORO VICENTE	EAJ
ARETXABALA, IMANOL*	EAJ
ARETXABALETA, MARIA AMADA	EAJ
BILBAO OTXOA, DAVID	EAJ
ARETXABALA VALLE, RAMON	EH
LAFRAGUA ALVAREZ, MATEO	EH

Asparren

ANTIA, JUAN LUIS*	EA
AGIRRE, JOSE IGNACIO	EA
LEZEA MARTINEZ, LUIS JAVIER	EA
IURRE, MARIA ANGELES	EAJ
DURAN LARA, JUAN LUIS	EAJ
LEGARDA OLASO, JOSEBA	EH
GONZALEZ, JUAN CARLOS	EH
AUZMENDI JIMENEZ, TXELO	EH

Barrundia

URIARTE, JENARO	EAJ
URIARTE URIARTE, JOSE FELIX	EAJ
URZELAI AZKOITIA, ARACELI*	EAJ
OLABE, JOSE LUIS	EH
PEREZ DE ARRILUZA	INDEP.
GASTAMINZA, EDUARDO	INDEP.

Bastida

NOGUERAS, PEDRO LUIS	EAJ/EA
GONZALEZ, ENRIQUE	EH
ARANEGI, IDOIA	EH

Beranturi

MARTINEZ ALFONSO, AMAIA*	EAJ
LOPEZ DE BRIAS, NAIRA	EAJ

Bernedo

SAENZ DEL CASTILLO, J. I.*	EAJ
----------------------------	-----

Bilar

FERNANDEZ, JUAN JOSE	EAJ
BERMUDEZ, LUIS ANGEL	EAJ

Donemiliaga

GARCIA DE ALBENIZ KARMELE	EH
ARRIETA, OSKAR	EH

Dulantzi

AGIRRE, RAMON	EA
ITURRE, FRANCISCO	EA
APARICIO, JESUS ALFREDO	EAJ
SANGRONIZ, YOLANDA	EAJ
GARITAGOITIA, JOSEBA KOLDO	EH

Ekora

ETXEZARRETA, JOSE ANGEL*	EAJ
--------------------------	-----

Eltziego

RUIZ DE ESCUDERO, JUAN	EAJ/EA
RIVACOBA CEREZO, PEDRO	EAJ/EA

Erribera goitia

BERGANZA GONZALEZ, JESUS	EAJ
SALAZAR SALAZAR, PEDRO ANGEL	EH

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

Eskuernaga

GARCIA BERRUECO, JUAN JOSE	EAJ
SARASUA RUIZ DE GALLO, J. MARIA	EAJ
BASOCO OLANO, ANTONIO ANGEL	EAJ
MARTINEZ DE CANAS, TOMAS	EAJ
BESA MAESTRASALA, JOSE IGNACIO*	EAJ
BESA SANCHEZ, ESTIBALIZ	EH

Gasteiz

DIAZ DE MENDIBIL, MARIELI	EAJ/EA
AGIRRE URIBE, MARIA JESUS	EAJ/EA
ALLENDE ARIAS, MANU	EAJ/EA
FERNANDEZ DE QUINCOCES, AVELINO	EAJ/EA
IBARRARAN, M. ANGELES	EAJ/EA
GONZALEZ DE HEREDIA, EBA	EH
RUIZ DE PINEDO, IÑAKI	EH
BERT ARRETxea, J. ENRIQUE	EH

Gaubea

ISASI BERGANZA, P. ANGEL	EAJ
MARDONES, MARIA ROSA	EAJ

Harana

SAN VICENTE MENDAZA, MITXEL	EH
-----------------------------	----

Iruraitz-Gauna

PEREZ DE ONRAITA, FERNANDO	EAJ
MARTINEZ, ALFREDO	EH
PEREZ DE ARRILUZA, FELIX	EH

Kanpezu

AGINAGA, AITOR	EAJ/EA
GARRAZA, FIDEL	EH
MARTINEZ DE LA HIDALGA	INDEP.
GARCIA DE ACILU, MIGUEL	EAJ/EA

Kuartango

SALAZAR GOMEZ, JOSE RAMON*	EAJ
INSAUSTI UGARRIZA, AGUSTIN	EH
RUEDA BIGURI, JOSE ANTONIO	EH

Lagran

BALEARDI MUGICA, JOSE*	EAJ
------------------------	-----

Lantarón

SANTAMARIA ORTIZ, ANGEL	EAJ
-------------------------	-----

Lantziego

UGARTE AGIRRE, OSCAR	EAJ
SAENZ DE LA CUESTA, JUAN PABLO	EAJ

Lapuebla de Labarka

RODRIGUEZ GARRIDO, J. LUIS	EAJ/EA
MURO NAJERA, J. FRANCISCO*	EAJ/EA
MURILLO, PEDRO	EAJ/EA

Laudio

LETONA AINZ, JOSE LUIS	EAJ
MENOYO LLANO, JON KARLA	EAJ
DIEZ REVILLA, ANA BELEN	EAJ
RODRIGUEZ ORUE, ANDONI	EAJ
URQUIJO, MARIA ANGELES	EAJ
ALTUBE LAZKANO, JON ANDER	EH
GOROSTIAGA, PABLO*	EH
FONBELLIDA, CESAR	EH
IRIONDO GOTI, AGURTZANE	EH

Legutio

ARREGI ORUE, JOSEBA IÑAKI	EAJ
GARAIGORDOBIL, IZASKUN	EAJ
LOPEZ DE BERGARA, RAMON*	EH
AMENABAR, IKER	EH
URIARTE, SERGEI	EH

Leza

FRANCO ARILLA, ESMERALDA	EAJ
URIBE SANTAMARIA, LUIS JAVIER*	EAJ
LAREDO, JOSE ANGEL	EAJ
FRANCO, INIGO	EH

Maeztu

FERNANDEZ, FRANCISCO	INDEP.
----------------------	--------

Oion

YANIZ GOMEZ, PEDRO	EAJ/EA
ORTEGA, A. IGNACIO*	EAJ/EA
VALDIVIELSO, JOSE ANTON	EAJ/EA
VILLANUEVA, JOKIN	EAJ/EA
MARTIN VARELA, ANGEL	EH

Okondo

SADABA, MARIA AMAIA	EA
LANDA, MARIA ESTHER	EA
ALCALDE OLANO, ANDRES*	EA
IBARRA, ALBERTO	EAJ
OTAOLA TERREROS, FLOREN	EH

Samaniego

RUIZ SAEZ DE SAMANIEGO, VICENTE	EH
---------------------------------	----

Trebiño

PORTILLA, IGNACIO	INDEP.
GLEZ. DE VINASPREE, ROBERTO	INDEP.

Urkabustaiz

CARRO, FRANCISCO JAVIER*	EAJ
ETXEBARRIA, JESUS	EAJ
MEABE EGILUZ, VICTORIANO	EAJ
ZABALA, JUAN ANTONIO	EH
SANTOCILDES ORUE, RUFINO	EH

Urizaharra

MARTINEZ DE ALEGRIA, JOSE	EAJ
MONTOYA, DOMINGO LUIS*	EAJ
GONZALEZ, JAIME	EAJ

Zambrana

ARMENTIA, MARIA JESUS	EAJ
-----------------------	-----

Zigoitia

SAEZ DE CAMARA, JESUS	EA
VIGO GARCIA, MANUEL	EA
SAEZ DE CAMARA, JOSE ANTONIO*	EAJ
SAEZ DE CASTILLO, RICARDO	EAJ
MAMESTOY, NATIVIDAD	EAJ
USAOLA UNDA, ALBERTO	EH
SAEZ DE BITERI, JOSU	EH
AIZPURUA, JOSETXO	EH

Zuia

AGIRRE JAUREGI, MIKEL	EAJ
-----------------------	-----

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

IBÁÑEZ LOYO, JOSE MARIA*	EAJ
ZIARDEGI, MARIA CARMEN	EAJ
ORTIZ DE GUINEA, PABLO	EH
ITURRATE OTSOA, KEPA	EH

Bizkaia

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

Abadiño

AGIRRE AZKARATE, EDURNE	EAJ
GARATE AZPITARTE, AXIER	EAJ
LARRAURI, MARIA ANGELES	EAJ
URIARTE BARINAGA, JAVIER*	EAJ
AZKORBEBEITIA, JOSE ANTONIO	EH
BENGOA, KEPA MIRENA	EH
ROMAN, FRANCISCO J.	EH

Abanto Zierbena

IZARRA LAZKANO, SANTIAGO	EAJ
PRIETO VARELA, JULIO	EAJ
TEJADA LANBARRI, MANUEL	EAJ
LOZANO, JOSE ANTONIO	EH
ZARRAGA, JUAN JOSE	EH

Ajangiz

ALBIZU INTXAUSTI, AITOR	EH
ENBEITA, FRANCISCO JAVIER	EH
EREZUMA IRAZABAL, OLGA	EH
GERRIKAE TXEBARRIA, JOSE LUIS	EH
URIZAR ENBEITA, JUAN PEDRO*	EH

Alonsotegi

URKIO LA MERNTXAKA, LUISFER	EA
ZULOAGA YANGUAS, KLEMEN	EA
MTZ. DE ARENAZA, GABINO*	EAJ
SANTISTEBAN ALDAMA, AITOR	EAJ
INTXAUSTI ARREGI, ASIER	EH
RODRIGUEZ, LUIS MIGUEL	EH

Amoroto

KORTABITARTE ZABALA, JON	INDEP.
GABIOLA, MIREN SORKUNDE	INDEP.
ORMAETXEA, GALDER	INDEP.
UGARTEBURU, M ^a VICTORIA*	INDEP.

Arakaldo

EGIA, VICTOR*	INDEP.
---------------	--------

Arantzazu

LLANO INTXAUSTI, BEGOÑA	EAJ
MONASTERIO LEJARAZU, JON	EAJ
SAN ANTON, SUSANA	EAJ
ETXEBARRIA, JON*	INDEP.
IPINA ETXEBARRIA, PEDRO	INDEP.
LEKUE, JOSE LUIS	INDEP.

Areatza

ALDEKOA OLABARRI, IBON	EAJ
BASOZABAL, JESUS	EAJ
ETXEBARRIA, ENRIQUE*	EAJ
PETRALANDA, JESUS MARIA	EAJ
ZULOAGA MARTINEZ, OIER	EAJ
ITURRIAGA GOJENOLA, JOSE	EH
LANCARES BLANCO, CONCHA	EH
MADARIAGA ARBE, JOSE LUIS	EH

Arrankudiaga

ASPIAZU MACHO, JOSE*	EAJ
BELAUSTEGIGOITIA, KATALIN	EAJ
LARIZGOITIA SALAZAR, BINGEN	EAJ
SANTISTEBAN, JON	EAJ
ARIZNABARRETA, JESUS MARIA	EH
HAMAWY LOPATEGI, ISKANDAR	EH
LETURIAGA/DIGORAS, AGUSTIN	EH

Arratzu

MINGO BARANDIKA, ANTONIO	EAJ
OLANO IRAZABAL, JOSU SABIN	EAJ
IRAZABAL, MARIA ARANZAZU	EH
RODRIGUEZ BAENA, J. MARIA	EH
URRESTARAZU, FELIPE	EH
ZALO NABEA, JOSE LUIS*	EH

Arrieta

ARRIAGA CALVO, ELIXABETE	EAJ
ATEKA GONDRA, JON MIRENA	EAJ
OTAZUA ETXEBARRIA, ITXASO	EAJ
TORREALDAI, EDURNE*	EAJ
ENZUNZA, AINTZANE	EH
LARRIETA, ARANTXA	EH

Arrigorriaga

IBARROLA ORUE, MARIA SOL	EAJ
PEREZ-ISASI TURRADO, IÑAKI	EAJ
RUIZ DE AZUA, ALBERTO*	EAJ
SAIZ GOMEZ, MARIANO	EAJ
ZABALA, JOSE IGNACIO	EAJ
ZABALETA, PEDRO MARIA	EAJ
ZARRAGA, MARIA ANGELES	EAJ
AZPIRI ROBLES, OIAKUA	EH
IBARRETXE, ASIER	EH
DAVILA DUQUE, ANTONIO	INDEP.
LUCAS GOMEZ, PATRICIO	INDEP.

Arteaga

GUMUZIO, MIREN EDUREN	EA
INTXAURRAGA GOTI, ALBERTO	EAJ
BUSTINZA ARANA, TELES	EH
TABERA ORTEGA, BEGOÑA	EH

Artzentales

IBÁÑEZ GARCIA, MIGUEL	EAJ
IGLESIAS, JOSE MARIA IGNACIO*	EAJ
PIKASARRI KAUSO, ENRIQUE	EAJ
GOIKOLEA, MARIA LUISA	EH
GONZALEZ, JOSE ANTONIO	EH

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

Atxondo

ALEJO PEDROSA, ANGEL	EAJ
AIARZAGUENA, VICTOR	EAJ
BARRUTIA, FRANCISCO JAVIER	EAJ
BURUAGA, MIGUEL ANGEL	EAJ
GOINAGA, MAIA EZKARNE	EAJ
IGARZA, JOSE ANTONIO*	EAJ
BERNAS, VALENTIN	EH
EGUZKIZA, JOSE LUIS	EH
GOROSTIZA, PIO CARMELO	EH

Aulesti

ARIZAGA, MAIRA LOURDES	EH
ARRIEN, MARIA ARANZAZU	EH
KAREAGA URIZAR, HUMBERTO	EH
KORTABITARTE, SABINO	EH
IKAZURIA IDOETA, RAFAEL	EH
MENDIETA, MARIA GEMA*	EH
ONAINDIA, JUAN MARIA	EH

Bakio

ZUBIRI SANCHEZ, BEGOÑA	EA
ANITUA, JUAN MARIA	EAJ
RENTERIA, JOSE DOMINGO*	EAJ
URIARTE URIARTE, KEPA	EAJ
ZABALA, LUIS FLORENCIO	EAJ
CANCIO URIARTE, IBAN	EH
MAKAZAGA, BEGOÑA	EH

Balmaseda

ALEJANDRE, JUAN JOSE	EA
DE LA HERA, JOSU	EAJ
DE LA PUENTE, LOURDES	EAJ
ZORRILLA, JOSEBA MIRENA*	EAJ
ZUGASTI GOMEZ, ALFONSO	EAJ
PASCUAL, JOSE JULIAN	EH
LARRINAGA, AITOR IGNACIO	INDEP.

Barakaldo

BENGOA BENGOA, JOSE	EAJ/EA
GALDOS, IÑAKI	EAJ/EA
LEKUE, JOSE MARIA	EAJ/EA
URIAL, JUAN ALFONSO	EAJ/EA
CASANOVA ALONSO, EIDER	EH
CASANOVA LERIO, KOLDO	EH
EIZAGIRRE GARCIA, NEKANE	EH

Barrika

EGUSKIZA, PEDRO	EAJ
ELORRAGA, NEKANE	EAJ
EZPELETA UNIBASO, JOSE MARIA*	EAJ
GARCIA, JOSE VICENTE	EAJ
GORDOA RIOS, ESTEFANIA	EAJ
ORAA, MARIA VICTORIA	EH
ZARRAGA URIA, JOSEBA IMANOL	EH

Basauri

ARRIAGA ARGOTE, URTZI	EAJ/EA
BENGOETXEA, M ^a CARMEN	EAJ/EA
CERDENO, ALEJANDRO	EAJ/EA
IBARGUEN, RAFAEL*	EAJ/EA
MESO AIERDI, KOLDOBIKA	EAJ/EA
VALLE IPINA, JASONE	EAJ/EA
VIDAL, JOSE MANUEL	EAJ/EA
GOMEZ MAHAUE, KONTXI	EH
RAMOS VILLANUEVA, GOIO	EH
URIARTE, JUAN CARLOS	

Hautetsien Biltzarra

13

Egunkaria
IGANDEA, 1999ko irailaren 19a

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
AGORRIA ANSOTEGI, ENRIQUE	EH	
Fruiz		
AURTENETXE URIARTE, MARIBI	EAJ	
ELGEZABAL ORBE, JOSE LUIS*	EAJ	
LEGARRETAETXEBARRIA, J.	EAJ	
LOTINA, EVA	EAJ	
MARKAIDA, JOSEBA INAKI	EAJ	
BARAIAZARRA, JOSERRA	EH	
GOIRIZELAIA, KRISTINA	EH	
Galdakao		
ELGEZABAL, MERITXEL	EA	
ARZALLUZ, ASIER	EAJ	
BASAGOITI, BEGOÑE	EAJ	
BEITIA, GABRIEL	EAJ	
IURREBASO, F. JAVIER	EAJ	
LANDA BEITIA, FERNANDO*	EAJ	
SAEZ, JOSE ANTONIO	EAJ	
URIZAR, KEPA	EAJ	
AJURIA, MIREN MAITE	EH	
APELLANIZ, KEPA	EH	
BARRENETXEA, ITZIAR	EH	
IGLESIAS, JOSE VENTURA	EH	
Galdames		
SULIBARRIA, JOSE MANUEL	EA	
AVELLANAL VILLANUEVA, CARLOS	EAJ	
GARAI TRABADO, GREGORIO*	EAJ	
GOMEZ TIERRA, CARMELO	EAJ	
HUMARAN CAMINO, JOSE ANGEL	EAJ	
GOMEZ TRUEBA, JOSE MANUEL	EH	
Gamiz-fika		
ANUZITA MADINA, SALBIN	EAJ	
AZKETA MADARIAGA, GOTZON	EAJ	
BARRENA, JESUS MARIA	EAJ	
LLONA ATEKA, PEDRO MARIA	EAJ	
LLONA LLONA, EDUARDO*	EAJ	
ARRIOLA, KARMELE	EH	
LARRINAGA RENTERIA, JASONE	EH	
OMAR URIARTE, GONTZAL	EH	
Garai		
LOIZATE AZPITA, JOSE*	EAJ	
Gatika		
AGINAGA LANDALUZE, INAKI	EA	
ARRIZABALAGA, PEDRO MARIA	EAJ	
AZKUE, MARIA JESUS	EAJ	
ETXEBARRI, JUAN MARIA	EAJ	
GAMBOA MADARIAGA, ELIAS	EAJ	
ARRUZA ELORDUI, UNAI	EH	
ELORDUI, JUAN IGNACIO	EH	
LARRAZABAL, MIKEL*	EH	
MARKAIDA, JOSE MARIA	EH	
Gautegiz-Arteaga		
ABERASTURI, INIGO	EAJ	
BERASALUZE, ENCARNACION	EAJ	
MADARIAGA, MIREN ARANTZA*	EAJ	
ATXIRIKA ETXABE, BIXENTE	EH	
KOBEAGA ANITUA, JOSEBA PELI	EH	
Gernika-Lumo		
BUTRON ZORROZA, KEPA	EA	
GORRONO, INAKI	EA	
GORRONO, JOSE MARIA	EA	
LANDA TORRE, BEGOÑA	EA	
ABADIA AARAIBI, MARINA	EAJ	
AGIRRE GORRONO, BITTOR	EAJ	
ARANAZ, MIGUEL ANGEL*	EAJ	
ZUBIZARRETA IZA, IMANOL	EAJ	
FORURIA ATXABAL, ARANTXA	EH	
IBARRA BANDARIKA, PILI	EH	
ORTUZAR URIBE, JOSUNE	EH	
Getxo		
ARANAGA, GUZMAN	EAJ/EA	
BILBAO PEREZ, MAITE	EAJ/EA	
ETXEBARRIA, JOSE MANUEL	EAJ/EA	
GEREDIAGA, INAKI	EAJ/EA	
ITURBE, KOLDO	EAJ/EA	
LANDA JAUREGI, IMANOL	EAJ/EA	
SALABERRI, KARMELO	EAJ/EA	
TRINCADO, INES	EAJ/EA	
URIARTE, ANDRES	EAJ/EA	
ZARRAÑA ZABALA, INAKI*	EAJ/EA	
ASKORBEBEITIA, PILI	EH	
ITURBURU OJINAGA, JOSU	EH	
REINICKE, CHRISTIAN	EH	
Gizaburuaga		
ALDEKOGARAI, M ^a ANGELES*	INDEP	
GOIKOETXEA, JAVIER	INDEP	
URIONDO ARRUE, FELIPE	INDEP	
Gordexola		
ANGULO OTXOA, ENERITZ	EAJ	
ARETXEDERRA, INAKI	EAJ	
GORBENA TXARTE, JOSE LUIS	EAJ	
OLABARRIETA, MARIA	EAJ	
OTAOLA, FRANCISCO	EAJ	
RODRIGUEZ, EUSEBIO*	EAJ	
EZENARRO GOTXI, GORKA	EH	
Gortiz		
ENPARANZA, JOSE LUIS	EAJ	
ERKOREKA, JOSE LUIS	EAJ	
ETXEBARRIA, ARANTZA	EAJ	
IGARTUA, PATXO*	EAJ	
JAUREGI, JOSE MARIA	EAJ	
SANCHEZ, AITZIBER	EAJ	
ELOSEGI, KARMELE	EH	
ZABALA ARIAS, XABIER	EH	
Guenes		
GARCIA-DIEGO, MIGUEL ANGEL	EA	
ARTARAZ ROMERO, AITOR	EAJ	
BAJO ROMO, JOSEBA MIKEL	EAJ	
IBANEZ LARREA, IGNACIO	EAJ	

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
LARRUZZA, JOSE MANUEL	EAJ	
URIEN, LUIS ALBERTO	EAJ	
ZULUAGA, IKERNE	EAJ	
HURTADO, MIREN AGURTZANE	EH	
PEREZ BARRIO, IDOIA	EH	
Ibarrangelu		
ABERASTURI, MIREN OLATZ	EAJ	
ARRIOLA, JOSU	EAJ	
GABIKAGOGEASKOA, ALAITZ	EAJ	
MEAURO ARRATE, KERMAN*	EAJ	
OLAETA EIGUREN, FERNANDO	EAJ	
AREGO LUPIOLA, JOAKIN	EH	
ZILUAGA ACEBO, MANU	EH	
Igorre		
AZURMENDI, ROSA MARIA	EA	
ALDEITURRIAGA, GAIZKA	EAJ	
BERRIOZABAL, SEBASTIAN	EAJ	
IPINAZAR, JOSE LUIS*	EAJ	
MADARIAGA MENDIBIL, DAVID	EAJ	
ZALBIDEGOTIA, F. JAVIER	EAJ	
ALDAPE AMURIZA, JOSE FELIX	EH	
BENGOETXEA MARTINEZ, JON	EH	
GURTUBAI ZUBERO, OLAIA	EH	
Ispaster		
ALDAI JUARISTI, FELIX	EAJ	
GOGNELA, JOSEBA A.	EAJ	
LARIZGOITIA, PEDRO M ^a	EAJ	
LARRINAGA, INIGO*	EAJ	
LEKERIKABEASKOA, JESUS	EAJ	
GARATEA KORTABITARTE, ANA	EH	
Iurreta		
ALBIZURI, AINHOA	EAJ/EA	
ARTINANO, ESTHER	EAJ/EA	
ETXEBARRIA, JOSE MARTIN*	EAJ/EA	
TOTORIKAGUENA, INAKI	EAJ/EA	
AIARZAGUENA, MIKEL GOTZON	EH	
ALDEKOAOTALORA, ZIORTZA	EH	
BERIZIARTUA, MARIA PILAR	EH	
Izurza		
AJURIA GORDON, IKER	EAJ	
ALONSO IRISARRI, ALFREDO	EH	
IRASTORZA, KARMELO	EH	
Karrantza		
PORTILLO, JOSE LUIS*	EAJ/EA	
PORTILLO, FRANCISCO	EAJ/EA	
GONZALEZ, MANUEL ANGEL	EH	
Kortezubi		
LARRINAGA, JON KARLOS	EH	
URKIDI GARDOKI, JON	EH	
Lanestosa		
EDESA VELARDE, ANDRES	EAJ	
IZQUIERDO, FRANCISCO	EAJ	
RANERO HERRERO, FELIPE*	EAJ	
Larrabetzu		
AMUNDARAIN, PATXI	EAJ	
GAZTELU, CARMEN	EAJ	
JAUREGIBETIA, ANA MARIA	EAJ	
ORDENANA EGILEOR, TOMAS*	EAJ	
BASTERRETXEA, JUAN MANUEL	EH	
ETXEBARRIA, LOURDES	EH	
GUINEA, JOSU	EH	
LEKUE, AINTZINA	EH	
Laukiz		
ARTAZA, JOSEBA	EA	
CANDINA VILLAR, MIKEL	EAJ	
LLONA, JOSE ANTONIO*	EAJ	
SANTOS, FRANCISCO JAVIER	EAJ	
UGARTE ELORRIAGA, PEDRO	EAJ	
MURUAGA RUBIO, JESUS	EH	
Leioa		
ARRUEBARRENA, ENEKO	EAJ	
BARREIRO, BIXENTE	EAJ	
BIDEA, FRANCISCO JAVIER	EAJ	
FRUNIZ UNDA, JUAN IGNACIO	EAJ	
GONZALEZ, JAVIER	EAJ	
MATEO, GUILLERMO	EAJ	
SAINZ DE LA MAZA, KARMELO*	EAJ	
SAN JUAN BILBAO, INAKI	EAJ	
AOSTRI ELORRIAGA, JABIER	EH	
CORREA JUEZ, AINHOA	EH	
ELKOROARISTIZABAL, GABI	EH	
Lekeitio		
ENDEIZA, JUAN MARIA JESUS	EA	
ROBLES BARAINKA, PILI	EA	
BERISTAIN, MIREN KARLE	EH	
GEZURAGA, IGNACIO	EH	
SEIJO, JON ANDONI	EH	
TXOPITEA, ZIGOR	EH	
Lemoa		
ARRESE GARCIA, KOLDO	EA	
IURREBASO, MARIA JOSE	EA	
ABADAÑO, JOSE MIGUEL	EAJ	
ARRAIBI IZA, MIGUEL*	EAJ	
BARRENETXEA, JOSEBA INAKI	EAJ	
BEOBIDE, FRANCISCO JAVIER	EAJ	
ETXEBARRIA, GUILLERMO	EAJ	
BETZUEN ZULUAGA, PEDRO	EH	
FERNANDEZ, ROBERTO	EH	
Lemoiz		
ANDRAKA, BENITO*	EAJ	
IRUSTA, FLORENTINO	EAJ	
OLABARRIETA, ESTIBALIZ	EH	
Lezama		
ALVAREZ, LUIS RAMON*	EAJ	
DAÑOBEITIA, MARIA INES	EAJ	

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
ETXEANDIA, ALAITZ	EAJ	
ETXEBARRIA, JAVIER	EAJ	
LLODIO, SABIN MIRENA	EAJ	
MONASTERIO, VICTOR MARIA	EAJ	
ARTETXE ORNES, NORA	EH	
IBARLUCEA, JOSE FELIX	EH	
URRUTIKOETXEA, IGOR	EH	
Loiu		
AURRE, MARIA JESUS	EAJ	
BILBAO, JOSU	EAJ	
GAZTANAGA, INAKI*	EAJ	
GOIKOETXEA, EGUZKIÑE	EAJ	
ITURREGI MOTA, JOSE LUIS	EAJ	
GOIKOETXEA BILBAO, IOSU	EH	
Mallabia		
ASUMENDI, MARI LUZ	EAJ	
OLALDE, JOSE RAMON*	EAJ	
OLALDE, MIGUEL ANGEL	EAJ	
ARANBURU, NAGORE	EH	
ARANBURU, FRANCISCO	EH	
CARRILLO, MARIA VICTORIA	EH	
MUGARZA, PEDRO MARIA	EH	
Mañaria		
ARTEAGA, JAVIER*	EAJ	
AZKARRAGA, JOSE LUIS	EAJ	
GONZALEZ DE AUDIKANA, K.	EAJ	
BILBAO INZUNZA, KARMELO	EH	
ELGEZUA, JUAN CARLOS	EH	
Markina-Xemein		
RUIZ DE AUSTRI, LUIS	EA	
ALBERDI, JAVIER	EAJ	
ARRIAGA, MARIA ANGELES	EAJ	
JAIO, JOSE MARIA	EAJ	
KAREAGA, ANGEL*	EAJ	
AGIRREGOMEZKORTA, IBON	EH	
ELEXPURO, INMACULADA	EH	
GANDARIA IRUSTA, RAQUEL	EH	
Maruri		
AMEZAGA LARAZABAL, ISAAC	EAJ	
MARDARAS, JAIONE	EAJ	
ZENIKAZELAIA, JOSEBA GOTZON	EAJ	
Mendata		
GORRINO, JOSE ANGEL	EA	
URRESTI LAMIKIZ, RAMON*	EAJ	
ZUGAZAGA MALLEA, GORETI	EAJ	
ARAMBARRI, JUAN JOSE	EH	
ARAMBURUL, JOSE ANTONIO	EH	
Mendexa		
JUARISTI, PEDRO AGUSTIN*	EAJ	
GUENAGA, JOSE LUIS	EH	
ITURRASPE, JOSE MARTIN	EH	
UGARTEBURU, CAMEN AMAIA	EH	
Meñaka		
ZIARRETA, JOSE LUIS	EA	
ELORRIAGA TORRE, FELIPE*	EA	
UGARTE TORRE, AITOR	EA	
Morga		
BILBAO MADARIAGA, JULEN	EAJ	
LEJARRAGA URIBE, INAKI*	EAJ	
VILTA ORUE, JON	EAJ	
ABRISKETA, ALAZNE	EH	
BILBAO, PEDRO MANUEL	EH	
EREZUMA, JESUS MARIA	EH	
Mundaka		
ANASAGASTI, JOSE MANUEL	EA	
GARAIO, MARIA DOLORES*	EAJ	
GONDRA, ANGEL	EAJ	
LARRUECEA, MARIA ASCENSION	EAJ	
LINAZA, PEDRO	EAJ	
REMENTERIA MAIZ, UNAI	EAJ	
Mungia		
BARASOAIN, PEDRO MARIA	EA	
ARRIEN LEGARRETA, ZIORTZA	EAJ	
CARLOS LUZURIAGA, KEPA	EAJ	
ETXEBARRIA BIDASOLO, JON	EAJ	
IRIONDO, EDUARDO	EAJ	
MURUAGA URIBE, JAVIER	EAJ	
TORRONTegi, JOSE ANTONIO*	EAJ	
URIAGEREKA, IZASKUN	EAJ	
GUTIERREZ, IDOIA	EH	
TORRE ALTONAGA, J. A.	EH	
ZABALA EGLILUZ, RAMON	EH	
Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz		
LEJARZEGI, FRANCISCO JAVIER	EH	
UBERUAGA, TOMAS*	EH	
ZUAZO, JOSEBA ANDONI	EH	
Muskiz		
ABAD GARMENDIA, EGUZKIÑE	EAJ	
ATXURRA PEREZ, GUALBERTO*	EAJ	
BARRERA HEREÑA, INIGO	EAJ	
GARAI TRUEBA, FERNANDO	EAJ	
GOMEZ UNZUETA, JAVIER	EAJ	
PERAL LOPEZ, JORGE	EAJ	
Muxika		
OAR-ARTETA, MAIDER	EA	
ALEGRIA EUBA, JOSE FELIX	EAJ	
ASTELARRA, MIKEL AGUSTIN*	EAJ	
ELGEZABAL PERTIKA, OSCAR	EAJ	
URKIDI, JESUS MARIA	EAJ	
BILBAO ASTIGARRAGA, JAVIER	EH	
ENBEITIA, BEGOÑA	EH	
ETXEBARRIA, ANASTASIO	EH	
LOPATEGI URRUTIA, ARITZ	EH	

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Nabarniz		
GERRIKABETIA ORTUZA, CESAR		EH
GOIRIENA, BERNARDO		EH
MARURI, JOSE ANTONIO*		EH
Ondarroa		
OSA, MIREN GURUZNE		EA
ARANBARRI, ANTONIO		EAJ
ETXANO, MARIA DOLORES		EAJ
LANDARIBAR, BERNARDO		EAJ
MARURI, AITOR		EAJ
OLARZABAL IRIARTE, AITOR		EAJ
ARGOITIA, JOSEBA ANDONI		EH
ARKOTXA, LORENZO*		EH
ARRIZABALAGA, M ^a TRINIDAD		EH
ARTETXE EGANA, JON INAKI		EH
ARTETXE JAIO, AITOR		EH
BURGOA, MARIA ANGELES		EH
ITUARTE, KOLDOBIKA AITOR		EH
PLAZA AZKARATE, INAKI		EH
URANGA ARTOLA, KEMEN		EH
Orduña		
ZAROBÉ, MIKEL		EA
EGILUZ USUSI, KOLDO XABIER*		EAJ
SOBRON PAUL, VICTOR		EAJ
ZULUETA, MARIA ESTIBALIZ		EAJ
AZKARRAGA BIGURI, BIXINTXO		EH
SANZ PEREZ, JUAN JOSE		EH
SOLATXI, MARIA ANGELES		EH
Orozko		
URIONDO SAN PEDRO, JASONE		EAJ
ZABALLA, ANA VICTORIA		EAJ
ALANGUA, JOSE MARIA		EH
IZA BEITIA, JOSE MIGUEL		EH
RESPALDIZA, JUAN JOSE		EH
Otxandio		
BENGOA, RUBEN		EAJ/EA
GOIKOLEA, ANA MARIA		EAJ/EA
LASUEN, INIGO*		EAJ/EA
LOPEZ DE LETONA, J. I.		EAJ/EA
URIARTE, JULIAN		EAJ/EA
AJURIA, PEDRO MARTIN		EH
TRAPERO, HUMBERTO		EH
URIGOITIA BENGOA, IRUNE		EH
Pientzia		
PASTOR SOUSA, AINHOA		EA
ARTZA, FRANCISCO JAVIER		EAJ
CIENFUEGOS, FELIX MARIA		EAJ
MARURI, ANGEL		EAJ
ONATE, NICOLAS*		EAJ
GARRITXO, BINGEN		EH
PARDAVILA, JAIME		EH
Portugalete		
ALDA, F. JAVIER		EAJ/EA
CARBAJO, KEPA		EAJ/EA
PALACIO, ALFREDO		EAJ/EA
PEREZ, JOSE MIGUEL		EAJ/EA
TRUJILLO, FERNANDO		EAJ/EA
GISASOLA MARTIN, IZARRA		EH
KINTELA ALVAREZ, MIKEL		EH
Santurtzi		
BEREZIARTUA, MIKEL		EAJ/EA
GEGUNDEZ, JESUS IGNACIO		EAJ/EA
GONZALO, ARANZAZU		EAJ/EA
JEREZ SANZ, JOSE MIGUEL		EAJ/EA
ORTEGA ALONSO, ANGEL		EAJ/EA
FERNANDEZ ORTIZ, JOSE LUIS		EH
GALDEANO ACEBO, GORKA		EH
Sestao		
ARKOTXA, CARMELO		EAJ/EA
CALVO LOPEZ, INAKI		EAJ/EA
LOZANO IBARRA, ALBERTO		EAJ/EA
SANCHEZ LUIS, ALIPIO		EAJ/EA
IZQUIERDO DEL PINO, MIKEL		EH
LLANOS, MARIA ROSARIO		EH
MEDINA, INAKI		EH
Sondika		
AMIEBA ETXEBARRIA, JAVIER		EAJ
BILBAO, MIREN KARMELE		EAJ
FLAVIANO, OSANE		EAJ
GONZALEZ, AMAIA		EAJ
MORALES, JOSE MARIA		EAJ
ZARRAGA, JON INAKI*		EAJ
CRISTOBAL, LUIS ALBERTO		EH
LARRABEITI, DEINE		EH
Sopelana		
GIL, JOSE RAMON		EAJ
IBARRA IRIONDO, RICARDO		EAJ
MUGARTEGI GAGO, JOSEBA		EAJ
URRUTIA ZORROZUA, ANDER*		EAJ
ZURBANO, PEDRO MARIA		EAJ
BARBARIAS OLABARRIA, JOSU		EH
LLONA, P. KOLDOBIKA		EH
UNIBASO LANDALUZE, AMAIA		EH
Sopuerta		
MADRAZO, JUAN		EA
SANTACOLOMA, JOSE ANDONI		EA
RODRIGUEZ, SANTIAGO		EH
Sukarrieta		
PORTUGALETE, MIKEL		EA
ANTXUSTEGI, JUAN JOSE		EAJ
SAINZ-VIZCAYA, PEDRO*		EAJ
LEARRETA, MARIA JESUS		EH
MEÑDEZ, MARIA DOLORES		EH
Trapaga		
KABIA, MARIA DEL CARMEN		EAJ/EA

Hautetsien Biltzarra

Gipuzkoa

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

Abaltzisketa	ORBEGOZO, JESUS M ^o	INDEP.
Aduna	ZABALA ZABALA, XABIER*	INDEP.
	ARTOLA IBARGUREN, ANTON	INDEP.
	ORMAETXEA OTEGI, PATXI	INDEP.
	SARASOLA, MIKEL	INDEP.
	EZEIZA IRAOLA, PELLO	INDEP.
	ITURRIOZ LEKUONA, JON	INDEP.
Aia	ZULOAGA, JUAN CARLOS*	EAJ
	MINGE GARMENDIA, JUANA	EAJ
	GOMEZ LORENTE, ANTON	EH
	IZETA LERTXUNDI, MIREN IOSUNE	EH
Aizarnazabal	AIERZA ETXABE, JOSEBA IÑAKI	EH
	ONEDERRA, JOSE ANGEL	EH
	AGIRRE ZUBIZARRETA, OLATZ	EH
	LARARTE AGIRRE, JOSE FRANCISCO*	EH
Albztur	LASA ESNAOLA, VICTOR	INDEP.
	LASA ESNAOLA, RAMON	INDEP.
	URKIZU GALARRAGA, MIGUEL	INDEP.
Alegia	OIARZABAL ARTOLA, JUAN M ^o	EAJ/EA
	ARRATIBEL ANTONIO	EAJ/EA
	TELLERIA AZPEITIA, XANTI	EAJ/EA
	LARRANAGA, FRANCISCO*	EAJ/EA
	ALVAREZ, JULIAN	EAJ/EA
	IRAZUSTABARRENA, FELIX	EH
	AZPILGAIN, JON ZIGOR	EH
Alkiza	ROTETA ELOLA, ION	INDEP.
	ARANZABE, JOSE MARIA	INDEP.
	GABIRONDO, XABIER	INDEP.
	ZUBIAURRE ANTONIO MARIA*	INDEP.
Altzaga	MUJIKATZARAIN, IMANOL*	INDEP.
Altzo	MURUA BALERDI, JOXE JOAKIN	EH
	GAZTANAGA, JOXE ANTONIO	EH
	IZTUETA MAIZ, ANTON	EH
	MURUA GOROSTIDI, JEXUX	EH
	GALARRAGA ZABALA, XABIER*	EH
Amezketza	GALARZA JUAN BAUTISTA	EH
	AMUNDARAIN, JOSE MARIA	EH
	GOROSTIDI LOIDI, BIXENTE*	EH
	SAGASTUME, JULIAN	INDEP.
Andoain	ELOLA ARANBURU, AINHOA	EAJ/EA
	ARREGI ARANBURU, MIKEL	EAJ/EA
	EGIBAR LARRANAGA, IÑAKI	EAJ/EA
	OLASAGASTI, GREGORIO	EAJ/EA
	OZETA, AINHOA	EH
	BARANDIARAN, JOSE ANTONIO*	EH
	CARRERA, JOSE RAMON	EH
	OLAZABAL JESUS MARIA	EH
	BALDA EZEIZA, UNAI	EH
Anoeta	URIBARREN AXPE, RAFAEL	EAJ/EA
	ZUBILLAGA, MIKEL	EAJ/EA
	OTERMIN, JOSE IGNACIO	EAJ/EA
	AIZPURUA MIREN MAITE	EH
	SARASOLA, JOSE MARIA*	EH
	ODRIOZOLA, MANUEL MARIA	EH
	PENAGARIKANO, PEDRO MARIA	EH
Antzuola	MADARIAGA LETE, JOSE IGNACIO	EA
	ZABALO, JOSE ANGEL	EAJ
	IPARRAGIRRE, JULEN	EAJ
	KORTABARRIA LARREA, JOSE LUIS	EAJ
	UNAMUNO, MIRELA*	EH
	AZKARATE, JUAN JOSE	EH
	IRIZAR AZKARATE, JOSUNE	EH
	KORTABARRIA ARANDO, ION	EH
Arama	MUJIKATZARAIN, MIKEL	INDEP.
	ALDALUR UNANUE, JOSU	INDEP.
	URRETAZABALA, ARITZ	INDEP.
Aretxabaleta	TXINTXURRETA, PABLO	EAJ/EA
	ARMENTIA, JOSE MARIA	EAJ/EA
	AZKOITIA, KARMELO	EAJ/EA
	ERRASTI ENKOTEGI, LUIS MARIA	EH
	BERGARETXE, ANGEL*	EH
	ATXAGA IRIZAR, JOSU	EH
	UNANUE, MARIA SOCORRO	EH
	MIGUEL QUINTERO, ANTONIO	EH
Arrasate	GARAI, ITXASO	EAJ/EA
	URIZAR, JOSE MARIA	EAJ/EA
	LOITI AGIRRE, JOSE MARIA	EAJ/EA
	LARRANAGA GALTOS, AMAIA	EAJ/EA
	INURRITIGI, M ^o ANGELES	EAJ/EA
	BARRIOCANAL, JUAN ANTONIO	EAJ/EA
	GARAI BENGUA, JUAN RAMON	EH
	AREXOLALEIBA BITERI, JUAN LUIS	EH
	GALPARSORO, M ^o INOCENCIA	EH
	URRIZALKI JAUREGI, UTZUNE	EH
	TROJOLA BEREZIBAR, LARRAITZ	EH
	ZUBIZARRETA, XABIER*	EH

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

	AZKARRAGA UGARTE, HARITZ	EH
	ARKAUZ ARANA, JOSE RAMON	EH
Asteasu	ARTEAGA, ANTONIO MARIA	EAJ/EA
	ALBENIZ ALBENIZ, BEGOÑA	EAJ/EA
	OTEGI ALDAI, TXOMIN	EAJ/EA
	ALTUNA MARTINEZ, DAVID	EAJ/EA
	AMENABAR, IÑAKI*	EAJ/EA
	USABIAGA, M ^o BEGOÑA	EH
	ZUBELDIA IRAZUSTA, JOSE LUIS	EH
	OTEGI IZAGIRRE, JERONIMO	EH
Ataun	ALDASORO SUKIA, AITOR	EH
	MUNDUATE, OIHANA	EH
	BARANDIARAN, JOSE MARIA	EH
	ETXEBERRIA ARRESE, LOURDES	EH
	ESKISABEL, IÑAKI	INDEP.
	AUZMENDI, AITOR*	INDEP.
	GOIKOETXEA, JEXUX	INDEP.
	MUNDUATE MUJIKATZARAIN, JAIONE	INDEP.
Azkoitia	ZUBIZARRETA MIKEL	EAJ/EA
	ANDUEZA, JUAN MARIA	EAJ/EA
	IZAGIRRE LARRANAGA, ITZIAR	EAJ/EA
	ALBERDI, FRANCISCO JOSE	EAJ/EA
	ARANBARRI ATXA, TERESA	EAJ/EA
	GOENAGA, JUAN MARIA	EAJ/EA
	ANDUEZA IRAETA, UNAI	EAJ/EA
	ZUBIZARRETA, NEREA*	EAJ/EA
	ARANBARRI URZELAI, ASIER	EAJ/EA
	ARAKISTAIN ISAMENDI, IBON	EH
	MUJIKATZARAIN, MIGUEL MARIA	EH
	ALTUNA EPELDE, ASIER	EH
	EIZAGIRRE, MIREN JAIONE	EH
Azpeitia	LARRANAGA AIZPURU, NEKANE	EA
	OLAIZOLA KARRERA, IÑAKI	EA
	GORROTXATEGI, AITOR	EAJ
	URANGA SEGUROLA, ALEJO	EAJ
	IRAETA PEREZ, JAVIER	EAJ
	ETXEZARRETA LANDA, IÑAKI	EAJ
	BASTIDA ARRIETA, JOSE MARIA*	EAJ
	BASTIDA, MARIA JESUS	EAJ
	OLAIZOLA, LARRAITZ	EAJ
	UNANUE ALBIZURI, AITOR	EH
	ASTIGARRAGA, MIKEL GOTZON	EH
	LIZASO SANZ, UNAI	EH
	OTAMENDI ETXABE, JOSE LUIS	EH
	REZABAL, JUAN MARIA	EH
Baliarrain	DORRONSORO, MARTXELINO*	INDEP.
Beasain	JAUREGI, JON*	EAJ/EA
	INSAUSTI MUJIKATZARAIN, JOXI	EAJ/EA
	ASEGINOLAZA, ARANTXA	EAJ/EA
	ASLA EGIALDE, ANA	EAJ/EA
	BERBEL AIESTARAN, JON	EAJ/EA
	GIRADO, JOSE ANTONIO	EAJ/EA
	PLAZAOLA, PATXI	EAJ/EA
	GARAIALDE, PELLO	EAJ/EA
	IZAGIRRE IRIONDO, ARRATE	EH
	LARREA GARIN, AIMAR	EH
	ANTXIA ETXEBERRIA, ANDONI	EH
Beizama	AIZPITARTE, JON IÑAKI	EAJ/EA
	LEONET AZKUNE, IDOIA*	EAJ/EA
	ESCUERO, JOSE LUIS	EAJ/EA
Belantza	ARRUABARRENA MARGARITA	EH
	ZABALETA, ASIER	EH
	OLANO ARBELEGUI, IBAN	EH
	OLANO LOPETEGI, IMANOL*	EH
Berastegi	LASARTE SEÑORENA, FELIX	EH
	GARCIARENA, ONINTZA	EH
	SALVARREDI, F. JAVIER	EH
Bergara	ZABALA, NERE AMAIA	EAJ/EA
	GALLASTEGI, VICTORIANO*	EAJ/EA
	IRIZAR URZELAI, KONTXI	EAJ/EA
	PEREIRA, KOLDO DUNXI	EAJ/EA
	ARRIETA, JUAN JOSE	EAJ/EA
	JUARISTI, YOLANDA	EH
	GOITI ALKORTA, MARTIN AITOR	EH
	EGUREN LASKURAIN, MIKEL	EH
	GURIDI ALUSTIZA, MARTIN	EH
	GARITANO, JESUS MARIA	EH
	ARANZABAL ALTUNA, AITOR	EH
Bidegoian	ZINKUNEGI, JOSE ANGEL	EH
	GALARRAGA TOLEDO, LUIS	EH
	CELAYA, MIREN AGURTZANE	EH
Billabona	BRAVO ALTUNA, NAGORE	EA
	IGLESIAS SANTOS, SEVERIANO	EA
	SAN SEBASTIAN, IÑAKI	EA
	LABORDE ITURBE, EDUARDO	EA
	ZABALA ZEBERIO, XABIER	EAJ
	TEJERIA, MIREN BAKARTXO	EAJ
	ETXEBERRIA, JUAN IGNACIO	EH
	ARRIETA GALARRAGA, MAIXABEL*	EH
	GARMENDIA BASTARRIKA, ITZIAR	EH
	ZELARAIN OYARZABAL, PELLO	EH
	CALVO SAN ROMAN, KARLOS	EH
	BIDAOLA LARREA, IRATXE	EH

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

Deba	AGIRREZABALA, J. MARI*	EA
	AZPIAZU ZUBIZARRETA, JOSE	EAJ
	ARISTI ORUEZABAL, ANTON	EAJ
	UNZURRUNZAGA ESTITXU	EH
	GREDILLA, MIREN ZURINE	EH
	ASTORKIA LOIDI, AGUSTIN	EH
	ARREGI ELORZA, JESUS	INDEP.
Donostia	GARMENDIA GALVE, KORO	EAJ/EA
	ARANA ARREGI, ENRIQUE	EAJ/EA
	RUIZ MARTIN, JOSU	EAJ/EA
	BURUTARAN, RICARDO	EAJ/EA
	ITURBE OTATEGI, MIKEL	EAJ/EA
	LARRANAGA, GURUTZ	EAJ/EA
	ZINKUNEGI, MIREN	EH
	TRENOR DICENTA, KARLOS	EH
	PERMACH MARTIN, JOSEBA	EH
	ALUSTIZA LASA, MAIDER	EH
Eibar	IBANEZ ANUNZIBAI, ELENA	EAJ/EA
	ALBERDI SOLA, OSCAR	EAJ/EA
	ALBIZU LLUVIA, ASIER	EAJ/EA
	ZORRAKIN, JAVIER	EAJ/EA
	URRESTI ARAISTAIN, JON	EAJ/EA
	AMUATEGI BASAURI, IÑAKI	EH
	AIASUI GARCIA, ION	EH
	AZKUNE HERNANDO, ION	EH
Elduain	MUNAGORRI, JESUS MARIA	EH
	BARANDIARAN, AMBROSIO*	EH
Elgeta	BASAURI ELKORU, PATXI*	EAJ/EA
	LETE, MARIA JESUS	EAJ/EA
	UGARTEBURU, IÑAKI	EAJ/EA
	BASAURI OLAORTUA, XABIER	EH
	GALLASTEGI, VICTOR MANUEL	EH
	JIMENEZ ARRIETA, OLAIA	EH
Elgoibar	MUGUERZA PERELLO, IGNACIO	EA
	ORTUOSTE, MIREN NEKANE	EA
	ONADERRA, JOSE IGNACIO	EAJ
	GARATE URZELAI, GUILLERMO*	EAJ
	GUENAGA, MARIA VICTORIA	EH
	ZENGOTITA ALBERDI, ASIER	EH
	AROCENA, MIREN IZASKUN	EH
	MARCOS, JUAN KARLOS	EH
Errezil	AZPILLAGA, JOSE IGNACIO	EH
	GALARRAGA, MARIA BEGOÑA	EH
	ARZALLUZ AMENABAR, FELIX	EH
	LABAKA, JOSEBA IÑAKI*	INDEP.
Eskoriatza	OTAMENDI TOLOSA, MAIDER	EAJ/EA
	ASTIAZARAN ANTXIA, IGNACIO	EAJ/EA
	BENGUA, JUAN CARLOS	EAJ/EA
	ZUBIZARRETA ALEGRIA, EDORTA*	EH
	AZKARATE CAÑAMAQUE, JOSU	EH
	ARRIETA ARMENDARIZ, DAVID	EH
	KORTAZAR ALKOZ, DORLETA	EH
Ezkio-itsaso	ETXEBERRIA MAIZ, ALOÑA	EH
	IDIAKEZ KORTA, IÑAKI*	EH
	LARRANAGA, JOSE IGNACIO	EH
	ETXEBERRIA ARANBURU, IGNACIO	EH
	ETXEZARRETA, JOSE IGNACIO	INDEP.
	UNZURRUNZAGA, AITOR	INDEP.
Gabiria	IZAGIRRE ERAUSKIN, IÑIGO	INDEP.
	GORROTXATEGI, JESUS MARIA	INDEP.
	PENAGARIKANO, BAKARNE	INDEP.
	ETXEZARRETA, IÑAKI	INDEP.
Gaintza	TELLERIA, JOSEBA MIRENA	INDEP.
Gastelu	GABIRONDO ARRATE, JOSE	INDEP.
Getaria	ALBIZU URTEAGA, ARRATE	EAJ/EA
	URANGA IRIBAR, KEPA	EAJ/EA
	MARTINEZ, GABINA	EAJ/EA
	ARANGUREN, FRANCISCO	EAJ/EA
	EZENARRO, JOSU*	EAJ/EA
	INSAUSTI ETXEGOIN, JOSU	EH
	ALKORTA, M. LOURDES CECILIA	EH
	SORAZU, MIREN UXOA	EH
	AZKUNE LEUNDA, IÑIGO	EH
Hernani	LASARTE JOSE RAMON	EAJ/EA
	ARRATIBEL, IÑAKI	EAJ/EA
	REKONDO, JOSE ANTONIO	EAJ/EA
	ETXEBERRIA ARANBURU, MERTXE*	EH
	REBOLLO ORTEGA, JESUS	EH
	IGARRIZ IZETA, ELIXABETE	EH
	APEZETXEA LOIARTE, MILAGROS	EH
	ETXEBERRIA ELORZA, LOURDES	EH
	ARISTIMUNO ZUBILLA, IBAI	EH
	BERTOITZ INSAUSTI, IMANOL	EH
Hernialde	IRAZUSTABARRENA, IÑAKI	INDEP.
	ARANA, MARIA IZASKUN	INDEP.
	IRAZOLA IMAZ, JOSE MARIA*	INDEP.
	LEUNDA IMAZ, MARTIN	INDEP.
Hondarribia	PELAZ SAINZ, ANGEL	EAJ/EA
	BERROTARAN, GREGORIO	EAJ/EA

HERRIA HAUTETSIA ALDERDIA

	OIARZABAL SERRANO, JUAN	EAJ/EA
	ORTIZ PIKABEA, MADDI	EAJ/EA
	NOGUERAS, JOSE MANUEL	EAJ/EA
	ITURRARTI, LUIS MIGUEL	EAJ/EA
	ELIZALDE CABALLERO, ION	EAJ/EA
	LARRANAGA JUAREZ, OLATZ	EAJ/EA
	JAUREGI FUERTES, BORJA*	EAJ/EA
	ZAPIRAIN GARMENDIA, MARIJE	EH
	FERNANDEZ, ANDONI	EH
	ANDUAGA MATUD, JAIME	EH
	ELIZETXEA IMAZ, KOLDO	EH
Ibarra	ARROSPIDE, ARANTXA	EA
	ARAZENA GOÑI, JUAN IGNACIO	EA
	ASEGINOLAZA, PEDRO MARIA	EAJ
	SARASOLA BALERDI, JOKIN	EH
	RUIZ PANDO, MARIA JOSE	EH
	URTEAGA OLANO, NEKANE	EH
	LIZARTZA ETXEBESTE, IMANOL	EH
	URKIZAR ZUBELZU, IÑAKI*	EH
Idiazabal	GARMENDIA ITURBE, ANTON	EA
	IMAZ ALDASORO, XABIER	EA
	IRIZAR IMAZ, ANTON*	EA
	URTEAGA EZIOLAZA, JULIAN	EA
	OIARBIDE ALDASORO, ASIER	EAJ
	ZABALA GOIBURU, JENARO	EAJ
	EGIALDE ARANBURU, GORKA	EH
	ALDASORO CATARAIN, TOMAS	EH
	URRESTARAZU LAZKANO, LOINAZ	EH
Ikaztegieta	MUJIKATZARAIN, ESTEBAN	EH
	LAZKANO, MARIA VICTORIA	EH
	DIAZ ALBERDI, JAVIER	EH
	OLABERRIA, JOSE ANTONIO	INDEP.
	ULANGA MUJIKATZARAIN, PATXI*	INDEP.
Irun	ZAZPE LASA, JUAN	EAJ/EA
	NAVARRA GAINZA, AMAIA	EAJ/EA
	EIZAGIRRE ARZAK, JOSEAN	EAJ/EA
	ETXEGOIN, ELENA	EAJ/EA
	SANCHEZ, MIGUEL ANGEL	EAJ/EA
	ARRASTUA, GARIKOITZ	EH
	BARROS MARTIN, KOLDO	EH
	ELOSEGI ARREGI, JOXAN	EH
Iruña	UGALDE ZABALA, MARIMI*	EH
Itsasondo	ARANBURU ARZA, JOSE LUIS	EH
	MINGE, JOSE ANGEL	EH
	OTEGI GOENAGA, JOSE MARI*	EH
	MENDIZABAL GARRO, IKER	EH
Larraul	IRAZU, JUAN CARLOS	INDEP.
Lasarte-Oria	IRURZUN, JOSE MIGUEL	EAJ/EA
	ELIZONDO LASARTE, XABIER	EH
	IRIONDO YARZA, ZIGOR	EH
	ZULAICA SOROA, AIORA	EH
Lazkao	URKOLA IRIARTE, FELIX*	EAJ/EA
	SARRIEGI, IGOR	EAJ/EA
	ZUMELAGA, ARANTXA	EAJ/EA
	ESTENSORO, IGNACIO	EAJ/EA
	LAMY INSAUSTI, GORKA	EAJ/EA
	IBANEZ URTEAGA, JULIO	EH
	IRASTORZA, URKO	EH
	AMUNDARAIN IRIZAR, IRANTZU	EH
	AGIRRE GARMENDIA, JON	EH
Leaburu	GOÑI LIZARZA, JOSE CRUZ*	EH
	RICON ARANO, MARIA JOSE	EH
	ADURRIAGA, AMALIA	EH
	GOROSTEGI, MARIA	EH
	PEREZ SANCHEZ, ANA ISABEL	EH
	OTEGI ERASO, JON	EH
	ESNAOLA, AITOR	EH
Legazpi	INZA ALZELAI, MIRARI	EAJ/EA
	LARRANAGA, JUAN RAMON*	EAJ/EA
	MUNDUATE, JOSE MARI	EAJ/EA
	URRUTIA, J. MIGUEL	EAJ/EA
	ZABALETA, JOSE LUIS	EAJ/EA
	MARTIN URMENETA, ANA	EH
	AGIRRE, FRANCISCO M ^o	EH
	MAIZ AZPIROZ, ENEKO	EH
	IRIONDO EGUREN, ENEKO	EH
Legerreta	MARTIARENA, PILI	EAJ/EA
	GARMENDIA, BAKARNE	EAJ/EA
	LASA SARASOLA, JOXE MARI	EAJ/EA
	IRAZOLA, XABIER*	EAJ/EA
	DIAZ EGURBIDE, ION DIEGO	EH
	JAUREGI NAZABAL, BENAT	EH
	ADURRIAGA, IGONE	EH
Leintz-Gatzaga	SAN PEDRO ARREGI, IÑAKI	INDEP.
	OLABE, ARANTXA AMAIA	INDEP.
	AZKOITIA BEITIA, ITZIAR	INDEP.
	AGIRREURRETA, JOSE RAMON	INDEP.
	AZKOITIA ZUBIZARRETA, KOLDO	INDEP.
	OTSOA UGALDE, EUGENIO*	INDEP.
Lezo	MARTIARENA JACA, JESUS M ^o	EAJ/EA
	SEIN CORDERO, GURUTZE	EAJ/EA

Hautetsien Biltzarra

19

Egunkaria
IGANDEA, 1999ko irailaren 19a

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
AGIRRE ABURUZA, JON	EA	
ERREZOLA SAIZAR, MANU	EAJ	
AGIRREZABAL URZELAI, PELLO	EAJ	
TELLERIA LECETA, LUIS MARIA*	EH	
GERRICO ERAUSKIN, RAFAEL	EH	
TELLERIA GABIRIA, AITZOL	EH	
TELLERIA ALBIZU, MIREN JAIONE	EH	

Soraluze	
GABILONDO EZENARRO, OSCAR	EAJ
VARELA IRIONDO, RAFAEL	EAJ
SUDUPE OREGI, ALBERTO*	EAJ
GARMENDIA ONDARRA, XABIER	EAJ
ISASTI ARZUAGA, NEREA	EAJ
SAEZ ARREITUNANDIA, INAKI	EH
MAIZTEGI ABOITIZ, REGINA	EH
LARRAÑAGA ORBEA, EZOZI	EH
BADIOLA QUINTANILLA, JOSE LUIS	EA

Tolosa	
GONZALEZ MONFORT, ANTXON	EAJ/EA
AROZENA ZURIRIA, AITZOL	EAJ/EA
ETXANIZ ETXEBERRIA, AMAIA	EAJ/EA
GURRUTXAGA, JOXE	EAJ/EA
BILDARRAZ SORRON, JOKIN	EAJ/EA
AGIRRE ESKISABEL, JOXE M ^a	EAJ/EA
LOPEZ LORENZO, GOTZON	EH
OSTIZA GOIKOETXEA, SILVANA	EH
EIZAGIRRE, MIREN NEKANE	EH
IZTUETA GARAIKOETXEA, AITOR	EH
ALDALUR URDANPILLETA, BEGOÑA	EH
IZAGIRRE GOROSTEGI, ANTXON*	EH

Urdiain	
VAQUERO, M ^a ISABEL	EAJ/EA
SAN MIGUEL, JUAN LUIS	EAJ/EA
LIZEAGA, MARIA ISABEL	EAJ/EA
GOENAGA, INAKI	EAJ/EA
LIZEAGA, JOXE IGNACIO*	EAJ/EA
UGALDE, FLORENTINO	EAJ/EA
URBISTONDO, KARMELE	EH
ELOSEGI OLAZABAL, MIKEL	EH
TODA IGLESIA, TERESA	EH

Urretxu	
OTERMIN ZELAIA, FCO. JAVIER	EAJ/EA
GONZALEZ, PELLO*	EAJ/EA
PEREZ EGUREN, VICTOR	EAJ/EA
ARANBURU, MIREN JOSUNE	EH
LASA SALABERRIA, JOSE MIGUEL	EH
GARMENDIA, JOSEBA MIKEL	EH

Usurbil	
ESNAOLA ETXABE, AGUSTIN	EAJ/EA
JAUREGIBERRI, LOURDES	EAJ/EA
ORMAETXEA, LUIS M.	EAJ/EA
ATXEGA, ANDONI	EAJ/EA
LIZASO AZKONBIETA, AGUSTIN	EH
BENGOETXEA IZETA, NIKOLAS	EH
CARDENAS MUÑOZ, SEBAS	EH
HEVIA GONZALEZ, KARMELE	EH
ORBEGOZO SALSAMENDI, XABIER	EH
ALTUNA AIZPURA, JOXE ANTONIO*	EH
PIKABEA AIZPURA, XABIER	EH
MUXIKA HUICI, KARMELE	EH

Zaldibia	
SUKIA ESNAOLA, RAMON M ^a	EH
ZUBELDIA ARANBURU, JOKIN*	EH
ORMAETXEA IRASTORZA, USTARITZ	EH
JAUREGI AMUNDARAIN, AITZOL	EH
GURRUTXAGA CACHO, INAKI	EH
ETXABE NAZABAL, OROITZ	EH
MUJICA YARZA, AGUSTIN	EH
MURUA ETXABE, J. ERRAMUN	EH

Zarautz	
LARRAÑAGA MANDIOLA, ARANTXA	EA
ALBERDI LINAZASORO, XABIER	EA
JUARISTI, MIGUEL ANGEL	EAJ
ALBIZU, MARIKEL	EAJ
GONZALEZ DE TXABARRI, GEMMA	EAJ
AGIRRE, J. MARIA GREGORIO	EH
EIZAGIRRE MIREN MIRARI	EH
GASTAÑARES, JON MIKEL	EH
IRURETAGOENA, DANIEL	EH

Zegama	
GALDOS, JUAN IGNACIO*	EAJ/EA
ALBIZU, MIREN ARANTXA	EAJ/EA
ZABALETA, NICOLAS	EAJ/EA
ORMAZABAL URBIZU, CARLOS	EAJ/EA
ORMAZABAL, JON	EAJ/EA
IRASTORZA, IOSUNE	EH
GOMEZ TORRES, ANGEL CARLOS	EH
AGIRRE, JOSE RAMON	EH
URBIZU MURGIONDO, ANDRES	EH

Zerain	
BERASATEGI, JOSE IGNACIO	INDEP.
INTXAUSTI, JESUS MARIA	INDEP.
ALUSTIZA ETXALUZE, ANDONI*	INDEP.
TELLERIA GABIRIA, ANDOITZ	INDEP.
IZTUETA ARAKAMA, HARITZ	INDEP.

Zestoa	
LERTXUNDI, JOSE ANTONIO	EAJ/EA
GOIKOETXEA, GOTZON	EAJ/EA
SAGARZAZU IZETA, INAKI	EAJ/EA
IBARGUREN, IBON	EAJ/EA
UNANUE ZABALA, GORKA	EAJ/EA
ODRIOZOLA, JUAN JOSE	EH
ASTILLEROS, MARIA ANGELES	EH
ALBERDI FERNANDEZ, NEREA	EH
AZPEITI, J. ESTEBENI*	EH
ARRIETA IPUJETA, XABIER	EH

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Zizurkil		
LARRAÑAGA, JOXE	EAJ/EA	
GABARAIN, JUAN RAMON	EAJ/EA	
TAPIA ERBITI, GARIKOITZ	EH	
ERASUN, JUAN MANUEL*	EH	
GOENAGA ALTUNA, LARRAITZ	EH	

Zumaia	
YEREGI SASIAIN, ABEL	EA
GAJATE TELLERIA, ARANTXA	EA
PENA KINTELA, RICARDO*	EAJ
ARRIZABALAGA, MARIA EUGENIA	EAJ
ARANA PEREZ, MONTSERRAT	EAJ
YEREGI TELLERIA, JOSE JAVIER	EAJ
MANTEROLA, ARRIKOKIETA	EH
ALVAREZ YEREGI, LUIS JAVIER	EH
OSTOLAZA EGANA, UXUA	EH
TORRE OLEAGA, LUIS GONZALO	EH

Zumarraga	
BERECIARTU, SOFIA	EAJ/EA
GABILONDO RUIZ, AITOR*	EAJ/EA
TOME PAINO, ALBERTO	EAJ/EA
IBARZABAL PEREZ, JAVIER	EAJ/EA
ELGARRESTA CASTEJON, MIKEL	EH
OSINALDE ZALDUA, AINHOA	EH
TOMER CALVO, MONTSERRAT	EH

Lapurdi

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Azkaine		
IBARBOURE JEAN-PIERRE		
BARRENETXE JEAN	EAJ	
Beskoitze		
THICOIPE JEAN	AB	
Bidarte		
DARRIGRAND JEAN-CLAUDE	AB	
Donibane-Lohizune		
OBAC ANDRE		
TONNERRE SERGE	AB	
Hazparne		
ETXEZAHARRETA CHARLES	AB	
Hendaia		
ZUBELDIA BENITO		
ARRANBIDE ROBERT	AB	
ETXEBERRI JEAN-BAPTISTE	AB	
CALBETE JEAN	Ind	
Miarritze		
ABEBERRI JAKES	AB	
CLAVERIE PEIO	AB	
POUEYTS MICHEL	AB	
Senpere		
OLAZIREGI DANIEL	AB	
Uztaritze		
AMESTOI JEAN-BAPTISTE	AB	
SAINT-ESTEBEN PIERRE	AB	

Nafarroa

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Altsasu		
FLORES PIRIZ, FELICIANO	EH	
IMAZ PRIM, INIGO	EH	
MENDILUZE, M ^a CAMINO*	EH	
Ameskoabarren		
SAEZ DE JAUREGI*	Indep.	
SAN MARTIN, MIGUEL	Indep.	
Andosilla		
GURREA SAENZ, JOSE RAMON	EH	
Anue		
ERBITI, JUAN LUIS	EH	
Araitz		
AZPIROZ, M ^a ARANTZAZU	EH	
ZIGANDA, FERNANDO	EH	
GOIKOETXEA, BERNARDO	EH	
TOLOSA TOLOSA, ANTONIO	EH	
OTAMENDI, JUAN JOSE	Indep.	
Arakil		
EZKURRA, M ^a GEMMA	Indep.	
MIKEO AZPIROZ, AINGERU	Indep.	
Aranguren		
VILLAMAYOR, JOSE ANTONIO	Indep.	
Arantzaz		
ISUSKIZA, JESUS M ^a	EAJ/EA	
PIKABEA, ALBERTO	EAJ/EA	
AMOROS OSKOZ, JOSE RAMON*	EH	
ETXEBERRIA MAKIRRIAIN, IDOIA	EH	
TELLETXEA LARRETXE, AMAIA	EH	
ZUGARRAMURDI, JAVIER M ^a	EH	
Arbizu		
BERASTEGI RAZKIN, RUFINA	EH	
IJURRA GONI, M ^a ANGELES	EH	
LEIZA RAZKIN, JOSE MANUEL	EH	
RAZKIN FLORES, FCO. JAVIER*	EH	
Areso		
LOZANO BARRIOS, TOMAS	EH	
MARZOL TOLOSA, JOSEFA	EH	
Arronitz		
BARBARIN, M ^a EUGENIA	Indep.	
Atarrabia		
EXKIETA, XABIR MIKEL	Indep.	

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Auritz		
IRIGARAI GIL, JOSE	Indep.	
Bakaiku		
ETXEBERRIA, JOSE MANUEL*	EH	
GALARZA, MARIA ROSARIO	EH	
GARDE ONDARRA, JUAN MARIA	EH	
LARREA ARAÑA, JOSE MIGUEL	EH	
LOPEZ DE ZUBIRIA, SALVADOR	EH	
URRIZA LAZKOZ, LANDER	EH	
Barañain		
ARDANAZ, ALBERTO	EAJ/EA	
ANGULO DIAZ, ALFONSO	EH	
ASTIZ GOLDAZAR, M ^a CARMEN	EH	
BURGETE, MANUEL ANGEL	EH	
MARTINEZ, NESTOR	EH	
Basaburua		
ALBERRO GONI, BENITO*	EH	
JUANBELZ LOPEZ, SIMON	EH	
Baztan		
ARREGI ETXEPARE, LUIS	EA	
LIZASOAIN, JUAN REMIGIO	EA	
OLARZABAL, FCO. JOSE*	EA	
Bera		
IGOA, JOSE LUIS	EA	
MARTIN RETEGI, JOSE RAMON	EA	
ELGORRIAGA, MAITE	EH	
GOIA ETXEBESTE, VICENTE	EH	
GONI PETIRENA, OSCAR	EH	
LARRAÑAGA ALBERDI, IMANOL	EH	
Berriobeiti		
GULINA DEL PUEYO, IOSU	EH	
Berriozar		
CASTAÑARES, JUAN CARLOS	EH	
EKISOAIN TORRECILLA, INAKI	EH	
GARMENDIA, DOMINGO	EH	
GOLDAZARAZENA, JOSE MANUEL*	EH	
Bertizarana		
BRANA INDA, JOSE ANTONIO	Indep.	
ETXENIKE IRIARTE, ANDRES*	Indep.	
HERNANDORENA, ANTONIO	Indep.	
INDART, JUANA M ^a	Indep.	
Betelu		
GONZALEZ, JESUS	Indep.	
ZUBILLAGA, LORENZO	Indep.	
Bidankoze		
JIMENO MONTES, JOSE M ^a	Indep.	
ORNAT SANZ, ALFONSO	Indep.	
Bidaurreta		
GOIKOETXEA, ANTONIO	Indep.	
TABAR URRRA, VIRGINIA	Indep.	
Burlata		
CAREGA RAMOS, ENRIQUE	EH	
EZKURRA ARANBURU, MAITE	EH	
MATEO, JESUS JAVIER	EH	
MORENO SAGUES, JOSE LUIS	EH	
Cortes		
RINCON, JESUS ANGEL	Indep.	
Deierri		
AZANZA URRRA, JAVIER	EH	
FIGUEROA GAITON, M ^a CARMEN	EH	
Donamaría		
LARRABURU, ANGEL M ^a	Indep.	
SAGASETA, RICARDO*	Indep.	
Doneztebe		
SAN MIGUEL AZPIROZ, MIGUEL*	EA	
TELLETXEA URROZ, JUAN	EA	
ALDABE TELLETXEA, JOSE M ^a	EH	
Egues		
ETXEBERRIA GONI, ALFONSO	Indep.	
Ergolena		
ANDUEZA OSTERIZ, JAIONE	EH	
LIZARRAGA, JOSE MARTIN	EH	
SENAR ARRESTARAZU, AMAIA	EH	
Erriberri		
EGEA CLAVERO, JOSE ANGEL	EH	
Erro		
ARGAIN FERNANDEZ, MAIALEN	EH	
ZIA URRUTIA, JOSE LUIS	EH	
Erronkari		
ARREGI, ARANTZAZU	Indep.	
España		
SENBEROIZ, ANDONI	Indep.	
Esteribar		
ARRIETA ELKANO, JOKIN	EH	
Etxalar		
IRISARRI, FCO. JAVIER	Indep.	
LUJUA ETXENIKE, GARAZI	Indep.	
MAIA ARIZTEGI, JOSE M ^a	Indep.	
Etxarri-Aranatz		
BEGIRISTAIN, FELIPE	EAJ/EA	
ETXARRI SENAR, JESUS M ^a	EAJ/EA	
GOLDAZARAZENA, MOISES	EAJ/EA	
MAIZ NAVARRO, MIGUEL	EAJ/EA	
ANSO URMENTA, JOAQUIN	EH	
ANSOTEGI LIZARRAGA, ISIDORA	EH	
ERDOZIA MAULEON, JOSE LUIS	EH	
FLORES, JUAN FERNANDO*	EH	
URKIA ARRETXE, JOSE JAVIER	EH	
VERDUGO MARKOTEGI, EGOITZ	EH	
Etxauri		
LABIANO, ALEJANDRO*	Indep.	
LACOSTA ZOZAIA, PEDRO M ^a	Indep.	
PEREZ, MIGUEL ANGEL	Indep.	
SATRUSTEGI, EMILIO	Indep.	
Ezkabarte		
LUSAR CERIZA, ARMANDO	EH	
IDOATE MUNARRIZ, FELIX*	Indep.	
ZABALZA, JUAN ANTONIO	Indep.	

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Goni, Fermin Javier	EH	
Falces		
RESANO EGEA, LUIS MIGUEL	EH	
Galar		
BARRENA IRIGOIEN, ANDONI	EH	
GUTIERREZ LANZ, OSKAR LUIS	EH	
Gares		
ARAKAMA AZKONA, EPIFANIA	EH	
AZKARATE ADARRAGA, MARTIN	EH	
VELEZ MEDRANO, FCO. JAVIER	EH	
Garralda		
IRIGOIEN, DANIEL*	Indep.	
Gesalatz		
MORENO, JESUS ANGEL	Indep.	
Goizueta		
ALBISTUR HUIZI, MARIA IDOIA	EH	
NARBARTE LOIARTE, FERMIN	EH	
Igantzi		
ETXEBERRIA, JOSE RAMON	Indep.	
RETEGI ITURBIDE, RAMON	Indep.	
Imotz		
ITURRALDE, JOSE ANGEL	EH	
OKINENA, MIGUEL TOMAS	EH	
Irañeta		
BENGOETXEA, M. IZASKUN	Indep.	
Irunberri		
ABAUREA TURRILLAS, DANIEL	EH	
Iruñea		
ABAUREA, JOSE MARTIN	EH	
ARMENDARIZ CASTIEN, AINARA	EH	
GONZALEZ IMAZ, TERESA	EH	
OTXOA BARRIKARTE, CARLOS	EH	
ZABALETA, FCO. JUAN	EH	
Iruztzun		
MURUGARREN, EDUARDO*	EH	
Ituren		
AZPIROZ BAZTARRIKA, BELEN	EH	
BEREAU BALEZTENA, M ^a JOSE	EH	
Iturmendi		
AGIRRE, MIREN EDURNE	EH	
AUZMENDI ROSA, TOMAS	EH	
GALARZA OTXOA, JULIAN*	EH	
LOPEZ, FRANCISCO JAVIER	EH	
RUBIO, FRANCISCO JAVIER	EH	
Lakuntza		
ARREGI MARIN, M ^a ROSARIO	EH	
ESKUDERO GORRITI, EDUARDO	EH	
GARIN, JOSE RAMON	EH	
GIL ANDUEZA, MIKEL IOSU	EH	
Larraza		
MURUZABAL, JUAN ANTONIO	EH	
NIETO, FCO. JAVIER	EH	
Larraun		
ALDAIA LEGARRA, IZASKUN	EH	
AZPIROZ, JOSE ANTONIO*	EH	
Leizta		
GARCIA, JOSE FERNANDO	EA	
ORONCZ, JUAN PEDRO	EA	
ASTIBIA ASTIBIA, JAIONE	EH	
AZPIROZ ALKOZ, TOMAS*	EH	
SAROBÉ MITXELENA, M. TERESA	EH	
USABIAGA, JUAN VICENTE	EH	
ZABALETA URKIOLA, M ^a ELENA	EH	
Lerin		
OROZKO ELORZA, IOSU	Indep.	
Lesaka		
ETXEGARAI, JOSE LUIS*	EAJ/EA	
IRAZOKI IRAZOKI, ESTEBAN	EAJ/EA	
MITXELENA, JUAN FERMIN	EAJ/EA	
UBIRIA PORTU, CARLOS	EAJ/EA	
ASTIZ ELBERDIN, PELLO	EH	
ATORRASAGASTI, LUIS M ^a	EH	
PORTU TELLETXEA, XABIER	EH	
TXOPERENA, JOSE EMILIO	EH	
Lizarra		
GARIN SAN MARTIN, JAIME	EAJ/EA	
IRIARTE, VICTOR MANUEL	EH	
URABAIEN ALBIZU, ELENA	EH	
Lodosa		
MOLINET, PAULINO	Indep.	
Longida		
GORRAIZ, BEATRIZ	Indep.	
Mañeru		
IOLDI IDOI, JAIME	Indep.	
Mendigorría		
ERRO MURO, NICOLAS	EH	
Nabaskoze		
IRIARTE DE VICENTE, ANTONIO	EH	
Odieta		
URDANIZ, ALBERTO JOSE*	Indep.	
Oibar		
BURGETE, LUIS MARIA*	Indep.	
ERDOZAIN, CLEMENTE	Indep.	
IBERO, VICTORINO	Indep.	
Olazti		
APEZTEGIA, JOSE JAVIER	EH	
ASKARGORTA AGIRRE, MANUEL	EH	
LOPEZ, VICTORIANO	EH	
VEGSA, LUIS ALBERTO	EH	
GALPARSORO, MARCELINO	Indep.	
Orkoien		
PASCUAL GARCIA, M ^a TERESA	EH	
ZUBIETA, FCO. JAVIER	EH	
Oteiza		
OTXOA CONTIN, M ^a JESUS	EH	
PEREZ LOPEZ, EDUARDO	EH	

HERRIA	HAUTETSIA	ALDERDIA
Otsagi		
CONTIN, JUAN ANGEL		Indep.
TANCO DE CARLOS, CARLOS		Indep.
Oltza		
IRAIZOZ BIZKAR, JOAQUIN		EH
Puiu		
ESPINAL, RAUL SEBASTIAN		Indep.
GIL GUILLEN, FCO. JESUS*		Indep.
GUILLEN ARTAZKOZ, RAFAEL		Indep.

354 udalerri, 1.778 hautetsi

Zazpi herrialdeetatik etorritako udal hautetsiek ilusioarekin ekin zioten Udalbiltza eratzeari • Euskaldun guztion arteko loturak sendotu beharra azpimarratu zuten

Joseba Arruti / Bilbo

EUSKAL hautetsiek erantzun bikaina eman zioten atzo Euskalduna jauregian maila nazionaleko lehen erakundea eratzeke egin zen saio historiakoari. Goizeko hamaiketarik aurrera, jauregiko korridore nagusia hautetsiz betetzen hasi zen. Akreditazioak jasotzerakoan ilusioa eta itxaropena ziren nagusi.

Saioa hamaika eta erdietan hastekoa zen arren, ordu horretan auditorioko ateetatik jende ilara amaigabeak ari ziren sartzen. Ordu laurden beranduago Udalbiltzaren eraketa saiorako aukeratutako gune handiosoa jendez gainezka zegoen. Sei lurraldeetako 354 udalerriko ordezkari ziren 1.778 udal hautetsik betetzen zuten.

Biltzarrera hautetsi gehien bidali zituen herrialdea Bizkaia izan zen. Udalerrri ia guztiek parte hartu zuten atzoko ekitaldian, eta hala bertan egon ziren herrialdeko 106 herritako hautetsiak. Horien artean zeuden, besteak beste, Iñaki Azkuna Bilboko alkatea, Iñaki Zarrakoa Getxokoa, Juan Carlos Goienetxea Bermeokoa, Miguel Angel Aranaz Gernika-Lumokoa, Pilar Ardanza Durangokoa edota Loren Arkotxa Ondarrukoa. Azken biak Batzorde Iraunkor berriko kideak izango dira.

Gipuzkoatik, 570 udal hautetsi

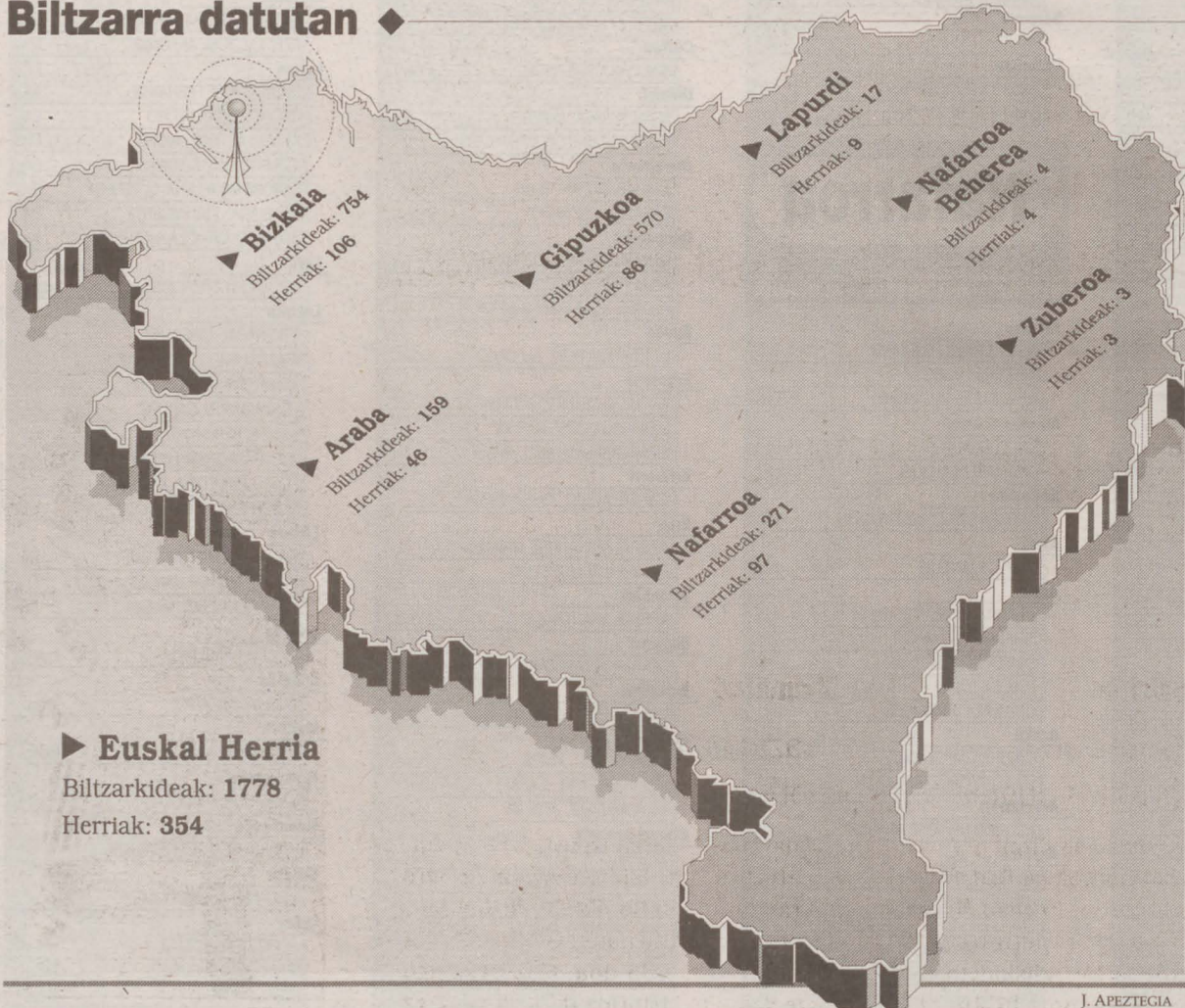
Gipuzkoatik 86 udalerriko 570 hautetsi bildu ziren atzoko saioan. Beste askorekin batera bertan egon ziren Jose Maria Bastida Azpeitiko alkatea, Guillermo Garate Elgoibarkoa, Xabier Zubizarreta Arrasatekoa, Bergarako Victoriano Gallastegi edo Lezoko Aitor Sarasola. Nafarroatik ere hautetsi mordoa hurbildu zen Euskalduna jauregira. 87 udalerriko 271 alkate eta zinegotzi aritu ziren saioan; horien artean, Jose Luis Etxegarai Lesakako alkatea eta Camino Mendiluze Altsasukoa. Biak egongo dira Udalbiltzako Batzorde Iraunkor aukeratu berrian.

Arabak eta Iparraldeak ere ordezkari zabal eman zuten Bilbora. Pablo Gorostiaga Laudioko alkatea eta Iñaki Beraza Aguraingoa izan ziren, beste 44 udalerriko

EDURNE KOCH

Biltzarra datutan

J. APEZTEGIA

Goian, Roberto Otxandio Basauriko alkate ohiak Jon Jauregi Beasaingo alkateari Udalbiltzako aginte makila eman zion unea. Behean, udal hautetsiak akreditazioak jasotzen.

ordezkari arabarrekin batera Euskaldunak egon zirenetako batzuk. Iparraldetik, aldiz, 14 udalerriko 24 hautetsi hurbildu ziren, tartean hiru zuberotar. Jakes Abeberri eta Michel Poueyts Miarritzeko

alkateordeak eta Batzorde Iraunkor berrian jardungo duen Azkaingo Jean Barreneitxe izan ziren horietako batzuk.

Udalen Biltzarreko eraketa saioan bildutako guztiak

Roberto Otxandio Basauriko alkate ohiak agurtu zituen, Iruñeko saiotik lanean aritu izan den Batzorde Iraunkoraren izenean.

Hautetsiek euskaldunon arteko loturak sendotu beha-

rra aipatu zuten behin eta berriro. Datozen belaunaldientzako mugarrizko izan daitekeen ekitaldi batean parte hartzen ari ziren ustea nabari zitzaien. Bidea ibiliaz egiten da.

Xingola

Risky eta bere lagunak

Testua: Joxemari Iturralde Marrazkia: Mattin

(I)

Ezin da lasai bizi

Ohean nengoen lotan.

Goiz zen ama sartu denean lokomotora baten modura, oihuka ingurazten pasilutik.

—Azkar! —hasi zait bultzaka bate-ra eta bestera txalupa kulunkaria banintz bezala. —Mugitu!

—Zer da? Mundu amaiera ala?

—Tira, altxa behingoz!

—Baina, zer da? —Milenioaren amaiera edo zer demon-tre?

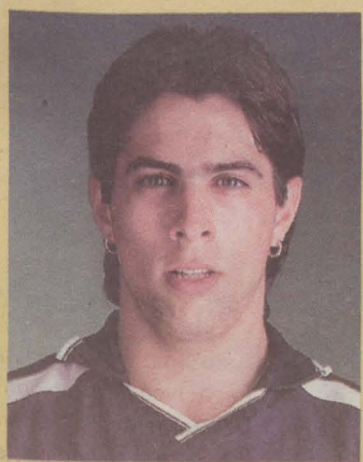
—Ez da hori, zerbait askoz garrantzitsuagoa baizik. Korri telefonora, dei larri bat duzu.

—Dei bat nik goizeko orduotan? Ez da posible. Nahastu zara.

—Altxa behingoz, alferrentzia eta mugi ipurtandi hori.

... (Azken orian jarraitzen du)

eta gainera
Mikel Goñiren
SUPER posterra

bazenekien?
Satorrek
begiak
ipurdian
dituzte • 6

**Hemen
zure truke
txokoa**

Aizu!

Zer egin behar duzu dagoeneko irakurtzen ez dituzun komiki zahar horiekin? Ez al zenituzke aldatuko bideo-joko baten truke? Horrela bada, bidali iragarkia XINGOLara, zure helbidearekin, eta guk zabalduko dizugu mezua.

Artzai Eguna 99.

Legazpiko Irati Zubizarretak orain bi aste bere herrian ospatu zen Artzai Egunaren marrazki bat bidali digu. Iratik ia 5 urte ditu, eta bere marrazkiak erakusten duen bezala, Artzai Egunean ardi eta jende ugari bildu zen Legazpin. Eskerrik asko Irati, ondo gordeko dugu. Zuek ere bidal ditzakezue zuen marrazki edo argazkiak. Hartu margoak!

Ez da bidezkoa:

orain, oporrak amaitu zaizkigunean, uda osoan baino eguraldi hobea egiten du. Eta gu ikastolan, leihotik begira. Oporrak eguraldi onarekin bat eman behar lituzkete. Edo bertzelak oporrak bi aldiz eman.

Iñigo Arroniz, Iruñea

Hementxe

bildu gara,
gu lagunartean
abenduan gabona,
iritsi artean.
Matematika, natur,
eta gizartean,
gustora aritzen gara
gu ikasturtean.
(doinua, zortziko txikia)

Aguraingo Muturzuriak

Irailaren

2an hasi nintzen ikastolan. Ez nintzen oso pozik, oporrak motzak izan zirelako, baina pixka bat poztu nintzen lagunekin nintzelako. Aurten ikastola berri batean hasi gara, bestean guretzako lekurik ez baitzegoen. Ikastola berria maite dut ez dugulako berorik geletan. Beste ikastolan bero handia egiten zuen, eta ez nuen maite.

Idoia Betelu, Azkaine

Bi

lagun gira, biek 10 urte dugu. Nahi ginuke idatz-lagun bat (neska ala mutikoa). Maite dugu marraztea eta errugbian eta pilotan jostatzea.

Garaziko Ikastola, Mattin Etcheverria eta Mattin Etcheverry. 64220, Lasa. Nafarroa Beherea.

Lagun berriak egin nahi al dituzu?

Bai? XINGOLan duzu aukera. Bidali eskutitz bat zeure burua aurkeztuz eta lagunak egin nahi dituzula esanez, eta guk argitaratuko dugu. Al, helbidea txukun-txukun idatzi.

agurrak

Durangoko Xikerrrentzat, ikastola hasi arren animoak emateko. Arreba, Amagoia (Durango)

Lehengusua zoriondu nahi dut 10 urte bete dituelako. Berastegin bizi da, eta Hendaia noiz etorri behar duten esan nahi diot. Maite (Hendaia)

Paxcale Etchandy ene amarentzat, irailaren 8an bere urtebetetzea zelako. Jon Renier (Nafarroa Beherea)

Datorren astetik aurrera

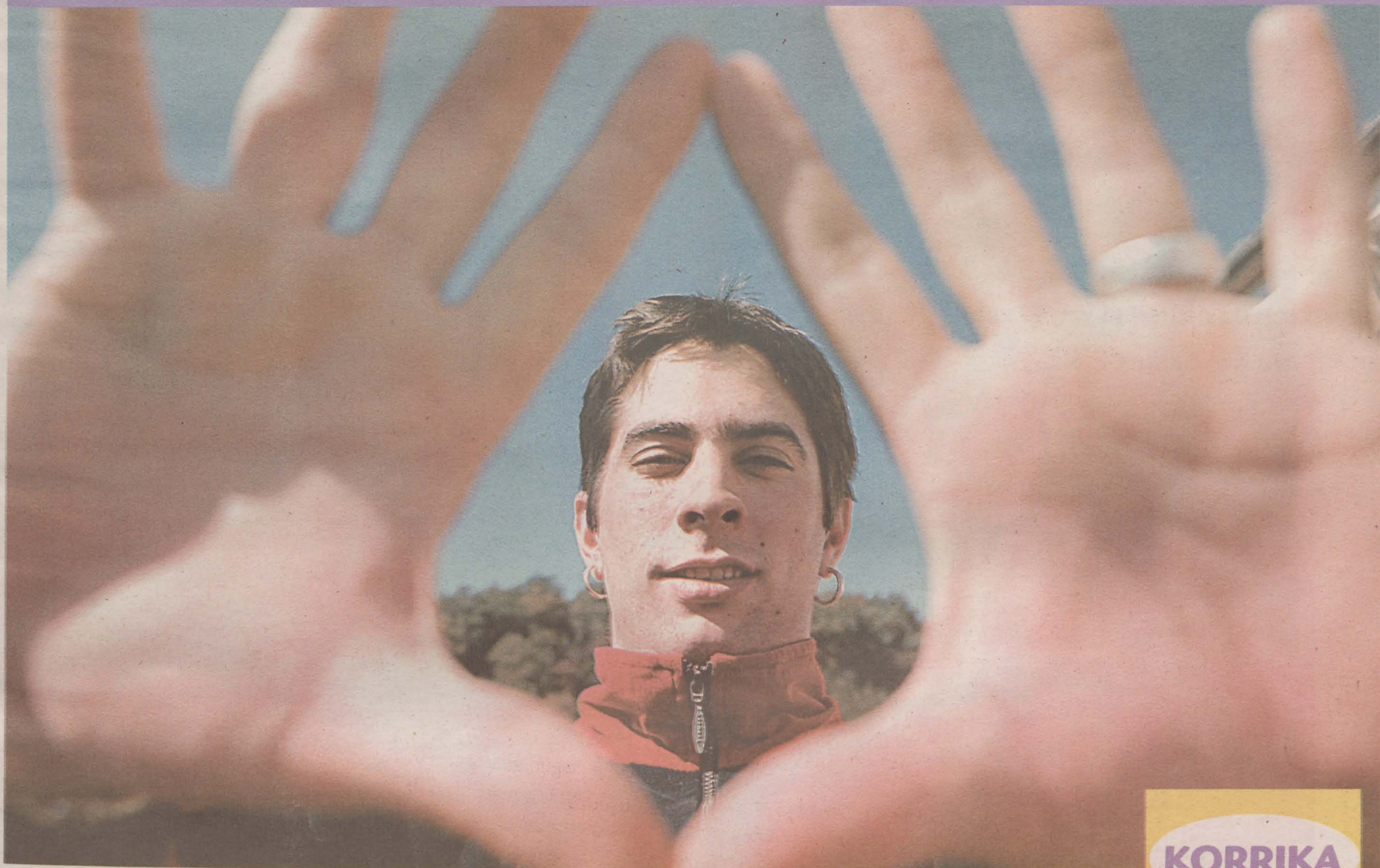
XINGOLak galdera bat egingo du hilabetean behin **Zintzo Mintzo** atalean. Lehenengo galdera honako hau da: «Zer da ikastolan gehien atsegin duzuna?». Bidali XINGOLara zuen mintzo zintzoa izen-abizenekin eta adinarekin, eta ez ahaztu argaki bat bidaltzea. **Anima zaitez!**

Bidali zure gutunak, agurrak, marrazkiak eta argazkiak helbide hauetara:

Egoitza Nagusia Egunkaria Gudarien etorbidea z/g 20140 Andoain **Posta elektronikoa** xingola@egunkaria.com

Mikel Goñi Martikorena

Pilotaria

«Txikitatik izan naiz bihurria»

Orain 22 urte jaio zen Mikel Goñi, Oronozen. Mutiko bihurria zen. Gaur egun, partidu bakoitzean 22. tantora iritsi nahi du.

Noiz hasi zinen pilotan?

Eskolan, 7-8 urterekin. 9rekin eskolako mutilek Baztango txapelketan eman genuen izena.

Eta ikasketak nola eramaten zenituen?

Ez genuen etxeko lanik izaten, eta arratsaldeak libre genituen, futbolean eta pilotan aritzeko.

Zein zen gehien atsegin zenuen ikasgaia?

Idaztea beti izan dut gustukoa. Lenguaje orokorrean, eta baita matematikak ere.

Eta gutxien?

Natur zientziak eta giza gorputza.

Bihurria al zinen?

Beti, txikitatik izan naiz bihurria. Ez dakit zergatik, baina bihurria. Orokorrean herrietako gazte gehienak bihurriak dira.

Zein da egin duzun bihurrikeria handiena?

10 urterekin inguruko hiru lagun eskola batean sartu ginen, sukaldara joan, denetik jan eta dena xahutu genuen.

Eta orain bihurria al zara?

Oraingo bihurritasuna ezberdina da. Lehen gaiztakeriarik gabe egiten ziren bihurrikeriak, orain pixka bat buruarekin eta apropos egiten dira.

Zenbateko paga jasotzen zenuen?

Dirua ez zait inoiz faltatu. Ez genuen soberan, baina ezta faltan ere. Orokorrean igandeetarako 1.000 pezeta [ia 40 libera] ematen zidaten. 1.000 pela edo 2.000 beti izan ditut sakelean.

Eta zertan gastatzen zenituen?

Goxokitan eta bideo-joko makitan.

Zein izan da Olentzerok ekarri eta ilusio handiena egin dizun oparia?

Bizikleta, 7 edo 8 urte nituela oparitutako lasterketako bizikleta.

KORRIKA

■ **Arraina ala haragia?**
Haragia.

■ **Negua ala uda?**
Uda.

■ **Margo bat?**
Urdina.

■ **Animali bat?**
Zakurra.

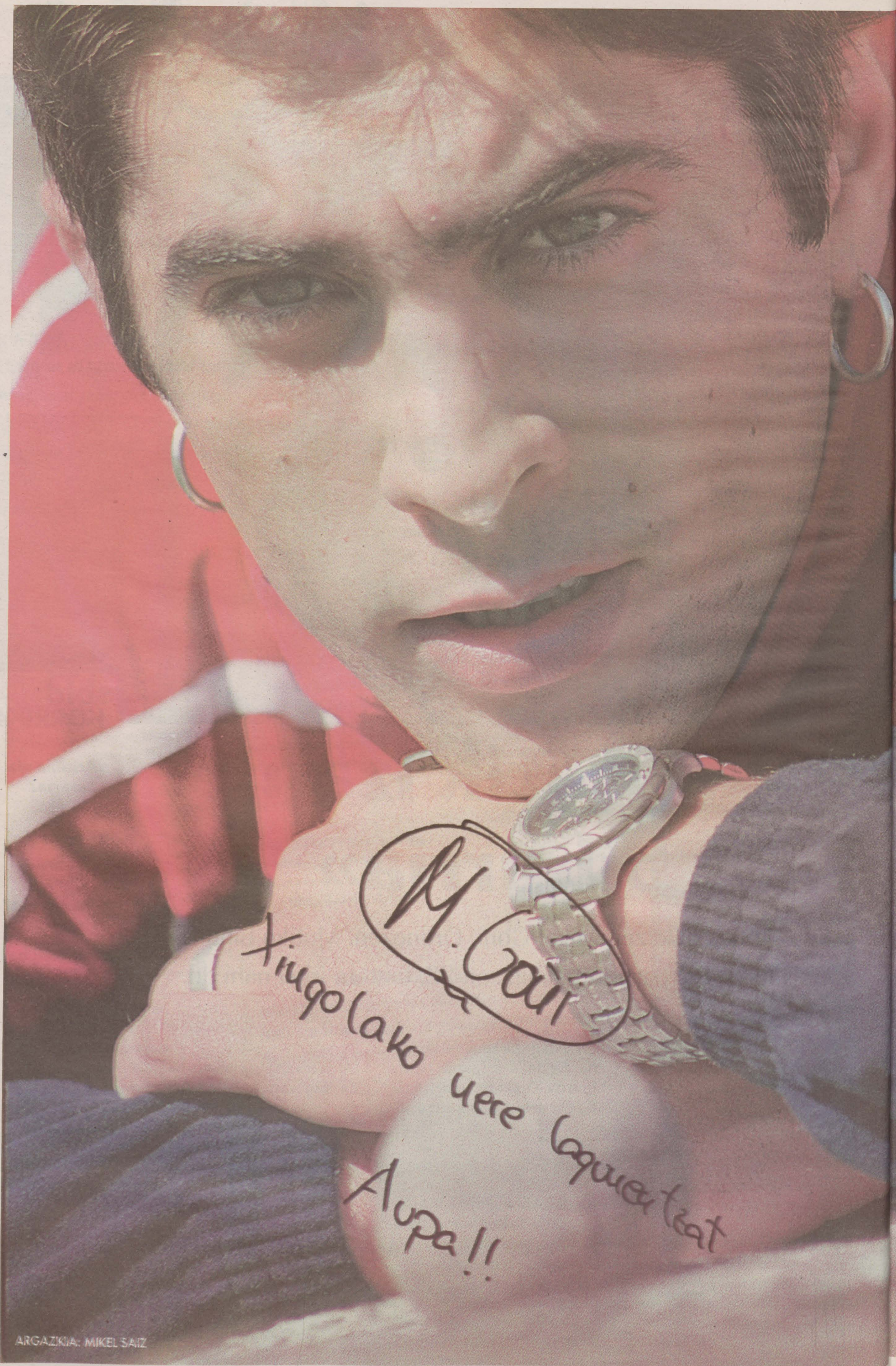
■ **Zenbaki bat?**
Hogeita bi.

■ **Ipuinetako pertsonai bat?**
Pinotxo.

■ **Idolo bat?**
Julian Retegi, pilotako jaungoikoa.

Testua:
Jon Ordoñez
Garmendia

Argazkia:
Mikel Saiz

e u s k a l d u n o n
Egunkaria

Xingola

iruditlan

Xakea

Maisu gaztea

David Howell 8 urteko haurrak xakeko maisu handi bati irabazi zion partida batean, eta zur eta lur utzi ditu jokoan adituak. Bost urterekin hasi zen xakean jokatzen, eta bere jokoa liluragarria omen da. Davidek, xakeaz gain, futbola eta bideo-jokoak ere atsegin ditu.

Txirrindularitza

Unai Osa txapeldun

Unai Osa gipuzkoarrak Etorkizuneko Tourra irabazi zuen joan zen igandean Donibane-Lohizunen, eta Dabid Lata-sa nafarrak bigarren egin zuen.

Natura

Motola osatzen ari da

Motola 38 urteko elefante eme bat da. Orain dela gutxi mina bat zapaldu zuen eta ebaketa egin zioten. Orain osatzen ari da, eta protesi bat jarriko diote.

Zinema

Pinotxo Zinemaldian

Joan den ostegunetik irailaren 24a arte Pinotxo euskaraz ikus daiteke Donostiako Belodromoan. Izan ere, *Pinotxo*, kondaira filma prestatu du Zinemaldiak aurten haurrentzako. Emanaldi guztiak eskolentzat izango dira.

bazenekien...

Begiak ipurdian

Satorren begiak orratz-buru baten tamainakoak dira, eta horregatik ikusten dute hain gutxi. Lur azpian bizi dira, eta itsuak direla esan ohi da. Lur azpian tunel sareak eraikitzen dituzte, eta iluntasunean mugitzeko sudurra eta biboteak erabiltzen. Eta atzerantz doazenean? Atzeraka joatean, ipurdian dituzten ile batzuez baliatzen dira.

Lana ematen duten hilobiak

Denok ikusi ditugu, antzinako Egiptoko filmetan, gatibuak piramideak eraikitzen. Piramideak faraoien hilobiak ziren. Pentsatu al duzu inoiz zenbat denbora behar izaten zen horrelako piramide bat altxatzeko? Keops-en piramide egiteko 30 urte behar izan zituzten; 100.000 gatibu aritu ziren lanean faraoiaren hilobia eraikitzen.

Denborapasak

Elur eta izotz hartzak oso bihurriak dira, eta argazkilariak bi argazkiak atera zituen bitartean **zazpi** gauza aldatu zituzten batetik bestera. **Aurkitzeko** gai izanen al zara?

Aurki itzazu hizkisalda honetan basoan ezkutatu diren zazpi animalia.

A	S	T	O	A	H	E	L
R	U	X	I	H	A	R	O
R	G	E	L	A	R	N	R
A	E	D	A	T	T	E	E
N	A	U	G	E	S	A	R
O	I	L	O	A	O	I	L
A	A	U	Z	S	J	K	E
B	A	S	U	R	D	E	A

ASTOA • ARRANO • BASURDEA • OILOA • AHATEA • SUGEA • USOA • ERLEA

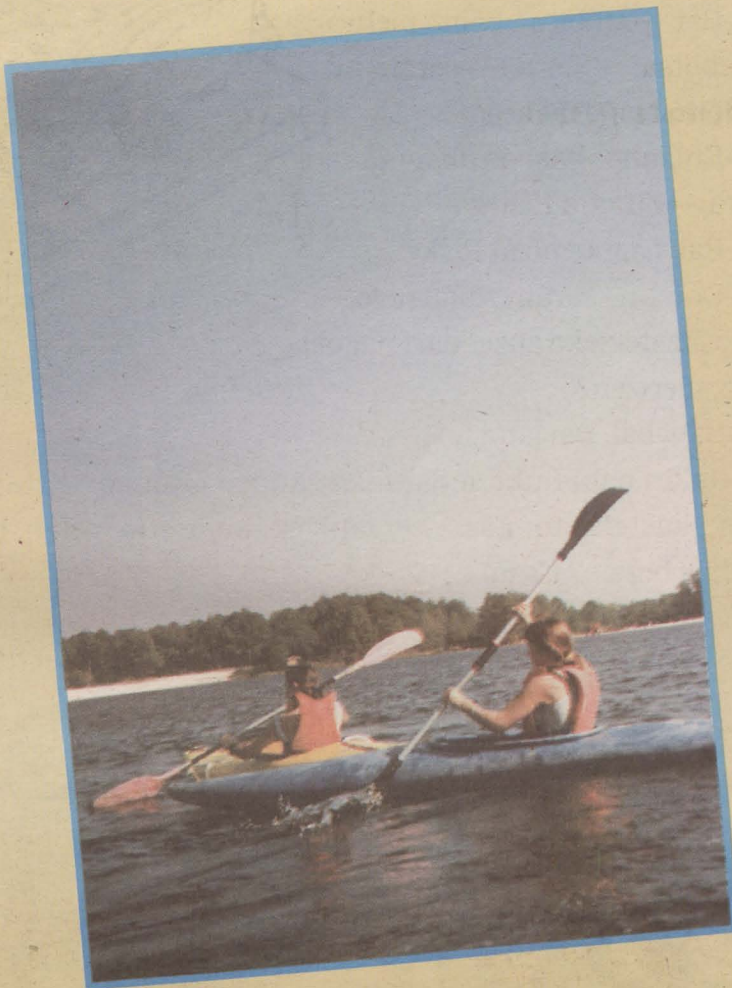
NAIROBITARRArekin
amazonia txikira
abenturazko asteburu zoragarria

Nola?

aldizkari

lehiaketan
parte hartuz

Aldizkaririk onenaren egileak
Arcachonerako bidean

Xingolako

aldizkari lehiaketan
kontutan hartuko diren irizpideak

- 1 Ikasleek eginak izan behar dute aldizkariak.
- 2 Aldizkariak euskara hutsean egingo dira.
- 3 Formatua ere kontuan hartuko da.
- 4 Diseinuari eta edukiari garrantzi handia emango zaie.
 - Logotipoa • Testua zutabetan azaltzea • Testua eta argazkiak uztartzea • Atalak bereiztea • Kazetaritza generoak lantzea (albisteak, erreportaiak, elkarrizketak, iritziak...).
- 5 Orijinaltasuna, txukuntasuna.

Saria

Arcachonerako bidaia izango da, 20 lagunentzat

(I)

Ezin da lasai bizi

... (Lehenengo orritik dator)

Eskutik tiraka atera nau ohetik erdi arrastaka. Orduan neu ere larritzen hasi naiz eta telefonoa hartzean urduri nengoen, bihotza neukan Afrikako tribu batek erabiltzen dituen tam-tam horietako baten modura: Tam, tam eta tam!

Urduritasunagatik iruditu zait telefonoa ere bizirik zegoela, Afrikan bizi diren suge erraldoi horietako bat —boa handi bat— bihurturik eta eskuan, hartzera joatean, kiribilkatzen zitzaidala, eta hainbeste kiribilkatu non lurreraino erori zaidan: Dunba! Makurtu naiz berehala boa handiaren bila (barkatu, telefono bila) eta esku artean harrapatu dudanean hauxe esan dut:

—Bai —txilibitua baino meheago abotsa. —Nor da? —orain bi txilibitu baino meheago.

—Entzun —hasi da abots zatarra. —Zu zara Risky?

—Bai. Lagunentzat Risky.

—Entzun —orain zakarrago —zure ikastetxeko zuzendari nagusia naiz, ulertzen?

—Bababai. Bai jauna.

—Jakin nahi nuke zergatik ez zauden oraintxe bertan hemen, ikastetxean. Esan, zergatik ez zaude zure gelan, beste guztiak bezala? Esan!

—Baina nola? Noiz? Gaur? Orain? Baina ez genuen hasi behar! Ez dira klaseak hasi! Ez dut ezer ulertzen...

—Hori normala da, Risky, zuk ez duzu inoiz ezer ulertzen...

—Nola?

Izerditan nengoen ordurako oso urduri, eskuak dardar batean. Orduan beste telefonoa entzun da lurrera erortzen, danba! —hau da, ikastetxeko zuzendariarena —hura ere seguru Afrikako kobra bat bihurturik. Gero ez dut ezer entzun eta handik segidan irrifarre hotsak hasi naiz nabaritzen hariar bestaldetik, oso zatar: Ja, ja, ja! Txotxoloa besterik ez zara, Risky! Munduko txotxolo handiena, bai horixe. Ez al dakizu klaseak bihar hasten direla, eta ez gaur?

Orduan ohartu naiz nor zen burlaka ari zena: Gomax! Bai, Gomax tontolapikoa.

Orduan... zuzendariaren abotsa... zer? Zuk egin duzu? —galdetu diot haserre amorrua irentsiz hain ondo engainatu nauelako.

Risky, zu beti izan zara inozoa eta beti izango zara. Zuzendariarena nola egin dudan? Hori zeuk asmatu.

Eta zintzilikatu egin dit.

Horoskopoak

aries

martxoak 21 - apirilak 20

Amodioa: Zure ondoan eseri al da?
Paga: Dirua? Atzoko praketan.
Osasuna: Barazkiak jan.
Ikasketak: Hasierak beti dira gogorak.

taurus

apirilak 21 - maiatzak 20

Amodioa: Triste bizi naiz eta...
Paga: Txerritxo batetxez dago.
Osasuna: Merkromina behar duzu.
Ikasketak: Hori da motxila astuna!

gemini

maiatzak 21 - ekainak 20

Amodioa: Lehenengo musua?
Paga: Prezioak igo egin dira.
Osasuna: Hortzak garbitu.
Ikasketak: Arbelari begiratu!

cancer

ekainak 21 - uztailak 20

Amodioa: Non duzu bihotza?
Paga: Txin-txin, diruaren hotsa.
Osasuna: Zaindu eztula.
Ikasketak: Etxeko lanak? Etxerako.

leo

uztailak 21 - abuztuak 23

Amodioa: Polita da, eh?
Paga: Nahi adina erosteko duzu.
Osasuna: Hobe duzu gela txukundu.
Ikasketak: Bikain!!

virgo

abuztuak 24 - irailak 23

Amodioa: Olerkiak idatzi al dituzu?
Paga: Non duzu altxorra?
Osasuna: Medikua oporretan dago.
Ikasketak: Zu beti ikasten.

libra

irailak 24 - urriak 23

Amodioa: Erne ibili?
Paga: Lotsarik gabe eskatu.
Osasuna: Non ibili zinen bart?
Ikasketak: Irakasleari galdetu.

scorpius

urriak 24 - azaroak 23

Amodioa: Maite duzu, e?
Paga: Zigortuta zaude.
Osasuna: Mendian ibiltzera!
Ikasketak: Ez da hain zaila izanen.

sagittarius

azaroak 24 - abenduak 23

Amodioa: Oparitu goxokiak.
Paga: Txanpon potoloa zuretzat.
Osasuna: Tebista; gutxi eta urrutitik.
Ikasketak: Ikasgelan lo zaude.

capricornius

abenduak 24 - urtarriak 20

Amodioa: Ai, ai, ai, ai...
Paga: Xentimorik ere ez.
Osasuna: Esan aaaaaaa...
Ikasketak: Ez kexatu hainbeste!

aquarius

urtarrilak 21 - otsailak 18

Amodioa: Arkatza eskatu al dizu?
Paga: Euroak? Oraindik ez.
Osasuna: Zaindu eztarria.
Ikasketak: Atariko ordua? Gero.

piscis

otsailak 19 - martxoak 20

Amodioa: Idatzi olerki bat.
Paga: Ez utzi biharko.
Osasuna: Bat, bi, bat, bi...
Ikasketak: Lasai, debora dago.

Donostiako Nazioarteko 47. Zinemaldia

Diego Galan
Zinemaldiko
zuzendariak
hartu zuen
Tippi Hedren
Maria Cristina
hotelera
iristean.

Engaiamenduari saria

EDURNE KOCH

Vanessa Redgravek Donostia saria jaso zuen atzo. Urteetan zineman eta antzerkian egin lan bikaina eta bere jarrera arduratsua saritu nahi izan ditu Donostiako Zinemaldiak. Nuria Espert aktore katalanaren eskutik jaso zuen garaikurra Kursaleko auditorioan egin zen ekitaldian.

EDURNE KOCH

Antonio Vasconcelos zuzendaria eta Saul Fonseca aktore gaztea, atzo Donostian egin agerpenean. Haien ondotik etorri zen Bigas Luna bere aktore guztiekin.

«Pertsona soilen heroitasuna islatu nahi izan dut»

Antonio-Pedro Vasconcelos portugaldarrak *Jaime* filma aurkeztu du

Lorea Agirre / Donostia

OPORTO hiriko auzo txiro baten bizi den Jaime izeneko mutiko baten istorioa kokatzen du Antonio-Pedro Vasconcelosek Sail Ofizialera aurkeztu duen filmean. Jaime gauez lanera joaten da, dirua irabazi eta aitari motor bat erosteko, aitzak lana lortu eta amak berriro etxean har dezan.

«Pertsonaia soilen eguneroko heroitasuna islatu nahi izan dut. Tokatu zaien bizitzarekin konformatu ez eta errealtateari oldartzen zaizkion jende arrunta agertu nahi izan dut». Bere xedeak agertu zituen atzo Vasconcelosek kazetarien aurrean.

Rosselliniren bidetik

«Nolabait, garai batean Europan egiten zen zinema mota bat berreskuratu nahi izan dut; heroitasuna agertzen zuen zinema hura. Rossellini da heroismoaren azken zuzendaria». Jaime da errealtateari oldartzen zaion pertsonaia. Hori da, zuzendariaren iritziko, filmaren istorio nagusia. «Hori da lehen mailan dagoena. Bigarren mailan umeen lan klandestinoaren istorioa dago. Lehen mailako istorioa fikziozkoa da, eta bigarrena, berriz, erreala». Jaime mutiko gogorra da,

eskarmentu handikoa. «Arriskua zuen antipatikoegia izateko, oso mutiko goiztarra delako, heldu baten itxura ere baduelako. Horregatik jarri nuen bere balentria xede noble baten zerbitzuan. Horrek atseginago egiten du. Beste mutila, berriz, gazteagoa dena, alaia eta xaloa da. Jaimeren kontrapuntua».

«Ez da pobreen film bat», argitu nahi izan du Vascon-

celosek. «Ezta haurren esploatazioaren aurkako panfleto bat ere, nahiz eta horretaz diodan guztia nik ikusia den, urtebete eman bainuen gai hori aztertzen».

Hamar urte ziren pelikula portugaldarrik Donostiako Zinemaldian lehiatzen ez zela. Aurten, aldiz, Donostiaz gainera Berlin, Cannes eta Venezian izan dira zuzendari portugaldarrak. «Horren

arrazoia zera da: aurten kasualitatez filmen gorakadaxo bat izan dela Portugalen. Baina hori ez da erreala. Portugalgo zinemagintzak arazo handiak ditu, ez baitu nahikoa merkatu. Ni, esaterako, zortzi urte egon naiz filmik egin gabe. Europako zinemaren arazoa da, oro har, eta banaketa sare zabalik lortzen ez bada zaila izango da aurrera egitea».

Ziztu bizian

'Prima donna' halakoak...

Seguru zinemak baduela pozoin, lupu berezi-berezia,

zainetan barna sartzen zaizuna bertan lan egiten baduzu urteetan, hamarkadetan. Ez naiz arte guztiek duten ustezko lilura, pasio horretaz ari. Ez naiz onenak jotzen, besarkatzen dituen eromen jainkotar edo infernukoaz mintzo. Gaurko nire gai, lelo, tema, kezka, ardura hau da: zer-nolako haize hegoak jotzen ditu gau epeletan behin batean Hollywoodeko edo Londresko zinemandre marabilosoak izan ziren horiek? Non harrapatzen ditu gau epeletan eta mutxurdin ero, kaskotik egindako, bihurtu? Ez, ez naiz ari *Sunset Boulevard* hartan agertzen zen Gloria Swansonez. Ez eta ere *Night of the hunter*-en miretsi genuen Lillian Gish. Ez, sekulan ez nioke mutxurdin deituko Donostian bere azken agerraldi mitozkoa egin zuen Bette Davis.

Bai, ordea, norabidea galduta duen

BEGOÑA DEL TESO

Vanessa Redgrave horri. Badakigu konpromiso politiko handiak hartua dela Isadora izan zena. Nik uste dut, ordea, konpromiso horiek bizitza, bizimodua eta lan egiteko-aukeratzeko era markatu beharko zituztela. Ba ez. Vanessa matxinoak, Vanessa erreboltariak, Vanessa gorri-ekzertiar horrek bere burua arrisku leloetan jartzen du pelikula guztietan *Diba* jasanezin bihurturik, *prima donna* tuntuna bilakaturik; pentsatuko ote du bere histerismo punttu horrek mundua, ikusleak eta bere semearen pelikula den *Uninvited* salbatu dituenik? Non galdu genuen *Blow up*-eko neska? Non da Cameloteko erregina? Zer motatako pozoina sartu zaio zainetan? Izan behar al dugu guk bere galbiderako jaitsiera itxuragabeko horren testigu? Ez, ez dut nahi. Camelot aldera egingo dut ihesi Donostia saria jasotzen duelarik.

Bigas Luna Goya eta Godoyrekin

L.A. / Donostia

«GOYAREKIN dudan harremana sakona eta urte luzeetakoa da. Bera da gehien interesatzen zaidan artista», adierazi zuen atzo Bigas Luna zuzendariak *Volaverunt* filmaren aurkezpenean. Albako dukesaren heriotzaren inguruan biltzen ditu Goya pintorea eta Godoy lehen ministroa Bigas Lunak.

Manuel de Godoy pertsonaia historikoa Espainian ahaztuxea dagoela uste du Bigas Lunak. «Politiko boteretsua izateaz gain, oso pertsonaia berezia izan zen. Eskoletan eta ahaztuta utzi dute, agian promiskuegia zelako».

Zinemagile katalanaren lanean ohikoa denez, sexuak protagonismo handia du pelikula berrian ere. Izan ere, Albako dukesaren (Aitana Sanchez Gijon) aluaren izena da *Volaverunt*, eta horren inguruan harilkatzen da istorio osoa.

«Sexoa eta botere gosea, biak, agertzen dira filmean. Erotismoa ironiaren bitartez agertu dut, Goya eta Albako dukesaren artekoa eziko».

«Zaharregi nahiz lehiatzen ibiltzeko», adierazi zuen zinemagileak. *Volaverunt* Donostiara ekartzeko arrazoia aktoreek sariren irabazteko aukerazatea dela gaineratu zuen.

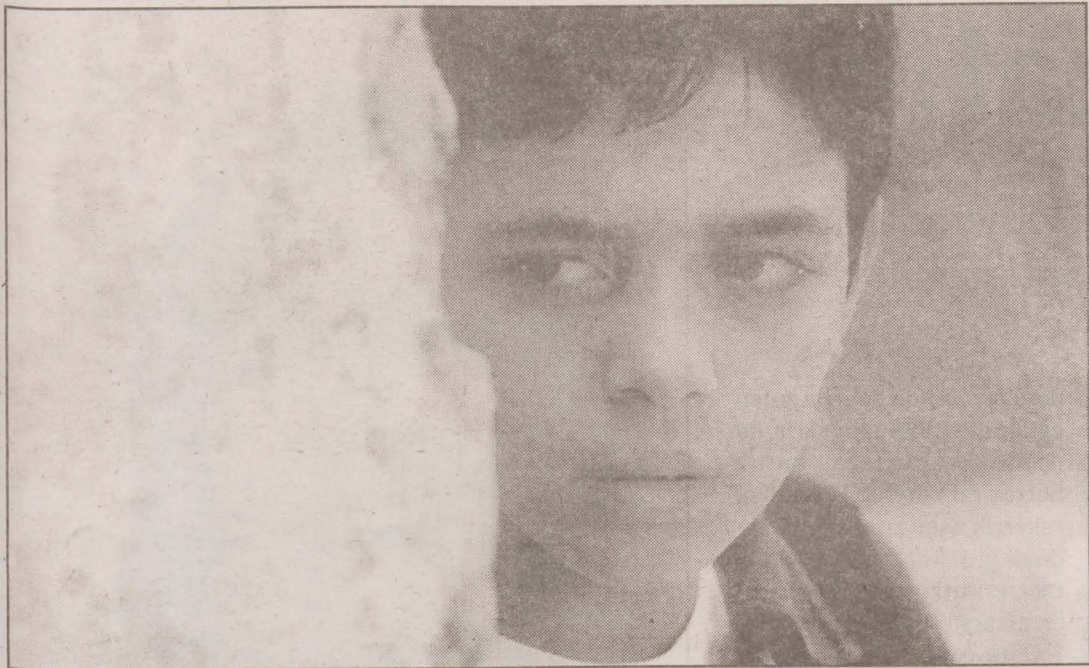
◆ sail ofiziala ◆

■ 'JAIME'

Zuzendaria: Antonio-Pedro Vasconcelos. **Gidoigilea:** Carlos Saboga. **Argazkia:** Edgar Moura. **Musika:** Alain Jomy, Rui Veloso. **Aktoreak:** Saul Fonseca, Fernando Serrano, Joaquim Leitao, Sandro Silva. Luxenburgo-Portugal-Brasil, 1999. **Iraupena:** 111 minutu.

■ 'VOLAVERUNT'

Zuzendaria: Bigas Luna. **Gidoigileak:** Bigas Luna, Cuca Canals. **Argazkia:** Paco Femenia. **Musika:** Alberto Garcia Demestres. **Aktoreak:** Aitana Sanchez-Gijon, Jorge Perugorria, Penelope Cruz, Jordi Molla. Espainia-Frantzia, 1999. **Iraupena:** 108 minutu.

Saul Fonseca aktore gaztea Antonio-Pedro Vasconcelos zinemagile portugaldarraren Jaime filmeko irudi batean.

Errealitatearen taupada gordinak

ERREALITATEAREN alde ilunak urratu ditu gure bihotzak, aitzorrotz batez. Antonio-Pedro Vasconcelos portugaldarrak hunkitu gaitu, zinez. Maria Cristina hotelaren eskaileretatik paseatzen diren izarren distirak gure kale kantoietan arnasten den samina itzaltzen duela ohartu gara bat-batean. Espaloiaren bestaldean, errepidea igarota, ilaran zain dagoen jendea ez dagoela zinema sarrera baten esperoan ulertu dugu; itxaropena erretzen duela, etsirik, etorkizunerako sarrerarik saltzen ez dutelako INEMeko eraikin grisean. Markoa konparaezina bada ere, bizitzaren benetako taupadak markotik at senti baitaitezke soil-soilik. Jaimek hamalau urte baino ez ditu. Baina edozein heldu baino helduagoa da. Aitak lana eta amaren maitasuna galdu ditu. Maitasunak galdu du ama. Eskrupulurik gabeko merkataritza ustelaren ustiapena sofrituko du Jaimek, zorionaren fereka sentitzeko. Justizia, baina, film estatu batuaurretan baino ez dago. Errealitatea bestelakoa baita. Errealitatea errealtatea baita. Gordina, gupidagabea. Cinema novo portugaldarra errealista baino areago, erreala da. Hala, Vasconcelosen Jaime txikiak ez gaitu hunkitzen haren-

gatik errukia sentitzen dugu-lako, islatzen duen duintasunak erraiak astintzen dizkigulako baizik. Vasconcelosek neorealismoaren tonu gazi-gezaz heroi ezezagunen heroismoaz hitz egiten digu. Zapalduen duintasun zapalduzinaz. Zintotasunaren xuxurlaz, propaganda ideologiko merkerik gabe, mikazten ditu gure ametsak. Galtzailearen patuak ez baitu happy end gozirik onartzen. Masaila gazitzen diguten malkoak lehorteaz, ahantz ez dezagun. **Kafe azkar bat, arren**

Begiradak

Bigas Lunaren *Volaverunt* filma begiradaz dago ehunduta. Desioa islatu nahi duten begiradak, maltzurkeria ezkutatu nahi dutenak eta samina ezin disimula dezaketenak nahasi egiten dira etengabe. Begirada horiek guztiak, baina, faltsuak dira. Pasioaz alargun baitaude. Antzuak dira errealak ez direlako. Arrazoi horrexegatik itzaltzen dira gure begiak. Ametsa erakargarriagoa zaigulako. Antonio-Pedro Vasconcelos portugaldarrak dakarkigun Jaime txikiaren begirada gordinak, baina, esnatu egiten gaitu; onirikotasuna urratu eta errealtatearen amesgaiztoan hondoratuz. Begirada benetako da. Gordina baina duina.

Bigas Luna zinemagilea kataluniarra den arren, bere zinema oso arraziala da. Ona denean, onena da. Txarra denean, berriz, jasangaitza. *Volaverunt* ez da hain film kaskarra ere, baina baina lokuluxka baten beharra zuten Zinemaldiko gaupaseroek atsegin handiz hartuko zutelakoan gaude. Argazkia hagitz ederra da... besterik ez. Laudorioak merke saltzen dira, baina ez hain merke, lagunok. Zer egingo diogu bada! Filmaren lehen bi herenak aspergarriak dira oso. Insomnioaren biktimarik terminalenak ere lokartzeko modukoak. Bigas Lunasek somniferoa zantpatzeko tartekatzen dituen sasi-erotismo ukitu traukilek eta txiste hutsalek, gainera, mesede baino gehiago, kalte egiten diote filmari. Azken arnas-hatsetan, istorioak onera egiten du (ez da oso zaila ere). Instant horietan, Albako dukesaren heriotzaren inguruan ehuntzen diren pasioek interes apur bat eransten diote kontaktizunari. Irudikeriak, tamalez, ez du gehiegi irauten. *Volaverunt* filma, izan, ez baita batere majoa. Ez jantzita, ezta biluzik ere.

Iñaki Lazkano

EGITARRAUA

sail ofiziala

- *Kursaal 1*
09:00: * *Soft Fruit*. Zuz.: Christina Andreef → (Australia). 101 m.
- *Kursaal 1*
12:00: *Under the Sun*. Zuz.: Colin Nutley → (Suedia-Finlandia). 118 m.
- *Principe 2*
12:00: *Under the Sun*. Zuz.: Colin Nutley → (Suedia-Finlandia). Komunikabideentzat soilik. 118 m.
- *Astoria 3*
16:00: *Volaverunt*. Zuz.: Bigas Luna (Espainia-Frantzia). 115 m.
- *Astoria 3*
18:15: *Jaime*. Zuz.: Antonio-Pedro Vasconcelos → (Luxenburgo-Portugal-Brasil). 111 m.
- *Kursaal 1*
19:00: *Under the Sun*. Zuz.: Colin Nutley (Suedia-Finlandia). 118 m.
- *Principe 2*
19:30: * *A map of the world*. Zuz.: Scott Elliott → (EEBB). Komunikabideentzat soilik. 125 m.
- *Principe 2*
19:30: *The Raven... nevermore* (film laburra). Zuz.: Tinieblas Gonzalez → (Espainia). Lehiaketatik karpio. Komunikabideentzat soilik. 16 m.
- *Astoria 3*
20:30: *Volaverunt*. Zuz.: Bigas Luna → (Espainia-Frantzia). 115 m.
- *Kursaal 1*
22:00: * *Soft Fruit*. Zuz.: Christina Andreef → (Australia). 101 m.
- *Astoria 1*
22:45: *Under the Sun*. Zuz.: Colin Nutley → (Suedia-Finlandia). 118 m.

zabaltegi

- *Kursaal 2*
09:30: * *Tesoro mio*. Zuz.: Sergio Bellotti → (Argentina). 86 m.
- *Kursaal 2*
12:00: * *Bobby G. can't swim*. Zuz.: John-Luke Montias → (EEBB). 86 m.
- *Kursaal 2*
12:00: *Ordinary Americans* (film laburra). Zuz.: Juanma Bajo Ulloa → 4 m.
- *Kursaal 2*
16:00: *Ça commence aujourd'hui*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (Frantzia). 120 m.
- *Lusomundo 10*
17:00: *Uninvited*. Zuz.: Carlo Gabriel Nero → (EEBB). 100 m.
- *Principe 2*
17:30: * *Somberman's actie*. Zuz.: Casper Verbrugge → (Holanda). Komunikabideentzat soilik. 92 m.
- *Principe 2*
17:00: *Mpoeht 19* (film laburra). Zuz.: Sergei Loukiantikov → (Bielorusia). Komunikabideentzat soilik. 9 m.
- *Astoria 1*
17:30: * *Bobby G. can't swim*. Zuz.: John-Luke Montias → (EEBB). 86 m.
- *Astoria 1*
17:30: *Ordinary Americans* (film laburra). Zuz.: Juanma Bajo Ulloa → 4 m.
- *Principe 3*
18:15: *Wisconsin Death Trip*. Zuz.: James Marsh → (EEBB-Eresuma Batua). 76 m.
- *Principe 3*
18:15: *Taking Hy* (film laburra). Zuz.: Michael Spitz → (EEBB). 16 m.
- *Kursaal 2*
19:00: * *Downhill City*. Zuz.: Hannu Salonen → (Alemania-Finlandia). 99 m.
- *Principe 4*
20:00: *Uninvited*. Zuz.: Carlo Gabriel Nero → (EEBB). 100 m.
- *Astoria 1*
20:00: * *Tesoro mio*. Zuz.: Sergio Bellotti → (Argentina). 86 m.
- *Lusomundo 10*
20:00: *Animal Farm*. Zuz.: John Stephenson → (Eresuma Batua). 94 m.
- *Kursaal 2*
21:30: * *Somberman's actie*. Zuz.: Casper Verbrugge → (Holanda). 92 m.
- *Kursaal 2*
21:30: *Mpoeht 19* (film laburra). Zuz.: Sergei Loukiantikov → (Bielorusia). 9 m.
- *Principe 2*
22:00: * *Downhill City*. Zuz.: Hannu Salonen → (Alemania-Finlandia). Komunikabideentzat soilik. 99 m.
- *Principe 4*
23:00: *Animal Farm*. Zuz.: John Stephenson → (Eresuma Batua). 94 m.
- *Astoria 3*
23:00: *Ça commence aujourd'hui*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (Frantzia). 120 m.
- *Lusomundo 10*
23:00: *Wisconsin Death Trip*. Zuz.: James Marsh → (EEBB-Eresuma Batua). 76 m.
- *Kursaal 2*
24:00: * *The general's daughter*. Zuz.: Simon West → (EEBB). 118 m.

John Stahl

- *Astoria 5*
16:00: *A Lady Surrenders*. Zuz.: John M. Stahl → (1930). 95 m.
- *Principe 3*
16:30: *A letter of introduction*. Zuz.: John M. Stahl

- (1938). 99 m.
- *Astoria 5*
18:15: *Strictly dishonorable*. Zuz.: John M. Stahl → (1931). 94 m.
- *Principe 5*
18:15: *Only yesterday*. Zuz.: John M. Stahl → (1933). 94 m.
- *Astoria 5*
20:30: *Back Street*. Zuz.: John M. Stahl → (1932). 92 m.
- *Principe 3*
20:30: *Letter from an unknown woman*. Zuz.: Max Ophuls → (1948). 90 m.
- *Principe 6*
20:45: *Parnell*. Zuz.: John M. Stahl → (1937). 115 m.
- *Principe 1*
21:00: *Magnificent Obsession*. Zuz.: Douglas Sirk → (1954). 100 m.
- *Astoria 5*
22:30: *Back Street*. Zuz.: Robert Stevenson → (1941). 96 m.
- *Principe 3*
22:30: *Imitation of life*. Zuz.: John M. Stahl → (1934). 99 m.

Bertrand Tavernier ezagutuz

- *Astoria 7*
17:00: *Une semaine de vacances*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (1980). 102 m.
- *Principe 4*
17:00: *Un dimanche à la campagne*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (1984). 94 m.
- *Principe 6*
18:00: *Philippe Soupault et le surréalisme*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (1982). Bideoa. 156 m.
- *Astoria 7*
19:30: *Coup de torchon*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (1981). 128 m.
- *Principe 5*
20:00: *Mississippi Blues*. Zuz.: Bertrand Tavernier, Robert Parrish → (1984). 107 m.
- *Antzoki Zaharra*
22:30: *L'appât*. Zuz.: Bertrand Tavernier → (1995). 115 m.

booma italiar erara

- *Principe 5*
16:00: *I nuovi mostri*. Zuz.: Mario Monicelli, Dino Risi, Ettore Scola → (1977). 117 m.
- *Lusomundo 8*
17:00: *Il boom*. Zuz.: Vittorio De Sica → (1963). 89 m.
- *Astoria 6*
17:30: *Matrimonio all'italiana*. Zuz.: Vittorio De Sica → (1964). 104 m.
- *Antzoki Zaharra*
20:00: *Io la conosco bene*. Zuz.: Antonio Pietrangeli → (1965). 122 m.
- *Astoria 6*
20:00: *I complessi*. Zuz.: Dino Risi, Franco Rossi, Luigi Filippo D'Amico → (1965). 100 m.
- *Lusomundo 8*
20:00: *Il medico della mutua*. Zuz.: Luigi Zampa → (1968). 98 m.
- *Lusomundo 8*
22:30: *La donna scimmia*. Zuz.: Marco Ferrer → (1964). 95 m.
- *Astoria 6*
22:30: *Io, lo, lo... e gli altri*. Zuz.: Alessandro Blasetti → (1966). 116 m.
- *Principe 5*
22:30: *Signore e signori, buonanotte*. Zuz.: Comencini, Loy, Magni, Monicelli, Scola → (1976). 118 m.
- *Principe 1*
23:00: *Maffioso*. Zuz.: Alberto Lattuada → (1962). 105 m.

made in spanish

- *Principe 1*
16:00: *Extraños*. Zuz.: Imanol Uribe → (Espainia, 1998). 96 m.
- *Antzoki Zaharra*
17:00: *Mit geschlossenen augen (Con los ojos cerrados)*. Zuz.: Mansur Madavi → (Austria, 1999). 84 m.
- *Astoria 2*
17:00: *El abuelo*. Zuz.: Jose Luis Garci → (Espainia, 1998). 147 m.
- *Astoria 4*
17:30: *El entusiasmo*. Zuz.: Ricardo Larrain → (Frantzia-Espainia-Txile, 1998). 110 m.
- *Principe 1*
18:30: *Lágrimas negras*. Zuz.: Ricardo Franco eta Fernando Bauluz → (Espainia, 1998). 105 m.
- *Astoria 2*
19:30: *Me llamo Sara*. Zuz.: Dolores Payas → (Katalunia, 1998). 98 m.
- *Astoria 4*
20:00: *El pianista*. Zuz.: Mario Gas → (Espainia, 1998). 94 m.
- *Astoria 2*
22:30: *Tuve un sueño contigo*. Zuz.: Gonzalo Justiniano → (Txile-Espainia, 1999).
- *Astoria 4*
22:45: *El amateur*. Zuz.: Juan Bautista Stagnaro → (Argentina, 1999). 92 m.
- *Astoria 7*
22:45: *Luminarias*. Zuz.: Jose Luis Valenzuela → (EEBB, 1999). 98 m.
- *Principe 6*
23:00: *El armario*. Zuz.: Gustavo Corrado → (Argentina, 1999). 77 m.

«Definizio politikoak joan dira niretzat»

Vanessa Redgrave aktore ingelesak Zinemaldiaren omenaldia jaso du Donostia Sariarekin

Jon Eskisabel / Donostia

Irribarreak, malkoak, kritika soziala eta maitasun adierazpenak izan ziren Vanessa Redgravek atzo emandako prentsaurrekoan. Aktore ingelesak Donostia Saria jaso zuen bart gauean, antzerkia eta zinema jarduera konpromiso sozial eta politikoarekin uztarturik garaturiko ibilbide luze eta miresgarriaren onespengisa. Antzerkiaren beste izen handi batek, Nuria Espert aktore katalanak, eman zion saria.

Ordu batzuk lehenago kazetarien aurrean agertu zen Redgrave. Aretoan sartu orduko, lehen lerroan eserita zeuden Franco eta Carlo Gabriel Nerorengana jo zuen, bakoitzari musu bina emateko. Geroago, Uninvited berak parte hartu duen filmari buruzko galdera bat aprobetxatu zuen Carlo Gabriel Nero, «nire semea eta zuzendaria», eta Franco Nero, «nire senarra eta ekoizlea», mahaian eserrarazteko. Franco Neroren hitz batzuek, hain zuzen, eragin zuten prentsaurreko-ko txalo zaparradarik handiena, Vanessa Redgraveren konpromiso soziala gogora ekarri zuenean. «Zapalduen eta galtzaileen aldeko borrokan bizitzaren zati nagusia eman duen aktore bakarra da munduan. Kosovotik etorri berria da, hiru eguneko jaialdi bat antolatu baitu Pristina hirian, ezer ez dutenen alde. Bere poltsikotik ordaindu ditu artistak eta jaialdirako instrumentuak. Pianoak erosi ditu kosovarrentzat. Inoiz eduki ez duten zerbaite eman die: kultura, artea, deitu iezaiozue nahi duzuen moduan. Ni han izan nintzen, eta nire bizitzako esperientziarik onenetakoa izan da. Gizaki bakarra da, Vanessa», adierazi zuen aktore italiarrak. Hunkituta, Redgravek

ahaleginak egin zituen malkoei eusteko, eta bat edo beste isuri zitzaion masailatik.

Neroren hitzen aurretik, iraganean egia izkutatzeak munduaren gaur egungo egoera politiko gatazkatsuan izan duen zerikusiaz mintzatu zen Redgrave. «Egiak

Engaiamendua

■ ■ ■ *«Iritsi da unea hitz egitea eta antzerkia konpartitzea dela egin dezakedan gauza bakarra»*

Gatazka politikoak

■ ■ ■ *«Egiak shock ikaragarria sor dezake. Izugarria da ilusioak apurtzea, baina horrek ez du inor hiltzen»*

shock ikaragarria sor dezake, baina ezin du hil. Stalinekin eta holokaustoak egindakoaz egia esan ez izanak ekarri ditu gaur egun ezbehar eta arazo gehienak. Bere garaian

pertsona askok hobetsi zuten egia ez esatea. Izugarria da ilusioak apurtzea, baina horrek ezin du hil. Dena den, eskerrik asko zure sentimenduak gurekin partikatzeagatik», erantzun zion kazetari errumaniar baten galderari.

Gaur egun «aktibismo politiko» baztertuta duela azaldu zuen Redgravek, etsipen puntu bat izkutatatu gabe. «Bere garaian garrantzia zuten definizio politikoak jada ez dira ezer niretzat. Gauza onak egiten dituzten pertsonak ikusten ditut eta horrek axola dit, ez zer alderdi politikokoak diren edo zer sinesmenak dituzten. Ikuspegi askorekin bat egiten dut, eta beti nago zabalik hitz egiteko, baina iritsi da momentua hori dela egin dezakedan bakarra, jendearekin hitz egin eta musika eta antzerkia konpartitu. Hori ez dago ezein gobernuaren lehentasunen artean, eta beraz egin dezakedan onena da», adierazi zuen.

«Bizirik den aktore onena»

Baina dena ez zen hain serio izan. Atzokoa Vansaren «festa» zela gogoratu zuen Nerok, eta berak ere omenaldian parte hartu izan zuen. Horrela, Tennessee Williams eta Arthur Miller idazleen hitzak aipatu zituen. «Biek esan zuten aktore bikaina zela, bizirik zegoen onena. Nik ere hala uste dut», adierazi zuen.

90eko hamarkadan aurrekoan baino askoz film gehiago egin ditu Redgravek. Akto-reak ez du oso garbi zergatik den. «Agian lehen baino hobeto egiten dut lan», esan zuen. Bestalde, ukatu egin zuen antzerkian gero eta gutxiago aritzen denik eta galdetu: «Norekin hitz egin behar dut hoteletik ikusi dudana antzoki zoragarri horretan antzezteko?».

Vanessa Redgravek argazkilarien aurrean agertu ondoren denetarik hitzegin...

Bere bizitze

Berrogei urtetako ibilbidean nabarmendu diren zenbait filmeri buruzko lanaz ere. Halaber, bizitza pribatuari buruzko azalpen bat ere eskatu...

Camelot ♦

«Gero eta gehiago gustatzen zait»

«Izugarri gustatu zitzaidan istorio hori, eta gero eta gehiago gustatzen zait. Errodea gogoratzen dut, 1966-1967 urteetan, azken eszena zoragarria da, eta oso ondo gogoratzen dut Franco Nero *C'est moi, c'est moi* abesten... Lan fantastikoa izan zen. Hollywoodeko estudioetan egindako azken musikala izan zen. Handik gutxira, artisau guttiak kanporatu zituzten, eta industriaren joera hura desagertu zen». Aditu askoren iritziko Camelot filmean egin lana da Redgraven onena.

'Julia' eta Fred

«Prestakuntza handia jartze...

«Oroitzapen guztiak... Askok maite genduen... tzari arre... kontzeptu sakon... zuen, eta maila... en ondorioak ere... biografia bikaina... ninduen irakurtze... 18 egun baino... mak oroitzapen... aktore ingelesaren... ko aktorearen... tzuen lan horrekin...

Plano subjektiboa

Koka, zinefiloak & futbolin

KOLDO ALMANDOZ

Egun on zinefilo txit agurgarri hori. Atzo, Zinemaldiaren patrozinatzaile bakarra dirudien telebista kateak metalezko turulo susmagarri batetan oparitxo bat utzi zidan. Ireki eta ez, ez zen koka kilo erdia. Aterki bat zen. Oraindik inor ez da ausartzen izarren hautsa oparitzera. Hala ere, euren irudiaren promozioan, Omar Ben Ladenek Kalashnikov-etan baino gehiago gastatzen du enpresa positibo honek. Antidoping frogarik egiten al da Zinemaldian? «Egun on zinefilo txit agurgarri hori» formularekin hasi dut zutabe hau. Barkatuko didazue. Gaur egun, zinefilo hitzak irain bat dirudi eta. Zinezale. Zinezale hitza zabalagoa eta aproposagoa iruditzen zait. Zinefiloak, Felix Terminator Linaresen edota Jose Luis Mutturroker Garciren programetan azaltzen diren fenomenoaren antza dute.

— Zein izen zuen Clark Gable-en bigarren emaztearen amaordeak?

—Peggy Sue Richardson.

—Ummm....Efectivamante!

Zineak sortzen duen detaile txiki eta alferrika-koen jakinmin grinak futbolenarenak soilik berdindu dezake. Bi fenomenoek badute antzik: forfoek *marca* besazpian hartzen duten moduan hartzen dute zinezaleek egunero kaleratzen den zinemaldiko egunkaritxoa. Niri biak gustatzen zaizkit. Zer egingo diot ba. Lehenik, olentzerori esker Cinexin-a deskubritu nuen, beranduago, Alde Zaharreko boleran, futbolina. Goizaldean Kursaalaren aurrean nengoela lagun batekin egin dut topo. Beste gauza batzuren artean haur futbol talde baten entrenatzailea dena. Egiako porrontxoetan jo ta fuego aritu ostean gaupasa eginda sartu da zinera. Bapatean poltsikotik Zinemaldiko sarrerengatik trukutzen diren bono sorta atera du.

—Jode pila bat sobratzen zaizkidak!

—Ba badakik motel, joan alboko ilara luzera eta hasi hadi rebentarena egiten. Negozio borobila duk! Ilarari bistadizo bat eman dio.

— Jode...Efectivamente!

GARI GARAIALDE

... bai arteaz eta bai politikaz ere.

zertsonaiak eta pertsonak

... azaldu zituen Vanessa Redgravek atzo kazetarien aurrean, baita Carlo Gabriel semearekin egindako azken ... hizlari agertu zuten eta denentzat izan zuen erantzuneren bat.

Senar-emazteak? ♦

«Zerbait dagoenean telegrama bidaliko dugu»

Oraindik senar-emazteak diren argitze-ko eskatu zion kazetari batek Redgrave-ri. Barre egin ondoren, Franco Nerok hartu zuen hitza: «Errespetu handia diogu elkarri, gure arteko adiskidetasun eta maitasuna ez da inoiz hilko, eta batek laguntza behar duenean badaki bestearengana jo dezakeela. Egunen batean gertatuko da zerbait». «Egun hori iristen bada, telegrama bat bidaliko dugu Donostiara esateko: 'Iritsi da azalpena', gaineratu zuen Redgravek denon barren artean.

'Uninvited' ♦

«Gazte gehienen istorioa da»

«Filmaren mamiaren izpiritua eta analisia atsegin zait. Izpirituan datza bere aberastasun guztia. Ez da *thriller* bat. Ezer ez duen mutil baten istorioa da, eta dertasunaren bila doa. Gaur egungo gazte gehienen istorioa da, gehienak ez baitira gonbidatuak izan mundu honetako edertasunaz gozatzen. Datuen arabera, munduan ezer ez dutenen gehiengo umeak dira». *Uninvited* filma Carlo Gabriel semeak zuzendu du. Nero eta Redgrave ditu abizen, Vanessaren eta Francoren semea baita.

EDURNE KOCH

Zaletuek hesia behera bota zuten. Maria Cristina hotelaren inguruan biltzen den jendetza batzuetan izugarria da. Orduak ematen ditu jendeak zain. Denek nahi dute izarren bat ikusi edo ikutu. Atzo Franco Nero paretik pasatzean gainera kasik erori ziren hesia botata

Carlo Gabriel Nero • 'UNINVITED' FILMEKO ZUZENDARIA •

«Misiolari lan gisa ikusten dut zinema»

ABIZEN ILUSTREAK ditu. Nero eta Redgrave. Fisikoki, aitarekin antz handia du. Amarengandik, giza balioekiko kezka jaso du. Zineman aritu nahi duenarentzat sekulako pagotxa da halako gurasoak edukitzea, zalan-tzarik gabe. Esaterako, lehen film luzerako maila horretako aktoreak zuzentzeko aukera izateko. Hala egin du Carlo Gabriel Nerok bere lehen pelikulan, *Uninvited*.

■ **Franco Nero eta Vanessa Redgraveren semea izanda, sailhestezina zen zinemaren munduan aritzea?**

Bai. Txikitan arkeologia interesatzen zitzaidan, ondoren kirolak, eta geroago zinema eta antzerkia. Bidaiatzeko, pertsona interesgarriak ezagutzeko eta gauza asko ikusteko ez ezik, bizi garen mundua deskubritzeko eta gizakiaren berezko izaera ezagutzeko ere aukera ematen dizun lana da. Oso lanbide intrigantea da. Zinema bide bat da norberaren ideiak eta filosofia garatzeko.

Misiolari lan gisa ikusten dut zinema, balio behar du jendea gizatasun balioez aberasteko. Etorkizunean egingo dudana zinema egungo munduaren gizatasun falta islatuko du.

■ ■ ■ «Pribilejiatua naiz, basieratik ikasi baitut zinemaren mundua krudela dela»

■ **Zure amak jarrera sozial eta politiko konprometitua agertu du. Haren bideak markatu zaitu?**

Bai, ziur aski. Asko mires-ten dut nire amaren ibilbidea, konpromiso handia erakutsi baitu, politikoa baino gehiago soziala. Politika boterearekin lotuta dago, eta botereak beti urruntzen du gizakia balioetatik. Nire ama beti borrokatu da gizakiari itsasitako balioen alde. Elka-

rri begietara begiratzeko eta kontzientziaz lasai bizitzeko espiritua zabaltzearen alde.

■ **Lehen film luzean gurasoak zuzendu dituzu. Ilusioa egiten zizun, babesa bilatu duzu edo zer izan da?**

Hasieran ez zegoen pentsatuta haiek parte hartzea, baina nolabait ezinbestekoa zen. Proiektuak aurrerá egin zuen heinean, nire gurasoak inplikatu ziren modu naturalean. Espero dut aurrerantzean haien beharrik ez izatea, eta nire estilo propioa osatzea.

■ **Zer izan da haien ekarpenik handiena?**

Pribilejiatu bat naiz, hasieratik ikasi baitut zinemaren industria oso krudela izan daitekeela. Normalean jende gaztea beranduago ohartzen da horretaz, baina nik hasieratik ikusi ditut beste inork ikusi ez dituen gauzak, eta alde horretatik ez naiz batere inozoa. Badakit zinema bi aurpegi dituela: bata ederra, *glamour* eta izarrena, eta bestea, iluna, ustelkeriare-

EDURNE KOCH

na. Zorionez, gai naiz neure bidea defendatzeko.

■ **Gaztea izanda, errazagoa izango da industriaren tentazioetan erortzea.**

Nik garbi ditut zeintzuk diren nire balioak: emazte bat dut, lau urteko semea, familia bat, lagunak. Horrek nauka lurrera itsatsita. Esan dudana bezala, zinemaren mundua beldurgarria eta gupidagabea da. Tentazioak

handiak dira, eta nik ezagutu dudana ezagutu izan ez banu, oso erraz eror nintekeen horietan. Askoz gehiago naizena izanda. Industriak jarritako bideak jarraitu izan banitu, une honetan ziur aski aberatza eta ospetsua izango nintzateke, baina oso azalekoa. Industriak edo nire gurasoek zabaltu ahal zizkidaten bideak baztertera utzi ditut.

◆ zabaltegi ◆

Griffith-en luzimendurako

■ 'CRAZY IN ALABAMA'

Zuzendaria: Antonio Banderas.
Gidoia: Mark Childress.
Argazkia: Julio Macat.
Aktoreak: Melanie Griffith, David Morse, Lucas Black, Cathy Moriarty, Rod Steiger. Estatu Batuak.

BAZEN BEHIN emakume zuri bat bere senarrari... bo, xehetasunik ez, dio kritikoaren manualak, enkas norbaitek filma ikusi nahiko balu ere. Bazuen emakume horrek, hau ustez esatekoa da, iloba nerabe bat, mutiko bat, izekoa maitatzeaz aparte bere inguruko arazoe-kin arduratuta bizi zena. Baziren arazo batzuk. Arazo bat, 60. eta-ko Alabaman, zuriak ziren; beltzentzako, noski. Gure begirada ordea, mutiko zuri ar-

duratsuarena da. Deus objetatzekorik ez.

Filma, momentu eta puntu bateraino, graziosilloa da. Nik neuk, bestalde oso pertsona serioa, behin baino gehiagotan harrapatu nuen neure burua ez-painetan irribarrea neukala. Zebilen umorearen ez zen, egia da, biziki fin eta zorrotza, gertatzen ari zenarekin inplikatu baino, distantziatu egiten ninduen, hala nola komedia perfido batean. Guztiarekin, emakumea arrunt zoratuta zegoenez, zenbait irri-solasez, zenbait trastekieriaz gozatzeko prestatu nintzen. Arazoa da...

Arazoa, hain zuzen ere, arazo bat izatea da. Arrazakeriaz jarduteko garaian, ordea, Banderasek alde batera laga-

tzen du umorea. Hautu zaila, hain segurki, umorearena esan nahi dut, bizitzaren zenbait gatazka-gunetan.

Ez dakit emakume zoroa aitzakia bat den arrazakeriaz aritzeko, edo alderantziz, arrazakeria den aitzakia, emakume zoro batetaz aritzeko. Ez du, bestalde, zertan bietarik bat izan behar. Hala ere, historiako bi osagaiok elkarri ongi atxikitzeke zelako nekeak darabiltzan ikusiz, egingo nuke auto-rea halako disjuntiba batetik abiatu ote den. Eta, horretara ezker, esango nuke arrazakeria dela aitzakia. Hau da, eta beste hitzez esanda, Griffithen luzimendurako eginga dela filma.

Pablo Sastre

Aitonaren argazki albuma

■ 'WISCONSIN DEATH TRIP'

Zuzendaria eta gidoigilea: James Marsh. **Argazkia:** Elgil Bryld. **Muntaketa:** Jinx Godfrey. **Aktoreak:** Jo Vukelic, Marilyn White, Jeffrey Golden, Marcus Monroe. Erresuma Batua.

WISCONSIN 1890. Zuri beltzean. *Black River Falls* herriko egunkarian albiste beltz ugari irakur daiteke. Seme-alabak ibaian itotzen dituen emakumearen istorioa, bere burua dinamita kartutxoekin eztandarazten duen nekazaria, leihoetako kristalak harrika apurtzen dituen andereñoaren bidaia bereziak. Guztietan, protagonistak, herriko biztanleak dira, Norvegia eta Alemaniatik iritsi etorkin komunitateko kide xumeak. Zergatik? Zerk

bultzatzen ditu amerikar berri hauek halako erabakiak hartzea? Ez dakigu. Ezin dugu jakin. Horregatik garai-ko argazki eta egunkari albisteek kontatzen digutenera jo behar dugu.

Wisconsin 1997. Koloretan. *Black River Falls*-ek 7.800 biztanle ditu. Herri lasaia dirudi, baina irratiko esatariak hilketa baten berri ematen digu. Bitartean *High School*-eko atarian gazte koadrila batek irri egiten du.

Plantea mendua behintzat ez da kaxkarrak. Filmak galderak egiten ditu, detaileak erakutsi, baina gure eskuetan uzten du etorkin hauen erabakien epaia. BBCak ekoizturiko dokumentalak irudi eder-rrak ditu, dokumenta-

zio lan ikusgarria, eta lokuzioari dagokionez, ingelesek soilik egiten dakiten lan bikaina. Akaso perfekzio horrek kentzen dio xarma film honi. Perfektuegia da alor guztietan. Perfektua bezain hotza. Filmaren lehendabiziko fotogramatik azkenekora, hilketa eta berri odoltsuen zerrenda bat erakusten zaigu. Herriko kronika beltzaren katalogo honek, urtarok kapitulu gisa erabiliz, berri beltzak bata bestearen jarraian eskaintzen dizkigu. Aitonaren magalean bere argazki albuma ikusten egongo bagina bezala sentitzen gara. Filmea, itxuraz ondo hasten bada ere, istoriak ez du aurrera egiten.

Koldo Almandoz

Amets amerikarra amesgaizto bihurtzen denean

James Marshek *Winsconsin death trip* filmaren asmoak azaldu ditu

Amagoia Mujika / Donostia

DUELA EHUN URTE Estatu Batuetara Alemaniatic eta Eskandinaviatic joandako etorkin batzuen istorioa kontatzen du *Wisconsin death trip* filmak. Amets amerikarraren bila joan ziren, baina amesgaiztoa, hotza, eta atzera itzuliezina topatu zituzten. Amets amerikarraren ifrentzua erakutsi nahi izan du Marshek filmean.

«Ez da film zinikoa, askok hori pentsa dezaketen arren. Nik ez dut inori iseka egiteko asmoarekin egin. Garai hari buruz topatutako dokumentu batzuei bizia eman nahi izan diet, eta kanpotar batek herriari eman diezaiokeen ikuspuntu ezberdina eta interesgarria azaldu nahi izan dut», adierazi zuen atzo Marshek berak.

Duela ehun urte Winsconsingo herri bateko argazkilari batek argazki liburu bat argitaratu zuen, eta James Marsh zuzendariari oso interesgarria iruditu zitzaion. Dokumentu horiek eta garai hartan egunkarietan argitaratutako hainbat berri baliatu ditu filma egiteko.

Filmaketa aurrekontu txikiarekin egin da. BBCK emandako bekarekin eta beste lan batzuen bitartez lortu duen diruarekin dago egina. Aktoreak ez dira profesionalak; batzuek musu truk egin dute lan.

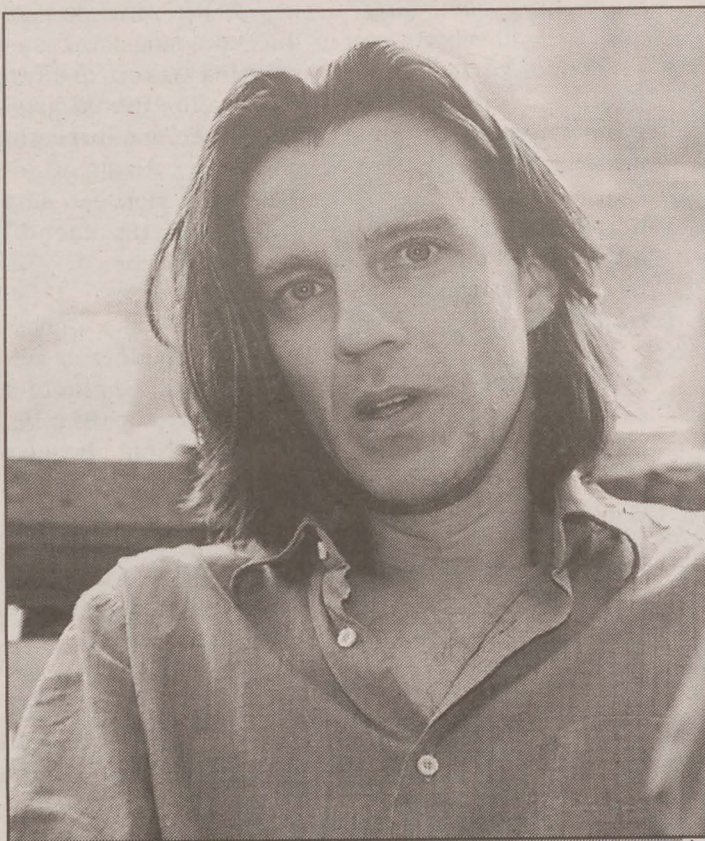
Film beldurgarria da, eta

dokumental itxura hartzen du: «Egia erakusten duten elementuen baitan dago filma, horregatik ez nuen fikziozko istorio bat egin nahi, ezta dokumental itxura hutsa zuen kondaira ere».

«Bizitza ordenatuaren azpian, zerbait ilunagoa gordetzen da»

Itxura garaikidea itsatsi nahi izan dio zuzendariak istorioari, bi gauza adierazteko: «Alde batetik, zuri-beltzeko irudien ondotik kolorezkoak ezarri erakutsi nahi izan dut beste mundu bat dagoela. Era berean, saiatu naiz ematen dudana ikuspegi ilun eta bortitza orekatzen. Bestalde, iragana mingarria denean, estatu batuarrek abilezia berezia dute ahanzteko, eta hainbat forma erabiliz azpian dagoena gordetzeko. Bizitza ordenatuaren azpian, ohituren, erlijioaren eta zuzentasunaren azpian, zerbait ilunagoa gordetzen da. Mozketa hori egin nahi izan dut iragana eta oraina adierazteko». Hala ere, azpimarratu zuenez, «hemen azaldutakoa iradokizun bat besterik ez da».

Amerikar ametsaren bila abiatu, eta hotza eta bortizkeria baino ez dute topatuko 1890 inguruan Winsconsinera doazen alemaniar eta eskandinaviarrek. Heriotza, suizidioa eta zoramena izango dute irtenbide bakar.

GARI GARAIALDE

Alde komertzialetik kanpo

FILMA IKUSI ondoren amerikar ametsaren sinesten dutenek izan dezaketen erreakzioaz galdegina genion Marshi: «Duela hiru urte Elvis Presleyren bizitza eta jateko ohiturei buruzko lan bat egin nuen, eta mehatxuak jaso nituen jarraitzaileengandik. Nik Elvis Presley gustuko dut, baina beste ikuspuntu bat eman dut».

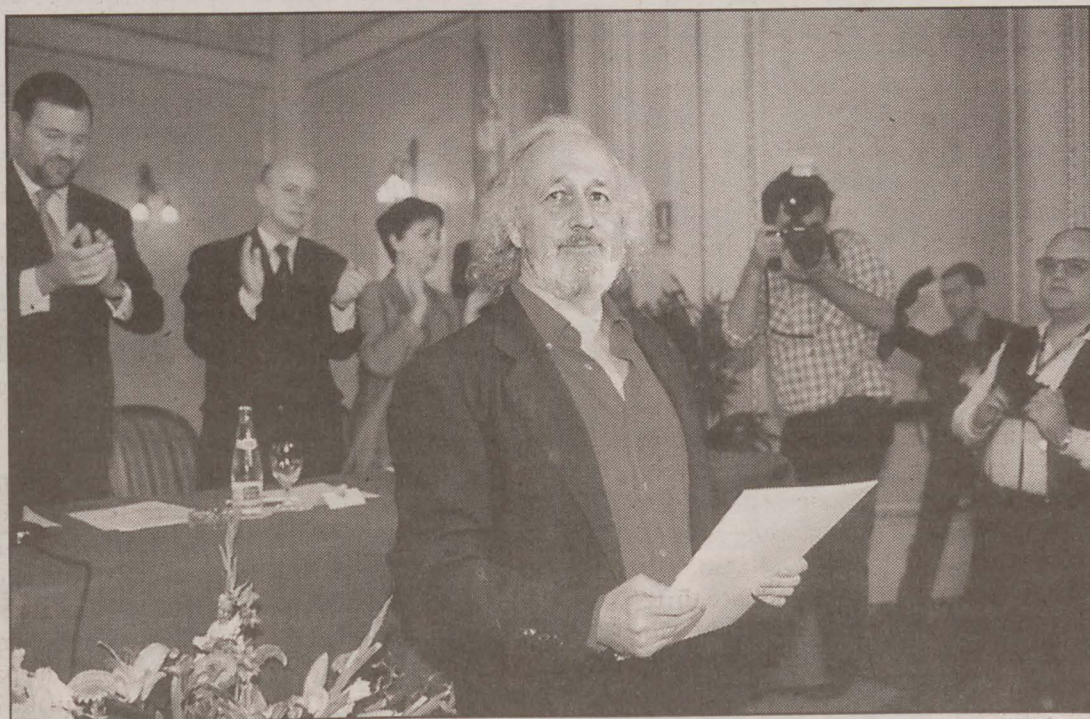
Bere filmak ez du zabalkunde handiegirik izango Estatu Batuetan. New Yorken erakutsiko dute laster. Aitortu du jendeak ikustea nahi duela, baina hau gaineratuta: «Uste dut filmak egin behar direla bihotzarekin. Horrelako zinema egin behar da, alde komertzialari begiratu gabe». Zuzendari britaniarrak film hau egin aurretik eginak ditu Estatu Batuetako BBC eta Channel 4 kateetarako hainbat dokumental.

Espainiako Sari Nazionala jaso du Armendarizek

A.M. / Donostia

MONTXO ARMENDARIZI orain arte egin duen «ibilbide pertsonala, koherentea eta aberasgarria» eskertu nahi izan zioten atzo Espainiako Sari Nazionalaren bitartez, *Secretos del corazón* azken filma aintzat hartuta.

Armendarizen arabera, «esanahi berezia du saria Donostian jasotzeak, zinemaldiak niretzat duen esanahiagatik». Gaztetan etorri ohi zen filmak ikustera. «Filmak ikusteko aukerarik ez izan arren, pozik geratzen ginen kartelak ikusita».

EDURNE KOCH

Montxo Armendariz nafarrak atzo jaso zuen Espainiako Sari Nazionala.

Flashak

Banderas lehen ikusleen sariaren sailkapenean

ORAINDIK zinemaldia luzerako bada ere, orain arte Zabaltegiako ikusleentzat film gustukoena Antonio Banderasek zuzendutako *Crazy in Alabama* izan da. 3.485 puntu eskuratu ditu orain arte. Haren atzetik dago *Phorpa* filma, Khyentse Norbu zuzendariarena. Gazteen botoari esker ematen den sarian, berriz, lehenengo postuan da, orain arte, *Luminarias* filma.

Agintarien itsusikeria

SAIL OFIZIALEAN lehia-tzen ari da Xizhao Zhang Yang zinemagile txinatarren filma, eta arazo batzuk izan zituen filma ematen hasi aurretik. Jende guztia eserlekuetan zegoen pelikula ikusten hasteko prest. Argiak itzali zituzten, baina berriz ere piztu egin zituzten. Hainbat agintari sartu ziren aretora. Jendearen oin zalapartak eta protestak jaso zituzten berandu iris-teagatik.

Redgrave-ren baldintzak

VANESSA REDGRAVE aktorea elkarriketatu nahi izan zuten kazetariak atzo. Baldintza bat ezarri zuen galderei erantzuteko: bere seme Carlo Gabriel Nerok zuzendutako filma ikusita izatea. Hala ere, geroago iritzi aldatu zuen, eta nekaturik zegoela esan zuen, eta gaur eskainiko zituela hiztututako elkarriketak. Baldintza horrek jarraitzen duen beldurrarekin joango dira kazetari asko gaur elkarriketatzen.

Haurrak Pinotxorekin liluraturik

Zinemaldian haurrentzako egiten diren emanaldien artean azpimaragarrienetakoa da aurten Pinotxori buruzko bertsoia. Herenegun emanaldia hasi aurretik hainbat haurrek pentsatzen zuten ez zutela ezer berririk ikusiko. Pinocho ezagun dute, eta *Godzilla*, *Casper* edo *Star Wars* filmen aldean *apalegia* izan daitekeela pentsatzen duena oker dabil. Liluraturik irten ziren haurrak. Emanaldiak belodromoan dira.

Glamour kubikoa

Bertakoak

INES INTXAUSTI

Pablo Carbonell • Jatorra baino jatorragoa da *reservoir* beltz hau. Agian, Fernando Fernan Gomezekin izan zuen mende honetako sesioa zela-eta inor baino ukitugarri eta hurbilagoa azaldu da Donostian. *Skate board* bat erabiltzen du garraibide gisa. Ez nau harritzen.

Kursaala • Ez da kapritxo pertsonala. Leku honek daukan pertsonalitateak egunero filtratzen du distiraren bat albistegien areara. Probisionaltasuna gauza bat da. Eta oraingoz *obretan* ibiltzea beste bat. Kazetariok idazteko egin behar ditugun ilarak iaz baino luzeagoak dira.

Tinieblas • Zinemagile laudiotarra, *show business*-en zorabio bortitzean erortzeko zorian omen dabil. Alde batetik egin duen *The raven... neve more* film laburrari esker. Eta, bestaldetik, negozio honetatik bereganatu dituen azaleko poseengatik. Mobila darama belarria itsatsita.

Mobilak • Mobileei buruz ez dago dena esanda. Hain leku txiki, estu eta itxietan biltzen diren esparru magnetiko guztiak ezin dira batere osasuntsuak izan. Are gehiago txakurrak baino eroago bizi garen kazetari azpiarruntentzat.

Chapeau! • Berandu baino lehen zoriondu nahi dut Pedro Almodovar zinemagilea azken orduan hartutako erabaki kristauagatik. Ama lurperatu ondoren ez zuen omenaldirik nahi. Hori bai, ama omentzeagatik omendu dute bera.

Kereje,je,je,tak • Donostiako Zinemaldia ez zen Donostiako Zinemaldia izango Kerejetarrik gabe, noski. Kerejeta aita-alabak, noski. Aurten ez diete golik hain erraz sartuko, gainera. Eta guri ere ez. Iribar, Valdano eta Zarra etorri dira haiekin. Berdinketan bukatzeko asmoarekin edo.

EDURNE KOCH

Epaimahaiak ere jan egin behar. Jan gabe ezin omen da bizi gizakia; are gutxiago, nonbait, Zinemaldiko epaimahaia. Hala harrapatu genuen atzo Bertrand Tavernier epaimahaiko burua jatetxera bidean. Hainbeste film ikusteak goseaz pizten omen du.

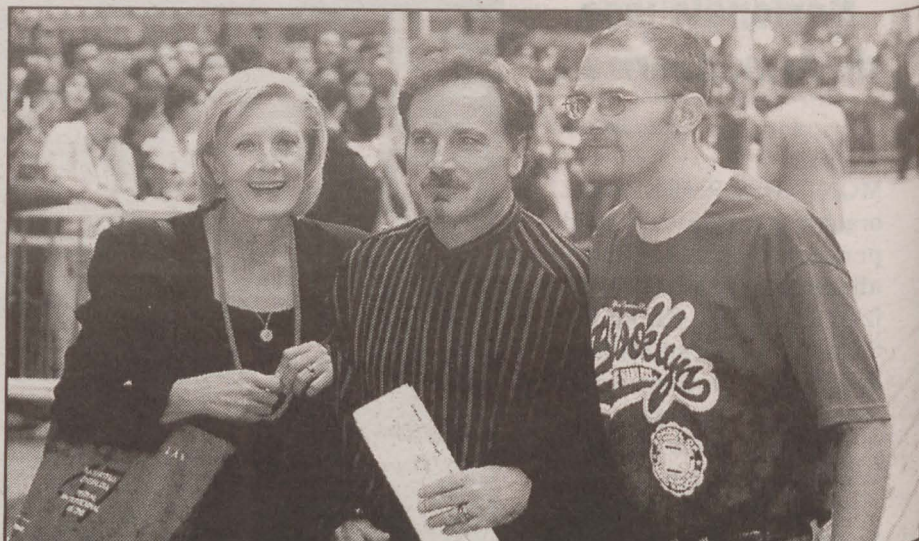
EDURNE KOCH

Madeleine Stowe alabarekin etorri zen. Madeleine Stone aktore ezaguna alabatxoarekin ailegatu zen atzo arratsaldean Donostiara. Aktore estatubatuarra *The general's daughter* filma aurkezttera etorri da aurten Zinemaldira. Maria Cristina hotelaren inguruan zalaparta handia zegoen, baina, hala ere, alaba ez zen esnatu ere egin.

EDURNE KOCH

Andoni Erburu gaztea ere Donostian. Andoni Erburu aktore nafar gaztea Donostian izan zen atzo, Montxo Armendarizi Espainiako Zinema Sari Nazionala jasotzen laguntzen.

EDURNE KOCH

Ama, aita eta semea. Vanessa Redgrave eta Franco Nero aktoreek beren seme Carlo Francoren lehen film luzea promozionatu dute Zinemaldian, *Uninvited* izenburukoa, aktore britainiarrari bart gauean Donostia Saria eman ziotela baliatuz. Hirurak irribarretsu agertu ziren komunikabideen aurrean.